

<u>Paziņojums Nr.</u>	Saturs	Lappuse
	III <i>Sagatavošanā esoši tiesību akti</i>	
	Reģionu komiteja	
	68. plenārsesija 2007. gada 13. un 14. februārī	
2007/C 146/01	Reģionu komitejas atzinums "Rīcības plāns legālās migrācijas jomā, cīņa pret nelegālo imigrāciju, Eiropas migrācijas tīkla nākotne"	1
2007/C 146/02	Reģionu komitejas atzinums "Mājokļi un reģionālā politika"	10
2007/C 146/03	Reģionu komitejas atzinums "Ceļā uz turpmāko ES jūrniecības politiku — Eiropas redzējums okeāniem un jūrām"	19
2007/C 146/04	Reģionu komitejas atzinums "Eiropas Tehnoloģiju institūts"	27
2007/C 146/05	Reģionu komitejas atzinums par tematu "Tematiskā stratēģija augsnes aizsardzībai"	34
2007/C 146/06	Reģionu komitejas atzinums "Tematiskā stratēģija par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu"	48
2007/C 146/07	Reģionu komitejas atzinums "Eiropas pārredzamības iniciatīva"	53
2007/C 146/08	Reģionu komitejas atzinums "Komisijas paziņojums: Ceļā uz ES stratēģiju par bērnu tiesībām"	58
2007/C 146/09	Reģionu komitejas atzinums "Atšķirību izlīdzināšana platjoslas pakalpojumu jomā" un "i2010. e-pārvaldības rīcības plāns"	63
2007/C 146/10	Reģionu komitejas atzinums "Pārskatīšanas procedūru efektivitātes palielināšana valsts līgumu piešķiršanas jomā"	69
2007/C 146/11	Reģionu komitejas atzinums MVU izaugsmes finansēšanu	73

2007/C 146/12	Reģionu komitejas atzinums "Efektivitāte un vienlīdzīgums Eiropas izglītības un apmācības sistēmās" "Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošana mūžizglītībai"	77
2007/C 146/13	Reģionu komitejas atzinums "Eiropas Komisijas 2001. gadā publicētās Baltās grāmatas par transporta politiku vidusposma pārskats"	85

III

(Sagatavošanā esoši tiesību akti)

REĢIONU KOMITEJA

68. PLENĀRSESIJA 2007. GADA 13. UN 14. FEBRUĀRĪ

Reģionu komitejas atzinums "Rīcības plāns legālās migrācijas jomā, cīņa pret nelegālo imigrāciju, Eiropas migrācijas tīkla nākotne"

(2007/C 146/01)

REĢIONU KOMITEJA

- iesaka atzīt kopēju Eiropas migrācijas politiku, kas ļauj plaši sadarboties un saskaņot dalībvalstu un trešājo valstu pasākumus;
- steidzami aicina izveidot finanšu instrumentu, kas īpaši paredzēts apgabaliem ar vislielāko imigrantu daudzumu un tranzīta zonām, ko apgrūtina liels imigrantu pieplūdums, piemēram, Kanāriju salas, Seūta, Lampedūza, Malta, Meliļa, un Itālijas dienvidi kopumā; tie ir apgabali, kur masveidīgs imigrantu pieplūdums ir ļoti nopietna problēma;
- iesaka pieņemt visus nepieciešamos pasākumus, lai izbeigtu tirdzniecību ar cilvēkiem un noziedzīgo grupējumu darbību, kas to veic, un aicina izvirzīt minēto jautājumu par ES prioritāti, šim nolūkam paredzot atbilstošus finanšu līdzekļus. Būtiski svarīgi ir novērst nelegālo imigrāciju un cīnīties pret to veicinošo pagrīdes ekonomiku;
- uzsver vietējo un reģionālo pašvaldību svarīgo lomu gan saistībā ar to pieredzi sadarbībā ar migrācijas plūsmu izcelsmes valstīm, gan arī to veiktajiem imigrantu integrācijas pasākumiem, jo īpaši attiecībā uz veselības aprūpi (kas veido procentuāli lielāko publisko izdevumu daļu), mājokļiem, izglītību un nodarbinātību;
- ierosina izveidot mehānismu imigrācijas jomā pieņemto atzinumu uzraudzībai, nodrošinot to, ka attiecīgajās Eiropas Komisijas iniciatīvās Komiteju pārstāv vai nu Konstitucionālo lietu komisijas priekšsēdētājs, vai ziņotāji. Minētais mehānisms sniegtu Komitejai iespēju aktīvi iesaistīties dažādos likumdošanas procesa posmos: a) pirmslikumdošanas posmā (apspriedes ar Komiteju kā ar ieinteresēto pusi, ietekmes analīze); b) politikas novērtēšanas posmā (gada ziņojumi par migrāciju un integrāciju).

REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā Zaļo grāmatu par Eiropas migrācijas tīkla nākotni (COM(2005) 606 galīgā redakcija),

ņemot vērā Komisijas paziņojumu “Legālās migrācijas rīcības plāns” (COM(2005) 669 galīgā redakcija),

ņemot vērā Komisijas Paziņojumu par darbības prioritātēm jautājumā par cīņu ar trešo valstu pilsoņu nelegālo imigrāciju (COM (2006) 402 galīgā redakcija),

ņemot vērā Eiropas Komisijas 2005. gada 2. decembra lēmumu atbilstoši Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 265. panta pirmajam punktam konsultēties ar Komiteju par minēto tematu,

ņemot vērā Komitejas Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzdot Konstitucionālo lietu, Eiropas pārvaldības un brīvības, drošības un tiesiskuma telpas komisijai izstrādāt atzinumu par minēto tematu,

ņemot vērā Eiropadomes 2004. gada 4. un 5. novembrī Briselē notikušajā Eiropadomes sanāksmē pieņemtos prezidentvalsts secinājumus par Eiropas brīvības, drošības un tiesiskuma telpu — Hāgas programmu,

ņemot vērā Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 63. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas Tieslietu, brīvības un drošības ģenerāldirektorāta publicēto Rokasgrāmatu par integrāciju,

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūciju par stratēģijām un līdzekļiem imigrantu integrācijai Eiropas Savienībā (2006/2056(INI)),

ņemot vērā Eiropas Parlamenta rezolūciju par attīstību un migrāciju (2005/2244(INI)),

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu par tematu: “Brīvības, drošības un tiesiskuma telpa: vietējo un reģionālo iestāžu nozīme, ieviešot Hāgas programmu”, *CdR 223/2004 fin*, OV C, 20.9.2005., 83-86. lpp.,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu par tematu “Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai: pirmais gada atskaiteis ziņojums par migrāciju un integrāciju” (COM(2004) 508 galīgā redakcija), *CdR 339/2004*, OV C 231, 20.9.2005., 46.-50. lpp.,

ņemot vērā Komitejas atzinumu par tematu “Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam: Hāgas programma: desmit prioritātes turpmākajiem pieciem gadiem — Partnerība Eiropas atjaunošanai brīvības, drošības un tiesiskuma telpā” (COM(2005) 184 galīgā redakcija), “Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par pamatprogrammas” Drošība un pamatbrīvību nodrošināšana “izveidi laika posmam no 2007. līdz 2013. gadam” un “Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam par pamatprogrammas” Pamattiesības un tiesiskums “izveidi” (COM(2005) 122 galīgā redakcija) — 2005/0037 (COD) — 2005/0038 (CNS) — 2005/0039 (CNS) — 2005/0040 (COD), *CdR 122/2005*, OV C 192, 16.8.2006., 25.-33. lpp.,

ņemot vērā RK 51/2006 atzinumu par tematu “Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai — Kopīgā integrācijas programma — letvars trešo valstu pilsoņu integrācijai Eiropas Savienībā” (COM(2005) 389 galīgā redakcija), “Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai — Migrācijas un attīstības saikne: daži konkrēti partnerattiecību virzieni starp ES un jaunattīstības valstīm” (COM(2005) 390 galīgā redakcija) un “Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai par kopīgiem standartiem un procedūrām dalībvalstīs attiecībā uz to trešo valstu pilsoņu atgriešanos, kas dalībvalstī uzturas nelikumīgi” (COM(2005) 391 galīgā redakcija), OV C 206, 29.8.2006., 27.-39. lpp.,

ņemot vērā tās atzinuma projektu (*CdR 233/2006 rev. 1*), ko Konstitucionālo lietu, Eiropas pārvaldības un brīvības, drošības un tiesiskuma telpas komisija pieņēma 2006. gada 29. novembrī (ziņotāja — *Laura DE ESTEBAN MARTIN* kdze, Madrides autonomā reģiona Eiropas lietu un sadarbības ar valsti departamenta ģenerāldirektore, ES/ETP),

- 1) **tā kā** Eiropa piedzīvo lielāko migrācijas plūsmu savā vēsturē un, ņemot vērā to, ka migrācijas gala-mērķis ir Eiropas teritorijas sasniegšana, tā nav tikai migrantu galveno uzņēmēju dalībvalstu un reģionu vietējā problēma, bet minētais jautājums jāskata arī no visas ES, dalībvalstu un migrācijas plūsmu izcelsmes un tranzītvalstu viedokļa; tām kopīgi jārisina migrācijas plūsmu ikdienā radītās problēmas, tajā skaitā migrantu pārvietošanās ES teritorijā; Eiropadomes 2004. gada novembrī pieņemtajā Hāgas programmā jau ir izklāstīta darba programma kopīgas migrācijas politikas radīšanai, nosakot to kā ES prioritāti,
- 2) **tā kā** trūkst ticamu statistikas datu, lai precīzi novērtētu saistību starp legālo un nelegālo migrāciju un migrāciju kopumā, tādēļ arī turpmāk nepieciešams turpināt Eiropas Migrācijas tīkla darbību, lai iegūtu objektīvu un salīdzināmu informāciju ar mērķi atbalstīt kopīgās migrācijas un patvēruma politikas,
- 3) **tā kā** imigrantu integrācija jāapsver, ņemot vērā viņu iesaistīšanu darba tirgū (pievēršot īpašu uzmanību imigrantēm), kā arī plašākā perspektīvā, kas cita starpā ietver izglītības, kultūras, sociālo un politisko aspektu,
- 4) **tā kā** integrācija ir divpusējs process, kas prasa kā imigrantu gribu integrēties uzņēmējaisabiedrībā un viņu atbildību par šīs vēlmes īstenošanu praksē, tā arī ES iedzīvotāju vēlmi akceptēt imigrantu iekļaušanos sabiedrībā; tam nepieciešama izpratnes veidošana un izglītošanas pasākumi, lai pozitīvi ietekmētu abu grupu rīcību,
- 5) **tā kā** vietējās un reģionālās pašvaldības ir tiešās migrācijas plūsmu uzņēmējais un galvenās iesaistītās puses integrācijas pasākumu ieviešanā (nodarbinātības, izglītības, kultūras, sociālajā un politiskajā jomā) un tām jābūt visbūtiskākajai nozīmei migrācijas politikas noteikšanā iedzīvotājiem pēc iespējas tuvākā līmenī, lai nodrošinātu migrantu sekmīgu integrāciju,

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), pieņēma šo atzi-numu.

1. Reģionu komitejas viedoklis un vispārējie ieteikumi

tādēļ dalībvalstis pieņem vienpusējus lēmumus, kas apgrūtina kopējas nostājas pieņemšanu;

Reģionu komiteja

1.1 **uzskata**, ka, atbilstoši Komitejas iepriekšējos atzinumos paustajam viedoklim par nelegālo imigrantu repatriāciju un par Hāgas programmas ⁽¹⁾ piemērošanu reģionālajā un vietējā līmenī imigrācija jāskata globāli, ietverot skaidru skatījumu uz vissvarīgākajiem migrācijas politikas jomā īstenojamajiem pasākumiem, nevis pamatojoties uz fragmentāriem pasākumiem. Jāapsver visas nepieciešamās likumdošanas, rīcības un saimnieciskas iniciatīvas, lai šo parādību risinātu jau tai izceļoties — izmantojot attīstības sadarbību ar migrācijas plūsmu izcelsmes valstīm un cīnoties pret nelegālo tirdzniecību ar cilvēkiem — līdz pat beigu posmam, pieņemot nepieciešamos pasākumus visu to imigrantu integrācijai, kas iekārtojušies uz dzīvi mūsu valstīs, un cīnoties pret pagrīdes ekonomiku, kas ir skaidrs “pievilkšanas faktors” un veicina imigrantu ekspluatāciju; Komiteja pievērš uzmanību tam, ka nelegālo imigrāciju veicina noziedzīgo organizāciju darbība;

1.2 **uzsver**, ka, neraugoties uz imigrācijas pieaugumu kopš 80. gadiem un to, ka ES uzņem ļoti daudz imigrantu no jaunattīstības valstīm (tiek lēsts, ka pašlaik to ir 40 miljoni), vēl aizvien nav kopīgas Eiropas politikas migrācijas plūsmu regulēšanai, un

1.3 **norāda**, ka saistībā ar migrācijas plūsmu pārvaldību nevajadzētu pasīvi nogaidīt, līdz notiek kas nopietns. Ārkārtas situācijām nevajadzētu būt par partnerības nolīgumu izveides priekšnoteikumu;

1.4 **uzskata**, ka ar trešajām valstīm noslēgtajos partnerības nolīgumos jāietver politiskie, sociālie, ekonomiskie un kultūras aspekti, lai veidotos atbilstoša attiecība vai mijiedarbības saikne starp migrāciju un attīstību, kā ieteikts Eiropas Parlamenta ziņojumā par attīstību un migrāciju ⁽²⁾;

1.5 **apstiprina**, ka nekontrolētas migrācijas novēršanai galvenokārt nepieciešama pilnvērtīga sadarbība attīstības jomā, izmantojot projektus, kas ļauj radīt darbavietas, organizējot ekonomikas un tirdzniecības forumu, universitāšu tīklus un izveidojot imigrantiem paredzētus mikro kredītu fondus, ieviešot pasākumus, kas palīdz imigrantiem līdzdarboties viņu izcelsmes valstu attīstībā, kā arī infrastruktūru ierīkošana, jo īpaši, lai nodrošinātu dzeramā ūdens (42 % Āfrikas iedzīvotāju nav pieejams dzeramais ūdens), elektrības (tikai 20 % ir regulāra pieeja elektrotīkliem), veselības aprūpes centru un skolu

⁽¹⁾ CdR 242/2002 fin.
CdR 223/2004 fin.

⁽²⁾ Eiropas Parlamenta ziņojums par attīstību un migrāciju (A6-0210/2006).

pieejamību. Tas viss jāveic, paturot prātā, ka sadarbība iestāžu nostiprināšanā jānosaka kā prioritāte, izveidojot valstīs, kas saņem atbalstu attīstībai, virkni priekšnoteikumu, piemēram, vadības pārredzamību un struktūru demokratizāciju, lai nodrošinātu minētā atbalsta efektīvu saņemšanu un izmantošanu. Vispārējais mērķis ir vairāk veicināt sadarbības attīstības kvalitāti nekā kvantitāti; jo īpaši svarīgi ir atbalsta pasākumu īstenošanā nodrošināt pārredzamību, lai tie patiešām veicinātu attīstību;

1.6 **uzsver** vietējo un reģionālo pašvaldību svarīgo lomu gan saistībā ar to pieredzi sadarbībā ar migrācijas plūsmu izcelsmes valstīm, gan arī to veiktajiem imigrantu integrācijas pasākumiem, jo īpaši attiecībā uz veselības aprūpi (kas veido procentuāli lielāko publisko izdevumu daļu), mājokļiem, izglītību un nodarbinātību. Sadarbības ar migrācijas plūsmu izcelsmes valstīm projektu ietvaros vietējās un reģionālās pašvaldības noslēgušas daudzus nolīgumus un izstrādājušas projektus; cita starpā būtu lietderīgi minēt patversmes repatriētajiem jauniešiem, ko programmas AENEAS ietvaros atvēris Madrides autonomais apgabals Marokā;

1.7 **norāda** uz ES Galvaspilsētu reģionu parlamentu 2006. gada 26. un 27. aprīlī notikušās 5. konferences deklarācijā uzsvērto faktu, ka ES galvaspilsētu reģioni to labklājības un dinamisma dēļ īpaši piesaista trešo valstu iedzīvotājus, kas meklē jaunas iespējas, un tāpēc **uzskata**, ka jāīsteno pasākumi, lai novērstu lielu imigrantu pieplūdumu papildus parastajai plūsmai lidostu, ostu un sauszemes robežšķērsošanas vietās, kā arī jāievieš attiecīga plānošana šo cilvēku integrācijai citos uzņēmējvalsts reģionos;

1.8 vienlaikus **uzsver** galvaspilsētu reģionu nostāju, paužot atbalstu kopīgas Eiropas migrācijas politikas izveidei, pilnībā ietverot visus jautājumus, kas saistīti ar imigrantu pilnvērtīgu integrāciju sabiedrībā; tikai integrācijas rezultātā būs iespējams panākt, lai imigranti ievērotu ES politisko sistēmu pamatā esošās kopīgās demokrātiskās vērtības un cilvēktiesības. Šajā sakarā Komiteja aicina pievērst uzmanību tādu iniciatīvu izstrādei, kas ļauj imigrantiem apgūt zināšanas par uzņēmējvalsts oficiālo valodu vai valodām un kultūru, kā arī liek viņiem justies nozīmīgiem sabiedrībā un līdzatbildīgiem par savu nākotni;

1.9 **uzskata**, ka migrācijas jautājumi attiecas uz visiem: katram ir kāds uzdevums, kas jāveic — sākot no pārvaldes struktūrām Eiropas, valsts, reģionālajā un vietējā līmenī, un beidzot ar Eiropas iedzīvotājiem un pašiem imigrantiem. Tikai tā spēsim atrisināt viņu problēmas un visi kopā, arī imigrantu izcelsmes valstīs, izmantot piedāvātās iespējas;

1.10 līdz ar to **uzskata**, ka nepieciešams uzlabot sadarbību

a) starp iestādēm,

b) ar sociālās jomas darbiniekiem,

c) ar uzņēmumiem (uzņēmumu sociālā atbildība),

d) ar imigrantu apvienībām;

1.11 **iesaka** šādus pasākumus:

a) plašāku sadarbību un koordināciju starp atbildīgajiem dienestiem migrācijas un attīstības sadarbības jomā katrā dalībvalstī;

b) līdzattīstības veicināšanu kā līdzekli, lai izcelsmes valstu attīstībai izmantotu Eiropas valstīs izveidojušos imigrantu kopienu potenciālu. Šim nolūkam nepieciešams atvieglot imigrantu līdzekļu pārsūtīšanu uz viņu izcelsmes valstīm, palētinot minēto procesu un izmantojot oficiālās pārvedumu sistēmas;

1.12 **aicina** Komisiju un dalībvalstis piemērot politikas, lai novirzītu imigrantu veiktos pārvedumus produktīviem ieguldījumiem izcelsmes valstīs, atvieglot mikro kredītu pieejamību. Šajā sakarā tiek uzsvērta nepieciešamība rast iespēju tādu pārvedumus saistīt ar ieguldījumiem, kas veikti, izmantojot attīstības sadarbības fondus. Komiteja iesaka arī noteikt prasību novirzīt dzēsto parādu produktīvām investīcijām, ko savukārt varētu piesaistīt pārvedumiem tā, lai uzkrājumi minētajos ieguldījumos izrādītos visienesīgākā iespēja imigrantiem-ieguldītājiem;

1.13 šajā sakarā **aicina** izveidot garantiju fondu, lai nodrošinātu mikroprojektu ilglaičīgumu un palielinātu to ietekmi uz attīstību, un atbalsta ekonomikas un tirdzniecības foruma organizēšanu un ES un jaunattīstības valstu profesionāļu tīkla izveidi;

1.14 **aicina** dalībvalstis sadarboties ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām migrācijas politiku izstrādē un nacionālo plānu izveidē integrācijas un nodarbinātības jomā, jo nepieciešamie pasākumi to īstenošanai tiek piemēroti vietējā un reģionālā līmenī;

1.15 steidzami **aicina** izveidot finanšu instrumentu, kas īpaši paredzēts apgabaliem ar vislielāko imigrantu daudzumu un tranzīta zonām, kuras apgrūtinā liels imigrantu pieplūdums, piemēram, Kanāriju salas, Seūta, Lampedūza, Malta, Meliļa, un Itālijas dienvidi kopumā; tie ir apgabali, kur masveidīgs imigrantu pieplūdums ir ļoti nopietna problēma, jo trūkst līdzekļu, lai nodrošinātu attiecīgu humānās palīdzības sniegšanu. Jāatceras tas, ka ienākumu atšķirība valstīs abpus ES ārējai dienvidu robežai ir lielākā pasaulē;

1.16 **aicina** ES un dalībvalstis ņemt vērā masu nelegālas imigrācijas, kas ieplūst caur ES salu reģionu krastiem, īpašo raksturu, tās apliecināto cilvēcisko traģēdiju un sekas attiecībā uz drošību un kohēziju Eiropā. ES vajadzētu izmantot tās jūras robežu veidojošo reģionu potenciālu kā platformu savstarpēji izdevīgu attiecību izveidošanai ar trešajām valstīm;

1.17 **uzskata**, ka atbilstoši Komitejas iepriekšējiem atzinumiem par ģimenes atkalapvienošanu, par Hāgas programmas piemērošanu vietējā un reģionālajā līmenī un Zaļo grāmatu par nelegālo rezidentu repatriācijas politiku un saskaņā ar Eiropas Parlamenta ziņojumā par attīstību un migrāciju minētajām ⁽³⁾ nostādnēm jāīsteno tādi pasākumi, kas vērsti uz juridiskās noteiktības palielināšanu migrācijas jomā; šeit jāmin vairāki aspekti:

- a) spēkā esošo direktīvu pareiza transponēšana un efektīva piemērošana,
- b) tiesību aktu precizēšana, jo īpaši attiecībā uz noteikumiem par rezidenta statusa iegūšanu,
- c) precīzi definēti noteikumi, saskaņā ar kuriem imigranti ir tiesīgi uz ģimenes atkalapvienošanu;

1.18 atbilstoši Komitejas atzinumā par tematu "Zaļā grāmata par Kopienas politiku nelegālo rezidentu repatriācijas jomā" ⁽⁴⁾ paustajam viedoklim **atbalsta** tādu pasākumu izstrādi, kas veicinātu un kā prioritāru izvirzītu brīvprātīgu atgriešanos — pretstatījumā piespiedu izraidīšanai. Būtu lietderīgi izstrādāt veicināšanas pasākumus, kas potenciālos imigrantus motivētu palikt izcelsmes valstīs. Piespiedu izraidīšanas gadījumā jāpievērš īpaša uzmanība neaizsargātām iedzīvotāju grupām; jebkurā gadījumā sadarbība ar izcelsmes valstīm ir īpaši svarīga;

1.19 **atgādina**, ka atbilstoši starptautiskajām konvencijām bērnu tiesību jomā un bērna interesēm, kas ir primāras, visos iespējamajos gadījumos jānodrošina bērna augšana ģimenē. Atbalsts jāsniedz migrācijas plūsmu izcelsmes valstīs, kur bērni jāizglīto un jāapmāca, lai viņi varētu atrast darbu tuvu ģimenēm. Ievērojot Bērna tiesību konvenciju, valstīm jācīnās pret bērnu nelegālu pārvešanu uz citām valstīm;

1.20 **uzskata**, ka Eiropas integrācijas fonds jāpārvalda tā, lai tiktu ņemtas vērā visu vietējo un reģionālo pašvaldību īpašas prasības, un **atbalsta** to iesaistīšanu valsts programmu apspriešanā un attiecīgajās rīcības programmās;

⁽³⁾ CdR 243/2002 fin, CdR 242/2002 fin, CDR 223/2004 fin, Eiropas Parlamenta ziņojums par attīstību un migrāciju (A6-0210/2006).

⁽⁴⁾ CdR 242/2002 fin.

1.21 atbilstoši Eiropas Parlamenta ziņojumā par attīstību un migrāciju izteiktajām nostādnēm arī **aicina** Komisiju sagatavot nepieciešamos finanšu instrumentus imigrantu integrācijai uzņēmējvalsts politikajā un sociālajā dzīvē, izmantojot valodu apmācību, izglītošanu kultūras jomā un pilsonisko audzināšanu, bet nemazinot imigrantu identitātes saglabāšanu. Turklāt jāņem vērā arī imigrantu pēcnācēju (bērnu un mazbērnu) īpašās integrācijas problēmas;

1.22 **uzskata**, ka īpaša uzmanība jāveltī izglītībai, kas visvairāk atvieglo integrāciju, jo skolu beidzēju skaits imigrantu vidū ir ievērojami zemāks nekā pārējo ES iedzīvotāju vidū. Komiteja **norāda**, ka imigrantu integrācijas jomā ir ļoti svarīgi izstrādāt instrumentus, kas nepieciešami viņu iekļaušanai izglītības sistēmā un darba tirgū. Tādēļ Komiteja ierosina:

- a) izveidot īpašu finanšu instrumentu, kas paredzēts, lai risinātu konkrētas imigrantu problēmas izglītības jomā,
- b) īstenot tādus pasākumus, kas atvieglotu imigrantu iegūtās kvalifikācijas atzīšanu un izcelsmes valstīs iegūto profesionālo prasmju atzīšanu un saskaņošanu kopumā. Tas atvieglotu viņu iesaistīšanu darba tirgū,
- c) izveidot tādas izglītības programmas nodarbinātības jomā, kas īpaši domātas darba ņēmējiem no valstīm, kur arodapmācība un darbspēka kvalifikācija nav augstā līmenī.

1.23 Atbilstoši Komisijas Rokasgrāmatā par integrāciju izteiktajam viedoklim **uzskata par svarīgu**:

- a) tādu programmu īstenošanu, kas dod iespēju apgūt imigrantu uzņēmējvalsts valodu; minētajiem kursiem vismaz pamatlīmenī vajadzētu būt obligātiem,
- b) izveidot un veicināt kursus par sabiedrisko apziņu un kultūru, un kopumā par sociālo integrāciju, kā arī uzņēmējvalsts pilsoniskajām vērtībām. Tos varētu sniegt imigranta dzimtajā valodā, lai atvieglotu sākotnējo izpratni, vēl nepārzinot uzņēmējvalsts valodu, un tā, lai nekavētu vai neapūrinātu integrācijas procesu, kā arī uzņēmējvalsts valodas un kultūras apgūšanu;

- c) minēto kursu norise pēc iespējas jāveicina, ļaujot izmantot e-apmācības iespējas, tālmācību, elastīgu mācību grafiku, nepilna laika kursus utt., lai nodrošinātu pēc iespējas lielāku atsaucību. Svarīgi ir arī apmācīt tos cilvēkus, kuri kontaktēties ar imigrantiem, lai risinātu viņu problēmas;
- d) atbalstīt imigrantu pūliņus mācīt bērniem dzimto valodu, lai valodas nezināšana vēlāk nekļūtu par šķērslī atgriezties izcelsmes valstī;

2. Paziņojums par legālo imigrāciju (COM(2005) 669 galīgā redakcija)

Reģionu komiteja

2.1 **uzsver**, ka legālās imigrācijas gadījumā nedrīkst aizmirst to, ka emigrē tieši tie cilvēki, kas ar savām prasmēm varētu veicināt izcelsmes valstu attīstību;

2.2 **uzskata**, ka jāņem vērā intelektuālā darbaspēka migrācija, kā jau minēts Komitejas atzinumā par tematu "Priekšlikums Padomes direktīvai par trešo valstu pilsoņu iebraukšanas un uzturēšanās nosacījumiem studiju, arodapmācības vai brīvprātīgā dienesta gadījumā" ⁽⁵⁾ un, lai gan ir jāveicina iespējas, kas tādējādi tiek dotas mūsu valstu ekonomikai, jāatvieglo arī imigrantu atgriešanās izcelsmes valstīs, lai veicinātu to attīstību, kā arī jāpiedāvā viņiem iespēja atgriezties atkārtoti, lai turpinātu vai pabeigtu apgūt izglītību, tādējādi radot pastāvīgu pieredzes plūsmu un ieguvumus gan izcelsmes valstij, gan uzņēmējvalstij;

2.3 **uzskata**, ka cirkulārā migrācija ir svarīgs pamats, lai nostiprinātu migrācijas pozitīvo ieguldījumu attīstībā;

2.4 **atbalsta** Komisijas pamatmērķi, kas attiecas uz kopīgas tiesiskās sistēmas garantēšanu visiem trešo valstu pilsoņiem, kuri nodarbināti legāli un kuriem atļauts uzturēties kādā dalībvalstī; jo īpaši uzsver nepieciešamību risināt jautājumu par diplomu un citu kvalifikāciju atzīšanu un saskaņošanu, lai izvairītos no situācijām, kad imigranti strādā krietni zem savas kvalifikācijas līmeņa;

2.5 **uzsver** nodarbinātības pieejamības nozīmi imigrantu integrācijā un norāda uz pašreizējo pretrunu starp vienkāršoto nostāju, kur galvenā uzmanība vērsta tikai uz nepieciešamību uzņemt vairāk imigrantu un vienkārši legalizēt darbaspēku, un centieniem vietējā un reģionālajā līmenī cīnīties pret sociālo atstumtību un ksenofobiju, kā arī pasākumu īstenošanu sieviešu integrācijai, kuru saikne ar bērniem ir izšķiroši nozīmīga ģimenes integrācijai;

2.6 **uzskata**, ka legālās migrācijas gadījumā jāņem vērā ģimeņu atkalapvienošanās kā viens no imigrantu sociālās integrācijas pamatnosacījumiem, jo pretējā gadījumā minētā stratēģija izrādīsies nepilnīga. Neraugoties uz to, ģimeņu atkalapvienošanās kā integrācijas virzītājspēks jāatbalsta tiktāl, ciktāl tā attiecas uz šauru ģimenes loku — vecākiem, bērniem un vecvecākiem;

2.7 šajā sakarā **uzsver** vietējo un reģionālo pašvaldību bažas par dzimumu jautājumu, jo ir svarīgi ņemt vērā dubultdiskrimināciju, ko cieš sievietes ne vien dzimuma, bet arī etniskās izcelsmes dēļ. Tādēļ Komiteja lūdz Komisiju un dalībvalstis pastiprināt dialogu ar izcelsmes valstīm nolūkā veicināt sieviešu tiesības un dzimumu līdztiesību;

2.8 **atbalsta** Komisijas nostāju attiecībā uz pagaidu darba ņēmējiem un apsver nepieciešamību izstrādāt labvēlīgākus noteikumus pagaidu darbaspēka mobilitātes jomā. Svarīgi tomēr izvairīties no tā, ka pagaidu darbs pārvēršas par nelegālās imigrācijas plūsmu. Viens no iespējamiem risinājumiem būtu pagaidu darba veicēju iekļaušana sadarbības projektos ar izcelsmes valstīm tā, lai šiem cilvēkiem pēc pagaidu darba perioda būtu motivācija atgriezties attiecīgajās izcelsmes valstīs un turpināt darbu sadarbības projektu ietvaros. Bez tam minētie sadarbības projekti, izmantojot ceļošanas izmaksu pašreizējo samazināšanos, ļautu veicināt pagaidu darbinieku ierašanos ne tikai no ģeogrāfiski tuvu esošām valstīm, bet arī no tālākām valstīm, kā, piemēram, no Latīņamerikas;

2.9 tāpat kā Komisija **uzskata**, ka ir svarīgi uzlabot datu apkopošanu, lai efektīvi attīstītu Eiropas imigrācijas politiku, kurā saistībā ar imigrantu uzņemšanu kā izšķirošais faktors vienmēr jāņem vērā darba tirgus vajadzības. Ir nepieļaujami, ka 90 % imigrantu attiecīgajā valstī pirms viņu statusa legalizēšanas uzturas nelegāli;

2.10 **atzinīgi vērtē** dokumentā pausto Eiropas Komisijas vēlmi uzsvērt Eiropas darba mobilitātes portāla nozīmi, kas internetā piedāvā informāciju par EURES sadarbības tīklu (Eiropas valstu nodarbinātības dienestu tīkls), kura uzdevums ir sniegt informāciju, ieteikumus un pakalpojumus nodarbinātības jomā darba ņēmējiem un darba devējiem, kā arī potenciālajiem darba ņēmējiem sniegt informāciju, ievirzes padomus un ieteikumus par mobilitātes jautājumiem, nodarbinātības iespējām, dzīves un darba apstākļiem Eiropas ekonomiskajā telpā un cita starpā palīdzēt darba devējiem, kuri vēlas pieņemt darbā strādājošos no citām valstīm; RK varētu dot ieguldījumu, sniedzot Komisijai informāciju par vietējo un reģionālo pašvaldību pārvaldītajiem interneta portāliem, kas varētu būt nozīmīgi informācijas avoti visām iesaistītajām pusēm ⁽⁶⁾;

⁽⁵⁾ CdR 2/2003 fin.

⁽⁶⁾ COM(2005) 669, 3.1. pants.

2.11 **atbalsta** Eiropas Komisijas ideju par to, ka Eiropa jāp dara pievilcīga kvalificētiem darba ņēmējiem, izciliem studentiem un pētniekiem. Turklāt studentiem būtu jāatļauj (pretstatā pašreizējai situācijai atsevišķās dalībvalstīs) darbu apvienot ar mācībām, jo tas viņiem palīdzētu iekļauties darba tirgū. Būtu lietderīgi izstrādāt īpašas mobilitātes programmas ārvalstu studentiem, kā jau ES tas tiek darīts, izmantojot ļoti veiksmīgās programmas *Erasmus* vai *Leonardo da Vinci*, lai izvairītos no intelektuālā darbaspēka izceļošanas un atvieglotu studentu apmācību, jo studenti ir nepārvērtējams izcelsmes valstu cilvēkkapitāls;

2.12 **atbalsta** to, ka jāapsver iespēja atsevišķos gadījumos vienlaicīgi izsniegt uzturēšanās un darba atļaujas, mazinot birokrātiju un palielinot kontroli, kā arī ierosina visā ES standartizēt darba un uzturēšanās atļaujas;

2.13 **atbalsta** Eiropas Komisijas apgalvojumu, ka imigrācija nav risinājums Eiropas iedzīvotāju novecošanas problēmai, tā ir tikai instruments, kas atvieglo, bet neatrisina demogrāfiskā deficīta problēmu Eiropā;

2.14 **atzinīgi vērtē** to, kas Eiropas Komisijas paziņojumā liela nozīme ir piešķirta sadarbībai ar imigrācijas plūsmu izcelsmes valstīm un atbalsta imigrācijas jomā esošo finanšu instrumentu nostiprināšanu, kā arī jaunu, īpašu instrumentu izveidi;

2.15 **norāda**, ka ES iekšienē reģionālo un vietējo pašvaldību vadības pilnvaras nozīmē tiešu iesaistīšanos imigrācijas jautājumu risināšanā, un tādēļ **uzsver**, ka tās var sniegt ļoti nozīmīgu pievienoto vērtību Eiropas Komisijas 2007. gadā plānotajos pieredzes apmaiņas pasākumos un diskusijās izpratnes veidošanas, informācijas un apmācību jomā ⁽⁷⁾;

2.16 **pieļāvā** sniegt Komisijai atbalstu ietekmes novērtējuma, ko paredzēts izstrādāt pirms konkrētu priekšlikumu izvirzīšanas legālas imigrācijas jomā, un sistemātisku konsultāciju ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām veikšanā ⁽⁸⁾.

3. Komisijas paziņojums par rīcības prioritātēm cīņā ar trešo valstu pilsoņu nelegālo imigrāciju (COM(2006) 402 galīgā redakcija)

Reģionu komiteja

3.1 jo īpaši **atbalsta** sadarbības nepieciešamību ar trešajām valstīm, lai novērstu nelegālo imigrāciju, un tādēļ atbalsta Eiropas Padomes 2005. gada 15. un 16. decembra sanāksmes lēmumu 3 % Eiropas Kaimiņattiecību un partnerības instrumenta līdzekļu izmantot ar imigrāciju tieši saistīto apgabalu finansējamajam atbalstam;

⁽⁷⁾ COM(2005) 669, 3.1. pants.

⁽⁸⁾ COM(2005) 669, 1.pielikums.

3.2 **uzskata par nepieciešamu** veicināt partnerības līgumu noslēgšanu ar imigrācijas plūsmu izcelsmes valstīm, kam būtu jānovērš ārkārtas situācijas migrācijas un humānajā jomā, un kuros būtu jāietver kā sadarbības jautājumi par cīņu ar nelegālo imigrāciju, nelegālo imigrantu atgriešanos un repatriāciju, tā arī atbalsts attīstībai un nodarbinātības iespēju radīšanai šo valstu pamatiedzīvotājiem;

3.3 **uzskata, ka ir ļoti svarīgi** migrācijas plūsmu izcelsmes valstīs attīstīt visus pieejamos informācijas avotus attiecībā uz imigrāciju, tās apjomu, spēkā esošajiem tiesību aktiem un legālās imigrācijas iespējām;

3.4 **atbalsta** Eiropas Komisijas ierosinājumu izveidot steidzamas palīdzības mehānismu dalībvalstij, kas saskaras ar grūti risināmām situācijām uz ārējām robežām; **aicina** Padomi piešķirt Komisijai pietiekami daudz līdzekļu tā pienācīgai izveidei;

3.5 **atbalsta** Eiropas Komisijas sagatavotajā dokumentā izteikto priekšlikumu par nepieciešamību izskaust tirdzniecību ar cilvēkiem un ar minēto noziegumu saistīto noziedzīgo organizāciju darbību, lūdzot izvirzīt minēto jautājumu kā ES prioritāti un šim nolūkam paredzot nepieciešamos finanšu līdzekļus. Svarīgi ir apzināties šīs cilvēciskās drāmas apmērus: saskaņā ar dažādu starptautisku organizāciju sniegtajiem statistikas datiem, ceļā uz galamērķa valsti viens no trijiem imigrantiem iet bojā;

3.6 saistībā ar iepriekš minēto **brīdina** — lai saglabātu iespējami lielāku kontroli attiecībā uz cilvēktiesību ievērošanu, Eiropas valstīm, kas uzņem imigrantus, jāizvairās imigrantu izraidīšanu nodot to pierobežas valstu ziņā, kurās nepietiekami ievēro cilvēktiesības;

3.7 **uzsver**, ka šajā sakarā Eiropas Nodarbinātības stratēģijai un pamatnostādņem jāveicina stabila nodarbinātība ar tādu pasākumu starpniecību kā ar darba algu nesaistītu izmaksu samazināšana un nodokļu sloga samazināšana strādājošajiem, kuri saņem zemu atalgojumu vai ir ar zemu kvalifikāciju, jo tādējādi varētu samazināt motivāciju izmantot nelegālo darbu un līdz ar to arī nelegālo imigrantu pieņemšanu darbā. Minētajiem pasākumiem darba tirgus elastīguma jomā jāveicina imigrantu legāla nodarbināšana;

3.8 **atbalsta** informācijas kampaņu veicināšanu par legālās migrācijas priekšrocībām un draudiem, ko rada nelegālā imigrācija, kā arī Komisijas iniciatīvu 2007. gadā uzsākt pētījumu par pašreizējo praksi un nelegālo imigrantu legalizēšanas ietekmi dalībvalstīs, izmantojot to, lai risinātu turpmākas diskusijas un izveidot vienotu juridisko pamatu legalizēšanai Eiropas mērogā;

3.9 **uzskata par nepieciešamu** dalībvalstu diplomātiskajām pārstāvniecībām, kā arī izlūkdienestiem saskaņot darbību ES līmenī, lai tie sadarībā ar kompetentām vietējām pašvaldībām varētu noteikt noziedzīgās organizācijas, kas nodarbojas ar nelegālu imigrantu transportu, un cīnīties pret tām;

4. Zaļā grāmata par nākotnes Eiropas migrācijas tīklu (COM(2005) 606 galīgā redakcija)

Reģionu komiteja

4.1 **piekrīt** tam, ka plānotā migrācijas tīkla uzdevums ir sniegt Komisijai, dalībvalstīm un sabiedrībai kopumā objektīvu, ticamu un salīdzināmu informāciju patvēruma un migrācijas jomā un **atbalsta** to, ka šai informācijai, izņemot konfidenciāli informāciju, jābūt publiski pieejamai, visos gadījumos sadarbojoties ar datu aizsardzības aģentūrām;

4.2 **piekrīt** tam, ka konkrēti uzdevumi, kā, piemēram, datu apkopšana un informācijas analīze, pētījumi, atzinumu un ieteikumu publicēšana un informatīvo pasākumu organizēšana būtu jāveic vienai struktūrai, jo uzdevumu koncentrēšana veicina apjomradītus ietaupījumus un atvieglo koordināciju, turklāt

4.3 **izvirza vēl vienu uzdevumu:** Eiropas migrācijas tīklam jākoordinē arī Kopienas tiesību aktu transponēšana dažādu valstu likumdošanā;

4.4 atbilstoši Eiropas Parlamenta nostādnēm⁽⁹⁾ un lai nodrošinātu visu pušu un organizāciju, kas atbildīgas par datu vākšanu, ciešu sadarbību, **iesaka** katrā no tām iecelt atbildīgo par sadarbību, kā arī izmantot atsevišķu tīmekļa vietni, kas būtu pieejama tikai ieinteresētajiem un atbildīgajiem lietotājiem. Tāpat ir nepieciešama arī saikne starp valstu un starptautiskajām organizācijām, kas nodarbojas ar minēto jautājumu risināšanu. Tām jāmeklē sadarbības iespējas problēmu risināšanai;

4.5 saistībā ar minētā tīkla struktūru **iesaka** izvēlēties 1. iespēju, piesaistot tīklu Komisijai, jo tas atvieglotu kontroli, koordināciju un attiecības ar citām ES iestādēm. Attiecībā uz valstu kontaktpunktu darbību jānorāda, ka par datu savākšanu un problēmu izpēti jābūt atbildīgiem valstu pārstāvjiem. Kontaktpunktu uzdevumam jābūt informācijas vākšanai, analīzei (kad tas iespējams) un pārsūtīšanai tīklam un valstu ieinteresētajiem, tam notiekot saskaņā ar valstīs pieņemtajiem noteikumiem par kontaktpunktu darbību un uzdevumiem. Tīkla statusam jānodrošina tā neatkarība no katras valsts valdības, un tā struktūrā būtu jāiekļauj reģionālās un vietējās pašvaldības. Jebkurā gadījumā tekošai informācijas nodošanai jābūt nodrošinātai;

⁽⁹⁾ Ziņojums par Padomes lēmuma priekšlikumu, ar kuru izveido savstarpējās informācijas apmaiņas procedūru starp dalībvalstu saziņas līdzekļiem jautājumā par patvērumu un imigrāciju (COM(2005) 0480 — C6-0335/2005 — 2005/0204(CNS)).

4.6 **uzskata par svarīgu** ar minētā tīkla starpniecību:

— uzsvērt informāciju, jo īpaši saistībā ar darba tirgu,

— pateicoties labākai sadarbībai Eiropas migrācijas tīkla ietvaros, uzlabot statistisko informāciju,

— saskaņot statistisko aprēķinu metodes, tādējādi radot iespēju salīdzināt un koordinēt;

5. Otrais ziņojums par migrāciju un integrāciju

5.1 **uzskata** par nepieciešamu izstrādāt ikgadējus ziņojumus par migrāciju un attīstību, sniedzot nepieciešamos datus, lai varētu plānot imigrāciju un izstrādāt atbilstošu migrācijas politiku; nav iespējams plānot valsts politiku, ja nav nepieciešamās informācijas, jo īpaši minētajā jomā;

5.2 **uzsver** nepieciešamību veicināt informācijas apmaiņu starp dalībvalstīm, to vietējām un reģionālajām pašvaldībām, izmantojot esošos tīklus un plānoto Eiropas migrācijas tīklu. Visām norādītajām pusēm jābūt pieejamai visai iespējamajai informācijai;

5.3 **uzsver**, ka jebkura realizējama ideja jāiekļauj programmās, un jebkura izstrādājama programma vai likumdošanas iniciatīva pēc tam jānovērtē, lai noteiktu tās lietderību un labu vai sliktu pārvaldību. Tādēļ Komiteja atzinīgi vērtē Komisijas iniciatīvu izstrādāt ikgadēju novērtējuma ziņojumu par migrāciju un integrāciju;

5.4 **atbalsta** Komisijas priekšlikumu par ikgadēja integrācijas foruma izveidi, kurā eksperti, imigranti, valsts pārvaldes iestāžu atbildīgie darbinieki, ietverot arī reģionālo un vietējo līmeni, un visas ieinteresētās puses var apmainīties ar paraugprakses piemēriem un iegūt izmantojamus secinājumus. Komiteja uzskata paraugprakses apmaiņu par ļoti svarīgu, vietējās un reģionālās pašvaldības tajā var sniegt konkrētu ieguldījumu, lai skatāmajā jomā īstenotajās politikās panāktu progresu un saskaņotus rezultātus. Jebkurā gadījumā jāveic visi nepieciešamie pasākumi, lai iegūtu plašus un precīzus datus par migrāciju, tos izmantojot politikai īstenošanā. Minētajā forumā jāņem vērā arī gada ziņojumi. Vienmēr jā saglabā kontakti ar visām iesaistītajām pusēm;

6. Secinājumi

6.1 **iesaka** iesaka atzīt kopēju Eiropas migrācijas politiku, kas ļauj plaši sadarboties un saskaņot dalībvalstu un trešājo valstu pasākumus;

6.2 **uzskata** par ārkārtīgi nepieciešamu uzlabot pieejamo datu kvantitāti un kvalitāti, kā arī apzināt darba tirgus vajadzības, lai attīstītu atbilstošu Eiropas imigrācijas politiku un kontrolētu migrācijas plūsmas;

6.3 **iesaka** veicināt līdzattīstību kā veidu, lai migrācijas plūsmu izcelsmes valstu attīstībai izmantotu ES valstīs dzīvojošo imigrantu kopienu potenciālu, un **iesaka** izpētīt citas iespējas, lai virzītu legālo imigrāciju, novēršot esošos šķēršļus imigrantu nodarbināšanai izcelsmes valstī;

6.4 **iesaka** pieņemt visus nepieciešamos pasākumus, lai izbeigtu tirdzniecību ar cilvēkiem un noziedzīgo grupējumu darbību, kas to veic, un aicina izvirzīt minēto jautājumu par ES prioritāti, šim nolūkam paredzot atbilstošus finanšu līdzekļus. Būtiski svarīgi ir novērst nelegālo imigrāciju un cīnīties pret to veicinošo pagrīdes ekonomiku;

6.5 atkārtoti **apstiprina** to, ka ES iekšienē reģionālo un vietējo pašvaldību pārvaldes pilnvaras nozīmē, ka tās ir tieši iesaistītas imigrācijas jautājumu risināšanā, un tādēļ ierosina izveidot mehānismu imigrācijas jomā pieņemto atzinumu uzraudzībai, nodrošinot to, ka attiecīgajās Eiropas Komisijas iniciatīvās Komiteju pārstāv Konstitucionālo lietu komisijas priekšsēdētājs vai ziņotāji. Minētais mehānisms sniegtu Komitejai iespēju aktīvi iesaistīties dažādos likumdošanas procesa posmos:

a) pirmslikumdošanas posmā (apsprides ar Komiteju kā ar ieinteresēto pusi, ietekmes analīze);

b) politikas novērtēšanas posmā (gada ziņojumi par migrāciju un integrāciju, gadskārtējais integrācijas forums).

6.6 tādēļ **prasa** Komitejas pārstāvību Komisijas formālajās un neformālajās darba grupās par migrācijas politikas jautājumiem; Komiteja **uzskata**, ka šāds turpmākais darbs dotu Komisijai iespēju izmantot vietējo un reģionālo pašvaldību uzkrāto pieredzi imigrācijas jautājumos;

6.7 **aicina** Eiropas migrācijas tīklā iekļaut reģionālās un vietējās pašvaldības;

6.8 **vēlas** nest savu ieguldījumu tīmekļa vietnē par imigrācijas jautājumiem, ko Komisija vēlas izveidot; Komiteja var sniegt informāciju par vietējo un reģionālo pašvaldību pārvaldītajām tīmekļa vietnēm, kas varētu būt nozīmīgi informācijas avoti visām iesaistītajām pusēm;

6.9 **aicina** pilnveidot esošos juridiskos un finanšu instrumentus, kā arī izveidot jaunu instrumentu, lai nodrošinātu neseno, kā arī otrās un trešās paaudzes imigrantu un viņu pēcnācēju (bērnu un mazbērnu) integrāciju, jo īpaši ar izglītības starpniecību;

6.10 **ierosina** nolūkā atvieglot attiecīgu viedokļu un pieredzes apmaiņu reģionu starpā organizēt pirmo semināru par Eiropas reģionu lomu migrācijas plūsmu pārvaldībā.

Briselē, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE

Reģionu komitejas atzinums “Mājokļi un reģionālā politika”

(2007/C 146/02)

- Mājokļi nav tikai betons un ķieģeļi, tiem ir būtiska ietekme uz teritorijām un kopienām, kurās mēs dzīvojam. Mājokļu jautājumu risināšana ir vērsta uz to, lai mūsu pilsētas un reģioni būtu drošāki, tīrāki un zaļāki, un cilvēki tajos varētu sekmīgi veidot savu dzīvi un savstarpējās attiecības. Mājokļu joma ir arī saistīta ar nodarbinātības, transporta un pakalpojumu pieejamību un kvalitatīvas vides veidošanu. Tādēļ, kaut arī mājokļi nav specifiska Eiropas Savienības kompetences joma, daudzas politikas tiešā vai netiešā veidā ietekmē ar mājokļiem saistītos aspektus. Tas attiecas uz tādām politikām kā pilsētvide, energoefektivitāte, atjaunojamie energoresursi, trokšņu piesārņojums un veselība, kā arī uz pakalpojumu iekšējā tirgus izveides pabeigšanu un konkurences politiku.
- Jaunās dalībvalstis mājokļu jomā var izmantot līdz pat 3 % no attiecīgajām darbības programmām paredzētā finansējuma jeb 2 % no kopējā ERAF finansējuma. Atzinumā ir minēti praktiski padomi un labas prakses piemēri no visas ES, lai sniegtu palīdzību šo līdzekļu izmantošanā. Tās ir idejas par to, kā uzlabot fizisko saikni starp ainavām un ēkām, mājokļiem, darba vietām un vietējiem pakalpojumiem, energoefektivitāti un ilgtspējīgu attīstību, kā arī novērst “geto” veidošanos mājokļu apkārtnē.
- Visas dalībvalstis var pievērst uzmanību izglītības lomai ilgtspējīgu kopienu veidošanā. Apmācība, lai sniegtu vietējiem iedzīvotājiem vajadzīgās prasmes savu mājokļu apkārtnes uzlabošanā, zaļo zonu attīstībā un energoefektivitātes veicināšanā, var sekmēt risinājumus attiecībā uz problemātiskajiem rajoniem un radīt jaunas nodarbinātības iespējas.

REĢIONU KOMITEJA,

ŅEMOT VĒRĀ Eiropas Parlamenta 2006. gada 28. septembra vēstuli ar lūgumu Reģionu komitejai saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 265. panta 4. punktu sagatavot atzinumu par tematu “Mājokļi un reģionālā politika”;

ŅEMOT VĒRĀ Reģionu komitejas priekšsēdētāja 2006. gada 20. novembra lēmumu uzdot Teritoriālās kohēzijas politikas komisijai izstrādāt atzinumu par minēto tematu;

ŅEMOT VĒRĀ Eiropas Parlamenta ziņojuma projektu par tematu “Mājokļi un reģionālā politika” (2006/2108(INI)) (ziņotājs: *Andria, Alfonso* (IT/ALDE));

ŅEMOT VĒRĀ Reģionu komitejas atzinumu par tematu “Kohēzijas politika un pilsētas — pilsētu un aglomerāciju ieguldījums izaugsmē un darbavietu radīšanā reģionos” *CdR 38/2006 fin*;

ŅEMOT VĒRĀ 2005. gada 6. un 7. decembrī Bristolē notikušās neformālās Ministru padomes sanāksmes par ilgspējīgām kopienām secinājumus;

ŅEMOT VĒRĀ Eiropas Komisijas paziņojumu par tematu “Kohēzijas politika un pilsētas — pilsētu un aglomerāciju ieguldījums izaugsmē un darbavietu radīšanā reģionos”;

ŅEMOT VĒRĀ Eiropas Parlamenta Sadarbības grupas “Pilsēt būvniecība un mājoklis” “Priekšlikumu Eiropas Mājokļu hartai”;

ŅEMOT VĒRĀ atzinuma projektu (*CdR 345/2006 rev. 1*), ko Teritoriālās kohēzijas politikas komisija pieņēma 2006. gada 11. decembrī (ziņotāja — **Flo Clucas** kdze (UK/ALDE) (Liverpūles pilsētas padomes locekle));

Tā kā

1. saskaņā ar valdību vadītāju 2005. gada decembra kompromisu, kas paredz atļaut izmantot struktūrfondu līdzekļus mājokļiem tikai jaunajās dalībvalstīs ERAF regulā (7. panta 2. punktā) noteiktā ierobežotā attiecībā — 3 % no attiecīgajam darba programmām paredzētā finansējuma jeb 2 % no kopējā ERAF finansējuma. Turklāt līdzekļus var piešķirt tikai daudzģimeņu un sociālajiem mājokļiem un tikai pilsētu attīstības programmu ietvaros. Komisijas un EIB sadarbības rezultātā ir izveidoti jauni instrumenti, piemēram, *JESSICA*, kas ļauj finansēt projektus plašākā pilsētu attīstības kontekstā;
2. faktiski mājokļi nav specifiska Eiropas Savienības kompetences joma, taču daudzas politikas tiešā vai netiešā veidā ietekmē ar mājokļiem saistītos aspektus. Īpaši tas attiecas uz tādām politikām kā pilsētvide, energoefektivitāte, atjaunojamie energoresursi, trokšņu piesārņojums un veselība, kā arī uz pakalpojumu iekšējā tirgus izveides pabeigšanu un konkurences politiku;
3. mājokļu jautājumi Eiropas Savienībā ietilpst galvenokārt vietējo un reģionālo pašvaldību kompetencē, un pilsētās mājokļu problēmas ir visaktuālākās;
4. pienācīgu mājokļu pieejamība ir viens no sociālās un teritoriālās kohēzijas pamatnosacījumiem Eiropas Savienībā. Tādēļ mājokļu jautājums un Lisabonas programma ir cieši saistīti. Pienācīgs mājokļu nodrošinājums ir īpaši svarīgs reģionu konkurētspējas nosacījums. Bez pietiekami kvalitatīva mājokļu nodrošinājuma reģioni nevar piesaistīt un noturēt darbaspēku, bet tas savukārt rada ekonomisko pagrimumu.

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), pieņēma šo atzinumu.

Reģionu komitejas viedoklis

1. Mājokļu nodrošinājums ir viens no galvenajiem faktoriem sociālās atstumtības un bezdarba novēršanā, padarot mūsu pilsētas, lauku rajonus un reģionus par labāku vietu dzīvei un darbam, veicinot saskaņu dažādās iedzīvotāju grupās un starp tām un sekmējot ilgtspējīgas attīstības mērķu sasniegšanu.

2. Daudzos Eiropas Savienības reģionos un pilsētās notiek vai ir nepieciešams atjaunošanas process teritorijās, kurās ir slihta mājokļu kvalitāte, mājokļu tirgus nepilnības, ko pavada ekonomikas lejupslīde, fizisko apstākļu un sociālās infrastruktūras (izglītība, veselība un sociālās attiecības) pasliktināšanās.

3. Mājokļi nav tikai betons un ķieģeļi, tiem ir būtiska ietekme uz teritorijām un kopienām, kurās mēs dzīvojam. Mājokļu jautājumu risināšana ir vērsta uz to, lai mūsu pilsētas un reģioni būtu drošāki, tīrāki un zaļāki, un cilvēki tajos varētu sekmīgi veidot savu dzīvi un savstarpējās attiecības. Mājokļu joma ir arī saistīta ar nodarbinātības, transporta un pakalpojumu pieejamību un kvalitatīvas vides veidošanu. Tā ir "ilgtspējīgu kopienu" programma. Šai programmai ir divas dimensijas — teritoriālā un sociālā.

1. Mājokļu teritoriālā dimensija

1.1 Daudzās ES vecajās un jo īpaši jaunajās dalībvalstīs mājokļu jautājuma ilgstoša atstāšana novārtā ir radījusi mājokļu nepietiekamības un iedzīvotāju grupu atstumtības mantojumu. Ieguldījumu trūkums mājokļu jomā daudzos gadījumos ir novedis pie trūcīgāko un atstumtāko iedzīvotāju grupu nonākšanas "geto" apstākļos, kas savukārt veicina neapmierinātību un atsevišķos gadījumos — sociālos nemierus un vardarbību, kā tas nesen bija vērojams dažās dalībvalstīs.

1.2 Pilsētplānošana ir būtisks elements nākotnes stratēģijā, un ir svarīgi, lai mājokļu stratēģija būtu saskaņota ar reģionu telpiskās attīstības stratēģiju. Vecajām dalībvalstīm šajā jomā ir bijušas gan veiksmes, gan neveiksmes, cenšoties mazināt pilsētu izplešanos un satiksmes sastrēgumus par labu pievilcīgākām, dzīvotspējīgākām pilsētām, atbalstot un veidojot piederības savai dzīves vietai apziņu vietējā un tuvākās apkārtnes līmenī. Jaunajām dalībvalstīm būtu jāņem vērā šī pieredze, lai izvairītos no līdzīgām kļūdām.

1.3 Apkārtnes atjaunošanas pasākumi būs atšķirīgi atkarībā no vietējiem apstākļiem, taču tiem jābūt vispusīgiem un vēršoties uz izglītības, veselības aprūpes un citu sabiedrisko pakalpojumu uzlabošanu, apmācības, nodarbinātības un ekonomisko iespēju veicināšanu, proaktīvas teritoriju apsaimniekošanas ieviešanu,

antisociālu parādību apkarošanu, vides kvalitātes un plānojuma uzlabošanu un labu sabiedriskā transporta pakalpojumu nodrošināšanu. [Skat. 4. piemēru pielikumā]

1.4 Ir nepieciešams piešķirt prioritāti pamesto teritoriju izmantošanai no jauna un piesārņoto platību atgūšanai, lai pilsētas padarītu kompaktākas un novērstu pilsētu izplešanos un iespiešanos lauku teritorijās. Tas bieži vien ir dārgi īstermiņā, taču sniedz ilgtermiņa ieguvumus sabiedrības kohēzijas, resursu atkārtotas izmantošanas un nodarbinātības jomā. Infrastruktūras subsīdijas un atvieglojumi vietējā un reģionālajā līmenī ir labs instruments atjaunošanas un vides attīstības veicināšanai.

1.5 Būtu jāpiešķir prioritāte dzīvojamo ēku pārveidei, uzturēšanai un uzlabošanai, atbalstot pasākumus to atjaunošanai un rekonstrukcijai, kā arī veicinot gados jaunu iedzīvotāju pārceļšanos uz vēsturiskajiem centriem, piekrastes zonām un pamestajām vietām valsts iekšienē, kuru iedzīvotāji ir novecojuši.

1.6 Publiskā un privātā sektora partnerības (PPP) izveide, lai veiktu pamesto teritoriju izpēti un nodrošinātu iespējas ilgstošas ekspluatācijas gaitā nolaistu daudzdzīvokļu māju rehabilitācijai var panākt ne tikai fiziskas šādu objektu pārmaiņas, bet arī padarīt konkrēto apkārtni par pievilcīgāku vietu dzīvei un darbam.

1.7 Kompakti mikrorajoni ar augstas kvalitātes un dažāda īpašuma statusa un lieluma mājokļiem veicina intensīvu attīstību un tādu iedzīvotāju sastāvu, kas spēj uzturēt integrētus pakalpojumus, veikalus un transportu, nodrošinot to ekonomisko dzīvotspēju. Mājokļu piedāvājumam jābūt saistītam arī ar sabiedrisko pakalpojumu nodrošināšanu, un ir jāpievērš uzmanība optimāla apdzīvotības līmeņa uzturēšanai, lai tiktu nodrošināti pamatpakalpojumi. Pilsētās notiekošās mājokļu atjaunošanas laikā var būt grūtības iedzīvotāju piesaistīšanā, un rezultātā var būt apgrūtināta pakalpojumu sniegšana. Dalībvalstīm būtu jāatzīst tas, cik svarīgi ir turpināt pakalpojumu nodrošināšanu laikā, kad attiecīgajās kopienās notiek būtiskas pārmaiņas.

1.8 Ir nepieciešama vispusīga pieeja plānošanai, lai izprastu fizisko saikni starp ainavu un ēkām, mājokļiem, darba vietām un vietējiem pakalpojumiem. Projektiem jābūt saderīgiem savstarpēji un ar apkārtni. Veicot mājokļu atjaunošanu vai jaunu mājokļu būvniecību, reģionālajām un vietējām pašvaldībām ir jāņem vērā tādi aspekti kā plānojums, lai plānojums sekmētu noziedzības novēršanu un kvalitatīvu apkārtni, ilgtspējīgu attīstību un pilsētībūvnieciskā mantojuma saglabāšanu, ievērojot vietējo iedzīvotāju vajadzības un vēlmes un veicinot kohēziju.

1.9 Apkārtnes vēstures un pilsētībūvnieciskā mantojuma novērtēšana var būt svarīgs faktors investoru un iedzīvotāju piesaistīšanā. Bagātīga industriālā vai pilsētībūvnieciskā mantojuma izmantošana, nevis maskēšana, var būt atjaunotnes un pārmaiņu dzinējspēks, veidojot pievilcīgu vietu dzīvei un veicinot spēcīgu identitāti un lepnumu par savu kopienī. Tādēļ nevajadzētu pieņemt lēmumus par to, ko saglabāt un ko atjaunot vai nojaukt, iekams nav apsvērti fiziskie, vides, sociālie un ekonomiskie faktori.

1.10 Mājokļu atjaunošanā dažās valstīs svarīga loma ir sociālajiem uzņēmumiem, tostarp mājokļu attīstības apvienībām. Tās spēj nodrošināt stabilitāti un risināt integrācijas un priekšpilsētu pieejamības jautājumus, kā arī sniegt atbalstu grūtībās esošām iedzīvotāju grupām. Mājokļu attīstības apvienībām kā sociālo mājokļu nodrošinātājam ir elastīgas iespējas un tieša saikne ar kopienām, kas ļauj rast tādus problēmu risinājumus, kas atbilst iedzīvotāju vajadzībām. Tās ir arī darbavietu radītājas un var darboties, piesaistot projektiem valsts un privāto atbalstu. [Skat. 1. un 2. piemēru pielikumā]

1.11 Saistībā ar klimata pārmaiņām, kas rada arvien vairāk problēmu valdībām, nākotnes mājokļu projektēšanā ļoti svarīga nozīme ir energoefektivitātes mājokļu plānojumam, kas nodrošina atbilstošu siltuma režīmu un tādējādi sekmē energoresursu problēmas risināšanu. Tomēr ļoti būtiska ir arī vecāko ēku siltumizolācijas uzlabošana, kas var radīt darba vietas un nodrošināt enerģijas taupību. Viens no faktoriem, kas daudzviet veicina zemu pieprasījumu, ir slikta apbūves, kurā mājokļi ir tikai viena no sastāvdaļām, kvalitāte. Izstrādājot mājokļu infrastruktūru, projektētājiem no paša sākuma ir jāņem vērā no vides viedokļa ilgtspējīgas iespējas. Piemēram, ģeotermiskās ūdens apsildes iekārtu ierīkošana ir ne vien energoefektīva, bet arī samazina apkures izmaksas. Enerģijas izšķērdēšanas novēršana ir būtiska ES, lai sasniegtu Kioto protokola mērķus. Šis aspekts būtu jāņem vērā pilsētu atjaunošanas procesā un mājokļu attīstības pasākumos, īpaši saistībā ar ES direktīvu par ēku energoefektivitāti.

1.12 Veicot mājokļu projektēšanu, ir jāapsver, cik vietas jāatstāj starp ēkām un kā publiskā telpa var veicināt cilvēku savstarpējo saskarsmi. Piemēram, ielas ir jābūvē atbilstoši cilvēku vajadzībām, nevis tikai kā maģistrāles automašīnām. Viens no telpiskās mijiedarbības piemēriem ir "dzīvojamās zonas", kurās automašīnām ir otršķirīga vieta salīdzinājumā ar gājēju un iedzīvotāju vajadzībām. Starpposma darba tirgus sistēmu izmantošana un dārkopības apmācība šādās teritorijās var mainīt attiecīgās vides fizisko uztveri, veicināt vietējo iedzīvotāju labsajūtu un maz izmantotas zemes pārveidi par produktīvāku zaļo zonu.

1.13 Mikrorajonu plānošana var rosināt cilvēkus izvēlēties ilgtspējīgu un veselīgu dzīvesveidu, ja tajos ir nodrošināti, piemēram, pakalpojumi un infrastruktūras objekti mājokļa tuvumā, atpūtas centri, parki un spēļu laukumi, kā arī sabiedriskā transporta pieejamība.

1.14 Šajā sakarā ir svarīgi jau pārveides projekta sākumposmā nodrošināt saziņu ar iedzīvotājiem, lai tos aktīvi iesaistītu atjaunotnes procesā un sekmētu saikni starp attiecīgās teritorijas atjaunotni un kopības apziņas, kā arī sociālās iekļautības un solidaritātes veicināšanu. Atjaunošanas pasākumiem jākalpo pirmām kārtām iedzīvotāju labā, un tie nedrīkst veicināt sociāli neaizsargātāko iedzīvotāju izstumšanu no līdzšinējās dzīvesvietas.

1.15 Apmācība, lai sniegtu vietējiem iedzīvotājiem vajadzīgās prasmes savu mājokļu apkārtnes uzlabošanā, zaļo zonu attīstībā un energoefektivitātes veicināšanā, var sekmēt bezdarba un neapmierinātības problēmu risināšanu problemātiskajos rajonos. [Skat. 5. piemēru pielikumā]

1.16 Nereti PPP pievēršas galvenokārt publiskās infrastruktūras projektiem, piemēram, transporta, atkritumu apsaimniekošanas un komunālo pakalpojumu jomā. Kaut gan dažas organizācijas ir atzinušas PPP lomu pilsētu atjaunošanā, to vēl varētu pilnveidot. Šādas attīstības priekšnoteikums būtu Kopienas tiesiskā regulējuma precizēšana attiecībā uz PPP, tā kā faktiski ir palikušas neskaidrības attiecībā uz iekšpakalpojumu definīciju, attiecinot uz PPP noteiktas jauktās sociālo mājokļu nodrošinājuma formas un noteiktas pazeminātas īres maksas mājokļu nodrošinājuma formas kvalificējot kā institucionālās PPP.

1.17 Eiropā lielākā vai mazākā mērā pilsētu atjaunošana ir ievērojams izaicinājums pilsētu pašvaldībām, un tajā jāiegulda ievērojami finanšu līdzekļi vai radošais vai vadības darbs. Daudzas pilsētas vairs nespēj pašas ar saviem resursiem nodrošināt nepieciešamos ieguldījumus gan publiskā finansējuma trūkuma dēļ, gan ierobežoto profesionālo resursu dēļ tādēļ, ka ar ieguldījumiem saistītais risks ir pārāk liels, vai arī juridisku ierobežojumu dēļ.

1.18 PPP šajā ziņā var palīdzēt, ne vien sniedzot papildu kapitāla resursus, bet arī palīdzot rast labākos risinājumus, lai rosinātu katru no partnerības pusēm aktīvi darboties, nevis tikai pildīt tradicionālo ieinteresētās puses lomu. Privāto partneru papildu prasmes var izmantot projektu vadības un projektu organizatoriskās vienkāršības pilnveidošanai. Vietējās organizācijas, kuras ir elastīgākas nekā pašvaldību struktūras, ciešāk saistītas ar neformālajiem tīkliem un pārstāv vietējo iedzīvotāju ilgtermiņa intereses, var veicināt efektivitāti, kā arī nodrošināt atbalstu no sabiedrības puses. Tādējādi projektus ir iespējams īstenot ātrāk un ar lielāku ilgtspējību.

1.19 Tomēr pastāv risks, ka privātā finansējuma ieplūšana var radīt mākslīgu inflāciju mājokļu tirgū. Tam var būt daudzas negatīvas sekas. Var rasties situācija, ka vietējie iedzīvotāji vairs nevar iegādāties mājokļus to augsto cenu dēļ, kas tādējādi izjauktu vietējās kopienas sakarā ar iedzīvotāju aizplūšanu no attiecīgajām teritorijām, savām ģimenēm un atbalsta tīkliem. Šajā ziņā ļoti svarīga loma var būt un vajadzētu būt sociālajiem mājokļiem. Sociālie mājokļi var mazināt šādas inflācijas ietekmi, un atbalstu vietējiem iedzīvotājiem var sniegt arī ar kopīpašuma sistēmu palīdzību, kā arī, nodrošinot zemu izmaksu hipotekāro kredītu pieejamību iedzīvotājiem. Tas var aizkavēt esošo iedzīvotāju aizplūšanu, piesaistīt problemātiskajām teritorijām jaunus iedzīvotājus un radīt jaunus stimulus vietējai ekonomikai.

2. Mājokļu sociālā dimensija

Vispārēja rakstura pasākumi, lai veicinātu mājokļu pieejamību iedzīvotājiem

2.1 Lai veicinātu mājokļu pieejamību vairumam iedzīvotāju, ir nepieciešams pietiekošs izīrējamo mājokļu piedāvājums, atbalsts un stimuls cilvēkiem kļūt par mājokļu īpašniekiem un palīdzība mājokļu fiziskās struktūras uzturēšanā. Palīdzība var izpausties kā administratīvo izmaksu samazināšana, zemu procentu likmju uzturēšana un nodokļu atvieglojumi noteiktām grupām, kā arī banku pakalpojumu pieejamība. Mājokļu attīstību var sekmēt arī tādi stimuli kā subsīdijas ēku fasāžu uzturēšanai un ēku apkārtnes apzaļumošanai. (Skat. pielikumā 4., 5. un 6. piemēru).

Pasākumi attiecībā uz īpašām iedzīvotāju grupām

2.2 Integritātas sabiedrības, kura nav sašķelta pēc sociālām, rasu vai reliģiskām pazīmēm, izveidi nereti ir iespējams panākt, apmierinot dažādo iedzīvotāju grupu vajadzības un vēlmes attiecībā uz nodrošinājumu ar mājokļiem. Šim nolūkam varētu izmantot īpašuma statusa dažādības, tostarp mājokļu kopīpašuma iespējas, un nodrošināt dažāda lieluma mājokļus, kas attiecīgi atbilst gan ģimeņu, gan vientuļu personu vajadzībām. Zemes vērtību var izmantot kā instrumentu zemu izmaksu mājokļu nodrošinājumam, ja pašvaldība ir gatava šim nolūkam izmantot savā rīcībā esošo zemi. Būvējot jaunus vai piešķirot esošos mājokļus, būtu jāņem vērā arī reliģisko grupu vajadzības, piemēram, ūdensapgāde rituālajai mazgāšanai. Ir svarīgi nodrošināt invalīdiem un gados vecākiem darbiniekiem pieejamas mājas turpmākajam mūžam.

2.3 Iedzīvotāju mājokļu izvēle var veicināt noteiktas etniskās izcelsmes iedzīvotāju koncentrāciju noteiktās teritorijās. Pati par

sevi tā nav problēma, un ir daudzi veiksmīgi piemēri kopienām ar augstu vienādas etniskās izcelsmes iedzīvotāju koncentrāciju. Taču dažviet diemžēl daudzas afrikāņu un citu etnisko minoritāšu kopienas ir koncentrētas zemas kvalitātes privāto mājokļu mikrorajonos, savukārt trūcīgie balto kopienu iedzīvotāji — sociālajos mājokļos. Daļēji fiziskās segregācijas radīts savstarpējās saskarsmes trūkums var veicināt bailes un neuzticību, un segregācija mājokļu jomā savukārt rada segregāciju izglītības un izklaides jomā.

2.4 Daudzas “vispārējās” reģenerācijas stratēģijas un programmas ir vērstas uz ekonomiski un sociāli nelabvēlīgākā stāvoklī esošu minoritāšu un atstumto iedzīvotāju grupu problēmu risināšanu plaša profila intervences pasākumu kompleksu ietvaros. Šajās programmās jābūt iekļautiem pasākumiem mājokļu jomā, un tie būtu jāiekļauj arī plašākā novērtējumā attiecībā uz intervences pasākumu un ieguldījumu ietekmi sekmīgas reģenerācijas īstenošanā.

2.5 Ir svarīgi, lai mājokļu mikrorajoni atspoguļotu tajos dzīvojošo kopienu kultūru. Kopienu veidošanai ir būtiski tādi vietējās nozīmes objekti kā sabiedriskie centri, reliģisko kultu vietas, vietējie tirgi vai specializētas tirdzniecības vietas. Tādas organizācijas kā *Habitat for Humanity* var veidot mehānismus tādu jaunu mājokļu radīšanai, kas būtu pieejami visiem, bet jo īpaši tiem, kuriem ir reliģiska rakstura iebildumi pret parādsaisītībām vai hipotekām, sniedzot mājokļu īpašuma iespējas ar netradicionālu līdzekļu palīdzību.

2.6 Demogrāfiskās pārmaiņas un darbinieku mobilitāte ES ir apstākļi, kas ietekmē vajadzības un prasības mājokļu jomā. Dažās pilsētās vai reģionos daudzi mājokļi ir kļuvuši tukši, iedzīvotājiem aizplūstot uz citiem reģioniem darba meklējumos un tādējādi samazinoties iedzīvotāju skaitam. Jauna problēma daudzās dalībvalstīs ir tā, ka cilvēki sāk veidot ģimenes vēlāk un viņiem dzimst mazāk bērnu, savukārt gados veci cilvēki dzīvo ilgāk, un tādējādi palielinās pieprasījums pēc mājokļiem, kas paredzēti vienai personai. Reģioniem ir jāapzinās gan šīs demogrāfiskās problēmas, gan arī darbinieku imigrācijas un migrācijas ietekme un attiecīgi jāpielāgo sava mājokļu stratēģija.

3. Reģionu komiteja iesaka

3.1 Eiropas Parlamentam turpināt saistībā ar pašiniciatīvas ziņojumu ⁽¹⁾ ierosinātās debates un iekļaut tajā priekšlikumu Eiropas Mājokļu hartai, kuru pieņēma pilsētībūvniecības sadarbības grupa “Pilsētībūvniecība un mājoklis”, jo ES nevar pastāvīgi ignorēt ES iedzīvotāju problēmas saistībā ar mājokļiem, kas ir izaugsmes un produktivitātes programmas būtiska sastāvdaļa;

⁽¹⁾ Eiropas Parlamenta ziņojuma projektu par tematu “Mājokļi un reģionālā politika” (2006/2108(INI)) (ziņotājs: Alfonso Andria kgs (IT/ALDE).

3.2 atzīt mājokļu nozīmi sociālās un ekonomiskās izaugsmes veicināšanā. Pienācīgi mājokļi ilgtspējīgās un kvalitatīvu vidi veicinošās kopienās ir vietas, kur cilvēki vēlas dzīvot. Cilvēku piesaistīšana piesaistīs ieguldījumus un veicinās ilgtspējīgu ekonomisko izaugsmi;

3.3 izmantot *JESSICA* instrumentu mājokļu jomā jaunajās dalībvalstīs kā papildinājumu citām ERAF pilsētu atjaunošanas un attīstības iniciatīvām. Šajā sakarā RK iesaka iekļaut mājokļu jomu pilsētu ilgtspējīgas attīstības stratēģijā, ko var finansēt ar *JESSICA* palīdzību. Finansēšanas inženierijas izmantošana var būt visnotaļ noderīga efektīvas mājokļu politikas īstenošanā, īpaši attiecībā uz mikrokredītiem mājokļu atjaunošanai un remontam, ko var atbalstīt ar *JEREMIE* iniciatīvas palīdzību;

3.4 jaunajām dalībvalstīm palielināt vietējo pašvaldību rīcībā esošos finanšu resursus, lai efektīvi risinātu ilgtspējīgas pilsētu attīstības un mājokļu problēmas, izstrādāt valsts mājokļu stratēģijas (programmas) pašvaldību un sociālo mājokļu celtniecības veicināšanai un piešķirt finanšu resursus infrastruktūru izveidei;

3.5 piešķirt prioritāti pamesto teritoriju izmantošanai no jauna un piesārņoto platību atgūšanai, lai pilsētas padarītu kompaktākas un novērstu pilsētu izplešanos un iespiešanos lauku teritorijās;

3.6 sekmēt iedzīvotāju līdzdalību pilsētu atjaunošanas projektos, sevišķi problemātisko rajonu pārveidē, kur ir nepieciešams atjaunot kopības apziņu, saikni un integrāciju starp iedzīvotājiem. Šim nolūkam dalībvalstīm vajadzētu padarīt pieejamu un izmantot ES atbalstīto projektu (piemēram, *INTERREG III C POSEIDON*) pieredzi;

3.7 visām dalībvalstīm pievērst uzmanību izglītības lomai ilgtspējīgu kopienu veidošanā. Apmācība, lai sniegtu vietējiem iedzīvotājiem vajadzīgās prasmes savu mājokļu apkārtnes uzlabošanā, zaļo zonu attīstībā un energoefektivitātes veicināšanā, var sekmēt risinājumus attiecībā uz problemātiskajiem rajoniem un radīt jaunas nodarbinātības iespējas;

3.8 RK atgādina Bristolē notikušās Ministru Padomes neformālās sanāksmes par ilgtspējīgām kopienām secinājumus attiecībā uz to, ka ir jāpaaugstina pilsētplānotāju prasmes un zināšanu līmenis. Šajā sakarā tā aicina Komisiju pievērsties turpmākām iniciatīvām, īpaši sadarbības un paraugprakses apmaiņas jomā, un aicina izveidot Eiropas tīklu paraugprakses pārņem-

šanas un apmaiņas veicināšanai saprātīgas mājokļu enerģētikas jomā un iedzīvotāju izglītošanai par energoefektivitātes jautājumiem;

3.9 pievērsties ES direktīvas par ēku energoefektivitāti pārskatīšanai un rūpīgi sekot tās īstenošanai jaunajās dalībvalstīs. Enerģētiku mājokļu jomā var veicināt arī ar tādām ES programmām kā "Saprātīga enerģija Eiropai" un iniciatīva *CONCERTO* (7. pamatprogramma) laikposmā no 2007. līdz 2013. gadam;

3.10 Iesaka pirmām kārtām likt uzsvāru uz iedzīvotāju izglītošanu attiecībā uz enerģijas taupīšanu. Vajadzības, kas, neskatoties uz to, radīsies, tiks segtas, prioritāri izmantojot atjaunojamo enerģiju. Šajā sakarā Komiteja iesaka veltīt vairāk fondu pētniecības un informēšanas mērķiem šajā jomā;

3.11 gatavojoties Leipcigas neformālās Ministru padomes sanāksmei, kura notiks 2007. gada maijā, iekļaut mājokļu jautājumu citās ES pilsētu attīstības politikās kā to svarīgu sastāvdaļu;

3.12 sekmēt vispusīgu pieeju plānošanai, optimizējot fizisko saikni starp ainavu un ēkām, mājokļiem, darba vietām un vietējiem pakalpojumiem. Bez tam ar vietējā, reģionālā un valstu līmeņa pasākumiem būtu jānodrošina nepieciešamā apbūves platība, īpaši sociālajiem mājokļiem, un tās izmantošana tai paredzētajiem mērķiem;

3.13 ievērot to, ka mājokļu piedāvājumam jābūt saistītam arī ar sabiedrisko pakalpojumu nodrošinājumu, un izveidojot minēto pakalpojumu sniegšanai nepieciešamās infrastruktūru. Jāpievērš uzmanība arī optimāla apdzīvotības līmeņa uzturēšanai, lai tiktu nodrošināti pamatpakalpojumi;

3.14 apzināties Mājokļu attīstības apvienību lomu, jo tām ir elastīgas iespējas un tieša saikne ar iedzīvotāju kopienām, kas ļauj rast tādas problēmu risinājumus, kas atbilst iedzīvotāju vajadzībām;

3.15 ņemt vērā mājokļu lomu demogrāfisko pārmaiņu situācijā un saistībā ar imigrantu integrāciju ES imigrācijas politikas ietvaros, atzīstot reģionālo un vietējo pašvaldību īpašo lomu šajā aspektā;

3.16 jaunizveidotajai Eiropas Komisijas Pilsētu attīstības jautājumu darba grupai risināt mājokļu jautājumus kā pilsētu attīstības politikas svarīgu sastāvdaļu;

3.17 izsaka gandarījumu par to, ka Komisija savā paziņojumā par vispārējās nozīmes sociālajiem pakalpojumiem atzīst sociālo mājokļu lomu Līguma mērķu īstenošanā sociālās kohēzijas un pamattiesību nostiprināšanas jomā;

3.18 dalībvalstīm vienkāršot un padarīt pārredzamākas administratīvās procedūras mājokļu atjaunošanas jomā;

3.19 izmantot URBACT tīklu un jauno iniciatīvu "Reģioni ekonomikas pārmaiņām" kā potenciālu instrumentu pieredzes

un paraugprakses apmaiņai starp Eiropas Savienības pilsētām un reģioniem;

3.20 Eiropas Savienības direktīvā par energoefektivitāti prioritāte jāpiešķir dzīvojamo ēku atjaunošanai un pārveidei, lai nepieļautu jaunu teritoriju apbūvi, pirms netiek izmantoti visi dzīvošanai piemērotie mājokļi, tādējādi novēršot teritoriju jaunu un nevajadzīgu apbūvi.

Briselē, 2007. gada 14. februārī

Reģionu komitejas

Priekšsēdētājs

Michel DELEBARRE

PIELIKUMS

MĀJOKĻU PROJEKTU PIEMĒRU SARAKSTS

Apspriešanās ar kopienām

1. piemērs: Mājokļu attīstības apvienības (CDS) un Liverpūles pilsētas domes partnerība nodrošina apkārtnes apsaimniekošanu. Abi partneri nosūta savu personālu darbam sabiedrībā, un attiecīgās teritorijas iedzīvotāji regulāri tiek ar partnerības pārstāvjiem, lai tiktu nodrošināta apspriešanās ar iedzīvotājiem visos ar attiecīgo teritoriju saistītajos jautājumos. Iedzīvotāju iesaiste ar savas dzīvesvietas teritoriju saistīto lēmumu pieņemšanā veicina vietējo iedzīvotāju pašpārvaldes iedzīvināšanu, lepnumu par savu dzīves vietu un ilgspējīgu pilsētu attīstību.

2. piemērs: Vēl viens piemērs ir *Anfield* atjaunošanas projekts Liverpūlē, kura ietvaros aptuveni 19 000 māsaimniecībām — publiskajos, privātajos un sociālajos mājokļos — bija būtiska loma savas apkārtnes atjaunošanā. Šis ir piemērs tam, kā privāto ieguldījumu veicināšana nolaistās iekšpilsētas ēkās nodrošina mājokļu atjaunošanu un remontus. Struktūrfondi nodrošinās finansējumu apmācībai un vides uzlabošanas pasākumiem, piesaistot šajā jomā aptuveni 20 000 000 *euro* publiskā sektora līdzekļu un aptuveni 300 000 000 *euro* privātā sektora līdzekļu.

Inovatīva pieeja mājokļu tirgus atjaunotnei

3. piemērs: *Merseyside* atrodas inovatīvas pieejas mājokļu politikai avangardā, kas to izvirza reģionālās reģenerācijas priekšplānā kā valdības jaunās mājokļu tirgus atjaunotnes iniciatīvas sastāvdaļu.

Kā viena no deviņām progresīvākajām teritorijām Apvienotajā Karalistē *Merseyside* tagad varēs risināt mājokļu tirgus atjaunotnes uzdevumus ar Mājokļu tirgus atjaunotnes fonda palīdzību, kam ir piešķirti 720 000 000 sterliņu mārciņu turpmākajiem trim gadiem. Nākotnes finansējums tiks noteikts saistībā ar turpmākajiem valdības izdevumu pārskatiem.

Merseyside Pathfinder, *NewHeartlands* ir partnerība, kuras priekšgalā atrodas trīs vietējās pašvaldības — Liverpūles, Seftonas un Virālas pašvaldības kopā ar Vietējām stratēģiskajām partnerībām (VSP), Ziemeļrietumu attīstības aģentūru (*North West Development Agency*) un Anglijas partnerībām (*English Partnerships*). Tā aptver 130 000 namīpašumu *Merseyside* visnelabvēlīgākajās administratīvajās teritorijās.

4. piemērs: Viens no šādiem piemēriem ir sistēma Liverpūlē, lai stimulētu cilvēkus, kuri tur ir ieradušies mācību nolūkā, palikt, strādāt un iesaistīties šajā pilsētā, izmantojot atbalstu mājokļu tirgus pieejamības nodrošināšanai (*New Heartlands*). Līdzīgas sistēmas ir paredzētas arī citiem jaunajiem darbiniekiem un viņu ģimenēm. Attiecībā uz vecākiem iedzīvotājiem tagad darbojas sistēma, kurā akreditēti meistari veic nelielus mājokļa remontus, kas maznodrošinātām personām, īpaši gados veciem cilvēkiem, ir bez maksas.

5. piemērs: Ievēribas vērtā pieredze ir arī *Prosopsi* fasāžu projekts Atēnās, kura mērķis ir veicināt dzīvokļu īpašnieku iesaistīšanos fasāžu atjaunošanā un restaurēšanā, izmantojot ilgtermiņa aizdevumus, kas tiek piešķirti ar pašvaldības atbalstu. Šī sistēma ir veicinājusi kopības apziņu un uzlabojusi dzīves līmeni attiecīgajā teritorijā. Iniciatīva, kas bija saistīta ar 2004. gada Atēnu Olimpiādi, tika paplašināta, un valdība to pašlaik atbalsta visas valsts mērogā.

6. piemērs: Arī Itālijā ir vairāki interesanti individuālās būvniecības veicināšanas projekti, ar kuru palīdzību ģimenes ar zemiem un vidējiem ienākumiem, no kurām puse ir imigranti no ārvalstīm un pieder pie dažādām etniskām grupām, var saņemt aizdevumus ar izdevīgām procentu likmēm un pašu spēkiem būvē sev mājokļus, par ko norēķinās, veicot nelielus ikmēneša maksājumus.

7. piemērs: Mājokļu integrācijas projekts Vīnē: Aptuveni 30 % Vīnes iedzīvotāju izcelsme ir saistīta ar imigrāciju (ieceļotāji, pirmām kārtām — no bijušās Dienvidslāvijas un Turcijas, pirmajā vai otrajā paaudzē). Mājokļu būvniecības ar publisko atbalstu ietvaros Vīnē, ik gadu uzbūvējot aptuveni 6 000 jaunu mājokļu, jau vairākus gadu tiek veikti arī t.s. integrācijas projekti. Ar šādu būvniecību nodarbojas galvenokārt bezpeļņas mājokļu būves sabiedrības. Publiskā atbalsta nosacījums ir vismaz puses jaunuzbūvēto mājokļu nodošana imigrantu vajadzībām. Ar šādu projektu rezultātā uzbūvētiem mājokļiem ir visnotaļ apmierināti gan Austrijā dzimušie iedzīvotāji, gan imigranti. Mājokļu integrācijas projekti sniedz nozīmīgu ieguldījumu sociāli un etniski jauktas iedzīvotāju struktūras veidošanā un savstarpējo konfliktu novēršanā.

Integrēta pieeja un reģionālās iniciatīvas

8. piemērs: Krīzes stāvoklī esošās teritoriālās kopienas Katalonijā. Šo programmu kopīgi finansē ERAF, Katalonijas reģionālā valdība un iesaistītās vietējās pašvaldības. Šīs programmas mērķis ir risināt reģionā esošu kritisku teritoriālo kopienu, galvenokārt senu pilsētu centru, daudzdzīvokļu māju un neplānotu mājokļu problemātisko rajonu strukturālās problēmas. Risināmās problēmas ir nepilnības pilsētu plānojumā, vājas ekonomiskās un komerciālās struktūras, kā arī sociālās problēmas (iedzīvotāju novecošana, zems ienākumu līmenis, zems izglītības līmenis, iedzīvotāju skaita samazināšanās un augsta cilvēku ar īpašām vajadzībām koncentrācija).

Šim nolūkam ir izveidots fonds šo rajonu integrētai atjaunošanai, vienlaikus veicinot sadarbību ar iesaistītajām iestādēm. Ir izmantota integrēta pieeja, ar papildinošiem pasākumiem attiecībā uz publiskajām un zaļajām zonām, ēku kopējo daļu atjaunošanu, koplietošanas telpu nodrošinājumu, IT, dzimumu līdztiesības un attiecīgo rajonu pieejamības un vides kvalitātes veicināšanu.

Paredzams, ka attiecīgā perioda (2004.-2007. g.) beigās atbalstu būs saņēmuši 60 rajoni, un ieguldījumu kopējais apjoms būs 800 milj. euro.

Prasmes un mājokļu atjaunošana

Liverpūles, Briseles un Hārlemas (Amerikas Savienotās Valstis) piemēri ir labs paraugs šāda veida pasākumiem, kas nodrošina nekvalificētu personu apmācību un nodarbinātības iespējas iegūto prasmju izmantošanai, un tādējādi arī līdzekļus vietējās tautsaimniecības veicināšanai. Liverpūles Mājokļu attīstības sabiedrība ir viens no šādiem paraugiem.

9. piemērs: "Saudzīga pilsētas atjaunošana" Vīnē. Ik gadu ar vērienīgu publisko atbalstu Vīnē tiek atjaunoti un uzlaboti aptuveni 10 000 mājokļu. Ar t.s. "cokola atjaunojumu" palīdzību tiek paaugstināti mājokļu standarti (piemēram, iebūvējot vannas istabas, ierīkojot centrālo apkuri). Šajā procesā liela nozīme ir iedzīvotāju, galvenokārt īrnieku, līdzdalībai. Tā mērķis ir būtiski uzlabot privāto, kā arī publisko mājokļu kvalitāti, neizspiežot līdzšinējos, bieži vien sociāli neaizsargātos īrniekus no savām dzīvesvietām. Vīnes mājokļu atjaunošanas programma darbojas jau aptuveni 30 gadus un ir vislielākā Eiropā. Tai ir divreiz piešķirta ANO Labākās prakses balva mājokļu jomā (*UN-Habitat Best Practice Award*).

10. piemērs: Būvniecībai ir nepieciešamas augsta līmeņa speciālās prasmes. *Merseyside* Anglijas ziemeļrietumos 2000.-2006. gada programmas 1. mērķa ietvaros finansēja projektu, kurā tika izmantoti struktūrfondi, lai palīdzētu attīstīt mājokļu būvniecībai nepieciešamās prasmes. *Merseyside* būvniecības iniciatīva saņēma Eiropas finansējumu, lai vietējos iedzīvotājus, kuri iepriekš bija bezdarbnieki, apmācītu būvniecības un celtniecības darbu veikšanai un tādējādi risinātu pilsētas nodarbinātības problēmas. Dažos gadījumos iedzīvotāji turpināja darbu mājokļu būvniecībā savās dzīves vietas kopienās.

Vairākas starpposma darba tirgus iniciatīvas pievēršas ilglaicīgajiem bezdarbniekiem un sniedz tiem iespēju mācīties strādājot un tādējādi risina bezdarba problēmu. Viena no tām ir struktūrfondu daļēji finansētā *Knowsley Green Apprentices* programma, kas sniedz jauniešiem iespēju strādāt savas dzīves vietas apkārtnē, iesaistoties pakāpeniskas prasmju pilnveidošanas programmā, kuras gaitā var iegūt pilnvērtīgu apmācību un kvalifikāciju.

Valstu iniciatīvas

11. piemērs: Apvienotās Karalistes Pienācīgu mājokļu iniciatīva ir vēsta uz to, lai līdz 2010. gadam visi sociālie mājokļi būtu pienācīgā stāvoklī, kas nozīmē to, ka mājoklim jābūt siltam, aizsargātam pret atmosfēras iedarbību un nodrošinātam ar pietiekoši mūsdienu aprīkojumu. Vairums uzlabojumu tiek veikti nelabvēlīgā stāvoklī esošās teritorijās un ir vērsti arī uz to, lai palielinātu pienācīgā stāvoklī esošo to privāto mājokļu īpatsvaru, kurus aizņem neaizsargātākās iedzīvotāju grupas.

Kopš 2001. gada "nepienācīgā" stāvoklī esošo mājokļu skaits sociālajā sektorā ir samazināts par aptuveni 50 %. Tomēr mērķis ir panākt, lai visi pašvaldībām un mājokļu attīstības apvienībām piederošie mājokļi atbilstu pienācīgam stāvoklim līdz 2010. gadam. Tā paredz arī uzlabot neaizsargātāko māsaimniecību, īpaši to, kurās ir bērni, stāvokli privātajos namīpašumos.

Ilgspējīga pilsētplānošana un energoefektivitāte

12. piemērs: Pēc Otrā pasaules kara Varšavā (Polija) vajadzēja ļoti ātri atjaunot dzīvojamo fondu, ņemot vērā strauji augošo iedzīvotāju skaitu. Viens no šādu mājokļu piemēriem ir *Natolin Wyzyny* mikrorajons. Tam ir raksturīga augsta daudzstāvu apbūve ar vienveidīgu telpisko struktūru un lielām atklātajām platībām. Mikrorajona rekonstrukcija un privatizācija tika uzsākta 1994. gadā. Rekonstrukcijas pasākumos ietilpa ēku fasāžu siltināšana, apkures un ūdensapgādes sistēmu modernizācija un individuālā patēriņa uzskaites sistēmu ieviešana. Ēku fasāžu siltināšanai tika piešķirta subsīdija 920 000 ECU apmērā. Līdz 1998. gadam tika privatizēti aptuveni 60 % ēku un atjaunoti vai rekonstruēti 90 % dzīvojamā fonda. Bez tam tika mainīti ēku funkcionālie modeļi, lai nodrošinātu jauktā lietojuma modeli un radītu ilgtspējīgus mikrorajonus iedzīvotājiem agrāko vienveidīgo "guļamrajonu", kuri nenodrošināja gandrīz nekādus pakalpojumus iedzīvotājiem, vietā. No jauna tika izveidots ievērojams mazumtirdzniecības, sadzīves pakalpojumu un biroju platību apjoms. Rekonstrukcijas projekta rezultātā ir izveidota ilgtspējīgāka kopiena — pievilcīga dzīves vieta, kas atbilst augstiem energoefektivitātes standartiem. (Avots: Eiropas Komisija).

13. piemērs: Mājokļu siltināšanas programma (*Thewosan*) Vīnē. Lai ievērojami samazinātu siltumenerģijas patēriņu, īpaši pagājušā gadsimta 60.-80. gados būvētajās ēkās, un tādējādi sekmētu Kioto mērķu sasniegšanu, Vīnē ir nepieciešami mājokļu siltināšanas pasākumi. Līdz šim ir veikta siltināšana aptuveni 50 000 mājokļos, kā rezultātā siltumenerģijas patēriņš vairumā gadījumu ir samazinājies par vairāk nekā 50 %. Mājokļu siltināšana ir visnotaļ populāra iedzīvotāju vidū, jo tādējādi ar relatīvi zemām izmaksām ir iespējams panākt ievērojamu apkures izmaksu samazināšanos. *Thewosan* finansētie pasākumi ir izmantojami gan publisko, gan privāto mājokļu jomā.

Reģionu komitejas atzinums “Ceļā uz turpmāko ES jūrniecības politiku — Eiropas redzējums okeāniem un jūrām”

(2007/C 146/03)

REĢIONU KOMITEJA

- uzskata, ka ES turpmākās jūrniecības politikas galvenais mērķis ir apzināties un saglabāt Eiropas jūru lielo potenciālu un izstrādāt tādu aktīvu jūrniecības politiku, kas arī nākamajām paaudzēm ļautu izmantot jūras vides, ekonomiskās, bioloģiskās un kultūras bagātības;
- lūdz Komisiju sagatavot tādu ES rīcības plānu jūrniecības jomā, kurā jāiekļauj cita starpā šādi pasākumi:
  - izveidot katalogu, kurā iekļauti esošie valstu, reģionālā un vietējā līmeņa paraugprakses piemēri, jo īpaši ņemot vērā reģionālos uzņēmumu klasterus, pētniecības tīklus, publiskā un privātā sektora sadarbību, teritorijas plānošanu un labu pārvaldību, kā arī veicināt esošo paraugprakses piemēru izmantošanu un pieredzes nodošanu citiem reģioniem un citām iesaistītajām pusēm;
  - izveidot Eiropas jūrniecības jomas platformu, kas var veicināt Eiropas, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī esošo paraugprakses piemēru regulāru, efektīvu un rentablu apmaiņu un kurā ir iekļauta arī Komisija un Reģionu komiteja;
  - atbalstīt Zaļajā grāmatā minēto atjaunojamo enerģijas avotu — tostarp jūras vēja un viļņu enerģijas — izmantošanu, kā arī atbalstīt turpmāko pētniecību un jauninājumus minētajā nozarē;
  - sīki izpētīt jautājumu par to, cik lielā mērā atsevišķas tautsaimniecības nozares šobrīd pozitīvi ietekmē konkurētspēju un inovāciju, jo īpaši, ņemot vērā Lisabonas stratēģijā izvirzītos mērķus un prioritātes;
  - turpināt noskaidrot, kā Jūras vides aizsardzības tematiskā stratēģija un Jūras vides stratēģijas direktīva tiks integrētas turpmākajā vispārējā jūrniecības politikā;
  - izskatīt iespēju pārskatīt ES finanšu sistēmu, izveidojot apvienotu un vienkāršotu sistēmu visu vai lielākās daļas ar jūrniecību saistīto jautājumu risināšanai, kas ietilpst Eiropas piekrastes un salu fonda darbības jomā.

REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā Komisijas 2006. gada 7. jūnija paziņojumu “Ceļā uz turpmāko ES jūrniecības politiku — Eiropas redzējums okeāniem un jūrām”, COM(2006) 275 galīgā redakcija;

ņemot vērā Eiropas Komisijas 2006. gada 7. jūnija lēmumu saskaņā ar EK dibināšanas līguma 265. panta pirmo daļu apspriesties ar RK par minēto jautājumu;

ņemot vērā Komitejas Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzdot atzinuma izstrādi Ilgtspējīgas attīstības komisijai;

ņemot vērā Līguma par Konstitūciju Eiropai ⁽¹⁾ I-13. un I-14. pantu, kuros minēti jūrniecības politikas aspekti;

ņemot vērā Komisijas 2005. gada 26. janvāra paziņojumu par stratēģiskajiem mērķiem 2005.-2009. gadam ⁽²⁾, kurā ir norādīta konkrētā vajadzība pēc “visaptverošas jūrniecības politikas, kuras mērķis ir attīstīt plaukstošu jūrniecības ekonomiku un pilnībā izmantot ar jūru saistītu darbību potenciālu tā, lai panāktu vides ilgtspējību”;

ņemot vērā Komitejas 2005. gada 12. oktobra pašiniciatīvas atzinumu par tematu “ES jūrniecības politika — ilgtspējīgas attīstības jautājums vietējām un reģionālajām pašvaldībām” ⁽³⁾;

ņemot vērā Komitejas 2006. gada 26. aprīļa atzinumu par tematu “Eiropas Parlamenta un Padomes direktīva, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai jūras vides politikas jomā” (Jūras vides stratēģijas direktīva) COM (2005) 505 galīgā redakcija — 2005/0211 (COD) un par tematu “Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam — Jūras vides aizsardzības un saglabāšanas tematiskā stratēģija” COM(2005) 504 galīgā redakcija ⁽⁴⁾;

ņemot vērā Eiropas Parlamenta un Padomes 2002. gada 30. maija ieteikumu attiecībā uz integrētu piekastes zonas apsaimniekošanu Eiropā ⁽⁵⁾;

ņemot vērā nolīgumu par ANO 1982. gada 10. decembra Konvencijas par jūras tiesībām noteikumu īstenošanu;

ņemot vērā Komitejas atzinuma projektu (CdR 258/2006 rev. 1), ko Ilgtspējīgas attīstības komisija pieņēma 2006. gada 27. novembrī (ziņotājs — Uwe Döring kgs, Šlēsvīgas-Holšteinas tieslietu, nodarbinātības un Eiropas lietu ministrs (DE/ESP));

tā kā

1. okeāni un jūras nodrošina būtisku pamatu dzīvībai uz zemes, saglabājot bioloģiskās daudzveidības augstu līmeni, palīdzot regulēt klimatu, turklāt tajos atrodas tādi nozīmīgi resursi kā pārtika (zivis, jūras veltes un jūras zāles), enerģijas avoti un minerāli, un pa okeāniem un jūrām tiek veikts visvairāk pārvadājumu, jo īpaši starpkontinentu tirdzniecības jomā;
2. Eiropa ir jūras kontinents un tai ir nepieciešama integrēta jūrniecības politika saskaņā ar ANO Konvencijas par jūras tiesībām preambulu, tostarp saskaņā arī ar tādām tajā iekļautajām atziņām, ka “jautājumi saistībā ar jūras tiesībām” ir jārisina “savstarpējās sapratnes un sadarbības gaisotnē”, ka “okeānu un jūru jomas problēmas ir savstarpēji cieši saistītas un tās ir jāuzskata par vienotu veselumu”, ka būtu jāveicina “starptautiska saziņa” un ka būtu jāveicina “okeānu resursu atbilstīga un efektīva izmantošana”, kā arī “okeānu dzīvo resursu saglabāšana un [...] jūras vides aizsardzība un saglabāšana”;
3. labā Eiropas jūrniecības politikā ir jāņem vērā kompleksā un bieži vien atšķirīgā situācija dažādos Eiropas ģeogrāfiskajos apgabalos, jo īpaši uzsverot dabas daudzveidību un resursu pieejamību, kā arī resursu izmantošanas apmērus, ilgtspējību un mijiedarbības veidus;
4. jūras un okeāni jau paši par sevi cilvēcei ir vērtības, Eiropas Savienībai aktīvi jāstrādā, lai sasniegtu tādus mērķus kā jūru un okeānu ilgtspējīga izmantošana un vides aizsardzība;

⁽¹⁾ OVC 310, 16.12.2004., 1. lpp.

⁽²⁾ COM(2005) 12 galīgā redakcija.

⁽³⁾ CdR 84/2005.

⁽⁴⁾ CdR 46/2006.

⁽⁵⁾ OVL 148, 6.6.2002., 24. lpp.

5. reģionālajām un vietējām pašvaldībām, jo īpaši piekrastes zonās, ir plaša pieredze, kas rada reģionālā un vietējā līmeņa ieinteresētību turpmākās jūrniecības politikas izstrādē;

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), vienbalsīgi pieņēma šo atzinumu.

1. Reģionu komitejas viedoklis

Reģionu komiteja

Vispārēji apsvērumi

1.1 **atzinīgi vērtē** Zaļo grāmatu, kuras mērķis ir skaidri izklāstīt galvenos elementus, kas būtu jāņem vērā, lai izstrādātu turpmāko jūrniecības politiku;

1.2 **atzinīgi vērtē** vienotu pieeju, kopējā ES jūrniecības politikā integrējot tādu nozīmīgāko nozaru politikas kā transports, rūpniecība, ostas, zivsaimniecība, vide un tūrisms;

1.3 **atbalsta** Komisijas viedokli, ka minētajai vienotajai politikai ir jāatspoguļojas integrētā pieejā pārvaldībai Eiropas, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī;

1.4 **uzsver**, ka dažādās ES jūrniecības politikas jomās jāparedz risinājumi, lai apmierinātu vajadzību pēc minētā jautājuma starptautiskas koordinācijas, tādējādi nodrošinot jūru un okeānu ilgtspējīgas izmantošanas efektivitāti un vides aizsardzību;

1.5 **atbalsta** Zaļajā grāmatā pausto apņemšanos turpmākajā ES jūrniecības politikā ņemt vērā Lisabonas stratēģijā un Tematiskajā stratēģijā par Jūras vides aizsardzību un saglabāšanu izvirzītos kritērijus;

1.6 **atzinīgi vērtē** Komisijas plašo un ilgstošo konsultāciju procesu, kurā bija iesaistītas visas nozīmīgākās ieinteresētās puses un iedzīvotāji, kuru viedokļi būtu jāņem vērā, izstrādājot turpmāko ES jūrniecības politiku;

1.7 **atbalsta** to, ka uzmanība ir veltīta informācijas vākšanai un tās pārredzamai izplatīšanai, kas ir dažādu nozaru politiku un interešu efektīvas apvienošanas priekšnoteikums;

1.8 **joprojām ierosina**, ka saskaņā ar Zaļo grāmatu uzsāktajā konsultāciju procesā tā varētu būt nozīmīgs partnerattiecību veicinātājs un **uzsver**, ka ir lietderīgi organizēt ilgtermiņa reklāmas kampaņu, kurā ir iesaistītas vietējās un reģionālās pašvaldības, tādējādi nodrošinot to, ka Eiropas iedzīvotāji, ko šāda jauna politika ietekmēs vistiešāk, ne tikai izprot izteiktos ierosinājumus, bet arī tiek rosināti paust savu viedokli, idejas un problēmas;

1.9 **atzinīgi vērtē** to, ka Komisija jūrniecības jomas pārvaldībā attiecīgu nozīmi piešķir vietējam un reģionālajam līmenim un **uzsver** reģionālo un vietējo pašvaldību nozīmīgumu, izstrādājot un īstenojot turpmāko ES jūrniecības politiku;

1.10 **uzskata, ka ir nepieciešams** pienācīgu uzmanību veltīt īpašiem vietējiem, reģionāliem un ekoreģionāliem faktoriem tādos Eiropas lielākos un mazākos jūru baseinos kā Baltijas jūra, Melnās jūra, Lamanšs, Vidusjūras Ziemeļu jūra, kā arī ūdeņiem, kas apskalo ES attālākos reģionus: Atlantijas okeānam un tā Āfrikas piekrastei, Karību jūrai un Indijas okeānam, kas nodrošina ES klātbūtni pasaules mērogā;

1.11 **īpaši atzinīgi vērtē** Komisijas viedokli par vietējo un reģionālo pašvaldību lomu jaunās jūrniecības politikas principu un mērķu īstenošanā un **atkārtoti apstiprina** savu vēlmi ņemt dalību turpmāko politikas prioritāšu noteikšanā un regulāri saņemt informāciju par šādas politikas izstrādes gaitu;

Ceļā uz Eiropas jūrniecības politiku — laiks otrajam attīstības posmam

1.12 **uzsver** to, ka šajā atzinuma projektā uzmanība ir pievērsta diviem galvenajiem jautājumiem, t.i., “kā ir iespējams īstenot jaunu ES jūrniecības politiku?” un “vai turpmākā integrētā pieeja salīdzinājumā ar pašreizējo jūrniecības nozaru politiku būs lietderīgāka?”;

Īstenojot jaunu Eiropas jūrniecības politiku

1.13 **joprojām uzskata**, ka ES turpmākās jūrniecības politikas galvenais mērķis ir apzināties un saglabāt Eiropas jūru lielo potenciālu un izstrādāt tādu aktīvu jūrniecības politiku, kas arī nākamajam paaudzēm ļautu izmantot jūras vides, ekonomiskās, bioloģiskās un kultūras bagātības;

1.14 **uzskata**, ka ir jāvēc un pienācīgi jāanalizē dati, kā arī jānodrošina pieeja informācijai, tādējādi politikas veidotājiem un ieinteresētajām pusēm dodot iespēju pieņemt pārdomātus lēmumus, pamatojoties uz pilnveidotu zinātnisku izpratni un izmantojot izcilus sasniegumus jūras pētniecības, tehnoloģijas un inovāciju jomā;

1.15 **atbalsta** iesaistīto pušu, kas pārstāv dažādas nozaru politiku jomas, līdzdalību un **atzinīgi vērtē** Komisijas centienus vairāk informēt plašus sabiedrības slāņus par jūrniecības nozares nozīmi kopumā un jo īpaši par šīs politikas nozīmi;

1.16 **uzskata**, ka ES integrētās jūrniecības politikas īstenošanai nevajadzētu kavēt atsevišķu jūrniecības nozaru politiku, kuras jāveido atbilstoši vides ilgtspējības prasībām, vienlaicīgu attīstību;

1.17 **uzsver**, ka ES jūrniecības politika jāveido un jāsteno atbilstīgi subsidiaritātes un proporcionalitātes principam;

1.18 **atbalsta** ideju par Eiropas teritoriālajiem paktiem un **uzskata**, ka, pamatojoties uz minētajiem paktiem, ES galvenos politiskos mērķus un prioritātes būs iespējams sasniegt elastīgi, efektīvi un brīvprātīgi, kā arī būs iespējams nodrošināt trīspusēju līgumu un nolīgumu efektīvu pārvaldību, kā to sākotnēji ierosinājusi Eiropas Komisija, lai atrisinātu iedzīvotājiem nozīmīgas problēmas;

1.19 **atbalsta** konkrētu pasākumu izstrādi, lai sasniegtu tādas Zaļajā grāmatā minētos galvenos mērķus kā iedzīvotāju un kopienu labklājība, jūras resursu ilgtspējīga izmantošana, labas pārvaldības jūrniecības jomā attīstīšana un Eiropas iedzīvotāju labāka izpratne par Eiropas jūrniecības nozares mantojumu, tomēr vienlaicīgi saglabājot vietējo un reģionālo kultūras daudzveidību;

1.20 **uzskata**, ka jāizstrādā “Eiropas rīcības plāns jūrniecības jomā”, iekļaujot konkrētu mērķu kopumu un nosakot trīspakāpju pieeju — katra mērķa sasniegšanai ir jāizvirza uzdevums, jāsniedz attiecīgā mērķa sīks apraksts un jāizvirza priekšlikums par tā īstenošanu (kas ideālā gadījumā būtu jāveic līdz 2008. gadam), kā arī ne vēlāk kā līdz 2007. gadam jāizvirza priekšlikumi par attiecīgajiem finansiālajiem pasākumiem;

2. Reģionu Komitejas ieteikumi

Reģionu komiteja

lūdz Komisiju sagatavot Eiropas rīcības plānu jūrniecības jomā, kurā jāiekļauj šādi pasākumi:

2.1 Reģionālā līmeņa pieredzes izmantošana jūrniecības politikas izstrādāšanā

2.1.1 izveidot katalogu, kurā iekļauti esošie valstu, reģionālā un vietējā līmeņa paraugprakses piemēri, jo īpaši ņemot vērā reģionālos uzņēmumu klasterus, pētniecības tīklus, publiskā un privātā sektora sadarbību, teritorijas plānošanu un labu pārvaldību, kā arī veicināt esošo paraugprakses piemēru izmantošanu un pieredzes nodošanu citiem reģioniem un citām iesaistītajām pusēm;

2.1.2 rosināt un atbalstīt reģionus, lai tie attīstītu šādus paraugprakses piemērus un tādējādi izveidotu Eiropas jūrniecības izcilības centrus;

2.1.3 stiprināt piekrastes reģionu un salu kā galveno jūras politikas veidotāju, īstenošanu un novērtētāju nozīmi;

2.1.4 izveidot Eiropas jūrniecības jomas platformu, kas var veicināt Eiropas, valstu, reģionālajā un vietējā līmenī esošo

paraugprakses piemēru regulāru, efektīvu un rentablu apmaiņu un kurā ir iekļauta arī Komisija un Reģionu komiteja;

2.1.5 novērtēt un koordinēt īpašus stratēģiskus plānus attiecībā uz Eiropas okeāniem (proti, Ziemeļaustrumu Atlantijas okeānu un Ziemeļu ledus okeānu) un daļēji slēgtiem lielākiem un mazākiem jūras baseiniem (proti, Vidusjūru, Baltijas jūru, Ziemeļu jūru, Melno jūru un Lamanšu); šie plāni būtu jāierosina Komisijai un jāizstrādā dalībvalstīs atbilstoši Tematiskajai stratēģijai par jūras vides aizsardzību un saglabāšanu, kurā iekļauti ieteikumi izveidot plašākus jūras reģionus. Helsinku Komiteja (HELCOM) jau sākusi izstrādāt Baltijas jūras rīcības plānu, kas ir vērienīgs un plašs projekts, kuru var uzskatīt par izmēģinājuma projektu vai pētījumu jūrniecības stratēģijas attīstībai, un tādēļ minētais rīcības plāns būtu īstenojams sadarbībā ar dalībvalstīm;

2.1.6 atbalstīt tematisko reģionālo tīklu izveidi, lai izstrādātu kopīgus projektus tādās jomās kā transports, infrastruktūras uzlabošana un pārveidošana, vides aizsardzība, zivsaimniecības nozares pasākumu koordinācija un tirdznieciskā sadarbība, un ņemt vērā jau esošo zivsaimniecības padomju darbību;

2.2 Kvalitatīva datu bāze un pētniecība jūrniecības jomā

2.2.1 jo īpaši uzlabot reģionālo datu bāzi reģionālajā un vietējā līmenī, izmantojot ģeogrāfiskas informācijas sistēmas (GIS), un datu bāzēs iekļaut no satelītiem, lidmašīnām un bojām iegūto telpiski integrētu informāciju par tādiem apstākļiem uz sauszemes un jūras kā vietējās jūras līmenis, kuģu kustība vai klimata apstākļi — minētos datus izmanto okeānu novērošanas sistēmās (*Ocean Monitoring systems*);

2.2.2 vākt datus par atsevišķu jūras resursu ekonomiskajiem un ekoloģiskajiem aspektiem un to sociālo ietekmi, izveidot vienotu Eiropas jūras reģistra sistēmu;

2.2.3 veikt Kopienas ūdeņos esošo zivju krājumu un migrējošo sugu uzraudzību, kā arī ieviest datu iegūšanas modeli, lai iegūtu datus par zivju resursu nozveju. Minēto modeli varētu ieviest, attīstot zivju tirgu telemātikas tīklu, kas saistīts ar datu bāzēm;

2.2.4 realizēt priekšlikumu par Eiropas jūras novērošanas un datu tīkla (EMODN) izveidi, uzsverot to, ka minētais tīkls būtu jāizmanto, lai apkopotu jau esošos datus un jaunus datus jūrniecības jomā, tādējādi veicinot ilgtermiņa monitoringu un riska novērtēšanas augstas kvalitātes procesu, kurā īpaša uzmanība tiek pievērsta tādiem jautājumiem kā jūras pārvaldījuma drošība, dabas resursu izpēte un izmantošana, kā arī jūras vides un tās bioloģiskās daudzveidības aizsardzība;

2.2.5 turpmākajās pētniecības sistēmās daudz lielāku uzmanību pievērst integrējošajai pieejai;

2.2.6 atbalstīt ciešāku saikni starp esošajiem Eiropas zinātniskās pētniecības institūtiem ar mērķi izveidot "Eiropas okeānu pētniecības institūtu" tīklu, lai sekmētu kopēju ES mērogā veiktu jūras pētniecību. Tādējādi tiktu nodrošināta augsta ES teritorijā veiktās jūras pētniecības kvalitāte un Eiropa kļūtu par pasaulē vadošo šajā jomā;

2.2.7 pētniecības nolūkiem izmantojamus kuģus un apjomīgas iekārtas apvienot un nodot Eiropas jūrniecības pētniecības tīkla rīcībā, lai nodrošinātu mērsistēmu saskaņotību, uzlabotu pētniecības rentabilitāti un kvalitāti, kā arī atbalstīt šādu pieeju, veicot kopīgu aprīkojuma iegādi, ko varētu veicināt Eiropas Investīciju banka;

2.2.8 atbalstīt Zaļajā grāmatā minēto atjaunojamo enerģijas avotu — tostarp jūras vēja un viļņu enerģijas — izmantošanu, ja tas savietojams ar citām darbībām un interesēm sociāli ekonomiskajā un vides jomā, kā arī atbalstīt turpmāko pētniecību un jauninājumus minētajā nozarē;

2.2.9 izpētīt to, kā no atmosfēras atdalītu oglekli varētu uzglabāt izmantotās naftas un gāzes atradnēs jūrā;

2.2.10 pastiprināt centienus jūras pētniecības jomā attīstīt zinātniskos un tehnoloģiskos jauninājumus, piemēram, jūras biotehnoloģijas, navigācijas vadības sistēmu un tūrisma pasākumu jomā, tādējādi ņemot vērā pašreizējos un iespējamajos turpmākos draudus, kas jo īpaši saistīti ar klimata pārmaiņām, zivju krājumu, tūrisma apjoma samazināšanos un pārmaiņām piekrastes iedzīvotāju demogrāfiskajā situācijā. Tādēļ ir jāizstrādā un jāveicina viegli pieejamas iniciatīvas, kas sekmē pētniecību un attīstību minētajās jomās;

2.2.11 izstrādāt iniciatīvas, lai veicinātu pētniecību un attīstību ilgtspējīgas zivkopības nozarē, nosakot audzēšanas noteikumus, kas ražotājiem jāievēro pārliecībā, ka zivis ir nozīmīgs pamata pārtikas produkts, un ņemot vērā, ka zivkopība ir ļoti resursietilpīgs process;

2.2.12 aktīvāk analizēt iespējamos draudus Eiropas jūras videi, jo īpaši tos, ko izraisa klimata pārmaiņas un ar tām saistītā jūras līmeņa paaugstināšanās, kā arī pastiprināt monitoringu attiecībā uz tektonisko aktivitāti zem jūras līmeņa un noteikt atbilstīgus reaģēšanas pasākumus;

2.2.13 veicināt zivju audzēšanas noteikumu īstenošanu un attīstīšanu bioloģiskās akvakultūras jomā;

2.2.14 atbalstīt un veicināt pētniecības virzienus, lai noteiktu parametrus, kas raksturotu vides ilgtspējas un sociālās ilgtspējas

līmeni attiecībā uz katru cilvēka darbību, kas saistīta ar jūras resursu izmantošanu (zvejniecība, akvakultūra, ostas, tūrisma un atpūtas nozare, transports, enerģētika u.c.);

2.3 Jāturpina attīstīt Eiropas izcilību jūrniecības ekonomikas jomā

2.3.1 izstrādāt stratēģiju, kādā veidā Eiropas Savienība, ņemot vērā ilgtspējas, izmaksu un tehnoloģiju faktoros, pasaules mēroga konkurences apstākļos saglabās un paplašinās savu tirgus daļu atsevišķās jūrniecības ekonomikas jomās;

2.3.2 sīki izpētīt jautājumu par to, cik lielā mērā atsevišķas tautsaimniecības nozares (piemēram, enerģētika, transports, zivsaimniecība un jūras biotehnoloģija un kuģu būve) šobrīd pozitīvi ietekmē ES konkurētspēju un inovāciju, jo īpaši ņemot vērā Lisabonas stratēģijā izvirzītos mērķus un prioritātes;

2.3.3 iegūt zinātniskus datus par to, vai (un kādā mērā) minētās tautsaimniecības nozares veicinās:

- a) Eiropas konkurētspējas nākotnē paaugstināšanu,
- b) lielāka darbavietu skaita radīšanu Eiropas nākotnes darba tirgū,
- c) resursu izmantošanu un to izmantošanas efektivitātes paaugstināšanu,
- d) šo ekonomikas jomu turpmāko integrāciju;

2.3.4 veicināt pētniecības un rūpniecības nozares turpmāko savstarpējo saikni, jo īpaši jūrniecības klasterus. Eiropas jūrniecības klasteru konferences izveidošana varētu būt ideāls forums, kurā zinātnieki, kas strādā jūrniecības jomā, un rūpniecības nozares pārstāvji var regulāri tikties un dalīties pieredzē;

2.3.5 saistībā ar turpmāko jūrniecības politiku stiprināt transporta nozares nozīmi, ņemot vērā to, ka transports ir viena no vissvarīgākajām jūrniecības jomas nozarēm, kuras pakalpojumus izmanto, lai veiktu daudzas citas ar jūrniecības jomu saistītas darbības;

2.3.6 atbalstīt nodomu noteikt jūras transporta maģistrāles, ievērojot to, ka, pabeidzot šā vērēnīgā projekta īstenošanu 2010. gada beigās, Eiropas jūrās un okeānos palielināsies jūras pārvadājumu apjoms. Tādēļ Komiteja lūdz Komisiju rosināt dalībvalstis daudz uzmanīgāk veikt vides monitoringu par piesārņojuma līmeni uz galvenajiem jūras ceļiem un uzskata, ka šā mērķa sasniegšanai varētu sekmīgi izmantot Vides un drošības globālā monitoringa (GMES) jaunās tehnoloģijas;

2.3.7 atkārtoti rosināt pabeigt jūras ostu terminālu izbūvi, vispirms pabeidzot vairākveidu pārvadājumiem izmantojamus terminālus, vienlaikus ņemot vērā to, ka dažu ar jūrniecības jomu saistītu TEN-T projektu (Eiropas transporta tīklu) realizācija kavējas;

2.3.8 uzlabot ostu infrastruktūru un transporta sakarus ar salām, nosakot un veicot pasākumus, kas vajadzīgi, lai iekļautu nomaļos reģionus, un nodrošināt piekļuvi Eiropas tirgum, vienlaikus garantējot to, ka jūras transporta pakalpojumi preču un pasažieru pārvadājumu jomā uz kontinentu un starp viena arhipelāga salām tiek sniegti regulāri un par pieņemamām cenām; turklāt jāuzlabo sekundārie transporta tīkli, lai salas, bet jo īpaši nomaļie reģioni, bez nepamatotas kavēšanās būtu pilnībā savienoti ar jūras transporta maģistrālēm;

2.3.9 turpināt sadarboties ar dalībvalstīm un piejūras reģioniem, lai pilnveidotu, uzlabotu un attīstītu kuģošanas ceļus un nodrošinātu, ka tiem kā Eiropas komunikāciju tīklu sastāvdaļai tiek pievērsta pienācīga uzmanība;

2.3.10 veikt pētījumu par vienota Eiropas karoga izveidošanas priekšrocībām un trūkumiem;

2.3.11 stiprināt stratēģisko ostu nozīmi, jo tās būs turpmākās jūrniecības politikas prioritāte, un vienlaicīgi uzdot veikt pētījumu par transporta savienojumiem starp nozīmīgākajām un vietējas nozīmes ostām un par dažu ostās veicamo darbību iespējamo delokalizāciju un dekoncentrēšanu mazākās ostās;

2.3.12 izveidot Eiropas jūrskolu tīklu, lai uzlabotu jūrnieku apmācību un izglītošanu un formalizētu viņu karjeras virzību, tādējādi nodrošinot, ka Eiropā ir profesionāls un kvalificēts darbaspēks, un iesniegt priekšlikumu par apmācību un mūžizglītību ne tikai attiecībā uz nodarbošanās veidiem, kas tieši saistīti ar jūru, bet gan par apmācību un izglītību visās jūrniecības nozarēs;

2.3.13 nodrošināt Eiropas mēroga minimālu standartu eksistenci un ieviešanu attiecībā uz nodarbinātības un darba apstākļiem jūrniecības transporta nozarē un visās citās jūrniecības jomās, kā arī izvairīties no visa veida ļaunprātīgas prakses;

2.3.14 izstrādāt jaunu sistēmu, lai izveidotu koordinētu pieeju ilgtspējīgam jūras tūrismam ES — jo īpaši atspoguļojot reģionu vajadzības —, ņemot vērā to, ka jūras tūrisms ir viens no galvenajiem jūrniecības nozares ekonomikas virzītājspēkiem un tam ir liels izaugsmes potenciāls, vienlaikus tomēr ņemot vērā arī to, ka jūras tūrisma rezultātā palielinās krasta teritoriju piesārņojums, resursu izmantošana nav ilgtspējīga un pasliktinās piekrastes dabiskās vides stāvokli;

2.3.15 veicināt šelfā ģenerētas vēja enerģijas saimniecību tālāko attīstību ES, t.i., atbalstīt projektus, kuros piedāvāti risinājumi tādām problēmām kā kompetenču pārklāšanās valsts, reģionālajā un vietējā līmenī, jo īpaši attiecībā uz kabeļu līnijām vai, piemēram, vēja turbīnu un ēdamgliemeņu audzētavu kombinētu izmantošanu;

2.3.16 steidzami iesniegt priekšlikumu par jaunu tehnoloģijas veidu attīstīšanu saistībā ar tādiem citiem okeānā sastopamiem atjaunojamiem enerģijas avotiem kā plūdmaiņas vai okeāna straumes, kuru pētniecībā un izmantošanā ES varētu īstenot stratēģisko vadību pasaules mērogā;

2.3.17 regulēt tādu tradicionālo jūras enerģētikas resursu kā nafta un gāze ieguvu, pamatojoties uz precīzi noteiktiem vides drošības standartiem, kā arī veikt šāda veida pasākumu efektīvu monitoringu;

2.3.18 pamatojoties uz dažādām prognozēm par jūras līmeņa celšanos un laika apstākļu izmaiņām, izstrādāt darbības plānus saistībā ar pasākumiem, kas var būt nepieciešami piekrastes zonas aizsardzībai; turklāt minēto plānu izstrādes gaitā būtu jāņem vērā tādi jau esošie darbības plāni, koizstrādājis, piemēram, Vadenas Jūras forums (*Wadden Sea Forum*);

2.3.19 veicināt starptautiskus nolīgumus, lai nodrošinātu kopīgo zivju resursu (migrējošo sugu) ilgtspējīgu izmantošanu;

2.3.20 īstenot pētniecības projektus, lai attīstītu noenkurošanas sistēmas, kas īpaši vērtīgos reģionos var novērst zemūdens augu (*Posidonia oceanica*) izpostīšanu;

2.3.21 izveidot valsts piekrastes struktūrvienību, kuras uzdevums būtu jūrā strādājošajiem palīdzēt tādās jomās kā vides inspekcija, robežu kontrole, glābšanas dienesti, zvejas inspekcija, veselības aprūpe un civilā aizsardzība;

2.4 Jūras vide jāaizsargā nākamo paaudžu labā

2.4.1 parādīt, kāda veidā var sekmīgi aizsargāt un atjaunot pastāvošo vidi, kā arī Eiropas līmenī noteikt un piemērot aizsardzības kritērijus, un nodrošināt piekrastes zonu un atklātās jūras ekosistēmu un biotopu kvalitāti;

2.4.2 turpināt noskaidrot, kā Jūras vides aizsardzības tematiskā stratēģija un Jūras vides stratēģijas direktīva tiks integrētas turpmākajā vispārējā jūrniecības politikā, ņemot vērā Reģionu komitejas ierosinātos pārskatītos termiņus. Lai nodrošinātu iespējami lielāku efektivitāti, šie termiņi jāaskaņo ar tādām citām nozīmīgām ES programmām kā struktūrfondi un lauksaimniecības fondi;

2.4.3 koordinēt un atbalstīt piejūras reģionu centienus izzināt, kādā veidā var sekmīgi aizsargāt pastāvošo vidi, un jo īpaši to centienus izveidot starpreģionālas un/vai starptautiskas jūras vides aizsardzības zonas un izstrādāt konkrētus priekšlikumus, lai ievērojami samazinātu radiaktīvo noplūdi, kuģu radīto piesārņojumu (konkrēti — emisijas gāzes, notekūdeņi un balasta ūdens, jo pēdējais var veicināt svešu sugu ieviešanos) un postījumus, ko radījusi cilvēka darbība īpaši vērtīgos jūras biotopos, kas minēti Biotopu direktīvā, kā arī atbalstīt pasākumus, lai nodrošinātu piekrastes zonu un atklātās jūras ekosistēmu un biotopu kvalitāti, ņemot vērā arī saimnieciskās darbības ievērojamo ietekmi uz jūras vidi, jo īpaši jūrā iepludinot barības vielas;

2.4.4 sīki izpētīt, kādās jomās un kādā veidā standarta tehnoloģijas var aizstāt ar videi draudzīgām tehnoloģijām, un izstrādāt finansiālus veicināšanas pasākumus un palīdzības programmas, kas rosinātu un sekmētu šādas pārmaiņas;

2.4.5 intensīvāk ietekmēt un piemērot juridiskas sankcijas attiecībā uz tiem, kas neievēro tiesiskās prasības un standartus, jo īpaši saistībā ar atkritumu nelegālo izgāšanu jūrā, nelegālo zvejniecību vai cilvēku un preču nelegālajiem pārvadājumiem;

2.4.6 padarīt drošākus jūras ceļus un izpētīt iespēju ieviest obligāto loča vadību uz naftas tankkuģiem un citiem kuģiem, kas pārvadā bīstamu kravu, kā arī izpētīt iespēju ieviest obligāto loča vadību uz šauriem kuģu ceļiem;

2.4.7 atbalstīt iniciatīvas, kuru mērķis ir pilnveidot vai uzlabot ostu infrastruktūru, kas paredzēta naftas izplūdumu savākšanai, kā arī veicināt tehnoloģijas jauninājumus naftas pārvadāšanas un uzglabāšanas jomā, kā arī novērst eksotisku sugu izplatību;

2.4.8 atbalstīt un veicināt starptautiskus nolīgumus, lai saglabātu aktīvi migrējošu zivju sugu ar komerciālu nozīmi rezerves, ņemot vērā, ka saglabāšanas pasākumu piemērošana vienīgi Kopienas flotēs vērā ņemamu aizsardzības efektu neradīs;

2.4.9 veicināt Eiropas aizsargāto jūras teritoriju un uzraudzības tīkla izveidi pirmām kārtām starp Eiropas Savienības dalībvalstīm un kaimiņvalstīm, lai sekmētu pieredzes un paraugprakses apmaiņu pārvaldes jomā;

2.4.10 atbalstīt iniciatīvas, kas paredzētas, lai izstrādātu protokolus par kuģu radīto balasta ūdeņu apsaimniekošanu un attīrīšanu, jo šie ūdeņi var radīt svešu sugu izplatību, kas, savukārt, var veicināt jūras bioloģiskās daudzveidības zudumu;

2.5 *Finansēšana un juridiskie instrumenti*

2.5.1 sagatavot katalogu par pašreizējiem Eiropas līmenī pieejamajiem jūrniecības politikas finansēšanas instrumentiem,

t.i., struktūrfondi, Regulu par Eiropas Lauksaimniecības fondu lauku attīstībai, Eiropas Zivsaimniecības fondu, mūžizglītības fondu un Kopienas 7. ietvarprogrammu pētniecībai un izstrādei, kā arī izpētīt to efektivitāti, lai noteiktu, vai šāda veida instrumenti ir jāvienkāršo vai efektīvāk jāpopularizē;

2.5.2 sagatavot to jūrniecības nozares projektu sarakstu, kas jau saņēmuši Komisijas finansējumu;

2.5.3 turpmākajās finansēšanas shēmās (no 2014. gada un turpmāk) daudz lielāku uzmanību pievērst integrējošajai pieejai;

2.5.4 izskatīt iespēju pārskatīt ES finanšu sistēmu, izveidojot apvienotu un vienkāršotu sistēmu visu vai lielākās daļas ar jūrniecību saistīto jautājumu risināšanai, kas ietilpst Eiropas piekrastes un salu fonda darbības jomā;

2.5.5 finansiāli atbalstīt krīzes situācijā nokļuvušus reģionus ar īpašām bioloģiskām, vides un arhitektūras vērtībām, kuru ekonomika ir ļoti atkarīga no jūrsaimniecības;

2.5.6 pārskatīt ES spēkā esošo tiesisko regulējumu, vairāk ņemot vērā jūrniecības nozares vajadzības, un risināt problēmas, kas saistītas ar dažādu nozaru politiku neizmantojamām integrācijas iespējām, kā arī ar nepieciešamību uzlabot spēkā esošo tiesisko regulējumu;

2.5.7 izveidot un piemērot īpašus finanšu instrumentus reģionos ar lielu vides un kultūras vērtību, kam raksturīga maza apjoma piekrastes zvejniecība, dažkārt arī lauksaimniecība, ko piekopj ģimenes uzņēmumi, bet kuros nevar piemērot pastāvošos finanšu instrumentus, jo mazie uzņēmumi nevar izpildīt prasības attiecībā uz ekonomisko jaudu un uzņēmuma lielumu;

2.5.8 ieviest piekrastes reģioniem un salām paredzētus finanšu instrumentus, lai segtu izmaksas, kas šādiem reģioniem radušās, aizsargājot Eiropas Savienības kopīgās intereses, jo īpaši — apkarojot narkotikas un cilvēku tirdzniecību, nelegālo imigrāciju un jūras piesārņošanu, un uzraugot ekskluzīvo ekonomisko zonu;

2.5.9 attīstīt tālāku starptautisku sadarbību un starptautisko tiesību piemērošanu, pamatojoties uz ANO Jūras tiesību konvenciju;

2.6 *Jūras telpas integrācija, ieskaitot salas, iekšzemi un nomaļos un attālākos reģionus*

2.6.1 lai veicinātu nozaru politiku integrāciju tādos reģionos, kur varētu veikt darbības dažādās nozarēs un jomās, izpētīt to, kādā veidā var sekmīgi īstenot teritorijas plānošanu un integrētu piekrastes zonas pārvaldību, pievēršot uzmanību salām kā īpašam gadījumam;

2.6.2 jūrniecības nozarē izveidot efektīvu ģeogrāfisku instrumentu, kas līdzinātos *INSPIRE* telpiskās informācijas sauszemes sistēmai;

2.6.3 steidzami risināt problēmu, kas saistīta ar nepieciešamību izveidot Eiropas krasta apsardzes dienestu, nosakot katrā jūras reģionā pastāvošās īpašās vajadzības;

2.6.4 izziņāt to, kā labāk izmantot ES finanšu instrumentus, lai, pirmkārt, īstermiņā atbalstītu dalībvalstis vai reģionus, ko tieši skar aizvien lielākā nelegālo imigrantu plūsma, un, otrkārt, ilgākā laika posmā palīdzētu trešām valstīm sasniegt noteiktu politiskās un ekonomiskās attīstības līmeni, un tādējādi novērstu iedzīvotāju vēlmi meklēt iespējas nelegāli ieceļot ES teritorijā. Tādēļ Komiteja **atbalsta** Eiropas Parlamenta Budžeta komitejas priekšlikumu izveidot īpašu aģentūru, kas būtu atbildīga par nelegālās migrācijas jautājumiem un patvēruma meklētājiem no trešām valstīm; ir plānots, ka minētā aģentūra atradīsies Maltā;

2.6.5 vairāk atbalstīt reģionālās un vietējās pašvaldības, lai tās risinātu ar jauniem imigrantiem saistītās problēmas, viņiem ierodoties to teritorijā; šis atbalsts ir jāsniedz papildus valsts līmeņa pasākumiem;

2.6.6 ņemt vērā iekšzemes dimensiju un iekšzemes, iekšējo ūdenstilpju un upju, piekrastes un jūras zonu mijiedarbību, tādējādi nodrošinot dažādo pastāvošo saikņu pārredzamību;

2.6.7 nodrošināt kuģošanas drošības visaugstāko standartu turpmāku izstrādāšanu un piemērošanu Eiropas ūdeņos, lai izvairītos no kuģošanas negadījumiem starptautiskajos ūdeņos, piekrastes zonās un ostās;

2.6.8 izstrādāt īpašas programmas un pasākumus, kas paredzēti attālākajiem reģioniem un salām, ņemot vērā tajos pastāvošos īpašos apstākļus un problēmas. Programmas un pasākumi jāizstrādā jo īpaši šādās darbības jomās:

a) zvejniecības nozares saglabāšana, īstenojot zvejas resursu ilgtspējīgu pārvaldību un izmantošanu. To ir iespējams sasniegt, izstrādājot pasākumus ar mērķi atjaunot un modernizēt zvejas flotes un veicinot pasākumus neliela apjoma zvejas un piekrastes zvejas atbalstam;

b) tūrisma ekonomikas stiprināšana, izmantojot tūrisma veidus, kas būtu alternatīva augstas kvalitātes un ilgtspējīgam "jūras tūrismam" un palīdzētu pārvarēt sezonālo raksturu attālāko reģionu ekonomikā, piemēram, kultūras tūrismu, kuģniecības tūrismu, sociālo tūrismu vai lauku tūrismu;

c) ar to saistītās ietekmes uz vidi pārvaldība un kontrole, īstenojot vides pārvaldības plānus, lai saglabātu salu piekrastes līnijas un ūdeņu kvalitāti, kā arī uzlabotu salās atrodamo atkritumu apsaimniekošanu;

d) sakaru un transporta savienojumu ar cietzemi uzlabošana;

2.6.9 izstrādāt īstermiņa un vidēja termiņa stratēģijas, lai ierobežotu Eiropas okeānu un jūru aizvien pieaugošo ļaunprātīgo izmantošanu, ņemot vērā arī cilvēku nelegālo ieviešanu Eiropā;

2.6.10 analizēt darbības šķēršļus, ko izraisa piejūras reģionu atrašanās vietas attāluma dažādās pakāpes, izstrādājot jūras transporta politikas, pamatojoties uz kohēziju, lai uzlaboto šo reģionu intergrāciju Eiropas Savienībā;

2.6.11 veicināt tādas piekrastes zonu integrētas pārvaldības izmēģinājumus praksē, ar kuru palīdzību varētu sekmēt un izveidot organizacionālās struktūras un procedūras, iekļaujot mehānismus saskaņošanai starp valdībām, kā arī veicināt sociālo līdzdalību uz piekrastes zonām attiecināmu lēmumu pieņemšanā;

2.7 Sabiedrības informētība un jūrniecības mantojums

2.7.1 ietvert priekšlikumu dinamiskā procesā sistemātiski uzlabot sabiedrības informētību par jūrniecības jautājumiem, tajā skaitā par tādiem aspektiem kā kopīgas jūrniecības tradīcijas, tās kultūra un identitāte Eiropā;

2.7.2 iesniegt priekšlikumu par to, kādā veidā jūrniecības dimensiju varētu integrēt pasākumos, kas saistīti ar 2008. gadu — Eiropas starpkultūru dialoga gadu;

2.7.3 sabiedrības informētības uzlabošanai izstrādāt modernas jūrniecības politikas sistemātisku stratēģiju, lai šāda jūrniecības politika kļūtu iedzīvotājiem tuva un iesakņotos viņu apziņā, kā arī tiktu nodrošināta tās patiesa īstenošana.

Briselē, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas

Priekšsēdētājs

Michel DELEBARRE

Reģionu komitejas atzinums “Eiropas Tehnoloģiju institūts”

(2007/C 146/04)

REĢIONU KOMITEJA

- iesaka veidot ETI pārvaldes struktūras tā, lai nodrošinātu līdzsvaru starp ETI neatkarību tā ikdienas darba pārvaldē un nepieciešamību nodrošināt dalībvalstīm un ES iestādēm iespēju aizsargāt ES intereses, piemēram, reizi piecos gados veicot pārskatīšanu dalībvalstu komisijā;
- izsaka nožēlu, ka priekšlikumā paredzēts neatbilstošs finansējums pētniecības kopienai. Komiteja uzstāj, ka nedrīkstētu šo finansējumu nodalīt no pašreizējiem pētniecībai paredzētajiem ES līdzekļiem, taču tā vietā būtu jāparedz privātā sektora papildu ieguldījums, kas nodrošināms ar skaidri noteiktu mehānismu palīdzību. Zināšanu un jaunrades kopienas jārosina laika gaitā kļūt finansiāli ilgtspējīgām un regulāri pārskatīt budžetu attiecībā pret darba rezultātiem;
- iesaka ETI sākotnēji piešķirt nevis zinātniskos “grādus” bet gan izstrādāt zīmolu vai pazīšanas zīmi, ko piešķir zinību un jaunrades kopienas partneruniversitāte
- iesaka zināšanu un jaunrades kopienu atlases procesā ņemt vērā gan izcilību, gan arī to pierādīto izcilības sasniegšanas potenciālu izglītības, pētniecības un inovāciju jomā. Komiteja aicina Komisiju precizēt, kā šie kritēriji tiks vērtēti;
- iesaka sniegt ETI norādījumus, ka augsts novērtējums jāpiešķir to zināšanu un jaunrades kopienu pieteikumiem, kurām ir stabilas un spēcīgas partnerattiecības ar strukturētām pētniecības kopienām, kā arī reģionālajām un vietējām pašvaldībām/iestādēm. Nepārprotami jānorāda, ka MVU uzskatāmi par potenciālām partnerorganizācijām.

REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropadomei “*Eiropas Tehnoloģiju institūts — turpmākie pasākumi tā izveidei*”, (COM(2006) 276 galīgā redakcija),

ņemot vērā priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai, ar kuru izveido Eiropas Tehnoloģiju institūtu (COM(2006) 604 galīgā redakcija);

ņemot vērā Eiropas Komisijas 2006. gada 8. jūnija lēmumu konsultēties ar Reģionu komiteju par minēto tematu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 265. panta pirmo daļu,

ņemot vērā Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzdot Kultūras, izglītības un pētniecības komisijai atzinuma izstrādi par minēto tematu,

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam “*Īstenojot universitāšu modernizācijas programmu: izglītība, pētniecība un jauninājumi*” (COM(2006) 208 galīgā redakcija),

ņemot vērā savu atzinumu par tematu “*Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par Eiropas Kopienas Septīto pamatprogrammu pētniecības, tehnoloģiju attīstības un demonstrējumu pasākumiem (no 2007. līdz 2013. gadam)*” (COM(2005) 119 galīgā redakcija — 2005/0043 (COD) — 2005/0044 (CNS)), (CdR 155/2005 fin) ⁽¹⁾,

ņemot vērā savu atzinumu par tematu “*Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes lēmumam par konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammas izveidi (no 2007. līdz 2013. gadam)*” (COM(2005) 121 galīgā redakcija — 2005/0050 (COD)), (CdR 150/2005 fin) ⁽²⁾,

ņemot vērā savu atzinumu par tematu “*Komisijas paziņojums “Mobilizēt Eiropas intelektuālo potenciālu: nodrošināt universitātēm iespēju pilnā mērā sekmēt Lisabonas stratēģijas īstenojumu”*” (COM(2005) 152 galīgā redakcija), (CdR 154/2005 fin) ⁽³⁾,

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropadomei “*Atjaunotās partnerības izaugsmei un darbavietām īstenošana. Zināšanu kvalitātes pilnveidošana: Eiropas Tehnoloģiju institūts*” (COM(2006) 77 galīgā redakcija),

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Eiropadomes pavasara sanāksmei “*Sadarbība izaugsmes un darbavietu attīstībai. Jauns posms Lisabonas stratēģijā*” (COM(2005) 24 galīgā redakcija),

ņemot vērā Eiropadomes 2006. gada 23. un 24. marta un 15. un 16. jūnija Briseles sanāksmēs pieņemtos prezidentvalsts secinājumus par Eiropas Tehnoloģiju institūtu,

ņemot vērā Kultūras, izglītības un pētniecības komisijas atzinuma projektu (CdR 273/2006 rev.2), ko tā pieņēma 2006. gada 28. septembrī (ziņotājs — **Keith Walters kgs**, Kembridžšīras grāfistes padomes loceklis (UK/ETP)),

tā kā

1. Komisijas otrais paziņojums un priekšlikums regulai par Eiropas Tehnoloģiju institūta (ETI) izveidi ir veicinājis pozitīvu attīstību;
2. ES pētniecības institūtu centieni līdzdarboties ETI, iesaistoties zinību un jaunrades kopienā (kaut arī ne visiem būs iespējams piedalīties tieši), pozitīvi izmainīs pētniecības vidi, jo tiks stiprināts izglītības, pētniecības un jauninājumu “zināšanu trijstūris”;
3. stiprinot “zināšanu trijstūri” un jo īpaši attīstot spēcīgas partnerattiecības starp uzņēmējdarbības un pētniecības jomām, ievērojami tiks uzlabota ES konkurētspēja;
4. līdzsvarotu reģionālo attīstību ir iespējams veicināt, ETI zinību un jaunrades kopienām (kas veidosies ap labākajām grupām, kuras sadarbojas ar uzņēmējiem) strādājot sadarbībā ar reģionālajām un vietējām attīstības veicināšanas iestādēm,

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sanāksmē), pieņēma šo atzinumu.

⁽¹⁾ OVC 115, 16.5.2006., 17. lpp.

⁽²⁾ OVC 115, 16.5.2006, 20. lpp.

⁽³⁾ OVC 81, 4.4.2006, 16. lpp.

1. Vispārējās piezīmes

Reģionu komiteja

1.1 **atbalsta** Komisijas otro paziņojumu un uzskata, ka tas veicina diskusiju par Eiropas Tehnoloģijas institūta izveidi, kā arī Lisabonas stratēģijas īstenošanu;

1.2 **atzinīgi vērtē** Komisijas līdzsvaroto pieeju likumdošanas iniciatīvas sagatavošanas procesā, tajā skaitā nosaukuma “zinību kopienas” nomainīšanu ar “zinību un jaunrades kopienas”, un **ar gandarījumu atzīmē**, ka vietējās un reģionālās pašvaldības minētas kā zinību un inovācijas kopienas potenciālās “partnerorganizācijas”, tomēr izsaka bažas par dažiem citiem aspektiem;

1.3 **atbalsta** iniciatīvu, kuras mērķis ir stiprināt “zināšanu trijstūra” triju pīlāru, proti, izglītības, pētniecības un inovācijas saikni, kā arī atbalsta priekšlikumu, lai risinātu Eiropas inovācijas jomā vērojamas nepilnības;

1.4 **atkārtoti izsaka** viedokli, ka veiksmīgus pētniecības un jauninājumu modeļus tik vienkārši pārņemt nemaz nav iespējams un ka ES tā vietā vajadzētu balstīties uz veiksmīgiem paraugprakses modeļiem, kam raksturīgas ciešas attiecības starp pētniecību, jauninājumiem un izglītību ES;

1.5 **atzīst** ETI nozīmi, lai panāktu visu galveno “zināšanu trijstūri” iesaistīto pušu — t.i., nozīmīgāko pētniecības grupu, rūpniecības nozares un varas iestāžu — līdzdalību; jebkurā gadījumā ir jāizvairās no divu līmeņu sistēmas;

1.6 **atzīst** to, ka saistībā ar minēto priekšlikumu daži jautājumi vēl ir problemātiski;

1.7 **ar nožēlu atzīmē** to, ka jaunajā likumdošanas iniciatīvā pētniecības kopienai paredzēts neatbilstošs jauns finansējums, un ka priekšlikumā nav skaidri noteikti privātā sektora finansējuma nodrošināšanas mehānismi;

1.8 **uzstāj**, lai nepieciešami līdzekļi netiktu nodalīti no esošā pētniecības finansējuma plūsmas (FP& CIP), tā vietā paredzot privātā sektora papildu ieguldījums;

1.9 **atzīmē** vietējo un reģionālo pašvaldību izšķirošo ietekmi uz apstākļiem, kas veicina savstarpējo sadarbību, kuras rezultātā rodas jauninājumi;

1.10 **atgādina** Komisijai vietējo un reģionālo pašvaldību (jo īpaši to ekonomisko partnerību) lielo nozīmi, veidojot “zināšanu

trijstūra” 3 sastāvdaļu mijiedarbību veicinošus apstākļus (piemēram, klasteru attīstības veicināšana, biznesa inkubatoru infrastruktūras nodrošināšana, rūpniecības nozares investīciju veicināšana utt.);

1.11 turklāt **atgādina** Komisijai, ka vietējās un reģionālās pašvaldības vislabāk spēj rosināt mazos un vidējos uzņēmumus (MVU) iesaistīties pētniecības partnerattiecībās; tās vislabāk spēj veicināt arī augstskolu un rūpniecības nozares partnerību, kas varētu sekmīgi attīstīties reģionālajā vai vietējā līmenī, ņemot vērā esošos un turpmākos apstākļus, politikas, dažādus veicinošus un kavējošus faktorus utt;

1.12 turpina **uzsvērt**, ka ETI galvenā uzmanība būtu jāpievērš inovācijai, zināšanu nodošanai un uz tirgu orientētiem projektiem.

2. Reģionu Komitejas ieteikumi

Reģionu komiteja

2.1 **iesaka** ETI apvienot gan pasaulē atzītu labāko ES augstskolu un to pētniecības grupu, kā arī pētniecības iestāžu potenciālu, gan arī tādu citu ES augstskolu labākās pētniecības grupas un pētniecības iestādes, kam ir iespējas sasniegt šādu izcilības līmeni;

2.2 tādēļ **aicina** Komisiju sadarboties ar augstskolām un pētniecības iestādēm, kurām ir liela praktiskā pieredze attiecībā uz “zināšanu trijstūri”. Ja ETI neizdosies izveidot saikni ar Eiropas vadošajām augstskolām un pētniecības iestādēm, tiks negatīvi ietekmēta ETI reputācija pasaulē;

2.3 **iestājas par to**, lai zinību un jaunrades kopienu izveide būtu augšupējs process, sākumā izvēloties jau pastāvošus pētniecības un uzņēmējdarbības labas sadarbības piemērus;

2.4 **ar gandarījumu secina** ka zinību un jaunrades kopienu atlases process būs atklāts, tādējādi pētniecības grupām ar attiecīgu potenciālu dodot iespēju censties panākt līdzdalību ETI. Visām augstskolām un pētniecības iestādēm (gan lielām, gan mazām) būtu jāvadās no pieņēmuma, ka, izveidojot atbilstīgas struktūras, partnerības un politikas, to labākajām pētniecības grupām būtu iespēja kļūt par aktīviem ETI dalībniekiem. Tomēr izsaka nožēlu, ka kritērijā “izcilība izglītībā un zinātnē” nav ietverta arī potenciālā izcilība, un **aicina** Komisiju precizēt, kā novērtējami abi kritēriji;

2.5 **ierosina**, ka pētniecības jomas un privātā sektora saikni zinību un jaunrades kopienā varētu uzlabot, zinību un jaunrades kopienas rosinot/stimulējot laika gaitā kļūt finansiāli ilgtspējīgām, un aicina iekļaut šo pieeju likumdošanas priekšlikuma noteikumos;

2.6 **iebilst** pret Komisijas priekšlikumu, ka ETI piešķir zinātniskos grādus un **iesaka** ETI sākotnēji piešķirt nevis "grādus", bet gan izstrādāt zīmolu vai pazīšanas zīmi, ko piešķir zinību un jaunrades kopienas partneruniversitāte. Pretēja rīcība varētu aizkavēt vadošu augstskolu iesaisti;

2.7 **ierosina**, ka darbības pirmajos gados ETI vajadzētu piešķirt zīmolu vienīgi tādām maģistra programmām, kurās ir iekļauti tādi īpaši elementi kā prakse kādā uzņēmumā, starpdisciplīnu pieeja, uzņēmējdarbības apmācība utt.;

2.8 **iestājas par to**, lai valdē (kam pamatoti būtu jāpiešķir autonomija noteikt ETI stratēģisko plānu), attiecīgi būtu pārstāvēts privātais sektors;

2.9 **iesaka** veidot ETI pārvaldes struktūras tā, lai nodrošinātu līdzsvaru starp ETI neatkarību tā ikdienas darba pārvaldē un nepieciešamību nodrošināt dalībvalstīm un ES iestādēm iespēju aizsargāt ES intereses, piemēram, reizi piecos gados veicot pārskatīšanu dalībvalstu komisijā;

2.10 **ierosina** Komisijai, tās pamatnostādnēs dot norādījumu valdei, izraugoties zinību kopienas, dot augstu novērtējumu tiem pieteikumiem par dalību zinību kopienā, ko iesniegušas sabiedrības, kurās iekļautas reģionālās un vietējās pašvaldības un strukturētas pētniecības kopienas, kas ietver augstskolu, pētniecības iestāžu un uzņēmumu sadarbību zinātnes un tehnoloģiju jomā ar vidēja termiņa un ilgtermiņa pētniecības plānošanu;

2.11 **atgādina** Komisijai reģionu un vietējo pašvaldību izšķirīgo nozīmi klasteru veidošanā, ko tās veicina, īstenojot savu politiku un investējot infrastruktūrā; tādējādi veidojas spēcīga augstskolu un rūpniecības nozares sadarbība;

2.12 **ierosina**, lai ETI darbības novērtēšanai valdei tiktu izvirzīti mērķi, ar kuru palīdzību varētu novērtēt ETI darbību stratēģiskajā līmenī. Darbības novērtējumā varētu ietvert rādītājus, lai novērtētu ETI spēju piedāvāt konkrētus realizējamus risinājumus

problēmām, ar ko saskaras MVU, uzņēmumi un rūpniecības nozare;

2.13 **īpaši aicina** Komisiju, lai aktīvais darbs pie ETI izveidošanas nenovērstu tās uzmanību no Eiropas Pētniecības padomes kā nozīmīgākā fundamentālo pētījumu virzītājspēka izveides. ETI valdei un Eiropas Pētniecības padomei būtu jāveido iespējami spēcīga saikne, kā arī jāizveido struktūras, lai nodrošinātu abu iestāžu saskaņotu un papildinošu darbību un izvairītos no darbības pārklāšanās un dubultošanās;

2.14 **ierosina** zinību un jaunrades kopienas veidot pakāpeniski, mācoties no katras gūtās pieredzes un katras jaunas zinību un jaunrades kopienas veidošanas procesā attiecīgi piemērojot struktūras, un ir gandarīta, ka Komisija ierosinājusi līdz 2013. gadam izveidot 6 zinību un jaunrades kopienas;

2.15 **uzskata, ka** zinību un jaunrades kopienu izveidē un pārvaldībā būtiska nozīme ir šādām jomām:

— pārskatīšanas procedūras un paveiktā darba novērtējums: tā atzinīgi vērtē likumdošanas iniciatīvā iekļauto atsauci uz rezultātu orientētiem parametriem, taču izsaka nožēlu, ka tie nav pietiekami precizēti,

— finansēšanas noteikumi/finansējuma ilgtspējība: Komiteja nepiekrīt Komisijas priekšlikumam zināšanu un jaunrades kopienām paredzētā finansējuma lielāko daļu gūt no esošajām Kopienas programmām un līdzekļiem, it īpaši par to iespējamo iedalīšanu no ES pētniecībai paredzētajiem līdzekļiem,

— saikne ar pētījumiem, ko atbalsta Eiropas Pētniecības padome,

— reģionālo un vietējo pašvaldību/iestāžu nozīme;

— MVU nozīme: aicina likumdošanas iniciatīvā iekļaut MVU kā potenciālās "partnerorganizācijas" un aicina Komisiju precizēt, kā iesaistīt MVU zinību un jaunrades kopienās;

2.16 **iesaka** personāla jautājumu risināšanā izmantot elastīgu pieeju, lai Eiropas Tehnoloģiju institūtā nodrošinātu labāko pētniecības grupu iesaisti. Risinot personāla jautājumus, labs risinājums var būt duālas darba attiecības;

2.17 **ierosina**, ka vadošu pētnieku grupu līdzdalību un iesaisti ETI varētu veicināt, ja katram zinību un jaunrades kopienas darbiniekam būtu iespēja veltīt tikai daļu darba laika ETI. Šīs iesaistes minimālo un maksimālo apjomu var noteikt katrā gadījumā atsevišķi, un zinību un jaunrades kopienas pastāvēšanas laikā to ir iespējams attiecīgi piemērot;

2.18 **aicina** Komisiju, sagatavojot likumdošanas iniciatīvu par ETI, uzsvērt vietējo un reģionālo iestāžu īpaši svarīgo nozīmi — tās nodrošinās būtisku atbalstu zinību un jaunrades kopienām, kā arī vispārēji veicinās nepilnību novēršanu “zināšanu trijstūrī”.

3. Reģionu komitejas ieteikumi attiecībā uz priekšlikumu regulai

1. ieteikums

(10) tā kā

Komisijas priekšlikuma teksts	Grozījums
(10) Ir jāatbalsta izglītība, kuras plašā jaunrades stratēģijā bieži pietrūkst, lai gan tā ir organiska tās komponente. ETI un ZJA nolīgumos jānosaka, ka caur ZJA piešķirtie grādi un diplomi būs ETI grādi un diplomi. ETI jāveicina ETI grādu un diplomu atzišana dalībvalstīs. Visas šīs darbības veicamas, nepārkāpjot Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzišanu.	(10) Ir jāatbalsta izglītība, kuras plašā jaunrades stratēģijā bieži pietrūkst, lai gan tā ir organiska tās komponente. ETI un ZJA nolīgumos jānosaka, ka caur ZJA piešķirtie grādi un diplomi būs ~~ETI~~ grādi un diplomi ar <u>ETI zīmolu</u> . ETI jāveicina ETI grādu un diplomu atzišana dalībvalstīs. Visas šīs darbības veicamas, nepārkāpjot Direktīvu 2005/36/EK par profesionālo kvalifikāciju atzišanu.

Pamatojums

Priekšlikuma regulai paskaidrojumā Komisija īpaši atsaucas ETI zīmolu attiecībā uz zinātniskajiem grādiem, kas popularizētu uzņēmējdarbības elementus utt. Tas ir pamatoti, tomēr daudzām vadošām universitātēm ETI grāds nav nepieciešams, lai sasniegtu ETI mērķus. Zinātniskais grāds, kas ietver šādus elementus un kuru piešķir viena vai vairākas zinību un inovācijas kopienu partneruniversitāte, iekļaujot tajā ETI zīmolu, nodrošinās šā paša mērķa sasniegšanu.

2. ieteikums

5 (2) (a) pants

Komisijas priekšlikuma teksts	Grozījums
2. Partnerības, kuras kļūs par ZJA, ETI izraudziesies konkurences diktētā, atklātā, pārredzamā procesā, ieskaitot detalizētu specifikāciju un nosacījumu publicēšanu. Partnerību atlasē īpaši ņem vērā: (a) pašreizējo un potenciālo jaunrades jaudu partnerībā, kā arī tās izcilību izglītībā un pētniecībā;	2. Partnerības, kuras kļūs par ZJA, ETI izraudziesies konkurences diktētā, atklātā, pārredzamā procesā, ieskaitot detalizētu specifikāciju un nosacījumu publicēšanu. Partnerību atlasē īpaši ņem vērā: (a) pašreizējo un potenciālo jaunrades jaudu partnerībā, kā arī tās izcilību <u>un potenciālu sasniegt izcilību</u> izglītībā un pētniecībā;

Pamatojums

Atbilstoši atzinuma projekta 2.4. punktam

3. ieteikums

5 (2) pants

Komisijas priekšlikuma teksts	Grozījums
<p>2. Partnerības, kuras kļūs par ZJA, ETI izraudzīsies konkurences diktētā, atklātā, pārredzamā procesā, ieskaitot detalizētu specifikāciju un nosacījumu publicēšanu.</p> <p>(...)</p> <p>Atlasē ņem vērā arī:</p> <p>(a) operatīvo struktūru, kas liecina par gatavību darboties ETI un tā mērķu labā;</p> <p>(b) spēju nodrošināt dinamisku, elastīgu un pievilcīgu darba vidi, kas atalgo gan individuālos, gan komandas sasniegumus jaunrades, pētniecības un izglītības ziņā;</p> <p>(c) pamatu, uz kura piešķir grādus un diplomus, ieskaitot pasākumus, kuros ir ņemta vērā Kopienas politika par Eiropas augstākās izglītības telpu, it sevišķi savietojamības, pārredzamības, atzišanas un grādu un diplomu kvalitātes ziņā;</p> <p>(d) partnerības spēja pielāgoties un rēķināties ar pārmaiņām to jomā vai jaunrades laukā</p>	<p>(e) <u>partnerības spēja sadarboties ar attiecīgajām reģionālajām un vietējām pašvaldībām un iestādēm.</u></p>

Pamatojums

Šajā grozījumā ietverts atzinuma projekta 2.8. punkts, kurā uzsvērts, ka pieteikumā dalībai zinību un jaunrades apvienībā jānorāda saikne ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām.

4. ieteikums

15. pants

Komisijas priekšlikuma teksts	Grozījums
<p>1. ETI gādā par to, lai tā darbībām, ieskaitot darbības, kuras pārzina ZJA, tiktu piemērota nepārtraukta uzraudzība un regulāra, neatkarīga izvērtēšana, kas nodrošina pašus kvalitatīvākos darbību rezultātus un pašu efektīvāko resursu izlietojumu. Izvērtēšanas rezultātus publicē.</p> <p>2. Piecu gadu laikā pēc šās regulas pieņemšanas un vēlāk ik pēc četriem gadiem Komisija nodod atklātībai ETI izvērtējumu. Tā pamatā ir neatkarīgs, ārējs izvērtējums, un tajā tiek skatīts, kā ETI pilda savu virsuzdevumu. Tajā iztirzā visas ETI un ZJA darbības un izpēta veikto darbību rezultativitāti, noturību, efektivitāti un lietderību un to saistību ar Kopienas politiku. Novērtēšanā ņem vērā ieinteresēto personu viedokļus gan Eiropas, gan valsts līmenī.</p> <p>(...)</p>	<p>1. ETI gādā par to, lai tā darbībām, ieskaitot darbības, kuras pārzina ZJA, tiktu piemērota nepārtraukta uzraudzība un regulāra, neatkarīga izvērtēšana, kas nodrošina pašus kvalitatīvākos darbību rezultātus un pašu efektīvāko resursu izlietojumu. Izvērtēšanas rezultātus publicē.</p> <p>2. Piecu gadu laikā pēc šās regulas pieņemšanas un vēlāk ik pēc četriem gadiem Komisija nodod atklātībai ETI izvērtējumu. Tā pamatā ir neatkarīgs, ārējs izvērtējums, un tajā tiek skatīts, kā ETI pilda savu virsuzdevumu. Tajā iztirzā visas ETI un ZJA darbības un izpēta veikto darbību rezultativitāti, noturību, efektivitāti un lietderību un to saistību ar Kopienas politiku. Novērtēšanā ņem vērā ieinteresēto personu viedokļus gan Eiropas, gan valsts līmenī.</p>

Komisijas priekšlikuma teksts	Grozījums
	<p>3. <u>Regulāri jāizvērtē ZJA budžets attiecībā pret darbības rezultātiem. Projekta īstenošanas gaitā ZJA finansējums būtu pakāpeniski jāsamazina, to aizstājot ar citu finansējumu. Spēja piesaistīt ZJA ārējos ieguldījumus būs galvenais ETI panākumu rādītājs.</u></p> <p>(...)</p>

Briselē, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE

Reģionu komitejas atzinums par tematu "Tematiskā stratēģija augsnes aizsardzībai"

(2007/C 146/05)

REĢIONU KOMITEJA

- uzskata, ka no vides viedokļa vēl ir argumenti par labu ierobežotas Eiropas augsnes aizsardzības politikas izstrādei. Piemēram, augsnes piesārņojums ietekmē cilvēku un dzīvnieku veselību, un šajā jomā augsnes politika ir nozīmīga. Turklāt ES līmenī ir jāņem vērā arī klimata pārmaiņas, augsnes degradācijas pārrobežu ietekme, citās vides jomās izraisītās problēmas un Kioto vienošanās;
- uzskata, ka Komisijas piedāvātā direktīva, apzinot situāciju un palīdzot dalībvalstīm pasākumu īstenošanā, varētu sniegt ieguldījumu ilgtspējīgā augsnes aizsardzības iedibināšanā Eiropas Savienībā. Tas nozīmē, ka direktīvai pēc sava rakstura ir jābūt elastīgai;
- pauž bažas par administratīvo slogu, kas tiek uzlikts vietējām un reģionālajām pašvaldībām, tām nosakot riska zonas un pildot pienākumu reizi desmit gados tās pārskatīt (6. pants), kā arī tām sniedzot piesārņoto teritoriju pārskatu (10. un 11. pants);
- izsaka cerību, ka tas neuzlikts atbildīgajām iestādēm tiešu pienākumu piesārņoto teritoriju attīrīšanas un pārvaldības jomā (13. pants);
- uzskata, ka Eiropas Komisijai būtu jāizstrādā izmaksu ziņā izdevīgu pasākumu kopums, no kura dalībvalstis varētu rast ierosmi savu pasākumu programmu izstrādei.

REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Tematiskā stratēģija augsnes aizsardzībai" (COM(2006) 231 galīga redakcija) un Eiropas Parlamenta un Padomes priekšlikumu direktīvai, ar ko reglamentē augsnes aizsardzību, ar ko groza Direktīvu 2004/35/EK (COM(2006) 232 galīgā redakcija) un,

ņemot vērā Eiropas Komisijas 2006. gada 22. septembra lēmumu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 175. pantu un 265. panta pirmo daļu minētajā jautājuma konsultēties ar Komiteju,

ņemot vērā tās Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzdot Ilgtspējīgas attīstības komisijai sagatavot atzinumu par minēto jautājumu,

ņemot vērā 2003. gada 12. ⁽¹⁾

ņemot vērā, ka Ilgtspējīgas attīstības komisija 2006. gada 27. novembrī pieņēma attiecīgu atzinuma projektu (CdR 321/2006 rev. 1), ziņotājs — *Cor Lammer*s kgs (NL/ETP, Hautenas pilsētas mērs).

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), pieņēma šo atzinumu.

1. Reģionu komitejas nostāja

Vispārīgas piezīmes

1.1 Augsne ir mūsu eksistences pamats. Augsne ir uzturvielu un ūdens avots, ciklu regulētājs, dažādu organismu dzīves vide un pamats dzīvībai virs zemes. Cilvēkam tāpat kā dabai ir svarīgi, lai augsne turpinātu nodrošināt minētās funkcijas optimāli un ilglaiīgi.

1.2 Visās ES dalībvalstīs ir vairāk vai mazāk nozīmīgas augsnes problēmas. Nevar noliegt, ka dažviet Eiropā noris vērā ņemami un uztraucoši degradācijas procesi, kas vēl turpināsies.

1.3 Augsne nepārvietojas, tomēr augsnes degradācija vienā dalībvalstī var ietekmēt arī citas dalībvalstis; tādēļ uzskata, ka priekšlikums atbilst subsidiaritātes principam. Tajā pašā laikā RK secina, ka tikai deviņas dalībvalstis ir izstrādājušas vides aizsardzības politiku un ka šī politika visumā aprobežojas ar atsevišķiem augsnes piesārņojuma aspektiem. RK tomēr uzskata, ka no vides viedokļa ir argumenti par labu Eiropas augsnes aizsardzības politikas izstrādei. Piemēram, augsnes piesārņojums ietekmē cilvēku un dzīvnieku veselību, un šajā jomā augsnes politika ir nozīmīga. Turklāt ES līmenī ir jāņem vērā arī klimata pārmaiņas, augsnes degradācijas pārrobežu ietekme, citās vides jomās izraisītās problēmas un Kioto vienošanās.

1.4 Augsnes aizsardzības politika ir sarežģīta joma. Eiropā ir vairāk kā 320 augsnes veidu, kurus izmanto dažādiem mērķiem. Augsne, piemēram, ir saistīta ar darbību saimniecības, kultūras un vides jomā, un to izmanto zemkopībā, vidē, apbūvē, ceļu un dambju būvniecībā. Līdz ar to dažādās dalībvalstīs augsni apraud

dažādi apstākļi. Ir vērojamas arī būtiskas atšķirības starp dalībvalstu veiktajiem pasākumiem vai pat vienas dalībvalsts dažādu reģionu veiktajiem pasākumiem. Bez ģeogrāfiskajām atšķirībām ir arī klimata atšķirības starp atsevišķiem Eiropas reģioniem. Šīs atšķirības nosaka kompetences, kas šajā jomā piešķirtas dalībvalstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām.

1.5 Ņemot vērā lielo daudzveidību un grūtības kopīgu standartu izstrādē, Komiteja uzskata, ka šobrīd nav iespējams pieņemt vienotas Kopienas kvantitatīvas normas. Tomēr Komiteja uzskata, ka Komisijas izstrādātā stratēģija ir pirmais solis, lai panāktu vienošanos par kopīgām normām drīzā nākotnē. Lai efektīvi aizsargātu augsni, ir nepieciešama konkrētiem gadījumiem piemērojama stratēģija. Augsnes aizsardzības politika pirmām kārtām ir jāīsteno vietējā un reģionālā līmenī.

1.6 Vairumā dalībvalstu augsnes aizsardzības politika ir vietējo un reģionālo pašvaldību kompetencē. Tādēļ vietējām un reģionālajām pašvaldībām jāpiesūta nozīmīga loma jaunu metožu un pasākumu izstrādāšanā augsnes aizsardzības jomā.

1.7 Eiropas Savienībai jāatbalsta un jāveicina ar augsni saistīto jautājumu risināšana. Eiropas tiesību aktu pieņemšana nav atbalstāma, ja tie nav elastīgi un neatstāj dalībvalstīm pietiekošu rīcības brīvību augsnes politikas jomā.

Stratēģijas mērķis

1.8 Komiteja atbalsta stratēģijas mērķus un uzskata, ka tie nes svarīgu ieguldījumu elastīgā Kopienas pamatpolitikā ilgtspējīgas augsnes pārvaldības jomā.

⁽¹⁾ OVC 128, 29.5.2003., 43. lpp.

1.9 Mērķu apraksts RK liek secināt, ka uzmanība tiek vērsta uz pieejamo zināšanu par augsnes procesiem palielināšanu un dalībvalstu obligātajām saistībām. Dalībvalstis tiek mudinātas veikt pasākumus, lai novērstu augsnes degradāciju, bet tās pašas nosaka apdraudētās teritorijas, augsnes degradācijas mazināšanas mērķus un pasākumus minēto mērķu sasniegšanai. Komiteja atbalsta šo pieeju, jo augsnes jautājumi tiek skatīti integrēti un ņemot vērā procesus un uzsverot augsnes problēmu vietējo un reģionālo raksturu.

Augsnes aizsardzības iekļaušana ES un valstu tiesību aktos

1.10 Lai stratēģiju īstenotu, sistemātiski jānovērtē visi svarīgākie ar augsni saistītie tiesību akti un politikas, lai noteiktu, kādā mērā tie sniedz ieguldījumu ilgtspējīgā augsnes aizsardzībā Kopienā. Gadījumos, kad ieguldījums nav pietiekošs, tiesības un politikas attiecīgi jāpielāgo. Īstermiņā Komisijai ir jāizstrādā attiecīgas rīcības plāns.

1.11 Atbilstoši iepriekš teiktajam Komiteja uzskata, ka stratēģijā jāizveido ciešāka saikne ar citām stratēģijām, kas izstrādātas Sestās vides rīcības programmas ietvaros. Jo īpaši tas attiecas uz stratēģiju par pesticīdiem, atkritumiem un to pārstrādi, virszemes ūdeņiem un gruntsūdeņiem.

"Labākā prakse" un zināšanas par augsnes procesiem

1.12 RK uzskata, ka ilgtspējīgai augsnes pārvaldībai svarīga ir informācija un komunikācija. Jāiekļauj augsni apdraudošās ar ilgtspējību saistītās problēmas un arī iespējas.

1.13 Dalībvalstu veiktajos pasākumos pastāv lielas atšķirības (skat. 1.4 piezīmi). RK uzskata, ka augsnes kvalitāti Eiropas Savienībā var praktiski un efektīvi uzlabot, ja valstis, kur pastāv augsnes politika, nodod zināšanas pārējām dalībvalstīm. Komiteja atbalsta pasākumus, lai dotu iespēju dalībvalstīm, kurās ir izstrādāta augsnes politika, dalīties pieredzē ar dalībvalstīm, kurās nav visaptverošu tiesību aktu šajā jomā.

1.14 Komiteja uzskata par svarīgu tāda atklāta komunikācijas foruma izveidi, kura ietvaros notiek informācijas par "labāko praksi" apmaiņa, ņemot vērā atbilstošu augsnes aizsardzību. Augsnes daudzveidība prasa tādu dažādu līdzekļu izmantošanu, kas jau ir sevi apliecinājuši praktiskā pielietojumā.

Jauna augsnes pamatdirektīva

1.15 Direktīvas mērķis ir novērtēt augsnes degradāciju ES. Tā sniedz atbalsta punktus, lai to varētu izdarīt vienotā un caurskatāmā veidā. Pati dalībvalsts nosaka, vai kāds apgabals ir pakļauts riskam, vai nē. Tas pats attiecas uz iespējamajiem pasākumiem un to piemērošanas tempu.

1.16 Komiteja uzskata, ka Komisijas piedāvātā direktīva, apzinot situāciju un palīdzot dalībvalstīm pasākumu īstenošanā, varētu sniegt ieguldījumu ilgtspējīgā augsnes aizsardzības iedibināšanā Eiropas Savienībā. Direktīva nedrīkst sarežģīt, ne arī kavēt labi darbojošos valsts augsnes aizsardzības politikas īstenošanu. Tas nozīmē, ka direktīvai jābūt elastīgai un tā nedrīkst ietvert nekādas kvalitatīvas vai kvantitatīvas normas. Pasākumu īstenošanai jābūt brīvprātīgai un tā jāveicina, izveidojot atvieglojumu un konsultāciju sistēmu. Pašreizējos ES priekšlikumus nedrīkst uzskatīt arī par aicinājumu īstenot tālejošu ES iejaukšanos.

1.17 Komiteja uzskata, ka īpaša prioritāte ir jāierāda dalībvalstu atbildībai par vides standartu sasniegšanu, nosakot īpašnieku un augsnes piesārņojuma izraisītāju atbildību. Tas nozīmē, ka arī piemērojot principu "maksā piesārņotājs", pie atbildības var saukt ne tikai piesārņojuma izraisītāju, bet arī citas atbildīgas puses. Komiteja vēlētos uzsvērt, ka valstu līmeņi būtu jānosaka, kurš īsti uzskatāms par atbildīgo pusi.

1.18 RK pauž bažas par to, ka saskaņā ar Lēmumu 1999/468/EK (komitejas procedūra) paredzēts veidot komiteju, kas noteiks ES direktīvas konkrētās prasības, it īpaši augsnes piesārņojuma riska novērtēšanas kritērijus. Šajā gadījumā būtu jāizvēlas tāda procedūra, kas ļautu nodrošināt pietiekamu visu ieinteresēto pušu (*stakeholders*) līdzdalību un interešu ievērošanu.

Administratīvais slogs

1.19 Direktīvas 16. pantā aprakstīts, kāda veida informācija, kas attiecas galvenokārt uz vietējo un reģionālo pašvaldību atbildības jomu, ir jāsniedz obligāti. Komiteja uzskata, ka ir jāizvairās no nevienmērīgas pašvaldību un reģionu uzdevumu sadales. Šajā sakarā jāatzīmē, ka tādu pašu uzmanību, cilvēkresursus un finanšu resursus, ko velta ziņojumu sagatavošanai, nevar vienlaicīgi veltīt augsnes degradācijas novēršanas pasākumiem, kaut gan augsnes degradācijas samazināšanas pasākumi ir prioritārs mērķis.

1.20 Komiteja piekrīt, ka ir svarīga augsnes politikas ārējā integrācija nozaru politikās, kā arī regulējuma noteikšana visos pārvaldes līmeņos (3. pants). Nozaru politiku īstenošanas sakarā obligātā kontrole, pamatojoties uz pieejamajiem datiem (augšnes pārbaudes) jāvērtē atturīgi. Kontrole ir būtiska tikai augsnes apdraudējuma gadījumos. Tā kā politika jau nosaka ietvarus, augsnes pārbaudes tās izpildes gaitā parasti ir liekas. Sarežģītākās un kompleksākās situācijās jau tagad ir obligāti jāsniedz ziņojums par ietekmi uz vidi.

1.21 Komiteja pauž bažas par administratīvo slogu, kas tiek uzlikts vietējām un reģionālajām pašvaldībām, tām nosakot riska zonas un pildot pienākumu reizi desmit gados tās pārskatīt (6. pants), kā arī tām sniedzot piesārņoto teritoriju pārskatu (10. un 11. pants).

1.22 Komiteja secina, ka direktīvas projektā iekļauta vesela virkne prasību, kas paredz obligātu datu vākšanu un pārskatu sniegšanu, kā arī norādes par plānu un programmu izstrādāšanu, kas, iespējams, būs saistīta ar obligātu prasību veikt to stratēģisko vides novērtējumu. Minēto prasību izpilde radīs ievērojamu papildu administratīvo slogu. ES tiesību aktos cik vien iespējams jāatsakās no prasībām sniegt pārskatus un izstrādāt plānus un programmas, paredzot to stratēģiskā vides novērtējuma veikšanu.

1.23 Komiteja uzskata, ka sabiedrības iesaistīšana pieļaujama tikai gadījumos, kas paredzēti Direktīvā par brīvu piekļuvi vides informācijai.

Pasākumu paketes augsnes degradācijas novēršanai

1.24 Komiteja izsaka cerību, ka tas neuzlikts atbildīgajām iestādēm tiešu pienākumu piesārņoto teritoriju attīrīšanas un pārvaldības jomā (13. pants). Atbildīgās iestādes nodrošina attīrīšanas pasākumu veikšanu. Abi minētie aspekti ir jāņem vērā attiecībā uz dalībvalsts likumdošanu un reglamentējošiem noteikumiem, kā arī attiecībā uz augsnes stāvokli. Pats par sevi saprotams, ka atbildīgo iestāžu pienākums ir attīrīt piesārņotās teritorijas.

1.25 Komiteja izsaka gandarījumu par augsnes attīrīšanu, kuras pamatā ir funkcionalitāte (1.1. un 13.2. pants). Pasākumi tiek noteikti atbilstoši augsnes (pašreizējai) izmantošanai.

1.26 *Ietekmes novērtējumā* ir teikts, ka pasākumi augsnes degradācijas novēršanai ir ar lielu sabiedrisko labumu. Komiteja piekrīt šim secinājumam, tomēr piebilst, ka, pirms iegūt minēto labumu, augsnē vispirms ir jāiegulda. Pieredze liecina, ka augsnes sanācijas projekti īpaši vietējās un reģionālajās pašvaldībās finansu līdzekļu trūkuma dēļ bieži apstājas.

1.27 Komiteja uzskata, ka ziņojums par augsnes stāvokli (12. pants) ir Eiropas atbalsts piesārņoto teritoriju apzināšanai: šis ziņojums, pirmkārt, sekmē piesārņoto teritoriju saraksta atjaunināšanu un, otrkārt, pārredzami informē citu dalībvalstu pārstāvjus, kas ieinteresēti zemes pirkšanā, ļaujot tādējādi izvairīties no ekonomiskiem zaudējumiem. Līdz ar to tiek īstenots princips "piesārņotājs maksā" (4. pants).

1.28 Komiteja uzskata, ka, nosakot augsnes aizsardzības funkciju pasākumus, ir jāņem vērā ne tikai sociālie un ekonomi-

skie aspekti, bet arī drošības apsvērumi un iespējamā arheoloģiskā, ģeoloģiskā un ģeomorfoloģiskā mantojuma atrašanās minētajās zonās (8. pants).

1.29 Komiteja uzskata, ka Komisija, izvirzot prasību izveidot valsts finansēšanas mehānismus piesārņoto vietu sanācijai (13. pants), nepietiekami ņēmusi vērā īpašos reģionālos (finansēšanas) mehānismus, kas līdz šim veiksmīgi darbojušies. ES prasības minētajā jomā varētu radīt tikai šķēršļus.

Paraugprakses

1.30 Komiteja uzskata, ka viens no Komisijas priekšlikuma nozīmīgākajiem punktiem ir informācijas apmaiņas ieviešana (17. pants). Vietējām un reģionālajām pašvaldībām, ņemot vērā to praktiskās zināšanas un uzkrāto pieredzi, kā arī to līdzdalību riska zonu noteikšanā, ir aktīvi jāiesaistās šajā informācijas apmaiņas procesā.

2. Reģionu komitejas ieteikumi

2.1 Komiteja uzskata, ka Eiropas Komisijai būtu jāizstrādā izmaksu ziņā izdevīgu pasākumu kopums, no kura dalībvalstis varētu rast ierosmi savu pasākumu programmu izstrādei. Dalībvalstis, kas vēl nav izstrādājušas augsnes politiku, vai dalībvalstis, kuras to šobrīd izstrādā, var veikt efektīvus pasākumus tikai ar nosacījumu, ka tām ir pieejams pietiekami plaša informācijas klāsts.

2.2 Komiteja ierosina neuzspiest vispārēju datu iesniegšanas pienākumu Eiropas līmenī, bet drīzāk ļaut dalībvalstīm izmantot pašām savas datu iesniegšanas sistēmas un nodrošināt Eiropas Komisijai pieeju minētajai informācijai (16. pants).

2.3 Ar riska zonu noteikšanu saistīto administratīvo slogu var mazināt, iepriekš apzinot konkrētos augsnes (vai atsevišķu augsnes kārtu) riska faktoros attiecīgajā dalībvalstī (6. pants). Attiecībā uz riska zonu atkārtotu pārbaudi un piesārņoto teritoriju apzināšanu visaptveroša pārskatīšana nav nepieciešama. Pietiekama būtu uz pārbaudes datiem pamatota sarakstu atjaunināšana.

2.4 Komiteja ierosina, kā jau minēts tematiskajā stratēģijā, precizēt Eiropas Komisijas pētījumu grafiku un atspoguļot tajā prioritātes un termiņus. Kā galvenā prioritāte ir jāizvirza pētījums par klimata pārmaiņu ietekmi uz augsni. Viena no potenciālajām/reālajām klimata pārmaiņu sekām ir paātrināta organisko vielu degradācija. Ņemot vērā organisko vielu būtisko lomu augsnes procesos, klimata pārmaiņas var radīt nopietnas sekas attiecībā uz augsnes ilgtspējīgu pārvaldību.

1. ieteikums

1. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
<p>1. Ar šo direktīvu izveido pamatnostādnes augsnes aizsardzībai un augsnes spējas saglabāšanai nodrošināt jebkuru no turpmāk minētajām vides, ekonomiskajām, sociālajām un kultūras funkcijām:</p> <p>a) biomasas ražošana, tostarp lauksaimniecībā un mežsaimniecībā;</p> <p>b) barības vielu, vielu un ūdens glabāšana, filtrēšana un transformēšana;</p> <p>c) bioloģiskās daudzveidības, piemēram, biotopu, sugu un gēnu avots;</p> <p>d) fiziskā un kultūras vide cilvēkiem un cilvēku darbībām;</p> <p>e) izejvielu avots;</p> <p>f) oglekļa avots;</p> <p>g) ģeoloģiskā un arheoloģiskā mantojuma saglabāšana.</p> <p>Visbeidzot tajā noteikti pasākumi, lai novērstu gan tos augsnes degradācijas procesus, kuri radušies dabiska procesa rezultātā, gan tos, kurus izraisījušas dažādas cilvēku veiktās darbības, kuras mazina augsnes spēju veikt minētās funkcijas. Šādi pasākumi ietver minēto procesu ietekmes mazināšanu un degradētās augsnes funkciju atjaunošanu un atveseļošanu tiktāl, lai tā atbilstu vismaz pašreizējam vai turpmāk plānotajam izmantojumam.</p>	<p>1. Ar šo direktīvu izveido pamatnostādnes augsnes aizsardzībai un augsnes spējas saglabāšanai ~~nodrošināt jebkuru no turpmāk minētajām~~ atbilstoši vides, ekonomiskajām, sociālajām un kultūras funkcijām:</p> <p>a) biomasas ražošana, tostarp lauksaimniecībā un mežsaimniecībā;</p> <p>b) barības vielu, vielu un ūdens glabāšana, filtrēšana un transformēšana;</p> <p>c) bioloģiskās daudzveidības, piemēram, biotopu, sugu un gēnu avots;</p> <p>d) fiziskā un kultūras vide cilvēkiem un cilvēku darbībām;</p> <p>e) izejvielu avots;</p> <p>f) oglekļa avots;</p> <p>g) ģeoloģiskā, <u>ģeomorfoloģiskā</u> un arheoloģiskā mantojuma saglabāšana.</p> <p>Visbeidzot tajā noteikti pasākumi, lai novērstu ~~gan~~ tos augsnes degradācijas procesus, ~~kuri radušies dabiska procesa rezultātā, gan tos,~~ kurus izraisījušas dažādas cilvēku veiktās darbības, kuras mazina augsnes spēju veikt minētās funkcijas. Šādi pasākumi ietver minēto procesu ietekmes mazināšanu un degradētās augsnes funkciju atjaunošanu un atveseļošanu tiktāl, lai tā atbilstu vismaz pašreizējam vai turpmāk plānotajam izmantojumam.</p>

Pamatojums

Pirmajā pantā ir skaidri noteikts, ka paredzētie pasākumi izriet no pieejas, kas pamatojas uz funkcijām. Taču formulējums "nodrošināt jebkuru no minētajām funkcijām" liek domāt par multifunkcionālītāti un saprast, ka augsnei vienlaicīgi ir jāatbilst visām minētajām funkcijām.

Augsnei, ko raksturo ģeoloģisks un arheoloģisks mantojums, piemīt arī ģeomorfoloģiska mantojuma iezīmes. Ar ģeomorfoloģiju apzīmē augsnes formu ainavā. Vietās, kur šai formai ir īpaša vērtība, ir jā rūpējas par tās saglabāšanu.

2. ieteikums

3. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
<p>Izstrādājot tādu nozaru politiku, kas var palielināt vai mazināt augsnes degradācijas procesus, dalībvalstis nosaka, raksturo un novērtē šādas politikas ietekmi uz minētajiem procesiem, jo īpaši tādās jomās kā reģionālā un pilsētu telpiskā plānošana, transports, enerģētika, lauksaimniecība, lauku attīstība, mežsaimniecība, izejvielu ieguve, tirdzniecība un rūpniecība, produktiem piemērojamā politika, tūrisms, klimata pārmaiņas, vides, dabas un ainavas aizsardzība.</p> <p>Šos atzinumus dalībvalstis publicē.</p>	<p>Izstrādājot tādu nozaru politiku, kas var palielināt ~~vai mazināt~~ augsnes degradācijas procesus, dalībvalstis nosaka, ~~un raksturo un novērtē~~ šādas politikas ietekmi uz minētajiem procesiem, jo īpaši tādās jomās kā reģionālā un pilsētu telpiskā plānošana, transports, enerģētika, lauksaimniecība, lauku attīstība, mežsaimniecība, izejvielu ieguve, tirdzniecība un rūpniecība, produktiem piemērojamā politika, tūrisms, klimata pārmaiņas, vides, dabas un ainavas aizsardzība.</p> <p>Šos atzinumus dalībvalstis publicē.</p> <p>Izstrādājot Kopienas politikas un tiesību aktus, <u>Komisija attiecina ārējo integrāciju arī uz augsnes problēmām.</u></p>

Pamatojums

Komiteja ir gandarīta par 3. pantā paredzēto ārējo integrāciju. RK uzskata, ka tam nevajadzētu būt tikai dalībvalstu pienākumam, bet arī ES.

3. ieteikums

6. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
<p>1. Piecu gadu laikā no [transponēšanas datums] dalībvalstis atbilstīgā līmenī nosaka platības to valsts teritorijā, šē turpmāk "riskā zonas", par kurām ir izšķirošs pierādījums vai likumīgs pamatojums aizdomām, ka ir sācies vai tuvākajā nākotnē var sākties viens vai vairāki no turpmāk minētajiem augsnes degradācijas procesiem:</p> <p>a) ūdens vai vēja izraisīta erozija;</p> <p>b) organisko vielu satura samazināšanās, ko izraisījusi pastāvīga augsnes organisko frakciju samazināšanās tendence, neietverot nesadalījušās augu un dzīvnieku atliekas, vielas, kas radušās to daļējas sadalīšanās rezultātā, un augsnes biomasu;</p> <p>c) zemes sēšanās, pieaugot augsnes daļu blīvumam un samazinoties augsnes porainībai;</p> <p>e) sāļu uzkrāšanās augsnē, ko veicina augsnē šķīstošo sāļu akumulācija;</p> <p>f) zemes nogruvumi, kurus izraisījusi mēreni ātra līdz ātra augsnes masu un klinšu materiāla lejupslīde.</p> <p>Lai to konstatētu dalībvalstis attiecībā uz katru no minētajiem augsnes degradācijas procesiem izmanto vismaz tos elementus, kas noteikti I pielikumā, un ņem vērā to, kā siltumnīcefekta gāzu emisijas un pārtuksnešošanās saasina šos procesus.</p> <p>2. Riska zonas, kas noteiktas saskaņā ar panta 1. punktu, publicē un pārskata vismaz reizi desmit gados.</p>	<p>1. Piecu gadu laikā no [transponēšanas datums] dalībvalstis atbilstīgā <u>administratīvā līmenī un ģeogrāfiskā mērogā</u> nosaka platības to valsts teritorijā, šē turpmāk "riskā zonas", par kurām ir izšķirošs pierādījums vai likumīgs pamatojums aizdomām, ka ir sācies vai tuvākajā nākotnē var sākties viens vai vairāki no turpmāk minētajiem augsnes degradācijas procesiem:</p> <p>a) ūdens vai vēja izraisīta erozija;</p> <p>b) organisko vielu satura samazināšanās, ko izraisījusi pastāvīga augsnes organisko frakciju samazināšanās tendence, neietverot nesadalījušās augu un dzīvnieku atliekas, vielas, kas radušās to daļējas sadalīšanās rezultātā, un augsnes biomasu;</p> <p>c) zemes sēšanās, pieaugot augsnes daļu blīvumam un samazinoties augsnes porainībai;</p> <p>e) sāļu uzkrāšanās augsnē, ko veicina augsnē šķīstošo sāļu akumulācija;</p> <p>f) zemes nogruvumi, kurus izraisījusi mēreni ātra līdz ātra augsnes masu un klinšu materiāla lejupslīde.</p> <p>Lai to konstatētu dalībvalstis attiecībā uz katru no minētajiem augsnes degradācijas procesiem ~~izmanto~~ <u>veic ātru izpēti nolūkā noteikt tos procesus, kas neskar konkrētās dalībvalsts augsni vai kādu augsnes kārtu. Par pārējiem degradācijas procesiem tiek sastādīts iespējamo riska zonu saraksts. Galīgo riska zonu sarakstu sastāda, padziļināti izpētot pirmo sarakstu, pirmkārt izmantojot vismaz tos elementus, kas noteikti I pielikumā, un, otrkārt, ņemot vērā to, kā siltumnīcefekta gāzu emisijas un pārtuksnešošanās saasina šos procesus.</u></p> <p>2. Riska zonas, kas noteiktas saskaņā ar šā panta 1. punktu, ~~publicē un~~ pārskata vismaz reizi desmit gados.</p>

Pamatojums

1. punkts: dalībvalstis pašas nosaka kādā administratīvā līmenī un kādā ģeogrāfiskā mērogā tās apzina riska zonas. Attiecīgā dalībvalsts pieņem politisku lēmumu veikt vai neveikt pasākumus riska zonās, kā arī lēmumu par minēto pasākumu raksturu. Pirms riska zonu apzināšanas ir jāveic ātra izpēte, kuras rezultātā no saraksta tiks izslēgti atsevišķi gadījumi. Novērtējuma turpinājumam jābūt pamatotam. Pēc pirmās atlases, izmantojot I. pielikumā minētos elementus (piemēram, pielikuma daļā par organisko vielu saturu), var precīzāk noteikt riska zonas. Organisko vielu saturs dažādās lauksaimniecībā izmantojamās zemes platībās ir atšķirīgs (neviendabīgas teritorijas). Organisko vielu saturs atjaunojas lēni, bieži vien vienas platības robežās. Šāda atjaunošana pamatojas uz atbilstošas lauksaimniecības metodes izmantošanu, veicinot galvenokārt ekoloģisko noteikumu ievērošanu.

2. punkts: Komisijas lietotais vārds "pārskata" liek domāt, ka ik pēc desmit gadiem ir jāveic visaptverošs pētījums. Ir svarīgi, lai dalībvalstis uzturētu efektīvu pārraudzības sistēmu, kas atvieglotu riska zonu pārskata atjaunināšanu reizi desmit gados.

4. ieteikums

8. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
<p>1. Lai saglabātu 1. panta 1. punktā minētās augsnes funkcijas, dalībvalstis attiecībā uz riska zonām, kas noteiktas saskaņā ar 6. pantu, atbilstīgā līmenī izstrādā pasākumu programmu, ietverot tajā vismaz riska mazināšanas pasākumus, atbilstīgus pasākumus minēto mērķu sasniegšanai, grafiku šādu pasākumu izpildei un novērtējumu privātu un sabiedrisku līdzekļu piešķirumiem šādu pasākumu finansējumam.</p> <p>2. Sagatavojot un pārskatot šādu pasākumu programmas saskaņā ar 1. punktu, dalībvalstis rūpīgi apsver plānoto pasākumu sociālo un ekonomisko ietekmi.</p> <p>Dalībvalstis pirms šādu pasākumu programmu ieviešanas nodrošina, ka pasākumi ir rentabli, lietderīgi no tehniskā viedokļa, kā arī veic to ietekmes novērtējumu, tostarp izmaksu un guvumu analīzi.</p> <p>Dalībvalstis savās pasākumu programmās norāda, kā jāīsteno šādi pasākumi un kāds būs to ieguldījums noteikto mērķu sasniegšanā vides jomā.</p> <p>3. Ja platībai apdraudējumu vienlaicīgi rada dažādi augsnes degradācijas procesi, dalībvalstis var pieņemt vienotu programmu, kurā nosaka atbilstīgus apdraudējuma samazināšanas mērķus visiem noteiktajiem apdraudējumiem un attiecīgus pasākumus šo mērķu sasniegšanai.</p> <p>4. Pasākumu programmu sagatavo septiņu gadu laikā no [transponēšanas datums] un to piemēro ne vēlāk kā astoņus gadus pēc minētā datuma.</p> <p>Pasākumu programmu publicē un to pārskata vismaz reizi piecos gados.</p>	<p>1. Lai saglabātu 1. panta 1. punktā minētās augsnes funkcijas, dalībvalstis attiecībā uz riska zonām, kas noteiktas saskaņā ar 6. pantu, atbilstīgā <u>administratīvā līmenī un ģeogrāfiskā mērogā</u> izstrādā pasākumu programmu, ietverot tajā vismaz riska mazināšanas pasākumus, atbilstīgus pasākumus minēto mērķu sasniegšanai, grafiku šādu pasākumu izpildei un novērtējumu privātu un sabiedrisku līdzekļu piešķirumiem šādu pasākumu finansējumam.</p> <p>2. Sagatavojot un pārskatot šādu pasākumu programmas saskaņā ar 1. punktu, dalībvalstis rūpīgi apsver plānoto pasākumu sociālo un ekonomisko ietekmi, <u>kā arī ietekmi uz drošību, arheoloģisko, ģeomorfoloģisko un ģeoloģisko mantojumu.</u></p> <p>~~Dalībvalstis pirms šādu pasākumu programmu ieviešanas nodrošina, ka pasākumi ir rentabli, lietderīgi no tehniskā viedokļa, kā arī veic to ietekmes novērtējumu, tostarp izmaksu un guvumu analīzi.~~</p> <p>Dalībvalstis savās pasākumu programmās norāda, kā jāīsteno šādi pasākumi un kāds būs to ieguldījums noteikto mērķu sasniegšanā vides jomā.</p> <p>3. Ja platībai apdraudējumu vienlaicīgi rada dažādi augsnes degradācijas procesi, dalībvalstis var pieņemt vienotu programmu, kurā nosaka atbilstīgus apdraudējuma samazināšanas mērķus visiem noteiktajiem apdraudējumiem un attiecīgus pasākumus šo mērķu sasniegšanai.</p> <p>4. Pasākumu programmu sagatavo <u>septiņu</u> ~~piecu~~ gadu laikā no <u>Eiropas Komisijas apkopojumu, kas paredzēti 17. panta 2. punktā, publicēšanas dienas [transponēšanas datums]</u> ~~transponēšanas datuma~~ un to piemēro ne vēlāk kā <u>astoņus</u> ~~četrus~~ gadus pēc minētā datuma.</p> <p>Pasākumu programmu publicē un to pārskata vismaz reizi piecos gados.</p>

Pamatojums

2. punkts: Komiteja uzskata, ka ir nepietiekami ņemt vērā tikai sociālās un ekonomiskās sekas. Būtiska ir arī ietekme uz drošību, kā arī ģeomorfoloģiskās, ģeoloģiskās un arheoloģiskās sekas.

Tā kā pasākumus finansē pašas dalībvalstis, Eiropas direktīvai nebūtu jānosaka, lai tās veic finanšu izteiksmē efektīvus pasākumus.

4. punkts: Komisijas izstrādātā dokumenta priekšlikumā kā atskaites punkts ir noteikta direktīvas spēkā stāšanās diena. Pirms lēmuma pieņemšanas par pasākumiem un to īstenošanas valsts, reģionālajām un vietējām kompetentajām iestādēm tomēr ir jābūt pietiekami informētām par iespējām minētajā jomā. Šim nolūkam ir jāpublicē izmaksu ziņā izdevīgo pasākumu apkopojums, ko minētās iestādes varētu izmantot, izstrādājot savas politikas (skatīt arī 9. un 10. ieteikumu). Eiropas Komisija šajā sakarā var sniegt ļoti nozīmīgu papildvērtību. Šā iemesla dēļ Komiteja uzskata, ka pasākumu apkopojumu publicēšanas datums būs piemērotāks atskaites punkts.

5. ieteikums

10. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
<p>1. Dalībvalstis saskaņā ar 11. pantā noteikto procedūru nosaka valsts teritorijā tās vietas, šē turpmāk "piesārņotās vietas", kurās ir konstatēta cilvēka darbības izraisīta bīstamu vielu esība tādā līmenī, ka dalībvalstis uzskata, ka tās rada nozīmīgu apdraudējumu cilvēka veselībai vai videi.</p> <p>Šādu apdraudējumu novērtē, ņemot vērā zemes pašreizējo un nākotnē apstiprināto izmantojumu.</p> <p>2. Dalībvalstis izveido piesārņoto vietu valsts mēroga pārskatu, šē turpmāk "pārskatu". Pārskatu publicē vismaz reizi piecos gados.</p>	<p>1. Dalībvalstis saskaņā ar 11. pantā noteikto procedūru nosaka valsts teritorijā tās vietas, šē turpmāk "piesārņotās vietas", kurās ir konstatēta cilvēka darbības izraisīta bīstamu vielu esība tādā līmenī, ka dalībvalstis uzskata, ka tās rada nozīmīgu apdraudējumu cilvēka veselībai vai videi.</p> <p>Šādu apdraudējumu novērtē, ņemot vērā zemes pašreizējo un nākotnē apstiprināto izmantojumu.</p> <p>2. Dalībvalstis izveido piesārņoto vietu valsts mēroga pārskatu, tālāk tekstā sauktu par "pārskatu". Pārskatu publicē un vajadzības gadījumā atjaunina ~~izvērtē vismaz~~ reizi piecos gados.</p>

Pamatojums

Komisijas lietotais vārds "pārbauda" liek domāt, ka ik pēc desmit gadiem ir jāveic visaptveroša pārbaude. Ir svarīgi, lai dalībvalstīs būtu efektīva uzraudzības sistēma, kas atvieglotu riska zonu pārskata atjaunināšanu reizi piecos gados.

6. ieteikums

11. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
<p>1. Katra dalībvalsts izraugās kompetento iestādi, kura ir atbildīga par piesārņoto vietu noteikšanu.</p> <p>2. Piecu gadu laikā no [transponēšanas datums] kompetentās iestādes nosaka vismaz to vietu atrašanos, kurās notiek vai agrāk notikušas potenciālas augsni piesārņojošas darbības, kas minētas II pielikumā.</p> <p>Tādēļ darbības, kas minētas II pielikuma 2. punktā, ir jāizvērtē neatkarīgi no tām robežvērtībām, kuras norādītas Padomes Direktīvas 96/61/EK I pielikumā, izņemot tās darbības, ko veic mikrouzņēmumi, kā definēts Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma 2. panta 3. punktā, kā arī tās darbības, kas saistītas ar mājlopu audzēšanu.</p> <p>Noteiktās piesārņotās vietas regulāri izvērtē.</p> <p>3. Saskaņā ar turpmāk minēto grafiku kompetentās iestādes mēra bīstamo vielu koncentrācijas līmeņus vietās, kuras noteiktas saskaņā ar 2. punktu, kurās piesārņojuma līmenis ir tāds, ka ir pamats uzskatīt, ka tas rada ievērojamu apdraudējumu cilvēku veselībai vai videi, un šajās vietās veic riska novērtējumu uz vietas:</p> <p>a) piecu gadu laikā no [transponēšanas datums] attiecībā uz vismaz 10 % vietu;</p> <p>b) 15 gadu laikā no [transponēšanas datums] attiecībā uz vismaz 60 % vietu;</p> <p>c) 25 gadu laikā no [transponēšanas datums] attiecībā uz atlikušajām vietām.</p>	<p>1. Katra dalībvalsts izraugās kompetento iestādi, kura ir atbildīga par piesārņoto vietu noteikšanu.</p> <p>2. Piecu gadu laikā no [transponēšanas datums] kompetentās iestādes nosaka vismaz to vietu atrašanos, kurās notiek vai agrāk notikušas potenciālas augsni piesārņojošas darbības, kas minētas II pielikumā.</p> <p>Tādēļ darbības, kas minētas II pielikuma 2. punktā, ir jāizvērtē neatkarīgi no tām robežvērtībām, kuras norādītas Padomes Direktīvas 96/61/EK I pielikumā, izņemot tās darbības, ko veic mikrouzņēmumi, kā definēts Komisijas Ieteikuma 2003/361/EK pielikuma 2. panta 3. punktā, kā arī tās darbības, kas saistītas ar mājlopu audzēšanu.</p> <p>~~Noteiktās Piesārņoto vietu sarakstu pārskatu vietas~~ regulāri ~~izvērtē atjaunina~~.</p> <p>3. Saskaņā ar turpmāk minēto grafiku kompetentās iestādes veic piesārņošanas gadījumu uzskaiti attiecībā uz vietām, kas ir noteiktas saskaņā ar 2. punktā aprakstīto metodi mēra bīstamo vielu koncentrācijas līmeņus vietās, kuras noteiktas saskaņā ar 2. punktu, un, ja kurās piesārņojuma līmenis ir tāds, ka ir pamats uzskatīt, ka tas rada ievērojamu apdraudējumu cilvēku veselībai vai videi, ~~un~~ nodrošina ~~veic~~ riska novērtējumu uz vietas:</p>

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
	a) piecu gadu laikā no [transponēšanas datums] attiecībā uz vismaz 10 % vietu; b) 15 gadu laikā no [transponēšanas datums] attiecībā uz vismaz 60 % vietu; c) 25 gadu laikā no [transponēšanas datums] attiecībā uz atlikušajām vietām.

Pamatojums

Kompetentostestāžu pienākums ir veikt piesārņoto vietu uzskaiti. Tās ir atbildīgas arī par cilvēku veselības un vides iespējamo apdraudējumu. Tas nenozīmē, ka minētajām iestādēm uz vietas pašām ir jāveic augsnes analīze. Nodrošināt piesārņojuma analīzi ir attiecīgā zemes gabala piesārņotāja, īpašnieka vai lietotāja pienākums. Ja šādu personu nav, kompetentās iestādes var pieņemt lēmumu pašām veikt augsnes analīzi.

7. ieteikums

12. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
1. Ja pārdod vietu, kurā notiek II pielikumā minētā piesārņojumu veicinošā darbība vai kurā saskaņā ar oficiāliem ziņu avotiem, piemēram, valstu reģistriem vai zemes dienestiem, ir notikusi piesārņojoša darbība, dalībvalsts nodrošina, ka minētās vietas īpašnieks vai potenciālais pircējs iesniedz ziņojumu par augsnes stāvokli kompetentajai iestādei, kā noteikts 11. pantā, un arī darījuma otrai pusei. 2. Ziņojumu par augsnes stāvokli sniedz dalībvalsts izraudzītā pilnvarotā iestāde vai persona. Ziņojumā ietver vismaz šādu informāciju: a) vietas priekšvēsturi, kas iegūstama no oficiāliem dokumentiem; b) ķīmisko analīzi, kas raksturo bīstamo vielu koncentrācijas līmeņus augsnē tām vielām, kuras ir saistītas ar potenciāli piesārņojošo darbību šajā vietā; c) koncentrācijas līmeņus, sākot no kuriem ir pietiekams iemesls uzskatīt, ka attiecīgās bīstamās vielas ievērojami apdraud cilvēku veselību vai vidi.	1. Ja pārdod vietu, kurā notiek II pielikumā minētā piesārņojumu veicinošā darbība vai kurā saskaņā ar oficiāliem ziņu avotiem, piemēram, valstu reģistriem vai zemes dienestiem, ir notikusi piesārņojoša darbība, dalībvalsts nodrošina, ka minētās vietas īpašnieks vai potenciālais pircējs iesniedz ziņojumu par augsnes stāvokli kompetentajai iestādei, kā noteikts 11. pantā, un arī darījuma otrai pusei. 2. Ziņojumu par augsnes stāvokli sniedz dalībvalsts izraudzītā pilnvarotā iestāde vai persona. Ziņojumā ietver vismaz šādu informāciju: a) vietas priekšvēsturi, kas iegūstama no oficiāliem dokumentiem; b) ķīmisko analīzi, kas raksturo bīstamo vielu koncentrācijas līmeņus augsnē tām vielām, kuras ir saistītas ar potenciāli piesārņojošo darbību šajā vietā; c) koncentrācijas līmeņus, sākot no kuriem ir pietiekams iemesls uzskatīt, ka attiecīgās bīstamās vielas ievērojami apdraud cilvēku veselību vai vidi. <u>Atspoguļojot koncentrācijas līmeņus, ir jāņem vērā attiecīgajā dalībvalstī veiktā riska novērtēšanas un augsnes sanācijas politika, kā arī augsnes stāvokļa vietējās īpatnības.</u>

Pamatojums

No 2. punkta c) apakšpunkta izriet, ka ir kāds saraksts, kurā ir uzskaitīti visi koncentrācijas līmeņi, kas izraisa iespējamo apdraudējumu. Komiteja uzskata, ka iespējama cilvēku veselības un vides apdraudējums ir atkarīgs no attiecīgā zemes gabala izmantošanas mērķa. Turklāt tas var mainīties gadījumā, ja attiecīgo zemes gabalu pārdod.

Ja mēs vēlamies ziņojumā par augsnes stāvokli izteikt secinājumus par iespējamo ar zemes gabalu saistīto apdraudējumu, ir jāveic apdraudējuma novērtējums, kurā ir jāņem vērā arī zemes gabala šībrīža izmantošanas mērķis, kā arī turpmākās atļautās izmantošanas mērķis.

Ziņojuma par augsnes stāvokli modelī ir jāparedz vieta arī datu interpretācijai un jāņem vērā attiecīgās valsts īstenotā apdraudējuma novērtēšanas un augsnes sanācijas politika.

8. ieteikums

13. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
<p>1. Dalībvalstis nodrošina to pārskatos norādīto piesārņoto vietu sanācību.</p> <p>2. Sanācību veido darbības, kuras ir saistītas ar augsni un kuru mērķis ir piesārņotāju aizvākšana, kontrole, ierobežošana vai samazināšana tā, lai piesārņotā vieta, ņemot vērā tās pašreizējo izmantojumu un apstiprināto izmantojumu nākotnē, turpmāk neradītu nozīmīgu apdraudējumu cilvēka veselībai vai videi.</p> <p>3. Dalībvalstis izveido attiecīgus mehānismus, lai finansētu to piesārņoto vietu sanācību, attiecībā uz kurām, ņemot vērā principu, ka maksā piesārņotājs, ievērojot Kopienas vai valstu tiesību aktus, nav iespējams noteikt vai saukt pie atbildības personu vai likt tai segt sanācijas izmaksas.</p>	<p>1. Dalībvalstis nodrošina to pārskatos norādīto piesārņoto vietu sanācību.</p> <p>2. Sanācīj<u>u</u> ir ~~pagaidu pasākumu kopums, kas novērš jebkādu kontaktu ar piesārņotājiem,~~ veido vai darbības, kuras ir saistītas ar augsni un kuru mērķis ir piesārņotāju likvidēšana, kontrole, ierobežošana vai samazināšana tā, lai piesārņotā vieta, ņemot vērā tās pašreizējo izmantojumu un apstiprināto izmantojumu nākotnē, turpmāk neradītu nozīmīgu apdraudējumu cilvēka veselībai vai videi.</p> <p>3. <u>Pirms īsto sanācijas darbu uzsākšanas var veikt pagaidu pasākumus ar noteikumu, ka tie novērš jebkādu kontaktu ar piesārņotājiem, ir atbilstīgi pamatoti un netiek piemēroti pārmērīgi ilgi.</u></p> <p>~~3.4.~~ Dalībvalstis izveido attiecīgus mehānismus, lai finansētu to piesārņoto vietu sanācību, attiecībā uz kurām, ņemot vērā principu, ka maksā piesārņotājs, ievērojot Kopienas vai valstu tiesību aktus, nav iespējams noteikt vai saukt pie atbildības personu vai likt tai segt sanācijas izmaksas. Pieejamos ES līdzekļus var izmantot sanācijas finansējumam.</p>

Pamatojums

Otrais punkts: ja tas atbilst ekoloģiskiem apsvērumiem un ja konkrēto sanācijas pasākumu īstenošana ir izdevīgāka tikai tad, ja tos veic kopā ar citām darbībām, piemēram, teritoriālās attīstības jomā izstrādājot celtniecības projektus, šo pasākumu īstenošanu var atlikt. Šajā gadījumā ir jāveic pagaidu drošības pasākumi.

9. ieteikums

16. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
<p>1. Dalībvalstis astoņu gadu laikā no [transponēšanas datums] un turpmāk ik pēc pieciem gadiem sniedz Komisijai šādu informāciju:</p> <p>a) saskaņā ar 5. pantu veikto iniciatīvu kopsavilkumu;</p> <p>b) atbilstīgi 6. panta 1. punktam noteiktās riska zonas;</p> <p>c) saskaņā ar 7. pantu izmantotās riska noteikšanas metodes;</p> <p>d) pasākumu programmas, kas pieņemtas saskaņā ar 8. pantu, kā arī efektivitātes novērtējumu tiem pasākumiem, kas veikti, lai mazinātu augsnes degradācijas procesu risku un to atkārtanos;</p> <p>e) piesārņoto vietu noteikšanas rezultātu saskaņā ar 11. panta 2. un 3. punktu un pārskatu par piesārņotajām vietām, kas noteiktas saskaņā ar 10. panta 2. punktu;</p> <p>f) sanācijas valsts stratēģiju, kas pieņemta saskaņā ar 14. pantu;</p> <p>g) to iniciatīvu kopsavilkumu, kas veiktas saskaņā ar 15. pantu attiecībā uz izpratnes padziļināšanu.</p>	<p>1. Dalībvalstis astoņu gadu laikā no [transponēšanas datums] un turpmāk ik pēc pieciem gadiem ~~sniedz~~ <u>laij Komisijai iepazīties ar datiem, no kuriem varētu iegūt šādu informāciju:</u></p> <p>~~a)~~ <u>a)</u> saskaņā ar 5. pantu veikto iniciatīvu kopsavilkumu;</p> <p>~~ab)~~ <u>ab)</u> atbilstīgi 6. panta 1. punktam noteiktās riska zonas;</p> <p>~~be)~~ <u>be)</u> saskaņā ar 7. pantu izmantotās riska noteikšanas metodes;</p> <p>~~d)~~ <u>d)</u> ~~pasākumu programmas, kas pieņemtas saskaņā ar 8. pantu, kā arī efektivitātes novērtējumu tiem pasākumiem, kas veikti, lai mazinātu augsnes degradācijas procesu risku un to atkārtanos;~~</p> <p>~~ce)~~ <u>ce)</u> piesārņoto vietu noteikšanas rezultātu saskaņā ar 11. panta 2. un 3. punktu un pārskatu par piesārņotajām vietām, kas noteiktas saskaņā ar 10. panta 2. punktu;</p>

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
	<p>~~f) sanācijas valsts stratēģiju, kas pieņemta saskaņā ar 14. pantu;~~</p> <p>~~g) to iniciatīvu kopsavilkumu, kas veiktas saskaņā ar 15. pantu attiecībā uz izpratnes padziļināšanu.~~</p> <p>2. <u>Dalībvalstis trīs gadu laikā no brīža, kad ir veikts 17. panta 2. punktā paredzētais apkopojums, un turpmāk reizi piecos gados ļauj iepazīties ar datiem, no kuriem var iegūt šādu informāciju:</u></p> <p>a) <u>saskaņā ar 5. pantu veikto iniciatīvu kopsavilkums;</u></p> <p>b) <u>pasākumu programmas, kas pieņemtas saskaņā ar 8. pantu, kā arī efektivitātes novērtējums tiem pasākumiem, kas veikti, lai mazinātu augsnes degradācijas procesu risku un to atkārtēšanos;</u></p> <p>c) <u>sanācijas valsts stratēģija, kas ir pieņemta saskaņā ar 14. pantu;</u></p> <p>d) <u>to iniciatīvu, kas veiktas saskaņā ar 15. pantu attiecībā uz izpratnes padziļināšanu, kopsavilkums.</u></p> <p>3. <u>Datu, kas ir noteikti šā panta 1. un 2. punktā, sniegšanas nolūkā dalībvalstis ir tiesīgas izmantot savas sistēmas.</u></p>

Pamatojums

Šajā pantā attiecībā uz ziņojumu ir noteikts liels skaits prasību, kas pārsvarā ir jāievēro vietējām un reģionālajām pašvaldībām. Komiteja uzskata, ka minēto prasību ievērošana vietējām pašvaldībām un reģioniem rada pārāk nesamērīgu administratīvo slogu. Šā iemesla dēļ Komiteja ierosina ļaut dalībvalstīm izmantot pašām savas ziņojuma sagatavošanas sistēmas un piešķirt Eiropas Komisijai tiesības izmantot tajās esošo informāciju. Eiropas Komisijas priekšlikumā direktīvai ir noteikts, ka a), b), c), d), e), f) un g) apakšpunktā minētā informācija ir jāsniedz saskaņā ar vienu un to pašu kārtību: astoņu gadu laikā no direktīvas spēkā stāšanās dienas. Komiteja vēlētos nodalīt dažādos informācijas veidus un tādēļ noteikt šādu grafiku:

1. dalībvalstis nosaka un uzskaita riska zonas (skatīt Komisijas priekšlikuma direktīvai 16. panta 1. punkta b), c) un e) apakšpunktu);
2. Eiropas Komisija izveido 17. pantā paredzēto pasākumu apkopojumu (skatīt 10. ieteikumu);
3. dalībvalstis izstrādā pasākumu kopumu (skatīt Komisijas priekšlikuma direktīvai 16. panta 1. punkta a), d), f) un g) apakšpunktu).

Dalībvalstis spēs izstrādāt šādu pasākumu kopumu un to īstenot tikai tad, ja tām būs pietiekams priekšstats un zināšanas par augsnes aizsardzību. Šādas zināšanas ir uzskatāmas par nepieciešamu priekšnoteikumu Komisijas priekšlikuma direktīvai 16. panta 1. punkta a), d), f) un g) apakšpunktā minēto pienākumu izpildei. Pieredze, kas ir iegūta saistībā ar Ūdens pamatdirektīvu un Eiropas normatīvajiem aktiem gaisa kvalitātes jomā, apliecina, cik svarīga ir prasība Eiropas Komisijai publicēt apkopojumus, kuros ir atspoguļotas visas zināšanas, iespējamie risinājumi un paraugprakse, pirms dalībvalstis izstrādā savu pasākumu kopumu. Tas pirmām kārtām attiecas uz Komisijas priekšlikuma direktīvai 16. panta 1. punkta a) apakšpunktu, kas attiecas uz augsnes sablīvēšanos. Šobrīd valda liela neziņa attiecībā uz pasākumiem, kas varētu novērst sablīvēšanos vai mazināt tās sekas. Teritoriālpilānojumus, celtniecības paņēmieni un šo pasākumu finansējumu shēmas varētu būt iespējamo risinājumu avoti.

10. ieteikums

17. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
<p>Gada laikā no [stāšanās spēkā] Komisija izveido forumu informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm un ieinteresētajām pusēm riska zonu noteikšanai saskaņā ar 6. pantu un pašreiz izmantoto vai nākotnē izmantojamo piesārņoto vietu riska novērtēšanas metodēm.</p>	<p>1. Gada laikā no [stāšanās spēkā] Komisija izveido forumu informācijas apmaiņai starp dalībvalstīm un ieinteresētajām pusēm riska zonu noteikšanai saskaņā ar 6. pantu un pašreiz izmantoto vai nākotnē izmantojamo piesārņoto vietu riska novērtēšanas metodēm.</p> <p>2. <u>Piecu Trīs gadu laikā no direktīvas spēkā stāšanās dienas Eiropas Komisija uzsāk tematiskajā stratēģijā augsnes aizsardzībai minētos dažādos pasākumus, kas attiecas uz šīs direktīvas īstenošanas stratēģiju. Minētie pasākumi ir šādi:</u></p> <p>a) <u>izveidot izmaksu ziņā izdevīgu visu to pasākumu apkopojumu, kurus dalībvalstis varēs īstenot pēc saviem ieskatiem;</u></p> <p>b) <u>izveidot paraugpraksi, kas mazinās augsnes sablīvēšanas negatīvās sekas, apkopojumu.</u></p> <p>3. <u>Ja, pamatojoties uz šā panta 1. punktā minēto informācijas apmaiņu, rodas nepieciešamība pēc augsnes piesārņojuma radīto risku novērtējuma metožu saskaņošanas, Komisija saskaņā ar EK Līguma 251. pantu ierosina šāda novērtējuma kopējos kritērijus.</u></p>

Pamatojums

Otrais punkts: tematiskajā stratēģijā augsnes aizsardzībai Eiropas Komisija ierosina uzsākt pasākumus ar mērķi izplatīt paraugpraksi šajā jomā. Komisija norāda, ka 9 no 25 valstīm ir izstrādājušas augsnes aizsardzības politiku. Valsts iestāžu un reģionālo un vietējo pašvaldību noteiktajiem pasākumiem ir būtiska nozīme Eiropas stratēģijas augsnes aizsardzībai sekmīgā īstenošanā. Līdz ar to izmaksu ziņā izdevīgo pasākumu apkopojuma izveide kalpos par pamatu politikai izstrādei (skatīt. arī 9. ieteikumu).

Trešais punkts: Komisijas priekšlikumā šis pasākums ir noteikts 18. panta 2. punktā. Tomēr, ņemot vērā komitoloģijas procedūru (skatīt 11. ieteikumu) un minētā pasākuma nozīmīgumu paraugprakses izstrādē, tas no 18. panta 2. punkta ir pārcelts uz 17. pantu.

11. ieteikums

18. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
<p>2. Ja, pamatojoties uz 17. pantā minēto informācijas apmaiņu, konstatē vajadzību saskaņot augsnes piesārņojuma riska novērtējuma metodes, Komisija pieņem kopējus kritērijus augsnes piesārņojuma riska noteikšanai saskaņā ar regulatīvo procedūru un uzraudzību, ko veic atbilstīgi 19. panta 3. punktā.</p>	<p>~~2. Ja, pamatojoties uz 17. pantā minēto informācijas apmaiņu, konstatē vajadzību saskaņot augsnes piesārņojuma riska novērtējuma metodes, Komisija pieņem kopējus kritērijus augsnes piesārņojuma riska noteikšanai saskaņā ar regulatīvo procedūru un uzraudzību, ko veic atbilstīgi 19. panta 3. punktā.~~</p>

Pamatojums

Komiteja uzskata, ka risku novērtēšanas kopējo metožu pieņemšana attiecībā uz augsnes piesārņojuma gadījumiem varētu būt svarīga, lai visā Kopienā nodrošinātu personām, dzīvniekiem un augiem vienādu aizsardzības līmeni. Eiropas Komisija šo lēmumu pieņemšanai ierosina izmantot komitoloģijas procedūru. Komiteja uzskata, ka šāds lēmums ievērojami ietekmēs Eiropas normatīvo aktu augsnes aizsardzības jomā regulējuma apjomu. Ir jāpanāk vietējo un reģionālo pašvaldību līdzdalība lēmumu pieņemšanas procesā. Tādēļ attiecīgo lēmumu ierosināts pieņemt informācijas apmaiņas procesā, kas noteikts 17. pantā, un paredzēts, ka sāki izstrādātu lēmumu pieņems Eiropas Parlaments un Ministru padome.

12. ieteikums

21. pants

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
Komisija pārskata šo direktīvu ne vēlāk kā [15 gadus pēc spēkā stāšanās dienas] un, ja nepieciešams, ierosina jebkurus vajadzīgos grozījumus.	Komisija pārskata šo direktīvu ne vēlāk kā [15 gadus pēc <u>17. panta 2. punktā paredzēto apkopojumu publicēšanas dienas spēkā stāšanās dienas</u>] un, ja nepieciešams, ierosina jebkurus vajadzīgos grozījumus.

Pamatojums

Komisijas priekšlikumā direktīvai par atskaites punktu ir noteikta direktīvas spēkā stāšanās diena. Valsts iestāžu un reģionālo un vietējo pašvaldību noteiktajiem pasākumiem tomēr ir būtiska nozīme Eiropas stratēģijas augsnes aizsardzībai sekmīgā īstenošanā. Vietējās un reģionālās pašvaldības spēs izstrādāt politiku tikai tad, kad tās saņems efektīvu, rentablu pasākumu apkopojumu (skatīt arī 9. un 10. ieteikumu). Komiteja šā iemesla dēļ uzskata, ka apkopojumu publicēšanas diena, proti, brīdis, kad dalībvalstīm būs iespēja uzzināt tik daudz informācijas, lai tās spētu noteikt attiecīgus pasākumus, ir uzskatāma par piemērotāku atskaites punktu.

13. ieteikums

II pielikums

Eiropas Komisijas ierosinātā redakcija	Reģionu komitejas ierosinātās izmaiņas
II PIELIKUMS	II PIELIKUMS
Potenciālo augsni piesārņojošo darbību uzskaitījums	Potenciālo augsni piesārņojošo darbību uzskaitījums
<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzņēmumi, kuros izmanto bīstamās vielas vai kuros tās izmantotas daudzumos, kas līdzvērtīgi daudzumiem vai pārsniedz daudzumus, kas norādīti Padomes (Seveso) Direktīvas 96/82/EK I pielikuma 1. un 2. daļā, 2. ailē. 2. Pasākumi, kas minēti Padomes Direktīvas 96/61/EK I pielikumā. 3. Lidostas. 4. Ostas. 5. Agrākie militārie objekti. 6. Degvielas uzpildes stacijas. 7. Ķīmiskās tīrītavas. 8. Kalnrūpniecības iekārtas, kas nav iekļautas Padomes Direktīvā 96/82/EK, to skaitā ieguves rūpniecības atkritumu novietnes, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2006/21/EK. 9. Atkritumu izgāztuves, kā definēts Padomes Direktīvā 1999/31/EK. 10. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. 11. Caurulvadi bīstamo vielu transportēšanai. 	<ol style="list-style-type: none"> 1. Uzņēmumi, kuros izmanto bīstamās vielas vai kuros tās izmantotas daudzumos, kas līdzvērtīgi daudzumiem vai pārsniedz daudzumus, kas norādīti Padomes (Seveso) Direktīvas 96/82/EK I pielikuma 1. un 2. daļā, 2. ailē. 2. Pasākumi, kas minēti Padomes Direktīvas 96/61/EK I pielikumā. 3. Lidostas. 4. Ostas. 5. Agrākie militārie objekti. 6. Degvielas uzpildes stacijas. 7. Ķīmiskās tīrītavas. 8. Kalnrūpniecības iekārtas, kas nav iekļautas Padomes Direktīvā 96/82/EK, to skaitā ieguves rūpniecības atkritumu novietnes, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā 2006/21/EK. 9. Atkritumu izgāztuves, kā definēts Padomes Direktīvā 1999/31/EK. 10. Notekūdeņu attīrīšanas iekārtas. 11. Caurulvadi bīstamo vielu transportēšanai, <u>ja vien tie nav stratēģiskas vai militāras nozīmes caurulvadi.</u>

Pamatojums

Minēto formulējumu var attiecināt uz cauruļvadiem, kas paredzēti gāzes un naftas transportam, lai nodrošinātu pietiekamu energoapgādi, kā arī militāriem mērķiem. Komiteja uzskata, ka, lai nodrošinātu nepārtrauktu energopiegādi, un, ņemot vērā militāros aspektus, šādu cauruļvadu atrašanās vietas nebūtu publiskojamas. Vispārēja informācija par šādiem cauruļvadiem un viegla piekļuve tiem varētu tikt izmantota teroristiskiem mērķiem.

Briselē, 2007. gada 13 februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE

Reģionu komitejas atzinums "Tematiskā stratēģija par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu"

(2007/C 146/06)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē Komisijas tematisko stratēģiju, jo tai raksturīga integrēta un visaptveroša pieeja ar pesticīdu lietošanu saistītajiem jautājumiem, un šāda pieeja sekmē labāku vides aizsardzību minētajā jomā;
- pauž bažas par to, ka līdzšinējais regulējums nav bijis pietiekams, lai nepieļautu, ka jau gadiem ilgi palielinās pesticīdu atlieku daudzums pārtikā; tādēļ pozitīvi vērtē to, ka tematiskajā stratēģijā paredzēts stingrāk uzraudzīt pesticīdu atlieku daudzumu pārtikā;
- uzskata, ka ierosinātajā iedalījumā zonās, ko paredz priekšlikums regulai par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū, nav pietiekami ņemti vērā zonu teritorijā pastāvošie ģeoloģiskie, ģeogrāfiskie un hidroloģiskie apstākļi. Tā kā tie nav vienādi, atšķiras bīstamu pesticīdu perkolācijas un izskalošanās risks, un tam būtu jāatspoguļojas regulējumā; izsaka nožēlu par to, ka, veicot iedalījumu zonās, nav ņemti vērā pašreiz dalībvalstīs spēkā esošie pesticīdu lietošanu regulējošie standarti. Ja iedalījums zonās tiks saglabāts, tad katra zona vismaz būtu jāiedala vairākās vienībās;
- uzskata, ka Komisijas ierosinājums par pesticīdu obligātu savstarpēju zonālo atzīšanu nav ideāls risinājums, jo tādējādi var palielināties virszemes ūdeņu piesārņojums ar pesticīdiem;
- uzskata, ka Regulas COM(2006) 388 juridiskais pamatojums ir jāpaplašina, tajā iekļaujot arī atsauci uz EK Līguma 175. pantu, kas attiecas uz vides aizsardzību;
- aicina izvirzīt kvantitatīvus pesticīdu patēriņa samazināšanas mērķus.

REĢIONU KOMITEJA,

nemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai "Tematiska stratēģija par pesticīdu ilgtspējīgu lietošanu" (COM(2006) 372 galīgā redakcija), Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar kuru nosaka Kopienas pamatprincipus pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanai (COM(2006) 373 galīgā redakcija — 2006/0132 (COD)) un Priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū (COM(2006) 388 galīgā redakcija — 2006/0136 (COD)),

nemot vērā Eiropas Komisijas 2006. gada 12. jūlija lēmumu konsultēt ar RK par minētajiem dokumentiem saskaņā ar EK Līguma 265. panta 3. punktu (COM(2006) 372 galīgā redakcija), kā arī saskaņā ar EK Līguma 175. panta 1. punktu un 265. panta 1. punktu (COM(2006) 373 galīgā redakcija — 2006/0132 (COD)) un atbilstīgi EK Līguma 152. panta 4. punktam un 265. panta 1. punktam (COM(2006) 388 galīgā redakcija — 2006/0136 (COD)),

nemot vērā Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzticēt Ilgtspējīgas attīstības komisijai izstrādāt atzinumu par minētajiem dokumentiem,

nemot vērā tās atzinumu par tematu "Komisijas priekšlikums Padomes Direktīvai, ar ko izveido sistēmu Kopienas rīcībai ūdens resursu politikas jomā" (COM(1997) 49 galīgā redakcija — CdR 171/97 fin (1)),

nemot vērā 2006. gada 6. decembrī pieņemto atzinumu par tematu "Komisijas paziņojums: Kā apturēt bioloģiskās daudzveidības samazināšanos līdz 2010. gadam un turpmāk", COM (2006) 216 galīgā redakcija — CdR 159/2006 fin,

nemot vērā Ilgtspējīgas attīstības komisijas 2006. gada 27. novembrī pieņemto atzinuma projektu (CdR 316/2006 rev. 1) (ziņotājs — Bjørn Dahl kgs, Roskildes mērs (DK, ALDE)),

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), vienbalsīgi pieņēma šo atzinumu.

1. Reģionu komitejas viedoklis

Vispārīgas piezīmes

Reģionu komiteja

1.1 **atzinīgi vērtē** Komisijas tematisko stratēģiju, jo tai raksturīga integrēta un visaptveroša pieeja ar pesticīdu lietošanu saistītajiem jautājumiem, un šāda pieeja sekmē labāku vides aizsardzību minētajā jomā;

1.2 **pozitīvi vērtē** to, ka Komisija nepārtraukti atjauno Eiropas Pārtikas nekaitīguma iestādes procedūras un funkcijas. Tādējādi tiek panākts, ka ES regulējums attiecīgajā jomā atbilst jaunākajiem zinātnes atklājumiem, un tam ir pozitīva ietekme uz vidi un iedzīvotāju veselību;

1.3 **atbalsta** tematiskās stratēģijas mērķus, proti, augstāka vides un iedzīvotāju veselības aizsardzības līmeņa nodrošināšanu, ierobežojot pesticīdu lietošanu un veicinot pētījumus par nekaitīgākām alternatīvām;

1.4 **piekrīt tam**, ka noteikumi par datu aizsardzību nav jāattiecinā uz tādiem datiem, kas iegūti, veicot izmēģinājumus ar dzīvniekiem. Tādējādi tiks panākts, ka izmēģinājumus neatkārtos bez vajadzības, un šādu izmēģinājumu skaits tiks pēc iespējas samazināts;

(1) OVC 180, 11.6.1998, 38. lpp.

1.5 **pozitīvi vērtē** to, ka tematiskajā stratēģijā būs noteiktas pamatnostādnes tieši pesticīdu lietošanas jomā; līdzšinējais Kopienas regulējums šajā jomā nav bijis pietiekams;

1.6 **atzinīgi vērtē** to, ka stratēģijā ir paredzēti uzraudzības un pārskatu sniegšanas instrumenti, lai uzraudzītu dalībvalstu panākto progresu tematiskās stratēģijas mērķu sasniegšanā;

1.7 **atzīst**, ka saprātīga pesticīdu lietošana ievērojami paliecinā ražīgumu, kā tas ir norādīts arī Komisijas izstrādātajā ietekmes novērtējumā (SEC(2006) 894), tomēr **atzīst** arī to, ka šādu produktu izmantošana joprojām negatīvi ietekmē vidi;

1.8 **atzīst arī to**, ka pesticīdu nozare ir svarīgs darba devējs ES, jo šajā nozarē kopumā ir aptuveni 26 000 darbavietu; **tādēļ atzinīgi vērtē** to, ka saskaņā ar ietekmes novērtējumu, īstenojot tematisko stratēģiju, minētajā nozarē tiks izveidotas vēl 3 000 darbavietu un lauksaimniecības nozarē tiks papildus iegūti vismaz 380 miljoni EUR, kā arī atzinīgi vērtē to, ka tematiskā stratēģija kopumā atbilst Lisabonas stratēģijas mērķiem;

1.9 **atzinīgi vērtē** to, ka stratēģijas mērķis ir uzlabot pesticīdu lietošanas drošību, proti, ir paredzēts pārbaudīt un sertificēt aprīkojumu un pieprasīt, lai pesticīdus uzglabātu drošā veidā, kā arī paredzēts sekmēt izplatītāju un profesionālu lietotāju apmācības iniciatīvas. Tādējādi uzlabosies pesticīdu lietošanas efektivitāte, un ieguvējas būs visas iesaistītās puses;

1.10 **pauž bažas** par to, ka līdzšinējais regulējums nav bijis pietiekams, lai nepieļautu, ka jau gadiem ilgi palielinās pesticīdu atlieku daudzums pārtikā; **tādēļ pozitīvi vērtē** to, ka tematiskajā stratēģijā paredzēts stingrāk uzraudzīt pesticīdu atlieku daudzumu pārtikā; uzstājīgi aicina rūpīgi pārbaudīt, vai ir pesticīdu pārpalikums importētā pārtikā un lopbarībā, jo īpaši — tādā, kas importēta no valstīm, kur pesticīdu lietošanas ierobežojumi, iespējams, ir ne tik stingri;

1.11 **pozitīvi vērtē** to, ka priekšlikumā Direktīvai, ar kuru nosaka Kopienas pamatprincipus pesticīdu ilgtspējīgas lietošanas nodrošināšanā, ir atsauces uz Ūdens pamatdirektīvu. Tādējādi tiks nodrošināta ES centienu saskaņotība vides aizsardzības jomā; **tādēļ aicina** atsaukties uz Ūdens pamatdirektīvu arī priekšlikumā Regulai par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū;

1.12 **pilnībā izprot** Komisijas vēlmi veicināt konkurenci, dinamismu un brīvo tirdzniecību Eiropas Savienībā. Tomēr uzskata, ka ir ārkārtīgi svarīgi, lai tematiskajā stratēģijā par pesticīdu lietošanu galvenais atskaites punkts būtu vides un iedzīvotāju veselības aizsardzība; **vēlas pievērst uzmanību tam**, ka iespēja dzert augstas kvalitātes ūdeni tieši no ūdens krāna ir saistīta ar labāku dzīves kvalitāti; **pievērs uzmanību arī tam**, ka, pārvadājot pudelēs pildītu dzeramo ūdeni (šāda prakse pašreiz tiek pieņemta), resursi netiek izmantoti lietderīgi;

1.13 **tādēļ uzskata**, ka priekšlikumā regulai ietvertais ierosinājums par pesticīdu obligātu savstarpēju atzīšanu trīs apstiprināšanas zonās neapšaubāmi izraisīs pašreizējā regulējuma pasliktināšanos. Vienā zonā ietilpstošās dalībvalstīs ir atšķirīgi apstākļi, tādēļ dažas dalībvalstis joprojām varēs aizstāvēt savas tiesības īstenot stingrākus standartus. Piemēram, vairākās dalībvalstīs neapstrādātu gruntsūdeni izmanto kā dzeramo ūdeni. Ja piespiedu kārtā ieviestu līdz šim aizliegtus pesticīdus, minētā prakse būtu apdraudēta, un tas ietekmētu vietējo un reģionālo pašvaldību un dalībvalstu ekonomiku; **vēlas pievērst uzmanību tam**, ka iespēja dzert augstas kvalitātes ūdeni tieši no ūdens krāna ir saistīta ar labāku dzīves kvalitāti;

2. Reģionu komitejas ieteikumi

2.1 Reģionu komiteja **uzskata**, ka ierosinātajā iedalījumā zonās nav pietiekami ņemti vērā zonu teritorijā pastāvošie ģeoloģiskie, ģeogrāfiskie un hidroloģiskie apstākļi. Tā kā tie nav vienādi, atšķiras bīstamu pesticīdu perkolācijas un izskalošanās risks, un tam būtu jāatspoguļojas regulējumā; **izsaka nožēlu** par to, ka, veicot iedalījumu zonās, nav ņemti vērā pašreiz dalībvalstīs spēkā esošie pesticīdu lietošanu regulējošie standarti. Ja iedalījums zonās tiks saglabāts, tad katra zona vismaz būtu jāiedala vairākās vienībās. Ja iedalījums zonās tiks apstiprināts, tad jāatrod veids, kā, pietiekami aizsargājot patērētājus un vidi, nodrošināt augu aizsardzības produktu lietošanas atļauju savstar-

pēja atzīšana reģionos, kas atrodas kaimiņos, tomēr iedalīti atšķirīgās zonās;

2.2 **uzskata**, ka Komisijas ierosinājums par pesticīdu obligātu savstarpēju zonālo atzīšanu nav ideāls risinājums, jo tādējādi var palielināties virszemes ūdeņu piesārņojums ar pesticīdiem. Tādējādi tiktu apdraudēti ūdensorganismi un dažos gadījumos arī putni un mugurkaulnieki, kas dzīvot tikai kādā konkrētā reģionā; **uzskata**, ka minētā pieeja neatbilst Ūdens pamatdirektīvas vispārīgajām prasībām nepasliktināt ūdens resursu stāvokli;

2.3 **uzskata**, ka mērķi, ko paredzēts sasniegt ar savstarpējas atzīšanas palīdzību, ir iespējams sasniegt arī citā veidā, proti, īstenojot aktīvāku sadarbību un informācijas apmaiņu starp zonās ietilpstošajām dalībvalstīm un ātri izskatot jautājumu par tādu līdzekļu atzīšanu, kas ir atzīti kādā citā no attiecīgajā zonā ietilpstošām valstīm; **tādēļ uzskata**, ka pesticīdu obligāta savstarpēja atzīšana ir nelietderīga; **uzskata**, ka gadījumā, ja prasība par savstarpēju atzīšanu tiks saglabāta, noteikti būtu dziļāk jāizpēta zonālā iedalījuma sekas;

2.4 **aicina** noteikt stingrākus vides aizsardzības kritērijus, proti, paaugstināt tos kritērijus, kas nav pietiekami, lai saglabātu pašreizējo augsto aizsardzības līmeni; tomēr **piekrīt**, ka ir jāievieš kritēriji aktīvo vielu apstiprināšanai. Šie kritēriji ir pietiekami stingri, lai nerastos kaitējums veselībai;

2.5 **uzskata**, ka Regulas COM(2006) 388 juridiskais pamatojums ir jāpaplašina, tajā iekļaujot arī atsauci uz EK Līguma 175. pantu, kas attiecas uz vides aizsardzību. Tam būs nozīme saistībā ar gaidāmajiem jautājumiem par regulas interpretāciju, kā arī saistībā ar dalībvalstu pasākumiem vides aizsardzības jomā;

2.6 **piekrīt**, ka ir jāievieš princips, ka daži augu aizsardzības līdzekļi jāaizstāj ar mazāk bīstamiem augu aizsardzības līdzekļiem vai metodēm, kas nav ķīmiskas;

2.7 **aicina** izstrādāt iespējamo aizstājēju izvēles kritērijus, lai būtu iespējams aizstāt vairāk vielu. Jāizstrādā arī noteikumi, lai dalībvalstis varētu aizstāt augu aizsardzības līdzekļus, pamatojoties uz to sastāvā ietilpstošo palīgvielu īpašību izvērtējumu;

2.8 **aicina** minētajā regulā konsekventi pieskaitīt paaugstināta riska grupai tos pesticīdus, kas var iesūkties gruntsūdeņos;

2.9 **aicina** atteikties no principa, ka pēc apstiprinājuma pirmās atjaunošanas, ko veic pēc 10 gadiem, aktīvo vielu un augu aizsardzības līdzekļu apstiprinājuma periods ir neierobežots. Šāds noteikums negatīvi ietekmētu vidi un iedzīvotāju veselību, jo netiktu veikta apstiprinājuma atjaunošana gadījumā, ja, piemēram, tiktu ieviestas jaunas prasības attiecībā uz sniedzamajiem datiem vai jaunas vielu novērtējuma pamatnostādnes;

2.10 **iebilst pret** to, ka tiek ieviesta atvieglota apstiprināšanas procedūra augu aizsardzības līdzekļiem, kas satur “zema bīstamības līmeņa” aktīvās vielas. Visi augu aizsardzības līdzekļi zināmā mērā var apdraudēt cilvēkus un līdzsvaru dabā, tādēļ tiem ir jāpiemēro pilna apstiprināšanas procedūra;

2.11 **iesaka** pesticīdu pārdošanu un izplatīšanu veikt sertificēta speciālista vai kompetenta mediķa uzraudzībā;

2.12 **aicina** izvirzīt kvantitatīvus pesticīdu patēriņa samazināšanas mērķus saskaņā ar Sestās vides rīcības programmas ieteikumiem un veicināt tādas ražošanas metodes, kur pesticīdus izmanto maz vai tie vispār netiek izmantoti, kā, piemēram, bioloģiskajā lauksaimniecībā;

2.13 **aicina** regulas 21. pantā un 43. pantā iekļaut tiešu atsauci uz Ūdens pamatdirektīvas 4. panta 1. punktu;

2.14 **atzinīgi vērtē** to, ka tematiskās stratēģijas izstrādes gaitā notikusi plaša apspriešanās, kurā bija iesaistītas vietējās un reģionālās pašvaldības; **aicina** iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības arī tematiskās stratēģijas ekspertu grupā, kuras uzdevums ir konsultāciju sniegšana par paraugpraksi un tematiskās stratēģijas īstenošanas izvērtējums. Vietējās un reģionālās pašvaldības būtu jāiesaista arī valsts rīcības plānu izstrādē un īstenošanā. Tā kā vietējiem un reģionālajām pašvaldībām ir īpašas zināšanas par vietējiem apstākļiem, tās šajos forumos, kuros būtu jāiesaista arī pilsoniskā sabiedrība, var sniegt vērtīgu ieguldījumu.

1. ieteikums

Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū 30. pants

COM(2006) 388 galīgā redakcija — 2006/0136 (COD)

Eiropas Komisijas priekšlikuma teksts	Grozījums
30. pants Saturs	30. pants Saturs
<p>1. Atļaujā nosaka, kādām kultūrām un kādiem mērķiem augu aizsardzības līdzekli drīkst izmantot.</p> <p>2. Atļaujā nosaka prasības, kas attiecas uz augu aizsardzības līdzekļa laišanu tirgū un izmantošanu. Šīs prasības ietver izmantošanas nosacījumus, kas nepieciešami, lai atbilstu nosacījumiem un prasībām, kas ietvertas regulā, ar kuru apstiprina aktīvās vielas, drošinātāji un sinerģistus. Atļauja ietver augu aizsardzības klasifikāciju Direktīvas 1999/45/EK nozīmē.</p> <p>3. 2. punktā minētās prasības var ietvert:</p> <p>(a) līdzekļa ierobežojumu attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļa izplatīšanu un izmantošanu, lai aizsargātu attiecīgo izplatītāju, izmantotāju un strādājošo veselību;</p> <p>(b) pienākumu informēt kaimiņus, kas var tikt pakļauti izsmidzinātajai vielai pirms līdzekļa izmantošanas un kas ir izteikuši lūgumu pēc šādas informācijas.</p>	<p>1. Atļaujā nosaka, kādām kultūrām un kādiem mērķiem augu aizsardzības līdzekli drīkst izmantot.</p> <p>2. Atļaujā nosaka prasības, kas attiecas uz augu aizsardzības līdzekļa laišanu tirgū un izmantošanu. Šīs prasības ietver izmantošanas nosacījumus, kas nepieciešami, lai atbilstu nosacījumiem un prasībām, kas ietvertas regulā, ar kuru apstiprina aktīvās vielas, drošinātāji un sinerģistus. Atļauja ietver augu aizsardzības klasifikāciju Direktīvas 1999/45/EK nozīmē.</p> <p>3. 2. punktā minētās prasības var ietvert:</p> <p>(a) līdzekļa ierobežojumu attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļa izplatīšanu un izmantošanu, lai aizsargātu attiecīgo izplatītāju, izmantotāju un strādājošo veselību <u>un vidi</u>;</p> <p>(b) pienākumu informēt kaimiņus, kas var tikt pakļauti izsmidzinātajai vielai pirms līdzekļa izmantošanas un kas ir izteikuši lūgumu pēc šādas informācijas.</p>

Pamatojums

Komisijas priekšlikuma 30. panta 3. punkta teksts jāpapildina ar vārdiem “un vidi”, lai nodrošinātu vides (tostarp — gruntsūdeņu) aizsardzību. Nesen pieņemtajā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā par gruntsūdeņu aizsardzību ir noteikti pesticīdu daudzuma ierobežojumi gruntsūdeņos. Nebūtu pieļaujams, ka priekšlikums regulai ir pretrunā ar pienākumiem, kas dalībvalstīm uzlikti Gruntsūdeņu direktīvā. Lai dalībvalstis spētu izpildīt Gruntsūdeņu direktīvas prasības, būtu jānodrošina dalībvalstīm iespēja noteikt vietējiem apstākļiem atbilstošus ierobežojumus attiecībā uz augu aizsardzības līdzekļu atļauju piešķiršanu.

2. ieteikums

**Priekšlikuma Eiropas Parlamenta un Padomes Regulai par augu aizsardzības līdzekļu laišanu tirgū
40. pants****COM(2006) 388 galīgā redakcija — 2006/0136 (COD)**

Eiropas Komisijas priekšlikuma teksts	Grozījums
<p>40. pants</p> <p>Atļauju piešķiršana</p> <p>1. Dalībvalsts, kurai saskaņā ar 39. pantu iesniegts pieteikums, piešķir atļauju augu aizsardzības līdzeklim saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem, tostarp klasifikāciju Direktīvas 1999/45/EK mērķiem, kā atsaucēs dalībvalsts.</p> <p>2. Atkāpjoties no 1. punkta un saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, papildu nosacījumus drīkst noteikt attiecībā uz 30. panta 3. punktā minētajām prasībām.</p>	<p>40. pants</p> <p>Atļauju piešķiršana</p> <p>1. Dalībvalsts, kurai saskaņā ar 39. pantu iesniegts pieteikums, piešķir atļauju augu aizsardzības līdzeklim saskaņā ar tiem pašiem nosacījumiem, tostarp klasifikāciju Direktīvas 1999/45/EK mērķiem, kā atsaucēs dalībvalsts.</p> <p>2. Atkāpjoties no 1. punkta un saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, papildu nosacījumus drīkst noteikt attiecībā uz 30. panta 3. punktā minētajām prasībām.</p> <p>3. <u>Atkāpjoties no 1. punkta un saskaņā ar Kopienas tiesību aktiem, dalībvalsts, kurai saskaņā ar 39. pantu iesniegts pieteikums, var neatļaut augu aizsardzības līdzekli, ja ir zinātniski un tehniski pierādījumi, ka attiecīgā līdzekļa atļaušana šīs valsts teritorijā būs pretrunā ar 29. panta prasībām.</u></p>

Pamatojums

Nesen pieņemtajā Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvā par gruntsūdeņu aizsardzību ir noteikti pesticīdu daudzuma ierobežojumi gruntsūdeņos. Nebūtu pieļaujams, ka priekšlikums regulai ir pretrunā ar pienākumiem, kas dalībvalstīm uzlikti Gruntsūdeņu direktīvā.

Ierosinājums ieviest regulējumu, kurā paredzēta obligāta savstarpēja atzīšana, pamatojas uz pieņēmumu, ka zonas teritorijā apstākļi ir "samērā līdzīgi". Tomēr tie var būt ļoti atšķirīgi. Tādēļ ir svarīgi katrai dalībvalstij dot iespēju atteikties no savstarpējas atzīšanas, ja, atļaujot tās teritorijā lietot kādu līdzekli, radīsies pretruna ar Gruntsūdeņu direktīvas prasībām.

Briselē, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE

Reģionu komitejas atzinums “Eiropas pārredzamības iniciatīva”

(2007/C 146/07)

REĢIONU KOMITEJA,

- atzinīgi novērtē Komisijas iniciatīvu veicināt pārredzamību. Eiropas pārredzamības iniciatīvas uzsākšana ir svarīgs solis no Komisijas puses, lai veicinātu ES iestāžu darbības pārredzamību. Lielākai pārredzamībai ir izšķirīga nozīme, lai ES iestādes arī turpmāk būtu uzticamas un demokrātiskas, efektīvas un tuvas iedzīvotāju vajadzībām; šajā sakarā atgādina, ka tad, ja ES patiešām vēlas palielināt savu demokrātisko legimitāti, vietējie un reģionālie dalībnieki ir vairāk jāiesaista ES likumdošanas un lēmumu pieņemšanas procesos;
- tomēr izsaka nožēlu par to, ka minētajā iniciatīvā nav pieminēta vietējā un reģionālā dimensija, un aicina Komisiju vairāk iesaistīt šo līmeni;
- uzsver, ka ES ir daudzlīmeņu institucionāla partnerība, kurā reģionālās un vietējās pašvaldības ir iesaistītas Eiropas politikas veidošanā valstu un Eiropas Savienības līmenī.
- uzskata, ka ir vēlreiz jāuzsver vajadzība diferencēt ES iestāžu konsultācijas ar vēlētiem vietējiem un reģionālajām pašvaldībām un ar tām saistītajām organizācijām, no vienas puses, un lobistu organizācijām, kuras pārstāv īpašas intereses, no otras puses;
- atzinīgi novērtē to, ka Eiropas Komisija ir uzsākusi pastāvīgu un sistemātisku dialogu ar vietējiem un reģionālajām pašvaldībām un to Eiropas un valsts līmeņa apvienībām jomās, kurās tās atbild par izpildi un ieviešanu; uzskata, ka minētā dialoga organizāciju iespējams uzlabot;
- atzinīgi novērtē to, ka, ieviešot lobija organizāciju reģistrāciju, palielināsies pārredzamība;
- tomēr neuzskata, ka kārtība, kas pamatojas uz brīvprātīgas reģistrācijas principu, ir piemērots regulējums, kas nodrošina pietiekamu pārredzamību;
- izsaka pārliecību, ka ir svarīgi nodrošināt efektīvāku un vienkāršotu turpmākās reģistrācijas procedūru. Eiropas Komisijai būtu jābūt atbildīgai par reģistru.
- atbalsta Komisijas nodomu uzlabot ES finansējuma izlietojuma pārredzamību un aicina dalībvalstis pārvaldīt Kopienas līdzekļus, izmantojot “dalītu vadību”, t.i., īstenojot struktūrfondu projektus, kas orientēti uz paraugprakses apmaiņas pilnveidošanu. ES finansējuma pārredzamība ir visu atbalsta saņēmēju interesēs;

REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā Eiropas Komisijas Zaļo grāmatu par tematu "Eiropas pārredzamības iniciatīva", COM(2006) 194 galīgā redakcija,

ņemot vērā Eiropas Komisijas 2006. gada 3. maija lēmumu konsultēties ar Reģionu komiteju par minēto tematu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 265. panta pirmo daļu,

ņemot vērā Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzdot Konstitucionālo lietu, Eiropas pārvaldības un brīvības, drošības un tiesiskuma telpas komisijai izstrādāt atzinumu par minēto jautājumu,

ņemot vērā Komisijas priekšsēdētāja, komisāres *Margot Wallström* kdzes, komisāra *Simm Kallas* kga, komisāres *Danuta Hübner* kdzes un komisāres *Mariann Fischer Boel* kdzes 2005. gada 9. novembra paziņojumu "Priekšlikums uzsākt Eiropas pārredzamības iniciatīvu" ⁽¹⁾,

ņemot vērā Eiropas Komisijas paziņojumu "Veicināt apspriešanās un dialoga kultūru — Komisijas konsultāciju ar ieinteresētajām pusēm vispārējie principi un obligātie standarti", COM(2002)704 galīgā redakcija,

ņemot vērā Reģionu komitejas 2005. gada 12. oktobra atzinumu par tematu "Tiesību aktu labāka izstrāde — 2004" un par tematu "Labāks regulējums izaugsmei un darba vietām Eiropas Savienībā", *CdR 121/2005 fin* (ziņotājs: *Delebarre* kgs, FR-PES) ⁽²⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas 2002. gada 13. marta atzinumu par "Baltā grāmata par Eiropas pārvaldību" un par tematu "Paziņojums par jaunu sadarbības satvaru Eiropas Savienības informācijas un komunikācijas politikas jomā", COM(2001) 428 galīgā redakcija, COM(2001) 354 galīgā redakcija, *CdR 103/2001 fin* (ziņotājs: *Michel Delebarre* kgs, FR-PES) ⁽³⁾,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinuma projektu (*CdR 235/2006 rev. 1*), ko 2006. gada 26. novembrī pieņēma Konstitucionālo lietu un Eiropas pārvaldības un brīvības, drošības un tiesiskuma telpas komisija (ziņotājs: *Per Bødker Andersen* kgs (DK/PSE), Koldingas pašvaldības mērs),

- 1) **tā kā** pārredzamība ir viens no tādas demokrātijas galvenajiem elementiem, kurā tiek īstenota daudzlīmeņu pārvaldība;
- 2) **tā kā** ir svarīgi precīzāk ievērot subsidiaritātes, proporcionalitātes un tuvuma iedzīvotājiem principus, lai izstrādātu vienkāršu un skaidru Eiropas tiesisko regulējumu, kas ir viegli saprotams Eiropas iedzīvotājiem;
- 3) **tā kā** ir īpaši svarīgi nodrošināt, lai reģionālie un vietējie dalībnieki gan ar RK starpniecību, gan citos veidos būtu pilnībā iesaistīti galveno Eiropas darba kārtības jautājumu risināšanā;
- 4) **tā kā** reģionālajām un vietējām pašvaldībām, ja tās ir pienācīgi iesaistītas normatīvo aktu izstrādē, var būt svarīga loma to izpildē un ieviešanā savās attiecīgajās kompetences jomās,

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), pieņēma šo atzinumu.

Reģionu komitejas viedoklis un ieteikumi**Reģionu komiteja**

1. Vispārīgas piezīmes

1.1 **atzinīgi novērtē** Komisijas iniciatīvu veicināt pārredzamību. Eiropas pārredzamības iniciatīvas uzsākšana ir svarīgs solis no Komisijas puses, lai veicinātu ES iestāžu darbības pārredzamību. Lielākai pārredzamībai ir izšķirīga nozīme, lai ES iestādes arī turpmāk būtu uzticamas un demokrātiskas, efektīvas un tuvas iedzīvotāju vajadzībām; šajā sakarā **atgādina**, ka tad, ja ES patiešām vēlas palielināt savu demokrātisko leģitimitāti, vietējie un reģionālie dalībnieki ir vairāk jāiesaista ES likumdošanas un lēmumu pieņemšanas procesos;

1.2 **uzskata**, ka ar pārredzamības iniciatīvu Eiropas Komisija ir uzsākusi ļoti vajadzīgas debates, un **ir pārliecināta**, ka šīs debates ir īpaši svarīgas tieši tagad, pārdomu perioda un debašu par Eiropas nākotni kontekstā, jo lēmumu pieņēmējiem ir jānodrošina un jāpierāda, ka ES darbojas demokrātiski un efektīvi. Pārredzamības nodrošināšana ir viens no svarīgākajiem veidiem, kā tuvināt Eiropu tās iedzīvotājiem;

1.3 tomēr **izsaka nožēlu** par to, ka minētajā iniciatīvā nav pieminēta vietējā un reģionālā dimensija, un **aicina** Komisiju vairāk iesaistīt šo līmeni; **atgādina** Komisijas "Baltajā grāmatā par Eiropas pārvaldību" (2001. gads) teikto, ka tā nodrošinās to, ka politikas priekšlikumu izstrādes gaitā tiks ņemta vērā reģionālā un vietējā pieredze un apstākļi;

⁽¹⁾ http://ec.europa.eu/comm/eti/index_en.htm.

⁽²⁾ OV C 81, 4.4.2006, 6.-10. lpp.

⁽³⁾ OV C 192, 12.8.2002, 24.-31. lpp.

1.4 **atzinīgi novērtē** Somijas prezidentūras laikā 2006. gada otrajā pusē pieņemto lēmumu tiekties uz lielāku pārredzamību Padomes darbā. Tas, ka Padome ir piekritusi lēmumu pieņemšanas procesu padarīt atklātāku un padomes dokumentus — vieglāk pieejamus, ir ļoti pozitīva tendence; **tomēr** uzskata, ka tas ir tikai pirmais solis pareizajā virzienā, un **aicina** Padomi padarīt tās darbu sabiedrībai pārredzamāku. Tas ir svarīgi, lai iedzīvotāji varētu sekot līdzi lēmumu pieņemšanas procesam;

1.5 uzskata, ka jēdziens “neatbilstoša lobēšana” ir jādefinē pēc iespējas precīzāk, lai būtu iespējams uzraudzīt lobistu darbību un pārkāpumu gadījumā viņus sodīt;

1.6 uzskata, ka pārredzamības mērķim jābūt Eiropas Savienības tuvināšanai iedzīvotājiem. Lai veicinātu pārredzamību un tādējādi samazinātu plaisu starp Eiropas iestādēm un iedzīvotājiem, RK uzskata, ka ir ļoti svarīgi veicināt pasākumus, kas, līdzīgi tiem pasākumiem, kuri izstrādāti saskaņā ar “D Plānu — demokrātija, dialogs un diskusijas”, aicina popularizēt ES darbību un kompetenču jomas iedzīvotāju, jo īpaši jauniešu, vidū, kā paredz Jaunatnes forums.

2. Daudzlīmeņu partnerība un pārvaldība

2.1 **uzsver**, ka ES ir daudzlīmeņu institucionāla partnerība, kurā reģionālās un vietējās pašvaldības ir iesaistītas Eiropas politikas veidošanā valstu un Eiropas Savienības līmenī. Labākais veids, kā nodrošināt ES tiesību atbilstību un izpildāmību, ir konsultācijas ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām par būtiskiem jautājumiem, kā arī līdzdalību veicinoša un ar lēmumu pieņemšanu saistīta dialoga un forumu intensifikācija. Šīs pašvaldības atbild par ES politikas īstenošanu un transponēšanu, un tādēļ tām ir liela nozīme pārredzamības nodrošināšanā;

2.2 **tomēr atzīst**, ka ne tikai Eiropas Savienībai ir pienākums nodrošināt pārredzamību. Dalībvalstīm, kā arī RK un visiem pārvaldes līmeņiem, kurus tā pārstāv, būtu jārāda piemērs, nodrošinot efektīvu, apzinīgi strādājošu un demokrātisku publisko pārvaldi. Tātad arī dalībvalstu vietējām un reģionālajām pašvaldībām vajadzētu būt atvērtām un orientētām uz pārredzamības nodrošināšanu savā darbībā;

3. Vairāk apspriešanās

3.1 **uzskata**, ka ir vēlreiz jāuzsver vajadzība diferencēt ES iestāžu konsultācijas ar vēlētajām vietējām un reģionālajām pašvaldībām kā arī to apvienībām, no vienas puses, un lobistu organizācijām, kuras pārstāv īpašas intereses, no otras puses; **uzsver**,

ka RK kopā ar tās pārstāvētajām vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir Eiropas pārvaldības sastāvdaļa, un tādēļ tai jābūt cieši iesaistītai visās Eiropas Komisijas iniciatīvās, kas vērstas uz lēmumu pieņemšanas procesa pārredzamības uzlabošanu Eiropas Savienībā;

3.2 **aicina** Eiropas Komisiju visām likumdošanas iniciatīvām un nelegislatīvajiem priekšlikumiem pievienot attiecīgā priekšlikuma izstrādes gaitā notikušo sanāksmju un saņemto dokumentu ar nostājas izklāstu sarakstu;

3.3 **uzsver**, ka tas strukturētais dialogs starp Komisiju un vietējo un reģionālo pašvaldību apvienībām, kas izveidots, pamatojoties uz Balto grāmatu par Eiropas pārvaldību, ir svarīgs solis ceļā uz vietējo un reģionālo pašvaldību reālu iesaisti; **atzinīgi vērtē** šo procesu un **uzsver** Komitejas svarīgo lomu šajā jomā;

3.4 **atzinīgi novērtē** to, ka Eiropas Komisija ir uzsākusi pastāvīgu un sistemātisku dialogu ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un to Eiropas un valsts līmeņa apvienībām jomās, kurās tās atbild par izpildi un ieviešanu. Dialogu ir svarīgi pastāvīgi attīstīt, lai abas puses no tā gūtu maksimālu labumu; šajā sakarā ir jo īpaši svarīgi stiprināt dialogu, kas notiek šo vietējās un reģionālās pašvaldības ietekmējošo likumdošanas iniciatīvu izstrādes gaitā;

3.5 **uzskata**, ka minētā dialoga organizāciju iespējams uzlabot, un tādēļ **ierosina**:

— lai nodrošinātu optimālu politisko pārredzamību, gadā tiek sasauktas četras sanāksmes, ieskaitot ikgadējo sanāksmi, kurā piedalās Komisijas priekšsēdētājs;

— lai diskusijas padarītu interaktīvākas un spontānākas, strukturētais dialogs būtu jāpadara līdzīgāks iztauļāšanas un atbilžu sniegšanas procedūrai;

— strukturētā dialoga darba kārtību izstrādāt ciešā RK sadarbībā ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām un pievērst īpašu uzmanību tiem izvēlēto tematu aspektiem, kas ir ļoti svarīgi vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

— uzlabot saikni ar vietējiem un reģionālajiem plašsaziņas līdzekļiem;

— vietējām un reģionālajām pašvaldībām jādod iespēja iesniegt rakstiskas piezīmes un ierosināt vietējām un reģionālajām pašvaldībām vispārēji nozīmīgus tematus, kas atbilst Eiropas Savienības politiskajai darba kārtībai;

- pēc sanāksmēm arī Komisijai būtu jāspēj sniegt rakstiskas atbildes;
- pievērst īpašu uzmanību strukturētā dialoga uzraudzības uzlabošanai, šajā nolūkā dialogu regulāri novērtējot ciešā sadarbībā ar RK un tās pārstāvētajām vietējām un reģionālajām pašvaldībām;
- dialogam vajadzētu būt pēc iespējas tiešāk vērstam uz tiem vietējiem un reģionālajiem dalībniekiem, kuru intereses visvairāk skar attiecīgā likumdošanas iniciatīva;
- Komisijai ar piemērotu struktūru palīdzību būtu aktīvāk jāsadarbojas ar vēlētiem pārstāvjiem un valstu un Eiropas reģionālo un vietējo pašvaldību apvienību ekspertiem un viņi vairāk jāuzklausa;

3.6 **aicina** Komisiju pilnveidot pašreizējos instrumentus, ko izmanto atgriezeniskās saiknes nodrošināšanai par atzinumiem, kas satur konkrētas atbildes uz Komisijas konsultatīvajiem pieprasījumiem, un vērā ņemamus priekšlikumus, kuros ir atspoguļotas reģionālās un vietējās intereses. Turklāt Komisijai būtu vismaz jāpamato vai jāpaskaidro iemesli, kādēļ tā nav ņēmusi vērā Komitejas ieteikumus;

3.7 **uzskata**, ka 2002. gadā ieviestās pamata prasības attiecībā uz apspriedēm pavēra jaunas iespējas plašākām konsultācijām ar ieinteresētajām aprindām un padziļinātiem ietekmes novērtējumiem pirms likumdošanas iniciatīvu ierosināšanas. Šie standarti piešķir īpašu nozīmi vietējām un reģionālajām pašvaldībām, un tā ir nostiprināta RK un Komisijas sadarbības līgumā. Svarīgi ir tas, lai konsultēšanās būtu savlaicīga un sniegtu ieinteresētajām aprindām reālu iespēju reaģēt uz likumdošanas iniciatīvām;

3.8 **vēlas**, lai Komitejas vadībā paralēli strukturētajam dialogam ar vietējo un reģionālo pašvaldību apvienībām tiktu attīstītas arī cita veida tiešās un pirmslikumdošanas konsultācijas ar reģioniem un pašvaldībām un lai līdz ar to ieinteresēto pušu viedoklis likumdošanas priekšlikumu sagatavošanas posmā tiktu uzklauts nevis epizodiski, bet gan sistemātiski; šajā sakarā **atgādina**, ka šādas konsultācijas bija paredzētas Komisijas 2002. gada iniciatīvā par minimālo konsultāciju standartu noteikšanu un ka šajā sakarā tika prasīts, lai RK rīkotos proaktīvi, organizējot konsultācijas pēc Komisijas pieprasījuma (*);

3.9 **izsaka nožēlu**, ka Zaļajā grāmatā par Eiropas pārredzamības iniciatīvu un jaunajā ietekmes novērtēšanas stratēģijā nav pievērsts pietiekami daudz uzmanības teritoriālajam aspektam; tādēļ aicina Komisiju iekļaut konsultācijas ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām visos vairāku līmeņu pārvaldības pasākumos un konsultāciju metodi, ko tā jau sekmīgi izmanto kohē-

zijas politikas jomā, ieviest visās politikās, kas ietekmē reģionālo un vietējo līmeni;

3.10 **uzskata**, ka ietekmes novērtējumiem jāpilda būtiska funkcija, kas saistīta ar ES tiesību aktu radītā administratīvā sloga mazināšanu vietējām un reģionālajām pašvaldībām, kā norādīts atzinumā par tiesību aktu labāku izstrādi (CdR 121/2005);

3.11 **joprojām uzskata**, ka provizoriskajos ietekmes novērtējumos būtu ne vien jāsniedz likumdošanas iniciatīvas politisko mērķu un piemērotāko politikas instrumentu analīze, bet arī tiesību aktu ietekmes vietējā un reģionālajā līmenī novērtējums *finansialā izteiksmē*;

4. Lobistu reģistrācija

4.1 **atzinīgi novērtē** to, ka, ieviešot lobija organizāciju reģistrāciju, palielināsies pārredzamība. Lobistu darbība ir vērsta arī uz RK un tās locekļiem kā ES pārvaldības sastāvdaļu, tādēļ Komiteja piekrit, ka, ieviešot reģistrācijas/akreditācijas sistēmu, var uzlaboties ES politiskā procesa pārredzamība;

4.2 **uzsver**, ka savas demokrātiskās leģitimitātes dēļ vietējās un reģionālās pašvaldības un to apvienības neapšaubāmi atšķiras no komerciālajiem lobistiem un interešu grupām. Vietējās un reģionālās pašvaldības ir ES pārvaldības struktūras sastāvdaļa. Tādēļ jebkuras reģistrācijas gadījumā šī atšķirība ir jāņem vērā. Tātad vietējās un reģionālās pašvaldības nebūtu jāiekļauj lobistu reģistrā nekādā veidā, kas varētu radīt risku, ka atšķirība starp to lomu un citu sarakstā minēto organizāciju lomu kļūst neskaidra;

4.3 tomēr **neuzskata**, ka kārtība, kas pamatojas uz brīvprātīgas reģistrācijas principu, ir piemērots regulējums, kas nodrošina pietiekamu pārredzamību. Uz brīvprātības principu balstīta sistēma nenovērsīs sabiedrības neuzticību un aizdomas attiecībā uz iestāžu konsultācijām ar privātpersonām. Reģistrācija būtu jāpadara par nosacījumu jebkuras lobija organizācijas piekļuvei jebkurā ES iestādē, šāds noteikums jau ir spēkā Eiropas Parlamentā;

4.4 **izsaka pārlicību**, ka ir svarīgi nodrošināt efektīvāku un vienkāršotu turpmākās reģistrācijas procedūru. Eiropas Komisijai būtu jābūt atbildīgai par reģistru. Vajadzētu būt tikai vienam kontaktpunktam, kurā varētu reģistrēties visās ES iestādēs, un reģistrācija būtu jāattiecinā uz organizācijām kopumā, nevis indivīdiem. Tā kā Komitejas rīcībā jau ir informācija par reģionālajām un vietējām pašvaldībām un tās pārstāvošajām apvienībām, nav vajadzības katrai vietējai un reģionālajai pašvaldībai vai to apvienībām reģistrēties atsevišķi. RK varētu nodot Komisijai informāciju, lai to būtu iespējams iekļaut attiecīgajā reģistra sadaļā;

(*) COM(2002) 704, 8. lpp.

4.5 **uzskata**, ka ir jāprecizē, cik bieži, kādi dati un cik daudz datu lobistiem ir jāiesniedz;

5. *Informācijas atklāšana par Kopienas finansējuma saņēmējiem*

5.1 **atbalsta** Komisijas nodomu uzlabot ES finansējuma izlietojuma pārredzamību un aicina dalībvalstis pārvaldīt Kopienas līdzekļus, izmantojot "dalītu vadību", t.i., īstenojot struktūrfondu projektus, kas orientēti uz paraugprakses apmaiņas pilnveidošanu. ES finansējuma pārredzamība ir visu atbalsta saņēmēju interesēs;

5.2 **atzinīgi vērtē** Komisijas iniciatīvu izveidot tīmekļa vietni, kurā iespējams piekļūt pašreizējai informācijai par projektu un programmu atbalsta saņēmējiem. Lai sniegtu informāciju, ko var salīdzināt visu ES dalībvalstu iedzīvotāji un kas līdz ar to ir pārredzama, Komisijai būtu centralizēti jāpublicē attiecīgie dati. ES iedzīvotāju interesēs būtu arī saņemt informāciju par gūto pieredzi un iniciatīvām ar humānu ievirzi.

5.3 **atzinīgi vērtē** Zaļajā grāmatā ietverto priekšlikumu izveidot vienotus Kopienas noteikumus attiecībā uz ES finansējuma izlietojuma publiskošanu.

6. *Regulas Nr. 1049 par piekļuvi dokumentiem pārskatīšana*

6.1 **izsaka gandarījumu** par to, ka 2001. gadā Komisija nodrošināja piekļuvi ES iestāžu un struktūru nepublicētajiem dokumentiem ar dokumentu reģistra palīdzību vai pēc individuāliem pieprasījumiem, un **uzsver**, ka 2002. gadā tā veica nākamo soli šajā virzienā, ieviešot Labas administratīvās prakses kodeksu, kurā definēti dokumentu publiskās pieejamības noteikumi. Abas iniciatīvas ir uzskatāmas par nozīmīgu soli Eiropas Komisijas darba pārredzamības nodrošināšanā;

6.2 **ar cerībām gaida** Regulas Nr. 1049 pārskatīšanu un **pauž gatavību** sniegt savu ieguldījumu šajā procesā.

Briselē, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE

Reģionu komitejas atzinums “Komisijas paziņojums: Ceļā uz ES stratēģiju par bērnu tiesībām”

(2007/C 146/08)

REĢIONU KOMITEJA

- atzinīgi vērtē Komisijas paziņojumu, bet īpaši — ierosināto stratēģijas izstrādi, lai efektīvi veicinātu un aizsargātu bērna tiesības ES iekšējā un ārējā politikā un lai atbalstītu dalībvalstu centienus šajā jomā;
- atzinīgi vērtē Bērnu tiesību nodaļas izveidi Komisijā un atzīmē to būtisko lomu, kas piešķirta koordinatoram bērnu tiesību jautājumos, lai nodrošinātu sekmīgu stratēģiju, tomēr izsaka cerību, ka tiks piešķirti pietiekami apjomīgi līdzekļi un ka koordinatoram tiks piešķirts pietiekami augsts statuss un politiskā ietekme, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu minētās institūcijas mērķu sasniegšanu; aicina izskaidrot, kādā veidā koordinatora funkcijas papildinās to darbu, ko veic valsts līmenī;
- izsaka nožēlu, ka vairāk uzmanības nav veltīts mazgadīgu meiteņu, bērnu ar invaliditāti un migrantu, patvēruma meklētāju un bēgļu bērnu stāvoklim kā ES teritorijā, tā arī visā pasaulē; ne arī kvalitatīvas pirmsskolas izglītības nodrošināšanai bērniem, kas jaunāki par 6 gadiem;
- uzsver, ka stratēģija Eiropas un valstu līmenī spēj izveidot pamatu efektīvākai lēmumu pieņemšanas struktūru, vietējo un reģionālo pašvaldību un nevalstisko organizāciju partnerībai;
- tomēr izsaka nožēlu, ka paziņojumā nav apliecināta vietējo un reģionālo pašvaldību unikālā loma pakalpojumu nodrošināšanā bērniem un viņu tiesību aizsardzībā un uzsver, ka pašvaldības vēlas un arī spēj būt par partneriem stratēģijas izstrādē un īstenošanā;
- ierosina nepieciešamos finanšu un cilvēku resursus, kā arī politiskos centienus veltīt paziņojuma pilnveidošanai, kā arī Zaļās grāmatas un stratēģijas izstrādei un iesaka Eiropas Parlamentam apsvērt iespēju ieviest īpašu pasākumu, kas paredzēts stratēģijas un tās ierosināto darbību finansējumam.

REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā Komisijas paziņojumu “Ceļā uz ES stratēģiju par bērnu tiesībām”, COM(2006) 367 galīgā redakcija,

ņemot vērā Eiropas Komisijas 2006. gada 4. jūlija lēmumu konsultēties ar Reģionu komiteju par minēto tematu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 265. panta pirmo daļu,

ņemot vērā priekšsēdētāja 2006. gada 22. februāra lēmumu uzdot Konstitucionālo lietu un Eiropas pārvaldības un brīvības, drošības un tiesiskuma telpas komisijai izstrādāt atzinumu par minēto tematu,

ņemot vērā tās atzinuma projektu par tematu “Nepilngadīgo ārvalstnieku bez pavadības situācija: vietējo un reģionālo pašvaldību nozīme un ieteikumi” (*CdR 136/2006_rev2*),

ņemot vērā tās atzinumus par tematiem “Hāgas programma: desmit prioritātes turpmākajiem pieciem gadiem” (*CdR 122/2005 fin*), “Cilvēku kontrabandas apkarošana” (*CdR 87/2001 fin*), “DAPHNE II programma vardarbības novēršanai pret bērniem, jauniešiem un sievietēm, kā arī upuru un riska grupu aizsardzībai” (*CdR 63/2003*), “Minoritāšu aizsardzība un nediskriminācijas politika” (*CdR 53/2006 fin*), “Demogrāfiskās izmaiņas” (*CdR 152/2005 fin*) un “Integrācija un migrācija” (*CdR 51/2006 fin*),

ņemot vērā tās atzinuma projektu (*CdR 236/2006 rev.1*), ko 2006. gada 29. novembrī pieņēma Konstitucionālo lietu un Eiropas pārvaldības un brīvības, drošības un tiesiskuma telpas komisija (ziņotāja: **Maria Corrigan kdze**, *Dun Laoghaire/Rathdown* grāfistes padomes un Dublīnas reģionālās pašvaldības locekle),

tā kā

- 1) ANO Konvencijā par bērna tiesībām noteikts, ka par bērniem uzskatāmas visas personas vecumā līdz astoņpadsmit gadiem;
- 2) visas dalībvalstis ir ratificējušas ANO Konvenciju par bērnu tiesībām, ne Eiropas Komisija, ne Eiropas Savienība nav un nevar būt šīs konvencijas līgumslēdzēja puse;
- 3) attiecībā uz bērnu tiesībām ES līgumos ietverts tikai ierobežots juridiskais pamats; tam ir ietekme uz iespējamajiem budžeta avotiem;
- 4) ir atzīta ģimenes centrālā loma un īpaši vecāku loma, kā arī dalībvalstu atbildība saistībā ar atbalstu vecākiem, tiem pildot bērnu audzināšanas un aprūpes pienākumus;
- 5) Eiropas Savienības nākotnei būtiski svarīga ir bērnu tiesību aizsardzība un sekmēšana, kā arī bērniem draudzīgas un integrējošas sabiedrības izveide;
- 6) bērnu un jauniešu savlaicīga iesaistīšana sabiedriskajā darbībā ir ļoti nozīmīga integrējošas un demokrātiskas sabiedrības attīstībai;
- 7) vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir unikālas iespējas, lai veicinātu un aizsargātu bērnu tiesības, ievērojot pašvaldību atbildību par materiālo vidi, sabiedrisko transportu un izglītības pieejamību, veselības aprūpi, izklaidi, atpūtu un darba tirgu jauniešiem, kā arī to lomu bērnu dzīves apstākļu uzraudzībā, piemēram, izmantojot sociālo palīdzību un datu apkopošanu,

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), vienbalsīgi pieņēma šo atzinumu.

1. Reģionu komitejas viedoklis

1.3 **izsaka nožēlu** par ES konstitucionālā procesa blokādi, ņemot vērā to, ka Konstitucionālajā līgumā un Pamattiesību hartā bērna tiesības ir nepārprotami atzītas;

Reģionu komiteja

1.1 **atzinīgi vērtē** Komisijas paziņojumu, bet īpaši — ierosināto stratēģijas izstrādi, lai efektīvi veicinātu un aizsargātu bērna tiesības ES iekšējā un ārējā politikā un lai atbalstītu dalībvalstu centienus šajā jomā;

1.2 **atzīst**, ka ieguldījums bērnos šodien ir ieguldījums mūsu nākotnē un turpmākajā Eiropas integrācijas padziļināšanā un stiprināšanā;

1.4 **atzinīgi vērtē** apliecinājumu tam, ka dalībvalstīm obligāti jāievēro starptautiski nolīgumi, it īpaši Apvienoto Nāciju Organizācijas Konvencija par bērna tiesībām (UNCRC), kuru ir ratificējušas visas dalībvalstis; tomēr **izsaka nožēlu** par to, ka noteiktāk nav uzsvērtā nepieciešamība dalībvalstīm iespējami ātrāk izpildīt to pastāvošās saistības Eiropas un starptautiskā līmenī attiecībā uz bērnu tiesībām;

1.5 **atzinīgi vērtē** apliecinājumu tam, ka gandrīz pilnīgā UNCRC ratifikācija visā pasaulē nodrošina īpaši stabilu pamatu Eiropas Komisijas un ES sastāvā neietilpstošu valstu sadarbībai, bet **izsaka nožēlu**, ka paziņojumā nav īpaši uzsvērtas iespējas izmantot tādu potenciālu kā UNCRC ratifikācija visās dalībvalstīs, kas varētu būt par pamatu dalībvalstu kopīgai rīcībai;

1.6 **atzinīgi vērtē** Bērnu tiesību nodaļas izveidi Komisijā un **atzīmē** to būtisko lomu, kas piešķirta koordinātoram bērnu tiesību jautājumos, lai nodrošinātu sekmīgu stratēģiju, tomēr **izsaka cerību**, ka tiks piešķirti pietiekami apjomīgi līdzekļi un ka koordinātoram tiks piešķirts pietiekami augsts statuss un politiskā ietekme, kas ir vajadzīga, lai nodrošinātu minētās institūcijas mērķu sasniegšanu; **aicina** izskaidrot, kādā veidā koordinātoram funkcijas papildinās to darbu, ko veic valsts līmenī;

1.7 **atbalsta** Komisijas ierosinātos īstermiņa pasākumus atsevišķu steidzamu problēmu pārvarēšanai, jo īpaši vienota sešciparu tālruna numura izveidi bērnu palīdzības līnijām ES teritorijā, kā arī atsevišķa telefona numura izveidi bērnu palīdzības līnijām, kas paredzētas pazudušiem vai seksuāli izmantotiem bērniem un **uzskata**, ka šo palīdzības līniju skaits būtu jāpaliecinā, pateicoties saskaņotam protokolam attiecībā uz bērnu nolaušanās starpvalstu līmenī. Turklāt **uzskata**, ka jaunām bērnu palīdzības līnijām nebūtu jāduplēt, bet gan jāpapildina valstu un reģionālā līmenī jau pastāvošās palīdzības līnijas un ka dalībvalstu paraugprakses apmaiņas ietvaros būtu jāinformē par šādu pakalpojumu ieviešanu;

1.8 **atzīmē**, ka Komisijas paziņojumā nav norādīts tas, ka stratēģija noteiks minimālos standartus un ietvers aptverošus uzstādījumus ar skaidriem mērķiem un laika grafikiem;

1.9 **atzīmē**, ka šobrīd nedarbojas tādas sistēmas, kas var nodrošināt aptverošus, salīdzināmus un atbilstīgus datus par noteiktiem rādītājiem visās dalībvalstīs; **atgādina**, ka ar atklātās koordinēšanas metodes palīdzību turpinās darbs, lai izstrādātu rādītāju (rādītāju kopumu) par bērnu labklājību, kā arī statistikas datus par nabadzību, kas saistīta ar ienākumu līmeni, par materiālo trūkumu un mājokļa jautājumu, daudzi citi datu apkopojumi jau pastāv dalībvalstu un reģionālajā/vietējā līmenī;

1.10 **uzsver**, ka bērni nav viendabīga grupa, viņu vajadzības ir atšķirīgas, piemēram, atkarībā no bērna vecuma, spējām, dzimuma, tautības un ģimenes formas;

1.11 **izsaka nožēlu**, ka vairāk uzmanības nav veltīts nepavadītiem nepilngadīgajiem, mazgadīgo meiteņu, bērnu ar invaliditāti un migrantu, patvēruma meklētāju un bēgļu bērnu stāvoklim kā ES teritorijā, tā arī visā pasaulē; ne arī kvalitatīvas pirmskolas izglītības nodrošināšanai bērniem, kas jaunāki par 6 gadiem; iekļaujot aprūpes pakalpojumu un aizsardzības nodrošināšanu visiem iepriekš minētajiem bērniem;

1.12 **izsaka nožēlu**, ka nav atsauces uz kvalitatīvas “sākotnējās izglītības” nodrošināšanu bērniem līdz sešu gadu vecumam, neskatoties uz ES kvantitatīvo mērķu pieņemšanu un uz to, ka “bērnu aprūpes” pakalpojumi ir ES ilgtermiņa un prioritārās politikas mērķis;

1.13 **uzsver**, ka stratēģija Eiropas un valstu līmenī spēj izveidot pamatu efektīvākai lēmumu pieņemšanas struktūru, vietējo un reģionālo pašvaldību un nevalstisko organizāciju partnerībai;

1.14 tomēr **izsaka nožēlu**, ka paziņojumā nav apliecināta vietējo un reģionālo pašvaldību unikālā loma pakalpojumu nodrošināšanā bērniem un viņu tiesību aizsardzībā un **uzsver**, ka pašvaldības vēlas un arī spēj būt par partneriem stratēģijas izstrādē un īstenošanā;

1.15 **uzsver to**, ka, izstrādājot rīcības stratēģiju, būtu pilnībā jāievēro subsidiaritātes un proporcionalitātes principi;

1.16 **pozitīvi vērtē** atziņu par to, ka “bērnu stāvokli ietekmē arī vieta, kur viņi dzīvo”; bērni var nonākt nelabvēlīgā situācijā tādēļ, ka visiem nav vienlīdzīgi pieejama kvalitatīva izglītība, veselības aprūpe, sabiedriskais transports, izklaides un atpūtas objekti, tāpat arī informācija un iespējas piedalīties pilsoniskās sabiedrības dzīvē; **vēlētos**, lai lielāka uzmanība tiktu pievērsta pilsētās, priekšpilsētās un citās dalībvalstu īpašās teritorijās pastāvošajiem apstākļiem;

1.17 **uzsver to**, ka daudzas vietējās un reģionālās pašvaldības tiešā veidā finansē un īsteno attīstības politiku trešās valstīs, atbalstot infrastruktūru un nozīmīgākos pakalpojumus, sadarbojoties ar vietējo pārvaldi, daloties pieredzē un nododot iemaņas, un ka pastāv iespējas vēl vairāk pievērsties šim bērnu tiesībām vēltajam darbam;

1.18 **atzinīgi vērtē** apliecinājumu tam, ka bērniem ir tiesības izteikt viedokļus par jautājumiem, kas ietekmē viņu dzīvi; tāpat arī atzinīgi vērtē ierosinātos pasākumus, lai bērnus iesaistītu stratēģijas izstrādē. Tas, vai šis darbs būs sekmīgs, lielā mērā būs atkarīgs no vietējo un reģionālo pašvaldību, kā arī bērnu organizāciju iesaistes;

1.19 **atzinīgi vērtē** nesen publicēto Apvienoto Nāciju Organizācijas pētījumu par vardarbību pret bērniem⁽¹⁾. Ziņojums “aicina valstis aizliegt visa veida vardarbību pret bērniem jebkādā formā, ieskaitot miesas sodus, kaitējošas tradīciju izpausmes, piemēram, piespiedu vai agras laulības, sieviešu dzimumorgānu kropļojumus un tā dēvētos goda noziegumus, tāpat arī seksuālu vardarbību un spīdzināšanu un cita veida nežēlīgu vai pazemojošu rīcību vai sodīšanu”⁽²⁾; **iesaka** stratēģijas izstrādes gaitā pilnībā ievērot šī pētījuma secinājumus.

⁽¹⁾ Šo ziņojumu izstrādāja neatkarīgs eksperts *Paulo Sergio Pinheiro*, un tas ir pieejams tīmekļa vietnē: www.violencestudy.org.

⁽²⁾ ANO sešdesmit pirmā sesija, Bērnu tiesību veicināšana un aizsardzība, A/61/299.

2. Reģionu komitejas ieteikumi

Reģionu komiteja

2.1 **ierosina** nepieciešamos finanšu un cilvēku resursus, kā arī politiskos centienus veikt paziņojuma pilnveidošanai, kā arī Zaļās grāmatas un stratēģijas izstrādei un iesaka Eiropas Parlamentam apsvērt iespēju ieviest īpašu pasākumu, kas paredzēts stratēģijas un tās ierosināto darbību finansējumam;

2.2 **uzsver**, ka vietējās un reģionālajās pašvaldībās jāsaskata nozīmīgi partneri stratēģijas izstrādei, un aicina Reģionu komiteju kā locekli iekļaut Eiropas bērnu tiesību forumā, tai piedaloties starpiestāžu grupā, un aicina apspriesties ar to par koordinatora ziņojuma izstrādi un darīt šo ziņojumu pieejamu sabiedrībai;

2.3 **iesaka** noteikt, ka stratēģija ievieš minimālos standartus un iekļauj tālejošu rīcību ar skaidriem uzstādījumiem un mērķiem, pamatojoties uz pamatīgu analīzi;

2.4 **iesaka** stratēģijā panākt līdzsvaru starp pievēršanos globālajam kontekstam un ES iekšējo un starpvalstu rīcību un dialogu;

2.5 **iesaka** par prioritāti noteikt salīdzināmu rādītāju kopuma izstrādāšanu un atbilstīgu datu apkopošanu dalībvalstu un, kur tas iespējams, arī reģionālā līmenī;

2.6 **aicina** nodrošināt atbilstošus resursus, atbalstu un mehānismus, lai veicinātu bērnu līdzdalību stratēģijas izstrādē, iekļaujot arī bērnus no nelabvēlīgiem apstākļiem un mazākumtautību pārstāvjus, kā arī bērnus invalīdus. Šajā procesā bērni būtu jāiesaista jau no mazotnes, izmantojot dažādas piemērotas metodes, kā darbu mākslas jomā, vienkāršas diskusijas u.c. Turklāt **apliecina**, ka vietējās un reģionālās pašvaldības spētu arī darīt vairāk, lai veicinātu šādas apspriedes ar bērniem par attiecīgajām politikām, kuras tiek veidotas subnacionālajā līmenī;

2.7 **atkārto** aicinājumu pilnībā ieviest 1989. gada 20. novembra konvencijas par bērna tiesībām prasības un **uzsver** šādu tiesību īpašo nozīmi: domas, apziņas un reliģisko uzskatu brīvība; privātās dzīves aizsardzība; aizsardzība pret vardarbību, ļaunprātīgu izmantošanu un atstāšanu bez aprūpes; tiesības uz veselības aprūpi; tiesības uz teorētisko un praktisko izglītību un apmācību; minoritāšu aizsardzība, kā tas noteikts Komitejas atziņumā par integrāciju un migrāciju (*CdR 51/2006 fin*), kā arī tiesības uz piemērotu uzturu un mājokli;

2.8 šajā sakarā **pieprasa**, lai pilnībā tiktu atzīta vietējo un reģionālo pašvaldību būtiskā nozīme, tām nodrošinot svarīgākos pakalpojumus bērniem, piemēram, izglītību un mājokli, bērnu aprūpi un citus sociālos pakalpojumus, tāpat to loma materiālās vides plānošanā, uzraudzībā un uzturēšanā, nodrošinot to, ka

bērniem ir pieejams mājoklis, kas ir piemērots un atbilstošs viņu vajadzībām, kā arī atbilstoši izklaides un atpūtas objekti un ka viņi izaug drošā fiziskajā vidē;

2.9 **aicina** lielāku uzmanību pievērst nepieciešamībai dalībvalstīm iespējami ātrāk izpildīt to pastāvošās saistības Eiropas un starptautiskā līmenī, ieskaitot *UNCRC* noteiktās saistības likumdošanas un praktiskā izpratnē, kā arī Eiropas Cilvēktiesību konvencijas un Eiropas Padomes dokumentos noteiktās saistības. Šis darbs būtu jāiekļauj to pastāvošo ES darbību ietekmes novērtējumā, kas iespaido bērnu tiesības;

2.10 **iesaka** noteikt, ka analīze ne tikai "izvērtē tās pastāvošo darbību efektivitāti", bet arī atvieglo dalībvalstu progresa izvērtējumu atbilstoši *UNCRC*, izmantojot salīdzinošu datu analīzi, kā norādīts ietekmes novērtējumā;

2.11 **iesaka** noteikt, ka analīzei būtu jāietver arī pārskats par to, vai dalībvalstis ir ratificējušas Hāgas konvenciju par bērnu aizsardzību un sadarbību starpvalstu adopcijas jautājumos (1993);

2.12 **iesaka** izmantot atklāto koordinācijas metodi kā mehānismu dalībvalstu sadarbībai un lai mācītos no paraugprakses, kas saistīta ar *UNCRC* izpildi, kā arī šajā procesā pilnībā iesaistīt vietējās un reģionālās pašvaldības;

2.13 **iesaka** ES un dalībvalstu politikās ņemt vērā bērnu dažādību un viņu atšķirīgās vajadzības; piemēram, bērni, kuru nelabvēlīgā stāvokļa iemesli ir ģeogrāfiskā atrašanās vieta, vecums, dzimums, tautība un invaliditāte. Īpašu uzmanību būs nepieciešams pievērst tādu apstākļu ietekmei kā nabadzība, sociālā atstumtība, invaliditāte, diskriminācija, rasisms, kā arī reliģiskās, valodu un kultūras dažādības nozīmei un mazākumtautību pārstāvju un bēgļu bērnu stāvoklim kā ES teritorijā, tā arī visā pasaulē;

2.14 **iesaka** iekļaut stratēģijā īpašus mērķus, nodrošinot to, ka visiem bērniem ir vienādas iespējas neatkarīgi no viņu ģeogrāfiskās atrašanās vietas; tas būs saistīts ar rīcības pastiprināšanu cīņai ar bērnu nabadzību un nelabvēlīgo stāvokli izglītības jomā. Šajos pasākumos īpaši svarīga loma būs vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

2.15 **iesaka**, ka papildus noteiktajiem īstermiņa pasākumiem tiek izstrādāts pasākums policijas spēku starptautiskas sadarbības nodrošināšanai, lai pārbaudītu, vai kādam no tiem darbiniekiem un brīvprātīgajiem, kas strādā ar bērniem, nav reģistrēta kriminālsodāmība; **rosina** noteikt, ka stratēģijas ietvaros būtu jāapsver ES reģistra izveide par likumpārkāpējiem, kas izdarījuši noziegumus pret bērniem, un lai šis reģistrs būtu pieejams policijas struktūrām;

2.16 **mudina** stratēģijā pievērsties veidiem, kā labāk attīstīt ģimenes atbalsta pakalpojumus, lai novērstu bērnu izmantošanu un bērnu slepkavības, ko izdara vecāki. Šie pasākumi varētu koncentrēties uz atbalstu vecākiem, bērnu izmantošanas savlaicīgu konstatēšanu un novēršanu, atbalstu izmantošanas upuriem un mehānisma izveidošanu, izskatot aizdomas raisošus bērnu nāves gadījumus, lai tādējādi pārbaudītu valstu iejaukšanās efektivitāti pirms šādiem gadījumiem;

2.17 **iesaka** stratēģijas ietvaros pievērsties televīzijas, datoru un jauno tehnoloģiju negatīvajai ietekmei uz bērniem, piemēram, nepiemērotu vai pieaugušajiem paredzētu attēlu pieejamībai tīmeklī un arī ar to saistītajam mazkustīgajam dzīvesveidam un tā ietekmei uz bērnu dzīvi. Radniecīgs jautājums ir arī bērnu tiešas uzrunāšanas nelabvēlīga ietekme reklāmās un tirdzniecības veicināšanas pasākumos. Būtu jāsekmē pasākumi tehnoloģiju izmantošanai izglītības jomā, piemēram, bērnu valodas un kulturālās spējas veicinoši televīzijas raidījumi, kas būs īpaši svarīgi migrantu bērniem. Ir nepieciešami arī radoši

pasākumi, lai veicinātu kulturālas aktivitātes un darītu tās pieejamas bērniem, piemēram, lasīšana, mūzika un teātris;

2.18 **aicina**, lai apmācības programmas un līdzekļi, kas izstrādāti kā stratēģijas daļa, būtu pieejami vietējām un reģionālajām pašvaldību struktūrām, šādi iepazīstinot amatpersonas ar jauniem politikas instrumentiem un paraugpraksi;

2.19 **iesaka** saziņas stratēģiju balstīt uz *UNCRC* un visas informatīvās kampaņas uzsākt vietējā un reģionālā līmenī, kā arī, lai tās būtu piemērotas vecumam, pieejamas dažādās valodās un bērniem ar invaliditāti;

2.20 **iesaka** noteikt, ka ES attīstības palīdzībai jānodrošina tās līdzekļu noteiktas daļas ieguldīšana pasākumos, kas paredzēti bērniem, un ka vietējo un reģionālo pašvaldību attīstības politikai trešās valstīs būtu arī jāuzsver tādu pasākumu prioritāte kā prasmju nodošana un politikas izpratne par bērnu tiesībām.

Briselē, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE

Reģionu komitejas atzinums “Atšķirību izlīdzināšana platjoslas pakalpojumu jomā” un “i2010. e-pārvaldības rīcības plāns”

(2007/C 146/09)

REĢIONU KOMITEJA

- uzskata, ka platjoslas piekļuves pieejamība par pieņemamu maksu visā ES teritorijā ir būtisks priekšnoteikums, lai nodrošinātu kvalitatīvus sabiedriskos pakalpojumus, veicinātu reģionu konkurētspēju un ražīgumu un vienmērīgāku informācijas un zināšanu sabiedrības attīstību arī rajonos, kas tradicionāli ir no tās izslēgti. Tā uzskata, ka platjoslas pārklājums jānodrošina tādā pašā mērā kā vispārējie pakalpojumi, piemēram, dzeramā ūdens un elektroenerģijas piegāde;
- uzskata, ka Komisijas atsauces uz lauku attīstību, struktūrfondu izmantošana un tās vērtējums par valsts finansētu platjoslas piekļuves projektu atbilstību ES tiesību normām ir ļoti svarīgi;
- cer, ka jaunajos regulējošajos noteikumos par elektroniskajām komunikācijām tiks attīstīta tāda radiofrekvenču spektra izmantošanas politika, kas atbalsta bezvadu platjoslas tehnoloģiju ieviešanu;
- atbalsta Komisijas aicinājumu dalībvalstīm nostiprināt valsts platjoslas savienojumu stratēģijas, palielinot vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanos;
- uzskata, ka iekļaujoša e-pārvaldība attiecas gan uz cīņu pret iespējamām jaunām atstumtības formām, kuras rada pakalpojumu sniegšana tīklā (infrastruktūru un kultūras digitālā plaisa), gan uz sociālās iekļautības politikas izstrādi, izmantojot IKT;
- norāda, ka e-pārvaldības izmantošanai jābūt vērstai gan uz valsts pārvaldes iestāžu sniegto pakalpojumu reorganizāciju un modernizāciju, gan efektivitātes, ražīguma, saimnieciskuma, objektivitātes, pārredzamības, vienkāršošanas un līdzdalības mērķu īstenošanu. Tā uzskata, ka valsts iestādēm noteikti jādalās informācijā par paraugpraksi;
- iesaka atvieglot sadarbību, zināšanu apmaiņu un atkārtoti izmantojamu risinājumu kopīgu izmantošanu un atbalstīt iniciatīvas, kas vērstas uz lielāku pārredzamību un sabiedrības līdzdalību lēmumu pieņemšanā, īpaši parlamentu lēmumu pieņemšanas procesos.

REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Atšķirību izlīdzināšana platjoslas pakalpojumu jomā" (COM (2006) 129 galīgā redakcija);

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "i2010. e-pārvaldības rīcības plāns: paātrināt e-pārvaldību Eiropā par labu visiem" (COM(2006) 173 galīgā redakcija);

ņemot vērā Eiropas Komisijas 2006. gada 20. marta un 2006. gada 25. aprīļa lēmumus saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 265. panta 1. punktu pieprasīt RK atzinumu par abiem minētajiem tematiem;

ņemot vērā Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzdot Kultūras, izglītības un pētniecības komisijai atzinuma izstrādi par abiem minētajiem tematiem;

ņemot vērā savu atzinumu par Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par tematu "i2010 — Eiropas informācijas sabiedrība izaugsmei un nodarbinātībai" (COM(2005) 229 galīgā redakcija), (CdR 252/2005 fin) ⁽¹⁾;

ņemot vērā savu atzinumu par Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par tematu "Eiropas pieslēgšana ātras darbības internetam: valstu platjoslas tehnoloģiju stratēģijas"; (COM(2004) 369 galīgā redakcija), (CdR 257/2004 fin) ⁽²⁾;

ņemot vērā savu atzinumu par Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai par tematu "Darbības plāns eEiropa 2005: aktualizētais variants"; (COM(2004) 380 galīgā redakcija), (CdR 193/2004 fin) ⁽³⁾;

ņemot vērā Kultūras, izglītības un pētniecības komisijas 2006. gada 30. novembrī pieņemto atzinuma projektu (CdR 272/2006 rev. 2), (ziņotājs: **Luciano Caveri kgs**, Aostas ielejas autonomā apgabala priekšsēdētājs (IT/ ALDE));

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), pieņēma šādu atzinumu.

1. Platjoslas savienojums

savienojumiem, tie kļūs plaši pieejami Eiropas Savienības iedzīvotājiem un uzņēmumiem;

Atšķirības platjoslas pakalpojumu jomā

Reģionu komiteja

1.1 **uzskata**, ka internets ir viens no mūsdienu vissvarīgākajiem jauninājumiem, kura ekonomiskās attīstības potenciāls vēl var nodrošināt būtiskus ieguvumus sakarā ar jaunu pakalpojumu, darba vietu un investīciju iespēju rašanos, ražīguma celšanu, izmaksu pazemināšanu un dzīves kvalitātes uzlabošanu;

1.2 **uzskata**, ka informācijas tehnoloģiju izvērsēšanai ir izšķiroša nozīme Lisabonas un Gēteborgas stratēģiju īstenošanā gan saistībā ar uzlabošanu, ko tās rada esošo uzņēmumu darbībā, gan jaunu un novatorisku uzņēmumu izaugsmē, gan saistībā ar izšķirošo ieguldījumu, ko tās var sniegt strādājošo un iedzīvotāju apmācībā vispārīgi;

1.3 **apstiprina**, ka ir ļoti svarīgi pastiprināti ieviest pieejamās informācijas tehnoloģijas visos valsts pārvaldes līmeņos, bet jo sevišķi tajās jomās, kurās pārvaldes iestādes ir apņēmušās sniegt pakalpojumus tieši iedzīvotājiem;

1.4 tomēr **uzsver**, ka tiešsaistes pakalpojumi, kā, piemēram, e-pārvalde (*e-Government*), e-veselība (*e-Health*), e-apmācība (*e-Learning*) un e-publiskais iepirkums (*e-Procurement*) var kļūt integrējoši un interaktīvāki vienīgi tad, kad, pateicoties platjoslas

1.5 tāpēc **uzskata**, ka platjoslas piekļuves pieejamība par pieņemamu maksu visā ES teritorijā ir būtisks priekšnoteikums, lai nodrošinātu kvalitatīvus publiskos pakalpojumus, veicinātu reģionu konkurētspēju un ražīgumu, vienmērīgāku informācijas un zināšanu sabiedrības attīstību arī rajonos, kas tradicionāli ir no tās izslēgti;

1.6 **atzinīgi vērtē** faktu, ka Paziņojumā daudzviet norādītas nepārprotamas atsauces uz lauku attīstību, tajā skaitā *ad hoc* finansējuma piešķiršanu, kas liecina, ka Komisija pienācīgi ņem vērā potenciālu, kāds plašai piekļuvei platjoslas pakalpojumiem var būt lauku reģionu konkurētspējas palielināšanā un teritorijas līdzsvarotā attīstībā, kā arī vispārīgi reģionos ar pastāvīgiem nelabvēlīgiem ģeogrāfiskiem vai dabas apstākļiem, kā arī augsto pievienoto vērtību, ko tā var sniegt šajos reģionos tradicionāli pastāvošajām ražošanas nozarēm;

1.7 tādēļ **uzskata**, ka ir svarīgas atsauces uz tām politikas jomām, kas ir Reģionālās politikas ģenerāldirektorāta, sevišķi attiecībā uz struktūrfondu izmantošanu, un Konkurences ģenerāldirektorāta kompetencē. Īpaši jāmin Konkurences ģenerāldirektorāta vērtējums attiecībā uz projektu par piekļuvi platjoslas pakalpojumiem lauku reģionos, kurus finansē no valsts līdzekļiem, atbilstību Kopienas tiesību normām;

⁽¹⁾ OVC 192, 16.8.2006., 15. lpp.

⁽²⁾ OVC 71, 22.3.2005., 55. lpp.

⁽³⁾ OVC 71, 22.3.2005., 59. lpp.

1.8 **pauž bažas** par to, ka platjoslas savienojumu ieviešanai var traucēt tirgus nepilnībām raksturīgas parādības, kad investīcijas infrastruktūrās attālos, lauku, mazapdzīvotos rajonos privātie uzņēmēji uzskata par nerentablām vai kur reljefs tās padara īpaši sarežģītas un dārgas. Šāda veida atvērtības un elastīguma izrādīšana ir svarīga un laba zīme, ņemot vērā nozīmi, kāda platjoslas savienojumiem ir minēto reģionu sociāli ekonomiskajā attīstībā;

1.9 **atgādina**, ka šī apsvēruma atbalstam Reģionu komiteja pēc virknes pasākumu, kādus vietējās un reģionālās pašvaldības ir uzsākušas visā Eiropā, vairākkārtīgas analīzes un apspriešanas ir skaidri norādījusi, ka nav iespējams atrast vienu, visām situācijām pieņemamu risinājumu. Jo īpaši tas, kas piemērots lielajiem pilsētu centriem, var nebūt piemērots, piemēram, neizdevīgā situācijā esošiem reģioniem ar sarežģītu un daudzveidīgu reljefu vai reti apdzīvotiem rajoniem, kur jebkāda veida pakalpojuma sniegšana prasa ievērojamas pūles;

1.10 **nem vērā** ievērojamo platjoslas savienojumu izvēršanas pieaugumu, kas noticis pēdējos gados. Tomēr, salīdzinot ar Eiropas līmeņa mērķi līdz 2010. gadam nodrošināt platjoslas savienojumus vismaz 90 % Eiropas Savienības iedzīvotāju, infrastruktūru jomā pastāv dziļa atšķirība starp pilsētu centriem un nomaļajiem rajoniem, kā arī starp vecajām un jaunajām ES dalībvalstīm;

1.11 tomēr **uzsver**, ka mērķis nodrošināt platjoslas savienojumus 90 % iedzīvotāju nav pietiekams, ja tas nav saistīts ar citiem faktoriem (ģeogrāfiskais sadalījums, iedzīvotāju blīvums utt.). Nelielās kopienās, piemēram, kalnu reģionos, kur bieži vien ir grūtības ieviest vispārējus pakalpojumus (mobilās un fiksētās tālruna līnijas, virszemes apraide), atlikušie 10 % varētu nozīmēt veselu reti apdzīvotu teritoriju atstumtību;

1.12 turklāt **atgādina**, ka tad, kad runa ir par atšķirību platjoslas pakalpojumu jomā, īpaša uzmanība jāpievērš atšķirībai starp platjoslas savienojumu ieviešanu un to efektīvu izmantošanu. Lai izlīdzinātu minēto atšķirību, jāveic ar tehnoloģiju nesaistīti papildu pasākumi vietējā līmenī, lai veicinātu platjoslas izmantošanu vecāka gada gājuma cilvēku un nelabvēlīgākā situācijā esošu vai tradicionāli uz jaunumiem mazāk atsaucīgu sociālo grupu, kā, piemēram, lauku iedzīvotāju vidū (apmācības, publiski pieejamas piekļuves vietas u.t.t.);

1.13 visbeidzot **uzsver**, ka platjoslas transporta infrastruktūras veidošanas un pakalpojumu, kas to izmanto, attīstīšanas ietvaros būs svarīgi pievērst sevišķu uzmanību visu ar drošību saistīto prasību apmierināšanai visos līmeņos, lai nodrošinātu atbilstošus lietotāju privātās dzīves aizsardzības un neaizskaramības standartus.

Stāvoklis jaunajās dalībvalstīs

Reģionu komiteja

1.14 **atgādina**, ka attiecībā uz platjoslas tiešsaistes (*on-line*) pakalpojumu izplatības, pārklājuma un patiesā pielietojuma

novērtējumu jaunajās dalībvalstīs reģionālā līmenī vēl nav datu, kurus varētu salīdzināt ar 15 dalībvalstu ES datiem;

1.15 šajā sakarā **aicina** Komisiju nekavējoties veikt aptauju par infrastruktūru stāvokli jaunajās dalībvalstu reģionos un veco dalībvalstu mazāk urbanizētajos reģionos, lai noteiktu nepieciešamos pasākumus esošo infrastruktūru modernizācijai atbilstoši prasībām, kas jāizpilda, lai sasniegtu Lisabonas stratēģijas mērķus.

Tehnoloģiskie risinājumi

Reģionu komiteja

1.16 **atzinīgi vērtē** Komisijas iniciatīvu, kas vērsta uz elektroniskos sakarus reglamentējošo noteikumu pārskatīšanu;

1.17 **cer**, ka jaunajos reglamentējošajos noteikumos, ievērojot subsidiaritātes principu, būs nodrošināta nediskriminējoša operatoru un tagadējo un nākotnes tehnoloģiju savstarpēja konkurence, attīstot tādu radiofrekvenču spektra izmantošanas politiku, kuras pamatā ir "tehnoloģiskās neitralitātes" princips. Tas saistīts ar neseno bezvadu (*wireless*) tehnoloģiju ieviešanu, kas ir sevišķi piemērotas, lai risinātu pārklājuma problēmas lauku rajonos vai reģionos ar īpaši sarežģītu reljefu, jo platjoslas piekļuves ieviešanai jānodrošina pietiekami plaša radiofrekvenču spektra daļa;

1.18 attiecībā uz radiofrekvenču spektru pilnībā **piekrīt** Eiropas Komisijas nostājai, kas izteikta tās 2005. gada septembra un novembra un 2006. gada marta un jūnija paziņojumos attiecībā uz tehnoloģisko neitralitāti, pārredzamību, radiofrekvenču spektra efektīvu izmantošanu un konkurencei labvēlīgas un novatoriskas vides, kas ļauj attīstīties jaunajām tehnoloģijām, veicināšanu;

1.19 **piekrīt** Eiropas Komisijas viedoklim, saskaņā ar kuru frekvences vairs nevajadzētu izmantot tā, lai katrai joslai atbilstu īpaša tehnoloģija, kuras uzdevums ir novadīt frekvencei iedalīto pakalpojumu (piemēram, 900 MHz, ko izmanto *eTacs* pakalpojuma mobilajos telefonos);

1.20 **tādēļ lūdz** Eiropas Komisijai palīdzēt izstrādāt stratēģiju, kas ļautu izmantot tehnoloģiju elastīgu pielietojumu radiofrekvenču spektra gammas ietvaros;

1.21 **uzsver**, ka ir svarīgi, lai jaunā tiesiskā pamata, kas balstīts uz tehnoloģisko neitralitāti, pielietojuma un ievērošanas rezultāts būtu frekvenču pieejamība bezvadu sakaru un platjoslas savienojumu ieviešanai ar mērķi mazināt nopietnās atšķirības, kādas pastāv reģionos ar pastāvīgiem nelabvēlīgiem ģeogrāfiskiem un dabas apstākļiem;

1.22 **norāda**, ka tehnoloģijas platjoslas savienojumu ieviešanai, kā, piemēram, WiMAX, varētu palīdzēt rast efektīvus risinājumus arī šajos nelabvēlīgā ģeogrāfiskā situācijā esošajos reģionos. Šajā sakarā ir interesanti kā piemēru minēt faktu, ka ASV tirgū darbojošies šīs jomas operatori pašlaik veic prāvas investīcijas bezvadu tehnoloģijā.

Publiskas iejaukšanās nepieciešamība**Reģionu komiteja**

1.23 **uzskata**, ka platjoslas pārklājums jānodrošina tādā pašā mērā kā vispārējie pakalpojumi, piemēram, dzeramā ūdens un elektroenerģijas piegāde;

1.24 **atzīmē**, ka atšķirību samazināšanai platjoslas pakalpojumu jomā reģionos ar īpaši sarežģītu reljefu un pastāvīgiem nelabvēlīgiem ģeogrāfiskiem un dabas apstākļiem vajadzīgas daudz lielākas investīcijas nekā līdzņemtos, tādējādi rentablas investīcijas nav ilgtspējīgas;

1.25 **uzsver**, ka sabiedriskā apspriešana, kuru rīkoja Forums digitālās plaisas novēršanai (*Digital Divide Forum*), ir apstiprinājusi publiskas iejaukšanās nozīmi gan no valsts un pašvaldības iestāžu, gan rūpniecības un asociāciju pārstāvju puses.

Eiropas fondu izmantošana**Reģionu komiteja**

1.26 **piekrīt** Komisijai, ka ir svarīgi rosināt vietējās un reģionālās pašvaldības pēc iespējas veiksmīgāk izmantot struktūrfondu un Lauku attīstības fonda piedāvātās iespējas gan platjoslas pakalpojumu sniegšanā, gan to izmantošanā. Reģionu komiteja ir vairākkārt norādījusi uz šādas pieejas nepieciešamību un pozitīvo ietekmi;

1.27 **cer**, ka Komisija pārbaudīs savas pamatnostādnes attiecībā uz situācijām, kad ar struktūrfondu atbalstu tiek veidoti bezvadu platjoslas pieslēguma tīkli tādos reģionos, kuros piedāvājums jau daļēji pastāv. Praksē tieši saistībā ar jaunajām bezvadu tehnoloģijām no ģeogrāfiskā aspekta izrādās neiespējami ierobežot tehnoloģiju ekspluatāciju tā, lai tās būtu pieejamas tikai reti apdzīvotos reģionos nevis arī tādās apdzīvotās vietās, kurās pakalpojumi jau ir pieejami;

1.28 **vēlas** vērst uzmanību uz faktu, ka ne visi lauku reģioni un reģioni ar pastāvīgiem nelabvēlīgiem ģeogrāfiskiem un dabas apstākļiem, kur pasākumi atšķirību izlīdzināšanai platjoslas pakalpojumu jomā ir steidzamāki un problēmas, kas saistītas ar to īstenošanu, ir daudz sarežģītākas, ir mazāk attīstīti reģioni atbilstoši kritērijiem, ko izmanto, lai noteiktu tiesības iegūt struktūrfondu finansējumu;

1.29 līdz ar to **uzskata**, ka ir svarīgi rast jaunus un elastīgus risinājumus efektīvai rīcībai minētajos reģionos, gan izmantojot infrastruktūras ekonomiskā atbalsta politikas, kas būtu izstrādātas vietējā un reģionālā līmenī, bet tiktu koordinētas valsts un Eiropas līmenī, gan ar pamatnostādņēm, ar kuru palīdzību novērst minētajos ģeogrāfiskajos reģionos pastāvošās turgus nepilnības, ievērojot Kopienas brīvās konkurences principus;

1.30 **uzsver**, ka attiecībā uz platjoslas savienojumu ieviešanu reģionos ar pastāvīgiem nelabvēlīgiem ģeogrāfiskiem un dabas apstākļiem, kuros, kā jau tika minēts, uzņēmēji neinvestē peļņas trūkuma dēļ, ir grūti īstenot publiskā un privātā sektora partnerību vai projektu finansēšanas (*project financing*) mūsdienīgas formas, ja vien netiek ieguldīti ievērojami publiskie līdzekļi, tādēļ ir jāatrod jauni stimulēšanas veidi;

1.31 turklāt **uzskata**, ka nav lietderīgi noteikt nodokļu atvieglojumus abonentiem, jo platjoslas savienojumu ieviešanas problēma attiecas galvenokārt uz piedāvājumu, nevis pieprasījumu. Komiteja uzskata, ka ir lietderīgāk izpētīt iespēju paredzēt veicinošus pasākumus vai nodokļu atvieglojumus sakarā ar pašu uzņēmumu infrastruktūras projektiem reģionos ar pastāvīgiem nelabvēlīgiem ģeogrāfiskiem un dabas apstākļiem, kas samazina investīciju ienesīguma līkni;

1.32 tā kā RK vienmēr ir **atbalstījusi** paraugprakses apmaiņu, tā **atzinīgi vērtē** Komisijas iniciatīvu turpināt šādas apmaiņas veicināšanu un to atvieglot ar Eiropas līmeņa tīmekļa vietnes starpniecību, kas kalpotu kā informācijas apkopošanas vieta galvenokārt piegādātājiem un vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

1.33 tādēļ **uzskata**, ka ir ļoti svarīgi, lai Komisija aktīvi censtos radīt nozīmīgas sinerģijas starp savām nozaru programmām un finanšu pasākumiem, kas paredzēti struktūrfondu un Lauku attīstības fonda ietvaros.

Valstu un reģionālās stratēģijas platjoslas savienojumu attīstībai**Reģionu komiteja**

1.34 **atbalsta** Komisijas aicinājumu dalībvalstīm nostiprināt to platjoslas savienojumu attīstības stratēģijas, palielinot vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanos un izvirzot izmērāmus mērķus platjoslas pakalpojumu paplašināšanā, sevišķi attiecībā uz publiskajiem pakalpojumiem.

2. i2010 — e-pārvaldības rīcības plāns Platjoslas savienojumu un e-pārvaldības saistība**Reģionu komiteja**

2.1 **piekrīt** Komisijas apgalvojumam, saskaņā ar kuru platjoslas savienojumi ir viens no galvenajiem faktoriem, kas ļauj paplašināt informācijas sabiedrību, īpaši, lai nodrošinātu piekļuves vienlīdzību visiem iedzīvotājiem, uzlabotu uzņēmumu konkurētspēju un valsts pārvaldes efektivitāti;

2.2 **uzskata**, ka digitālās plaiss esamība infrastruktūru līmenī jeb plaiss starp iedzīvotājiem, kas dzīvo reģionos, kur modernas infrastruktūras un pakalpojumi ir pieejami, un iedzīvotājiem, kas dzīvo reģionos ar pastāvīgiem nelabvēlīgiem ģeogrāfiskiem un dabas apstākļiem, kur šāda veida infrastruktūras un pakalpojumi nav pieejami, ievērojami ierobežo visu iedzīvotāju līdzdalību informācijas sabiedrībā (*e-iekļautība*) un iespēju paredzēt, īpaši publiskajā sektorā, novatoriskus saskarsmes veidus ar klientiem — iedzīvotājiem un uzņēmumiem —, radot būtisku un konkrētu demokrātijas trūkumu;

2.3 tāpat **uzskata**, ka saglabājas nozīmīga “kultūras digitālā plaiss”, proti, plaiss to zināšanu jomā, kas ļautu kļūt par IKT sniegto pakalpojumu lietotāju, bet kas veido šķirtni starp jaunajām un vecajām dalībvalstīm, atsevišķām dalībvalstīm, urbanizētiem reģioniem un lauku reģioniem, kā arī starp dažādām paaudzēm un sociālajām grupām, kuras veido Eiropas sabiedrību, un tāpēc ir svarīgi rast piemērotus instrumentus, lai nodrošinātu pamatzināšanas pēc iespējas lielākam skaitam iedzīvotāju, kas viņiem ļautu gūt labumu no šajā jomā ieviestajiem jauninājumiem.

Neļaut nevienam atpalikt — palielināt iekļaušanu ar e-pārvaldības starpniecību

Reģionu komiteja

2.4 **uzskata**, ka iekļaujoša e-pārvaldība attiecas gan uz cīņu pret iespējamām jaunām atstumtības formām, kuras rada pakalpojumu sniegšana tīklā (infrastruktūru un kultūras digitālā plaiss), gan uz to politikas jomu stiprināšanu, kas vērstas uz sociālo iekļaušanu, pateicoties informācijas un komunikāciju tehnoloģiju (IKT) izmantošanai;

2.5 **atzīmē**, ka nolūkā izvairīties no atstumtības attiecībā uz pieeju valsts pakalpojumiem, valsts pārvaldes iestādēm vajadzētu izmantot daudzkanālu pieeju, ļaujot lietotājam mijiedarboties, izmantojot piemērotāko līdzekli (kontaktbiroju, tīmekļa vietni, digitālo TV, mobilo telefonu u.t.t.);

2.6 **uzskata**, ka ir lietderīgi paredzēt īpašus apmācības un atbalsta pasākumus, lai nodrošinātu vienlīdzīgas iespējas, veicinot sociāli mazaizsargāto iedzīvotāju elektronisko pieeju pakalpojumiem;

2.7 **atzīst**, ka pārvaldes iestāžu portāliem ir jāatbilst standartiem par tīmekļa vietnes izmantošanu (*web usability*), kuri noteikti W3C. Šādu atbilstību varētu novērtēt īpašas, starptautiski atzītas sertifikācijas iestādes;

2.8 **uzskata, ka ir svarīgi**, lai katra projekta darbība, kuras mērķis ir iekļaušana, būtu ietverta kopīgā pamatprogrammā, lai novērstu risku veikt fragmentārus pasākumus, kuros trūkst sinerģijas.

Efektīvas un produktīvas pārvaldības veidošana — novērtēšana un salīdzinošā novērtēšana

Reģionu komiteja

2.9 **norāda**, ka IKT izmantošanai jābūt vērstai gan uz valsts pārvaldes iestāžu sniegto pakalpojumu reorganizāciju un modernizāciju, gan efektivitātes, ražīguma, saimnieciskuma, objektivitātes, pārredzamības, vienkāršošanas un līdzdalības mērķu īstenošanu;

2.10 **konstatē**, ka pārvietošanās laika ietaupījums rindu un nepieciešamo formalitāšu samazināšanās dēļ, vienkāršāka veidlapu aizpilde, vienots kontaktbirojs un kļūdas iespēju samazināšanās, pateicoties tiešai iekļauto datu kontrolei, ir priekšrocības, kuras var virzīt pakalpojumu sniegšanu uz modernākām formām salīdzinājumā ar tradicionālajiem pakalpojumu sniegšanas veidiem;

2.11 **uzskata**, ka ir lietderīgi attīstīt izmaksu, izdevīguma, ietekmes u.tml. novērtēšanas sistēmu, izmantojot Eiropas līmenī pieņemtus rādītājus un metodes;

2.12 **ir pārliecināta**, ka publiskā sektora ieguldījumiem, kuru mērķis ir integrācija un sistēmu sadarbība, informācijas apmaiņa un tiešsaistes pakalpojumu sniegšana, vajadzētu izpausties šādās galvenajās ekonomiskajās, tātad, finansiāli izmērāmās un salīdzināmās priekšrocībās: laika ietaupījums iedzīvotājiem un uzņēmumiem un lielāka publiskās pārvaldes iestāžu efektivitāte un ražīgums papildus kvalitatīvām priekšrocībām, kā, piemēram, augsts lietotāju apmierinātības līmenis ar pārvaldes iestāžu pakalpojumiem un lielāka pārvaldes iestāžu pārredzamība un atbildība;

2.13 **uzskata**, ka nolūkā izveidot kopīgu novērtēšanas mērījumu sistēmu būtu lietderīgi salīdzināt dažādās valstu un reģionālās sistēmas, lai pārņemtu vislabākos modeļus;

2.14 tāpēc **uzskata**, ka labāko risinājumu (paraugprakses piemēru) pārvaldes jomā apmaiņa var būt izcili nozīmīga gan no organizatoriskā viedokļa, gan no tehnoloģiskā aspekta, lai optimāli izmantotu pieejamos resursus, kā arī radītu pievienoto vērtību, pakāpeniski un sistemātiski veidojot profesionālu grupas e-pārvaldības jomā. Turklāt tās pieredzes analīze, kas nav devusi vēlamos rezultātus (*worst practices*), var būt lietderīga, lai izvērtētu riska faktoros un problēmas;

2.15 **iesaka** publiskās pārvaldes iestādēm, kurām ir publiska iepirkuma ceļā iegūtas lietojumprogrammas, kopā ar atbilstošiem dokumentiem tās nodot bezmaksas lietošanā to oriģinālajā formātā citām pārvaldes iestādēm, kurām tās ir nepieciešamas un kuras vēlas tās piemērot savām vajadzībām.

Galvenie pakalpojumi ar būtisku ietekmi uz iedzīvotājiem un uzņēmumiem

Reģionu komiteja

2.16 **uzskata**, ka nolūkā reāli īstenot e-pārvaldību Eiropas līmenī ir jānosaka pakalpojumi ar augstu pievienoto vērtību, kuriem varētu būt nozīmīga ietekme uz iedzīvotājiem, uzņēmumiem un uz pašām publiskās pārvaldes iestādēm un kas varētu plaši veicināt tālāk 2.20. punktā minēto faktoru izplatīšanu;

2.17 attiecībā uz galveno, jau noteikto pakalpojumu — e-publiktie iepirkumu (*e-procurement*) — **uzskata par vēlamu**:

- visās dalībvalstīs pielāgot iepirkuma noteikumus Eiropas normatīvajiem aktiem šajā jomā,
- noteikt organizatoriskos noteikumus, lai veicinātu e-publiktie iepirkumu dalībvalstīs,
- uzlabot dažādu platformu minimālos tehnoloģisko standartus, sadarbību un drošību.

Galvenie e-pārvaldības panākumu faktori

Reģionu komiteja

2.18 **uzskata**, ka novatoriski procesi publiskās pārvaldes iestādēs un e-pārvaldības attīstība ir atkarīga no tādiem faktoriem kā publiskās pārvaldes iestāžu organizācija, Eiropas līmeņa tiesību aktu konverģence, novatorisma kultūras izplatība publiskās pārvaldes iestādēs to darbinieku vidū un uz IKT balstīto funkciju pārvaldība;

2.19 ņemot vērā minētos faktorus, **iesaka** izvērst šādas iniciatīvas:

- valsts pārvaldes iestāžu administratīvo funkciju (*back-office*) analīze un pārskatīšana, lai atbalstītu rīcības plānā par stratēģiskiem atzītu tiešsaistes pakalpojumu sniegšanu iedzīvotājiem un uzņēmumiem, kā arī lai pārskatītu dažus formālus sadarbības veidus, ieviešot plašāku digitālo dokumentu un elektroniskā pasta izmantošanu;
- pasākumi normatīvo aktu līmenī, kas vērsti uz kopīgu stratēģiju, noteikumu, standartu un formātu noteikšanu IKT jomā ar mērķi veicināt sadarbību un lietišķo sadarbību;
- plašas un nepārtrauktas apmācības pasākumi visam personālam, īpaši specializētiem tehniskajiem darbiniekiem (piem., tīkli, sistēmas, drošība, privātās dzīves aizsardzība), darbiniekiem, kas tieši iesaistīti IKT plaša pielietojuma procesos (piem., tīmekļa tehnoloģijas, drošība, privātās dzīves aizsardzība), darbiniekiem, kuri vispārīgā vai netiešā veidā iesaistīti

jauninājumu un modernizācijas procesos (piem., izglītošana datorzinātnēs, privātās dzīves aizsardzība);

- veicināt atklātās pirmkoda programmatūras (*open source*) tipa platformu izmantošanu, lai ar nelieliem ieguldījumiem sekmētu e-pārvaldības un tiešsaistes pakalpojumu attīstību arī mazās pārvaldes struktūrvienībās;
- izveidot kopīgas autentificēšanas sistēmas, kas ļautu identificēt lietotājus, kuri vēlas piekļūt tiešsaistes pakalpojumiem;
- kopīgi izmantot publiskās informācijas materiālu ar mērķi novērst dublēšanu un lieku informāciju un nodrošināt lielāku datu, tajā skaitā personas datu pareizību;
- izveidot vietējos pakalpojumu centrus, kuri uzsāktu un atbalstītu e-pārvaldības procesus, nodrošinot valsts pārvaldes iestādēm (īpaši mazām un vidējām), kas tajos piedalās, IKT pakalpojumu sniegšanu un pārvaldi, nepārtrauktu pakalpojumu snieguma un līmeņa uzlabošanu un profesionālo un tehnoloģisko resursu pieejamību.

Stiprināt iedzīvotāju līdzdalību un demokrātisku lēmumu pieņemšanas procesu Eiropā

Reģionu komiteja

2.20 **uzskata**, ka publisko lēmumu pieņemšanas procesa uzlabošana un lielāka iedzīvotāju līdzdalība minētajā procesā ir izšķiroši Eiropas sabiedrības kohēzijas faktori. Šajā nolūkā iespējams sniegt ieguldījumu dažādos līmeņos ar IKT palīdzību, kaut arī daudzi jautājumi vēl ir jānoskaidro — sākot ar jaunas atstumtības risku līdz lēmumu pieņemšanas procesa kvalitātei;

2.21 tādēļ **uzskata**, ka ir lietderīgi atvieglot sadarbību, zināšanu apmaiņu un atkārtoti izmantojamu risinājumu kopīgu izmantošanu un atbalstīt iniciatīvas, kas vērstas uz lielāku pārredzamību un līdzdalību pārvaldes lēmumu pieņemšanā, sevišķi parlamentu lēmumu pieņemšanas procesos;

2.22 **uzskata**, ka ir svarīgi racionalizēt un strukturēt tiesību normas izstrādājošo iestāžu saziņas veidus, lai panāktu visu resursu saskaņotību, kopīgu izmantošanu, turklāt īpaša uzmanība jāvelta pakalpojumiem, kurus iedzīvotājiem un uzņēmumiem sniedz katra valsts pārvaldes iestāde;

2.23 **apzinās** priekšrocības, kādas nodrošina iedzīvotāju līdzdalība nepārtrauktā procesā, kas vērstas uz pārvaldes pasākumu un valsts sektora sniegto pakalpojumu labāku kvalitāti. Šādu līdzdalību veicinātu pastāvīgas virtuālas novērošanas centra izveide, kurā noskaidrotu to lietotāju novērojumus un ierosinājumus, kas izmanto šādus pakalpojumus.

Briselē, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas

Priekšsēdētājs

Michel DELEBARRE

Reģionu komitejas atzinums “Pārskatīšanas procedūru efektivitātes palielināšana valsts līgumu piešķiršanas jomā”

(2007/C 146/10)

REĢIONU KOMITEJA

- RK atbalsta priekšlikumu par desmit dienu nogaidīšanas perioda ieviešanu, lai nepieļautu to, ka līgumslēdzējas iestādes noslēdz līgumu pirms konkursa rezultātu paziņošanas pārējiem pretendentiem. Kad ir ieviesta šāda procedūra, lēmumus pirms to stāšanās spēkā ir iespējams pārskatīt, un tas ir gan līgumslēdzēju iestāžu, gan piegādātāju interesēs;
- uzskata, ka ierosinājums par nelikumīgu tiešo iepirkumu novēršanu ir pārāk tālejošs, un dod priekšroku pašreizējai sistēmai, kas paredz kompensācijas par nodarītiem zaudējumiem; Komisija apgalvo, ka nelikumīgi tiešie iepirkumi ir būtiska problēma, tomēr nepamato šo apgalvojumu, piemēram, ar attiecīgiem statistikas datiem. RK aicina Eiropas Komisiju sniegt detalizētu informāciju par nelikumīgu tiešo iepirkumu apjomu;
- Šķiet, ka nav skaidrs, kā pārskatīšanas direktīvas piemērojamas tādu II B pielikumā uzskaitīto pakalpojumu gadījumā, kuru vērtība pārsniedz noteiktu robežvērtību. Reģionu komiteja uzskata, ka pārskatīšanas direktīvas nebūtu jāattiecinā uz “B” tipa pakalpojumu iepirkumu pārskatīšanu un ka dalībvalstu pārziņā būtu pilnībā jāatstāj lēmumu pieņemšana par to, kā piegādātājiem nodrošināt tiesisku noteiktību “B” tipa pakalpojumu iepirkuma gadījumā. Vairāki no minētajiem pakalpojumiem, piemēram, veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi, ir reģionālo un vietējo pašvaldību darba neatņemama sastāvdaļa. ES kompetence minētajās jomās ir ļoti ierobežota, un nebūtu ieteicams, ka ES ar publiskā iepirkuma pārskatīšanas direktīvu palīdzību aizmuguriski paplašina savas pilnvaras.

Atsauces dokuments

Priekšlikums Eiropas Parlamenta un Padomes direktīvai, ar ko groza Padomes Direktīvu 89/665/EEK un Direktīvu 92/13/EEK attiecībā uz pārskatīšanas procedūru efektivitātes palielināšanu valsts līgumu piešķiršanas jomā

COM(2006) 195 galīgā redakcija

REĢIONU KOMITEJA,

pamatojoties uz Eiropas Komisijas priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvai, ar ko groza Padomes Direktīvu 89/665/EEK un Direktīvu 92/13/EEK attiecībā uz pārskatīšanas procedūru efektivitātes palielināšanu valsts līgumu piešķiršanas jomā (COM (2006) 195 galīgā redakcija — 2006/0066 (COD)),

pamatojoties uz Komisijas 2006. gada 4. maija lēmumu konsultēties ar Reģionu komiteju par minēto tematu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 265. panta pirmo punktu,

pamatojoties uz Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzticēt Ekonomikas un sociālās politikas komisijai atzinuma izstrādi par minēto tematu,

ņemot vērā RK atzinuma projektu (CdR 182/2006 rev. 2), kas pieņemts 2006. gada 15. decembrī (ziņotāja — *Catarina Segersten-Larsson* kdze (SE/PPE), Vermlandes lēnes pašvaldības padomes locekle),

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), pieņēma šo atzinumu.

1. Reģionu komitejas viedoklis

1.1 RK atzinīgi vērtē priekšlikumu direktīvai par grozījumiem pārskatīšanas direktīvās, jo RK uzskata, ka efektīva pārskatīšanas sistēma, kam raksturīga labāka pārredzamība, nodrošina piegādātāju labāku aizsardzību, kas, cerams, palielinās viņu motivāciju iesniegt piedāvājumu. Tādējādi palielinās konkurence, no kā, savukārt, gūst labumu līgumslēdzējas iestādes.

1.2 Reģionu komiteja tomēr uzskata, ka vienkāršs regulējums ir viens no svarīgākajiem priekšnoteikumiem, lai samazinātos tiesas procesu skaits. Vienkāršus noteikumus ir vieglāk ievērot, un to nepareizas interpretācijas gadījumu skaits samazinās. Diemžēl jaunās publiskā iepirkuma direktīvas neatbilst šai prasībai. Jaunajās publiskā iepirkuma direktīvās paredzēto sarežģīto procedūras noteikumu dēļ līgumslēdzējas iestādes var viegli kļūdīties. Šī problēma jo īpaši apgrūtina vietējo un reģionālo pašvaldību darbu, jo to darbiniekiem nav plašu juridisku zināšanu par publisko iepirkumu. RK vēlas arī atgādināt Eiropas Komisijai, ka lielāko daļu publisko iepirkumu neveic valsts iestādes, bet gan vietējās un reģionālās pašvaldības.

1.3 Reģionu komiteja uzskata, ka pārāk stingrām sankcijām par iepirkuma noteikumu pārkāpumiem var būt negatīvas sekas, it īpaši gadījumos, kad tiesiskais regulējums ir sarežģīts. Piemēram, līgumslēdzējas iestādes vienkārši var atturēties no ārpakalpojumu iepirkšanas un pašas uzņemties to sniegšanu. Negatīvās sekas var izpausties arī kā pārmērīga orientācija uz viszemāko cenu. Grūti ir apšaubīt to, ka kādam piedāvājumam

ir zemākā cena, turpretim ar kvalitāti saistītus aspektus un tamlīdzīgus parametrus apšaubīt ir vieglāk.

1.4 RK atbalsta priekšlikumu par desmit dienu nogaidīšanas perioda ieviešanu, lai nepieļautu to, ka līgumslēdzējas iestādes noslēdz līgumu pirms konkursa rezultātu paziņošanas pārējiem pretendentiem. Kad ir ieviesta šāda procedūra, lēmumus pirms to stāšanās spēkā ir iespējams pārskatīt, un tas ir gan līgumslēdzēju iestāžu, gan piegādātāju interesēs. Reģionu komiteja atbalsta arī priekšlikumu par to, ka dalībvalstis var pieprasīt, lai persona, kura vēlas izmantot pārskatīšanas procedūru, informē līgumslēdzēju iestādi par varbūtējo pārkāpumu un par savu nodomu iesniegt pārskatīšanas pieprasījumu. RK arī aicina Komisiju izpētīt, kādas sekas varētu rasties tad, ja desmit dienas ilgu nogaidīšanas periodu ieviestu jau pēc gada. Tas vajadzīgs, lai noskaidrotu, vai, ieviešot šādu termiņu, ievērojami pieaugtu pārskatīšanas pieprasījumu skaits, kā tas ir noticis vairākās dalībvalstīs.

1.5 Reģionu komiteja tomēr uzskata, ka problēmas var radīt priekšlikumā ierosinātie noteikumi, kas attiecas uz tādu līgumu darbību, kas noslēgti, neievērojot spēkā esošo regulējumu. Direktīvas priekšlikumā teikts, ka šādi līgumi uzskatāmi par spēkā neesošiem, tomēr RK uzskata, ka šādu lēmumu pieņemšana būtu jāatstāj dalībvalstu ziņā, piemērojot attiecīgās valsts tiesību aktus, kas attiecas uz līgumiem un nodarīto zaudējumu kompensāciju.

1.6 Reģionu komiteja apšaubā arī Komisijas pieņēmumu, ka, ieviešot desmit dienu nogaidīšanas periodu, pārskatīšanas gadījumu skaits sākotnēji varētu pieaugt par dažiem procentiem. Piemēram, Zviedrijā pēc ierosinātajam līdzīga nogaidīšanas perioda ieviešanas pārsūdzību skaits sākumā pieauga par 150 procentiem. Arī pēc tam pārskatīšanas gadījumu skaits turpina palielināties (¹).

1.7 Reģionu komiteja uzskata, ka ierosinājums par nelikumīgu tiešo iepirkumu novēršanu ir pārāk tālejošs, un dod priekšroku pašreizējai sistēmai, kas paredz kompensācijas par nodarītiem zaudējumiem. Eiropas Komisija apgalvo, ka nelikumīgi tiešie iepirkumi ir būtiska problēma, tomēr nepamato šo apgalvojumu, piemēram, ar attiecīgiem statistikas datiem. RK aicina Eiropas Komisiju sniegt detalizētu informāciju par nelikumīgu tiešo iepirkumu apjomu. Tīmeklī sarīkotā aptauja, uz ko Komisija atsaucas, nav pietiekams iemesls, lai veiktu tik būtiskas izmaiņas. Noteikums par to, ka ir obligāti jāizsludina visi publiskie iepirkumi, kuru vērtība pārsniedz noteiktu robežvērtību un kurus līgumslēdzēja iestāde drīkst veikt, nerīkojot oficiālu konkursu ar tam sekojošu nogaidīšanas periodu, ir būtiska ieviešanā līgumslēdzēju iestāžu darbā. Šajā gadījumā runa ir arī par līgumslēdzēju iestāžu līgumiem ar viņu pašu uzņēmumiem, kā arī dažiem līgumiem par pašvaldību savstarpējo sadarbību. Reģionu komiteja agrāk sniegtajos atzinumos ir norādījusi uz problēmām, kas saistītas ar iepirkumiem no pašām līgumslēdzējām iestādēm piederošiem uzņēmumiem, kā arī problēmām,

kas iepirkumu jomā rodas pašvaldību savstarpējas sadarbības gaitā. Reģionu komiteja uzskata, ka publisko iepirkumu regulējošie tiesību akti nedrīkst minētos procesus apgrūtināt vai padarīt neiespējamus.

1.8 Šķiet, ka nav skaidrs, kā pārskatīšanas direktīvas piemērojamas tādu II B pielikumā (?) uzskaitīto pakalpojumu gadījumā, kuru vērtība pārsniedz noteiktu robežvērtību. Reģionu komiteja uzskata, ka pārskatīšanas direktīvas nebūtu jāattiecinā uz "B" tipa pakalpojumu iepirkumu pārskatīšanu un ka dalībvalstu pārziņā būtu pilnībā jāatstāj lēmumu pieņemšana par to, kā piegādātājiem nodrošināt tiesisku noteiktību "B" tipa pakalpojumu iepirkuma gadījumā. Vairāki no minētajiem pakalpojumiem, piemēram, veselības aprūpe un sociālie pakalpojumi, ir reģionālo un vietējo pašvaldību darba neatņemama sastāvdaļa. ES kompetence minētajās jomās ir ļoti ierobežota, un nebūtu ieteicams, ka ES ar publiskā iepirkuma pārskatīšanas direktīvu palīdzību aizmuguriski paplašina savas pilnvaras. RK uzskata, ka gan "B" tipa pakalpojumu iepirkuma pārsūdzības, gan tādu iepirkumu, kuru vērtība ir mazāka par robežvērtību, pārsūdzības regulējums ir jautājums, kas jārisina tikai dalībvalstu līmenī.

1.9 RK atbalsta priekšlikumu par atestācijas sistēmas un noteikumu par strīdu izšķiršanu atcelšanu.

2. Reģionu komitejas ieteikumi

1. ieteikums

Komisijas priekšlikums par grozījumiem Direktīvas 89/665/EEK 1. panta 3. punktā

Komisijas priekšlikums par grozījumiem Direktīvas 92/13/EEK 1. panta 3. punktā

Komisijas priekšlikums	RK ierosinātais grozījums
"Dalībvalstis nodrošina to, ka saskaņā ar sīki izstrādātiem noteikumiem, ko dalībvalstis var pieņemt, pārskatīšanas procedūras ir pieejamas vismaz katrai tādai personai, kura ir vai ir bijusi ieinteresēta iegūt konkrētu valsts līgumu un kurai ir nodarīts kaitējums vai ir iespējams, ka tiks nodarīts kaitējums varbūtēja pārkāpuma dēļ."	"Dalībvalstis nodrošina to, ka saskaņā ar sīki izstrādātiem noteikumiem, ko dalībvalstis var pieņemt, pārskatīšanas procedūras ir pieejamas vismaz katrai tādai personai, kura ir vai ir bijusi ieinteresēta iegūt konkrētu valsts līgumu, spēj izpildīt konkursa nolikuma prasības un kurai ir nodarīts kaitējums vai ir iespējams, ka tiks nodarīts kaitējums varbūtēja pārkāpuma dēļ."

Pamatojums

Ierosinātā grozījuma mērķis ir panākt, lai iespēja pieprasīt pārskatīšanu būtu tikai tiem piegādātājiem, kas tiešām spēj piegādāt to, ko vēlas līgumslēdzējas iestādes.

(¹) Zviedrijas Publiskā iepirkuma padomes pārskats par 2003. un 2004. gadu.

(²) Direktīva 2004/18/EK par to, kā koordinēt būvdarbu valsts līgumu, piegādes valsts līgumu un pakalpojumu valsts līgumu slēgšanas tiesību piešķiršanas procedūru.

2. ieteikums

Komisijas priekšlikums par grozījumiem Direktīvas 89/665/EEK 2. panta 4. punktā**Komisijas priekšlikums par grozījumiem Direktīvas 92/13/EEK 2. panta 4. punktā**

Komisijas priekšlikums	RK ierosinātais grozījums
<p>“Dalībvalstis var noteikt, ka, apsverot, vai jānosaka pagaidu pasākumi, par pārskatīšanas procedūrām atbildīgā iestāde var ņemt vērā pasākumu iespējamās sekas attiecībā uz visām interesēm, kurām tie varētu kaitēt, kā arī sabiedrības intereses, un var nolemt neveikt šādus pasākumus, ja to negatīvās sekas var būt lielākas par ieguvumiem.”</p>	<p>Dalībvalstis var noteikt, ka, apsverot, vai jānosaka pagaidu pasākumi, par pārskatīšanas procedūrām atbildīgā iestāde var ņemt vērā pasākumu iespējamās sekas attiecībā uz visām interesēm, kurām tie varētu kaitēt, ~~kā arī~~ jo īpaši sabiedrības intereses, un var nolemt neveikt šādus pasākumus, ja to negatīvās sekas var būt lielākas par ieguvumiem.</p>

Pamatojums

Vairāk jāuzsver sabiedrības intereses.

Brisele, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas

Priekšsēdētājs

Michel DELEBARRE

Reģionu komitejas atzinums MVU izaugsmes finansēšanu

(2007/C 146/11)

REĢIONU KOMITEJA

- īpaši iesaka, izstrādājot jaunus ES normatīvos aktus un politikas, kas tiešā veidā varētu ietekmēt MVU attīstību, pastāvīgi veikt ietekmes uz MVU novērtējumu;
- iesaka veikt pasākumus, lai MVU nodrošinātu vieglu pieeju finanšu starpniecības iestādēm un organizācijām, kas atbildīgas par Konkurētspējas in jauninājumu programmas (KJP) un JEREMIE līdzekļu nodošanu. RK iesaka EIB grupai būt proaktīvākai, informējot par saviem uzdevumiem, pievienoto vērtību un paņēmieniem, kā piekļūt jaunajiem instrumentiem KJP un JEREMIE;
- pārliecinoši iesaka Eiropas Komisijai turpmākajās Eiropas līmeņa diskusijās iekļaut reģionālo paraugpraksi. Reģioni var sekmēt potenciālā privātā kapitāla izmantošanu, izveidojot un finansējot “neoficiālā kapitāla” tīklus, kuru ietvaros privātie investori kontaktējas ar ieceres un dibināšanas posmā esošiem uzņēmumiem;
- īpaši iesaka finanšu pasākumus papildināt ar citiem instrumentiem. Reģioniem ir svarīgi MVU darbības veicināšanai nepieciešamo infrastruktūru, piemēram, klasteru attīstības un profesionālās apmācības nodrošinātāji. Reģioni var sniegt vērtīgu pieredzi attiecībā uz (ESF finansētiem) uzņēmējdarbības inkubatoriem ar kopēju infrastruktūru un personāla politiku, atbalstot inovāciju, nodrošinot apmācību un piedāvājot programmas uzņēmumu gatavības investīcijām veicināšanai. Uzņēmējdarbība jāiekļauj arī mācību programmās. Tieši visu šo pasākumu savstarpējā papildināmība nodrošinās iesācējiem lielākas izredzes gūt panākumus

Atsauces dokuments

Komisijas paziņojums Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai: Kopienas Lisabonas programmas īstenošana: MVU izaugsmes finansēšana — Eiropas pievienotā vērtība

COM (2006) 349 galīgā redakcija

REĢIONU KOMITEJA,

ņemot vērā Komisijas paziņojumu Padomei, Eiropas Parlamentam, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Kopienas Lisabonas programmas īstenošana: MVU izaugsmes finansēšana — Eiropas pievienotā vērtība” COM(2006) 349 galīgā redakcija,

ņemot vērā Eiropas Komisijas 2006. gada 29. jūnija lēmumu saskaņā ar Eiropas Kopienas dibināšanas līguma 265. panta 1. punktu minētajā jautājumā konsultēties ar Reģionu komiteju,

ņemot vērā tās Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzdot Ekonomikas un sociālās politikas komisijai izstrādāt atzinumu par minēto tematu,

ņemot vērā tās Ekonomikas un sociālās politikas komisijas 2006. gada 15. decembrī pieņemto atzinuma projektu *CdR 338/2006 rev. 1* (Ziņotājs: Flevolandces provinces Izpildpadomes loceklis **Harry Dijksma** kgs (NL/ALDE),

Tā kā:

divdesmit trīs miljoni mazo un vidējo uzņēmumu (MVU) visā Eiropā nodrošina 67 % no ES IKP un rada 75 miljonus darba vietu un tā kā atsevišķās nozarēs 80 % no kopējā nodarbinātības līmeņa nodrošina MVU un 99 % no visiem uzņēmumiem tiek klasificēti kā mikrouzņēmumi (no 1 līdz 9 cilvēkiem).

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (13. februāra sēdē), pieņēma šo atzinumu.

1. Reģionu komitejas viedoklis

REĢIONU KOMITEJA

Atbalsts Lisabonas procesam

1.1 **atzinīgi vērtē** Eiropas Komisijas paziņojumu par MVU izaugsmes finansēšanu, jo tajā sniegta skaidra Kopienas iestāžu un dalībvalstu problēmu un instrumentu analīze;

1.2 **piekrīt** pavasara Eiropadomes secinājumiem, kuros uzsvērts, ka integrēts finanšu tirgus un pietiekami lielas iespējas iegūt finanšu līdzekļus ir izšķiroši MVU izaugsmes faktori. Lisabonas process sniedz iespēju uzlabot finanšu līdzekļu iegūšanas iespējas, izmantojot valstu un ES līmeņa reformas. Vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšana ir būtisks Lisabonas reformu sekmīguma faktors. Lai atbalstītu patiesu dažādu pārvaldes līmeņu partnerību, Reģionu komiteja ir uzsākusi darbu pie Eiropas mēroga pārskata par vietējo un reģionālo pašvaldību iesaistīšanu valstu reformu plānu izstrādē, analīzi par vietējo un reģionālo pašvaldību dimensiju valstu reformu plānos, kā arī izveidojusi Lisabonas procesa uzraudzības platformu;

Labāki nosacījumi riska kapitāla ieguldījumiem

1.3 **atzīst**, ka, neskatoties uz ievērojamajiem pēdējo gadu panākumiem, ir skaidrs — Lisabonas programmas izpildei nepieciešami vēl citi pasākumi un jāizstrādā vairāk instrumentu. Eiropas riska kapitāla tirgus joprojām nav sasniedzis savu maksī-

mālo potenciālu. Tas ir skaidrojams ar tirgus nespēju nodrošināt (pirms)sākuma un agrā posma finansējumu no pašu kapitāla gan riska kapitāla piedāvājuma, gan pieprasījuma problēmu dēļ. Rezultātā iespējamās inovācijas netiek izmantotas pilnībā, tādēļ palēninās ekonomiskā izaugsme un samazinās nodarbinātības līmenis. Turklāt pavisam neliels skaits darbības sākumposmā esošu Eiropas uzņēmumu, kas izmanto inovatīvas tehnoloģijas, ir kļuvuši par pasaules mēroga vadošiem uzņēmumiem savā nozarē;

1.4 **atzinīgi vērtē** Kopienas iestāžu un dalībvalstu ieceri radīt nosacījumus, kas līdz 2013. gadam ļautu ilgtspējīgi trīskāršot riska kapitāla fondu ieguldījumu ieceres posma un jaundibinātos uzņēmumus;

1.5 **atzīst**, ka Eiropā izmantotās kapitāla un banku sistēmas dalībvalstīs joprojām ievērojami atšķiras un ka ir nepieciešama tālāka saskaņošana, lai MVU nodrošinātu līdzvērtīgus konkurences apstākļus iekšējā tirgus iespēju izmantošanai, tādējādi veicinot saimniecisko izaugsmi un nodarbinātību;

1.6 **piekrīt** Komisijai, ka sākuma stratēģija ir ārkārtīgi svarīgs ikviena sekmīga riska kapitāla ieguldījuma elements. RK ir vienprātis ar Komisiju, ka daudzos Eiropas vērtspapīru tirgos ir izveidotas labas alternatīvas, kas ļauj izaugsmes stadijā esošiem uzņēmumiem piesaistīt kapitālu; tādēļ Komiteja atzinīgi vērtē pasākumus, kas visā ES atvieglo pieeju finansējumam, izmantojot izaugsmes vērtspapīru tirgus;

1.7 **atzīst**, ka pastāvošā plaisa sākumposma finasēšanā kavē izaugsmi un inovācijas ES. RK piekrīt Komisijai, ka investīciju sekmīguma nodrošināšanai ir nepieciešama tālāka kapitāla specializācija un īpašas nozaru kompetences attīstīšana;

1.8 **piekrīt** Komisijai, ka profesionālam riska kapitāla pārvaldītājam būtu jāspēj piesaistīt kapitālu un investēt citās valstīs vienotajā tirgū, nemaksājot pārmērīgus nodokļus un nesaskaroties ar smagu birokrātisko slogu. Komiteja aicina dalībvalstis veikt visus nepieciešamo, lai attiecībā uz pārrobežu investīcijām nodrošinātu godīgu konkurenci uz vienādiem nosacījumiem, saskaņojot nodokļu apjomu un savstarpēji samazinot birokrātisko slogu;

1.9 **atzinīgi vērtē** jauno priekšlikumu par Eiropas patentu, garantējot mazākas izmaksas MVU. Pašreizējā Eiropas patenta radītās augstās izmaksas traucē inovāciju straujai ekonomiskai izaugsmei;

Lielāks aizņēmuma finansējums MVU

1.10 **atzīst**, ka banku aizdevumi joprojām ir galvenais MVU finanšu avots. Komiteja pauž nožēlu par to, ka "Bāzele II" noteikumos paredzēts par 50 % palielināt riska svērumu komerciāliem aizdevumiem ar lielāku risku — tas gandrīz noteikti palielinās aizņēmumu izmaksas jaunizveidotiem un inovatīviem uzņēmumiem;

1.11 **pauž nožēlu**, ka galvenā problēma attiecībā uz MVU iespējām iegūt finanšu līdzekļus ir lielo banku darbības vietējos tirgos lauku rajonos un rajonos ar mazu iedzīvotāju blīvumu vai ekonomiski vāji attīstītos rajonos pātraukšana. Tās rezultātā pieaug paļaušanās uz vietēja mēroga bankām, kas specializējas aizdevumu sniegšanā MVU. Regulējuma izmaiņas šajā jomā varētu ievērojami ietekmēt MVU iespējas iegūt finansējumu;

1.12 **atzīst**, ka Eiropu raksturo virkne kultūras iezīmju, kas arī ir iespējams izaugsmes avots. Mazie un vidējie uzņēmumi būtu jāaizsargā uzlabot attieksmi pret riska uzņemšanos, kā arī uzņēmējdarbības garu, kas palīdz pārvarēt šķēršļus izaugsmei;

ES ieguldījums MVU finasēšanā

1.13 **atzīst**, ka nolūkā nodrošināt riska kapitālu ir nepieciešami konkrēti, attiecīgajai mērķgrupai piemēroti risinājumi. Reģionālajām pašvaldībām ir ierobežotas iespējas nodrošināt kapitālu riska kapitāla fondiem, tāpēc Komiteja pozitīvi vērtē iespēju nodrošināt kapitālu reģionālajiem riska kapitāla fondiem no Eiropas Reģionālās attīstības fonda. Publiskā finansējuma sniegšana ar izdevīgiem nosacījumiem privātajiem investoriem

maina riska un kapitāla ienesīguma attiecību un vairo viņu interesi uzsākt darbību riska kapitāla tirgū;

1.14 **atzinīgi vērtē** ES instrumentus: 7. pamatprogrammas pētniecībai un izstrādei instrumentus, Konkurētspējas un jauninājumu pamatprogrammu (KJP) un iniciatīvu *JEREMIE*;

1.15 **atzinīgi vērtē** iespējas, ko sniedz regula par Eiropas Reģionālās attīstības fondu, jo tā paredzētu ES līdzfinansējumu zināšanu kuponu (*knowledge vouchers*) sistēmas izveidei, lai veicinātu inovāciju ieviešanu tirgū;

1.16 **atzīst**, ka Eiropas investīciju banka (EIB) un Eiropas Investīciju fonds (EIF) nav paredzēti tiešiem kontaktiem ar MVU, bet gan tam, lai ar *JEREMIE* un KJP līdzekļiem sniegtu tehnisku palīdzību un kapitālu, izmantojot finanšu starpniecības iestādes un organizācijas dalībvalstīs un to reģionos;

1.17 **atzīst**, ka ES instrumenti ir galvenokārt domāti iesācējiem un liela vēriena uzņēmējdarbībai, lai gan 75 % no visiem MVU ietilpst citā uzņēmumu kategorijā;

2. Reģionu komitejas ieteikumi

REĢIONU KOMITEJA

Atbalsts Lisabonas procesam

2.1 **iesaka** Komisijai MVU pieejas finansējumam uzlabošanai veicināt daudzveidīgu risinājumu izmantošanu, lai tiem varētu piedāvāt finansējumu, kas atbilst konkrētiem apstākļiem un apmierina katra atsevišķa MVU finanšu vajadzības. Eiropas MVU dažādība ir viena no galvenajām Eiropas ekonomikas vērtībām;

2.2 tāpēc **īpaši iesaka**, izstrādājot jaunus ES normatīvos aktus un politikas, kas tiešā veidā varētu ietekmēt MVU attīstību, pastāvīgi veikt ietekmes uz MVU novērtējumu;

Labāki nosacījumi riska kapitāla ieguldīšanai

2.3 **iesaka** Komisijai un dalībvalstīm vairāk izmantot riska kapitāla ieguldījumu iespējas un riska sadales modeļus ar mērķi radīt stimulus privātajiem investoriem izmantojot MVU riska kapitāla instrumentus MVU vajadzībām;

2.4 **iesaka** īstenot politikas, kuru mērķis ir reaģēt uz pārmaiņām kultūrā un veicināt riska uzņemšanos, jo tas palīdzēs īstenot Lisabonas stratēģiju. RK Komisijai un dalībvalstīm vēl **iesaka** Komisijas un dalībvalstu politiku īstenošanā turpināt atbrīvoties no "nolemības neveiksmi", jo īpaši attiecībā uz neļaujamā maksātspējas jautājumu;

Palielināt aizņēmuma finansēšanu MVU

2.5 **uzskata**, ka šībrīža kredītiestāžu dažādība Eiropas mazumtirdzniecības banku tirgū atspoguļo individuālu, MVU, sabiedrību un vietējo pašvaldību daudzveidīgo pieprasījumu pēc finanšu produktiem un pakalpojumiem. Lai nodrošinātu to, ka šis pieprasījums tiek pastāvīgi apmierināts, Komiteja **iesaka** EK tiesību aktos neatbalstīt kādu noteiktu bankas modeli vai klientu veidu vairāk kā citus;

2.6 **iesaka** Komisijas organizētajās tematiskajās darba konferences un apaļā galda sanāksmēs notiekošajā zināšanu un paraugprakses apmaiņas procesā ņemt vērā vietējo un reģionālo pašvaldību pieredzi. Apmaiņai ar zināšanām galveno ieinteresēto pušu starpā ir būtiska nozīme, lai sekotu norisēm salīdzinoši mazajā riska kapitāla piedāvājuma nozarē;

2.7 **paredz, ka** sakarā ar iedzīvotāju novecošanos tiks pārdots vairāk uzņēmumu, un līdz ar to jāpievērš īpaša uzmanība uzņēmumu apvienošanās gadījumiem (uzņēmuma daļu atpirkšanai un uzņēmuma iegādei pilnībā);

ES ieguldījums MVU finansēšanā

2.8 **iesaka** veikt pasākumus, lai uzlabotu MVU — un it īpaši mikrouzņēmumu — iespējas izmantot 7. pamatprogrammas ietvaros esošās sadarbības programmas;

2.9 **iesaka** veikt pasākumus, lai MVU nodrošinātu vieglu pieeju finanšu starpniecības iestādēm un organizācijām, kas ir atbildīgas par KJP un JEREMIE līdzekļu nodošanu. RK vēl **iesaka** EIB grupai būt proaktīvākai, informējot par saviem uzdevumiem, pievienoto vērtību un paņēmieniem, kā piekļūt jaunajiem instrumentiem KJP un JEREMIE;

2.10 **iesaka** nepārtraukti uzraudzīt īpašās iespējas un problēmas Eiropas finanšu tirgū, piemēram, demogrāfisko izmaiņu ietekmi;

2.11 **iesaka** noteikt nozīmīgāku EIF lomu palīdzības sniegšanā reģionālajiem riska kapitāla fondiem. EIF tāpēc vajadzētu apsvērt iespēju sniegt zināšanas un nodot pieredzi reģionālajiem fondiem, kuru līdzekļu apjoms ir mazāks par 35 miljonu *euro* minimumu;

2.12 **iesaka** apvienot ES, dalībvalstu un reģionālajā līmenī esošos MVU informācijas centrus ar mērķi radīt vienu, pārskatāmu un viegli pieejamu vienas pieturas informācijas centru. Būtu jāveicina esošo reģionālo iestāžu un internetā sniegtu administratīvo pakalpojumu (e-administrācija) izmantošana;

Labāka pārvaldība

2.13 **īpaši iesaka** Eiropas Komisijai tās turpmākajās diskusijās Eiropas līmenī iekļaut reģionālo paraugpraksi. Reģioni var stimulēt potenciālā privātā kapitāla izmantošanu, veidojot un finansējot "neoficiālā kapitāla" tīklus, kuru ietvaros privātie investori kontaktējas ar ieceres un dibināšanas posmā esošiem uzņēmumiem;

2.14 **īpaši iesaka** finanšu pasākumus papildināt ar citiem instrumentiem. Reģioni ir svarīgi MVU darbības veicināšanai nepieciešamo infrastruktūru, piemēram, ražotāju sistēmu (klasteru) attīstības un profesionālo apmācību nodrošinātāji. Reģioniem vēl ir vērtīga pieredze, kas ir iegūta saistībā ar (ESF finansētu) uzņēmējdarbības inkubatoru ar kopēju infrastruktūru un personāla politiku izveidi, kā arī atbalstot inovācijas, nodrošinot apmācību un piedāvājot programmas uzņēmumu gatavības investīcijām veicināšanai. Nepieciešams arī izglītības programmās iekļaut uzņēmējdarbību. Tieši visu šo pasākumu savstarpējā papildināmība nodrošinās iesācējiem lielākas izredzes gūt panākumus;

2.15 **iesaka** dalībvalstīm vairāk atvērt savus tirgus, ieviest attiecīgos tiesību aktus un likvidēt jebkādas administratīvos šķēršļus pārrobežu sadarbībai, ieskaitot ar nodokļiem un eksporta kredīta galvojumu saistītus šķēršļus, nolūkā uzlabot Eiropas tirgus konkurētspēju un atvērtumu pasaules ekonomikā.

2.16 **iesaka** veicināt biznesa eņģeļu dalību reģionu ekonomikas attīstībā visā Eiropā un otrādi. Vispārzināms, ka biznesa eņģeļi parasti izvēlas veikt darbību savā reģionā, proti, 100 līdz 150 km radiusā no "eņģeļa" pastāvīgās dzīves vietas. Biznesa eņģeļu tīklam ir nepieciešama lielāka atpazīstamība.

2.17 **iesaka** izmantot tādu līdzekli kā reģionālais apgrozības fonds, kura ietvaros publiskie līdzekļi tiek virzīti ar fonda vai fondu starpniecību, lai palielinātu privātā sektora investēšanas spēju. Jaunajiem noteikumiem par valsts atbalstu būtu jāļauj reģioniem turpināt strādāt ar šo ilgtspējīgo līdzekli.

2.18 **iesaka** ar ES riska kapitāla instrumentiem atbalstīt reģionālos un dalībvalstu instrumentus. Papildu līdzfinansējums attiecībā uz fonda lielumu rada lielāku apjomu un kritisko masu, un, šādā veidā dažādojot ieguldījumu portfeli, varētu uzlabot fonda sekmīgumu. Tam arī būtu jārada pārrobežu investīciju iespējas, jāveicina sistēmu saskaņošana un jāmazina ES tirgu sadrumstalotība.

Briselē, 2007. gada 13. februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE

Reģionu komitejas atzinums “Efektivitāte un vienlīdzīgums Eiropas izglītības un apmācības sistēmās” “Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošana mūžizglītībai”

(2007/C 146/12)

REĢIONU KOMITEJA

- norāda, ka izslēgšana no izglītības sistēmas ir pirmais solis ceļā uz sociālo atstumtību, kurai seko atstumtība nodarbinātības jomā un vēlāk arī atstumtība no kultūras, sociālās un sabiedriskās dzīves. Komiteja uzsver, ka svarīgi ir samazināt skolu nepabeigušo skaitu, jo minētā parādība negatīvi ietekmē konkurētspēju un kohēziju;
- atzīst, ka pirmskolas izglītībai un agrīnām mērķorientētām programmām ilgtermiņā ir vislielākā atdeve visā mūžizglītības procesā, it īpaši attiecībā uz visnelabvēlīgākā stāvoklī esošām personām, un tāpēc atgādina, ka jāīsteno starpnozaru pieeja, kas paredz, ka izglītība ir viena no svarīgākajām vietējo un reģionālo pašvaldību kompetences jomām;
- piekrīt viedoklim, ka augstākās izglītības modernizācija ir būtisks factors zināšanu sabiedrībā, kas strauji attīstās. Augstākās izglītības iestādes ir ļoti būtisks “zināšanu trīsstūra” elements, ņemot vērā to nozīmi izglītībā, pētniecībā un jauninājumu izstrādē. Vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska nozīme līdzekļu novirzīšanā augstākās izglītības sistēmas modernizācijai;
- atbalsta abus izvirzītos mērķus, proti, palielināt kvalifikāciju pārredzamību un veicināt mobilitāti ES, bet uzsver, ka kvalifikāciju ietvarstruktūras arī turpmāk jāizstrādā valstu un reģionālajā līmenī. Tāpēc dalībvalstu kompetentajām iestādēm arī turpmāk jābūt atbildīgām par reformas īstenošanu.

REĢIONU KOMITEJA,

pamatojoties uz Komisijas paziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam “Efektivitāte un vienlīdzīgums Eiropas izglītības un apmācības sistēmās” COM(2006) 481 galīgā redakcija — SEC(2006) 1096;

pamatojoties uz priekšlikumu Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikumam par *Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai* COM(2006) 479 galīgā redakcija;

pamatojoties uz atzinumu par tematu “Integrēta rīcības programma mūžizglītības jomā” CdR 258/2004 fin ⁽¹⁾;

pamatojoties uz ziņojumu un ieteikumus, kas izriet no subsidiaritātes/proporcionalitātes pārraudzības tīkla (DI/CdR 2/2007), kurā pašlaik ir 49 partneri un kurš tika izveidots, pamatojoties uz atzinumiem par “Tiesību aktu labāku izstrādi 2004” (CdR 121/2005 fin) un par “Pamatnostādnēm subsidiaritātes un proporcionalitātes principu piemērošanai un uzraudzībai” (CdR 220/2004 fin), otrās izmēģinājuma pārbaudes;

pamatojoties uz Padomes 2006. gada 19. oktobra lēmumu konsultēties ar RK par minēto jautājumu saskaņā ar EK Līguma 265. panta 1. punktu;

pamatojoties uz Komitejas Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzticēt Kultūras, izglītības un pētniecības komisijai izstrādāt atzinumu par minēto tematu;

pamatojoties uz Kultūras, izglītības un pētniecības komisijas 2006. gada 30. novembrī pieņemto atzinuma projektu (CdR 335/2006 rev.1) (ziņotājs — *Geert Bourgeois*, Flandrijas valdības ministrs — BE/ETP),

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (14. februāra sēdē), pieņēma šo atzinumu.

1. Komisijas paziņojums Padomei un Eiropas Parlamentam “Efektivitāte un vienlīdzīgums Eiropas izglītības un apmācības sistēmās”

politiskais pasākums. Tā kā pirmsskolas izglītība lielākajā daļā valstu nav obligāta, vecāki var brīvi izvēlēties, vai sūtīt bērnus uz pirmsskolas izglītības iestādēm;

Plānot ieviest efektivitāti un vienlīdzīgumu

REĢIONU KOMITEJA

1.1 **pateicas** Komisijai par šo ieguldījumu debatēs attiecībā uz izglītības un arodmācības sistēmas reformu un **piekrīt** Komisijas uzskatam, ka atbildību par šo reformu jāuzņemas dalībvalstu kompetentajām iestādēm;

1.2 **atbalsta** viedokli, ka paies laiks, iekams ieguldījumi izglītībā un apmācībā nesīs augļus, tāpēc, pieņemot lēmumus par budžeta prioritātēm, valdībām būtu jāparedz ilgtermiņa plānošana vietējā, reģionālajā un valsts līmenī. Vairāki priekšlikumi, kas ietverti paziņojumā, var ietekmēt budžetu reģionālā un vietējā mērogā;

1.3 **piekrīt**, ka ilgtermiņa plānošana ir svarīga, taču uzsver, ka vietējās un reģionālās pašvaldības ir jāiesaista visu mūžizglītības stratēģiju izstrādāšanā un īstenošanā;

1.4 **piekrīt** tam, ka izglītības un apmācības sistēmās jāveido vērtēšanas kultūra, taču uzsver, ka jāpaplašina izpratne par resursu efektīvu izmantošanu. ⁽²⁾ Komiteja **aicina** pievērst uzmanību faktam, ka finansiālo šķēršļu, kas samazina agrīnās izglītības pieejamību, likvidēšana ir nozīmīgs, taču nepietiekams

1.5 **uzskata**, ka jāsteno ne tikai mērķorientēti politiskie pasākumi, lai vairāk bērnu apmeklētu pirmsskolas izglītības iestādes, bet arī jāparedz atvieglojumi un vecāku atbalsta pasākumi, lai panāktu, ka bērni, it īpaši no sociāli nelabvēlīgām ģimenēm vai tie, kas dzīvo kalnu, lauku vai mazapdzīvotos rajonos, regulāri apmeklē pirmsskolas izglītības iestādes;

1.6 **uzsver**, ka nepieciešami labi sagatavoti pedagogiskie darbinieki, lai nodrošinātu efektīvu izglītību agrīnās bērnības posmā, un tāpēc aicina veltīt vairāk pūļu skolotāju sagatavošanai;

1.7 tāpēc **aicina** veicināt vietējo un reģionālo pašvaldību paraugprakses apmaiņu, kā arī vietējo un reģionālo pašvaldību pārrobežu tīklu darbību, kas saistīta ar novērtēšanas uzlabošanu un kvalitātes nodrošināšanas veicināšanu;

1.8 **norāda**, ka izslēgšana no izglītības sistēmas ir pirmais solis ceļā uz sociālo atstumtību, kurai seko atstumtība nodarbinātības jomā un vēlāk arī atstumtība no kultūras, sociālās un sabiedriskās dzīves. Komiteja tāpēc **uzsver** ⁽³⁾, ka svarīgi ir samazināt skolu nepabeigušo skaitu, jo tas negatīvi ietekmē konkurētspēju un kohēziju ⁽⁴⁾;

⁽¹⁾ OVC 164, 5.7.2005., 59. lpp.

⁽²⁾ CdR 21/2000 fin.

⁽³⁾ RK 2006. gada 29. septembrī Helsinkos rīkotās konferences “Pirmās zināšanas — pamatizglītības nozīme konkurētspējas palielināšanā” secinājumi.

⁽⁴⁾ <http://www.cor.europa.eu/en/presentation/educ.asp>.

1.9 **atzinīgi vērtē to**, ka Komisija apņēmusies politikas plānošanas gaitā pamatoties uz faktiem un pārlicinošiem zinātniskās izpētes rezultātiem;

Pirmskolas izglītība: uzsvars uz mācībām agrīnā vecumā

REĢIONU KOMITEJA

1.10 **atzīst**, ka pētniecības rezultāti, tajā skaitā arī Ekonomiskās sadarbības un attīstības organizācijas (ESAO) nozīmīgais darbs minētajā jomā liecina, ka pirmskolas izglītībai un agrīnām mērķorientētām iesaistīšanas programmām ilgtermiņā ir vislielākā atdeve visā mūžizglītības procesā, it īpaši attiecībā uz vislabvēlīgākā stāvoklī esošām personām;

1.11 tomēr **atgādina**, ka jāīsteno starpnozaru pieeja, kas paredz, ka izglītība ir viena no svarīgākajām vietējo un reģionālo pašvaldību kompetences jomām, un **pauž nožēlu**, ka paziņojumā minētais fakts nav atzīts;

Pamatizglītība un vidējā izglītība: uzlabot pamatizglītības kvalitāti visiem

REĢIONU KOMITEJA

1.12 **atzīst** to, ka ES dalībvalstīs un attiecīgajos reģionos ir dažādas izglītības sistēmas ar dažādām metodēm, tomēr **piekrīt**, ka skolēnu agrīna "sadališana" atkarībā no viņu spējām var noteikt viņu turpmāko karjeru un dzīves ceļu;

1.13 **atbalsta** iekļaujošu izglītības sistēmu, kas nodrošina mūžizglītības iespējas visiem un atzīst tiesības iet uz skolu un piedalīties izglītības programmās;

1.14 **uzskata**, ka skolēnu nošķiršanas atlikšana līdz brīdim, kad viņi sasnieguši vidējās izglītības līmeni, kā arī iespējas pāriet no viena veida skolas uz citu var būt viens no veidiem, kā mazināt segregāciju, sekmēt vienlīdzīgumu, vienlaikus nemazinot efektivitāti, un attīstīt katra skolēna individuālās spējas;

1.15 **vairākkārt aicinājusi** izglītības sistēmā, cik vien ātri iespējams, īstenot pasākumus, lai atbalstītu skolēnus ar īpašām vajadzībām. Komiteja **uzsver**, ka būtiska nozīme ir sociālās atstumtības mazināšanai pamatizglītības posmā, kā arī minētajā jomā uzkrātās pieredzes apmaiņai. Komiteja **turklāt ierosina** pievērst tādu pašu uzmanību arī ļoti apdāvinātiem skolēniem. RK uzsver, ka vajadzīga izglītības sistēma, kurā pietiek izaicinā-

jumu visiem, un skola, kurā stimulē visus skolēnus. Tas attiecas gan uz mazāk sekmīgiem, gan sekmīgiem skolēniem;

1.16 **vērš uzmanību** uz imigrantu vajadzībām, kuri bieži vien izglītības sistēmā sastopas ar integrācijas problēmu, kas izriet no iespējamām apmācības nepilnībām viņu izcelsmes valstī un no iespējamās uzņēmējvalsts valodas nepārvaldīšanas. Lai atbilstoši izturētos pret šo iedzīvotāju daļu, skolotājiem jāsaņem īpaša apmācība;

1.17 **uzskata**, ka skolotāju un instruktoru motivācija, prasmes, iemaņas un algas, konsultāciju pakalpojumu pieejamība un ar infrastruktūru saistītie faktori, piemēram, atbilstošs mācību grupu lielums, būtiski ietekmē to, vai izdosies sasniegt augstas kvalitātes mācību rezultātus;

1.18 **uzskata**, ka svarīgi ir veidot saprotošu mācību vidi, kas veicina katra skolēna motivāciju, piepūli visa mācību procesa laikā un pārliecību par savām spējām. Komiteja arī **uzsver**, ka jānodrošina vecāku iesaistīšana izglītības procesā, norādot, ka skolēni, kuri nesaņem pietiekamu atbalstu ģimenē un vienaudžu vidū, ir pakļauti lielākam sociālās atstumtības riskam;

1.19 **uzsver**, ka ir svarīgi, lai paredzētie pasākumi nolūkā nostiprināt taisnīgumu un zināmas iedzīvotāju daļas īpašo vajadzību apmierināšanu ir saskaņoti ar centieniem uzlabot izglītības sistēmas efektivitāti un kvalitāti, un ka ir jāparedz mehānismi, kas nodrošinātu atbilstošu mācību procesa ātrumu;

1.20 **uzsver** nepieciešamību panākt līdzsvaru izglītības sistēmās starp vispārēju pamatapmācību un specializācijas iespējām. Vispārējo pamatzināšanu sastāvdaļai vienmēr jābūt zināšanām par Eiropas kultūru un vēsturi. Dažādās izglītības un apmācības sistēmās pietiekama uzmanība jāvelta arī Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikumam par pamatprasmēm mūžizglītībā.

Augstākā izglītība: uzlabot ieguldījumu piesaisti, vienlaikus paplašinot līdzdalību

REĢIONU KOMITEJA

1.21 **piekrīt** viedoklim, ka augstākās izglītības modernizācija ir būtisks faktors zināšanu sabiedrībā, kas strauji attīstās. Augstākās izglītības iestādes ir ļoti būtisks "zināšanu trīsstūra", proti, izglītības, pētniecības un inovācijas elements, ņemot vērā to ciešo saikni;

1.22 **norāda**, ka augstākās izglītības iestādēm tādēļ jāpaver plašākas iespējas jaunām studentu grupām, lielāka uzmanība jāvelta mūžizglītībai un jāpaplašina akadēmiskās izglītības pieejamība, kas ir būtiski priekšnoteikumi, lai sagatavotos demogrāfiskajām un strukturālajām pārmaiņām, kuras gaidāmas turpmākajās desmitgadēs;

1.23 **atzīst**, ka studentu skaita pieaugums un arvien augstākās kvalitatīvas izglītības un pētniecības izmaksas tomēr nozīmē to, ka jāpalielina valsts un attiecīgos gadījumos privātais finansējums. Vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir būtiska nozīme līdzekļu novirzīšanā augstākās izglītības sistēmas modernizācijai, jo īpaši mērķorientēti izlietojot Eiropas struktūrfondu līdzekļus;

1.24 **atgādina**, ka augstākās izglītības pieejamībai jābūt pēc iespējas iekļaujošai, lai ne tikai nodrošinātu zināšanu Eiropas nākotni, bet arī lai augstākā izglītība kalpotu par pamatu Eiropas sociālajai kohēzījai kopumā. Komiteja **vēlreiz norāda** uz augstākās izglītības vispārējo nozīmīgumu, kas izpaužas kā ieguldījums personības un demokrātiskā pilsoniskuma attīstībā, ka arī kultūras mantojuma apzināšanā ⁽²⁾;

1.25 **atzīmē**, ka paziņojumā liela vērība pievērsta mācību maksai kā vienam no līdzekļiem, lai palielinātu finansējumu, kā arī vairotu studentu un ģimeņu interesi par augstākās izglītības iestāžu darba rezultātiem. Šī mācību maksa nedrīkst kļūt par iemeslu atstumtībai finansiālo līdzekļu trūkuma dēļ. Komiteja **uzsver**, ka mācību maksa tomēr ir jautājums, ko nekad nedrīkst aplūkot atrauti, gluži pretēji, tas ir jautājums, kurš ir vienmēr jāaplūko plašākā dažādu faktoru kontekstā, kas saistīti ar finansālajiem stimuliem vai šķēršļiem augstākās izglītības apguvei. Tāpēc Komiteja aicina neveltīt uzmanību tikai mācību maksas jautājumam vien, bet izvēlēties plašāku un ar iepriekš minētajiem apstākļiem saistītu pieeju, ievērojot valstu, reģionālo un vietējo finansēšanas un nodokļu sistēmu īpatnības;

Profesionālā izglītība un apmācība: uzlabot izglītības kvalitāti un palielināt tās atbilstību vajadzībām darba tirgū

REĢIONU KOMITEJA

1.26 **piekrīt** Komisijas viedoklim, ka, iedzīvotājiem novecojot, augstais jauniešu bezdarba līmenis ES ilgākā laika periodā ir nepieņemama parādība, ņemot vērā faktu, ka palielinās pieprasījums pēc augsti kvalificētiem darbiniekiem;

1.27 **aicina** nostiprināt un attīstīt profesionālās izglītības un apmācības sistēmas valstīs, kurās tās ir vāji attīstītas, lai tās atbilstu ne tikai daudzo jauniešu, kuri meklē stabilu piekļuvi darba tirgum, bet arī paša darba tirgus prasībām;

⁽²⁾ CdR 154/2005 fn.

1.28 **atbalsta** Komisijas priekšlikumu veidot skaidrus un daudzveidīgus mehānismus pārejai no profesionālās izglītības un apmācības uz tālāko izglītību un nodarbinātību, un **atzinīgi vērtē** īpašo norādi, ka vietējais un reģionālais līmenis jāiesaista ieinteresēto pušu partnerības veidošanā, lai uzlabotu apmācības programmu, ko valsts paredzējusi bezdarbniekiem un nelabvēlīgo sabiedrības grupu pārstāvjiem, kvalitāti un atbilstību darba tirgus prasībām;

1.29 **norāda**, ka jāmodernizē skolotāju un instruktoru sagatavošana, ņemot vērā prasības, ko izvirza apmācāmo vidējā vecuma nemitīgā palielināšanās. Jāizstrādā īpašas pedagoģiskās metodes un mācību materiāli, uzmanību veltot elastīgām apmācības formām, kas piemērotas apmācāmajiem, kuri apvieno apmācību ar darba un ģimenes pienākumiem. Tāpēc izglītības un apmācības pasākumi būs saistīti ar sociālajiem jautājumiem, kuru risināšanā nozīmīga loma ir vietējām un reģionālajām pašvaldībām;

1.30 **uzsver**, ka visā ES jāievieš strukturēti mehānismi iepriekšējo mācību, it īpaši ārpus formālās izglītības sistēmas iegūto zināšanu un iemaņu izvērtēšanai. Šādai izvērtēšanai ir divi mērķi: nodarbinātības iespēju paplašināšana/sociālā iekļaušana un tālākās izglītības iespēju paplašināšana, balstoties uz iepriekš gūto mācību pieredzi;

1.31 tāpēc **atzinīgi vērtē** Eiropas Komisijas paziņojumu par tematu "Pieaugušo izglītība: Mūžu dzīvo — mūžu mācies" un piekrīt, ka Eiropā notiekošo demogrāfisko pārmaiņu apstākļos, lielāka uzmanība jāpievērš pieaugušo izglītībai un jāveic mērķorientēti, efektīvi ieguldījumi;

1.32 šajā sakarā **uzsver**, ka daudzās Eiropas valstīs galvenā atbildība par pieaugušo izglītību ir reģionālajam un vietējam līmenim, kas ir tieši ieinteresēts attīstīt darbinieku spējas. Tādēļ Komiteja **aicina** vairāk iesaistīt vietējo un reģionālo līmeni darbības, kas saistītas ar pieaugušo izglītību ES līmenī.

2. Priekšlikums: Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikums par Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošanu mūžizglītībai

REĢIONU KOMITEJA

2.1 **piekrīt** viedoklim, ka jāizveido īpaša Eiropas mācību procesā iegūto kvalifikāciju ietvarstruktūra, kas papildina noteikumus profesionālās kvalifikācijas jomā, īpaši tāpēc, ka Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūra mūžizglītībai padarīs pārredzamāku

un pamanāmāku pāreju starp dažādiem izglītības un apmācības veidiem. Tomēr mācību procesā iegūtajai kvalifikācijai ir arī svarīga nozīme pārejā no mācību vides uz darba dzīvi, un tāpēc to nevar aplūkot atrauti no jautājumiem, kas skar sagatavošanos profesionālajai darbībai;

2.2 **vērš** Komisijas **uzmanību** uz nepieciešamību sākt sistematisku šo likumdošanas priekšlikumu ietekmes novērtējumu vietējā un reģionālā mērogā, īpaši tādās jomās kā izglītība un arodmācība, kuru ieviešana daudzās dalībvalstīs ir vietējo un reģionālo pašvaldību kompetencē. Būtu lietderīgi šādu ietekmes novērtējumu elektroniski nopublicēt pilnībā visas ES oficiālajās valodās;

2.3 **atzinīgi vērtē** Komisijas izstrādāto Kvalifikāciju ietvarstruktūru un atbalsta abus tās izstrādāšanas mērķus, proti, palielināt kvalifikāciju pārredzamību un veicināt mobilitāti Eiropas Savienībā. Komiteja tomēr **uzsver**, ka Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūra nav izstrādāta, lai noteiktu kvalifikācijas prasības, bet kvalifikāciju ietvarstruktūras tiek izstrādātas valstu/reģionālajā līmenī. Tāpēc vietējā un reģionālā līmeņa kompetentās iestādes ir jāiesaista valstu/reģionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru piesaistīšanā Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai;

2.4 **piekrīt** Komisijas viedoklim, ka valstu un Eiropas kvalifikāciju ietvarstruktūras vienkāršos visu veidu izglītības apstiprināšanu. Komiteja **atzinīgi vērtē** šādu iekļaujošu pieeju, to tādējādi tiek atzīts, ka jāpanāk formālās, neformālās un blakusizglītības atzīšana mūžizglītības procesā, un **piekrīt**, ka nelabvēlīgo grupu pārstāvju svarīgāko iemaņu un prasmju atzīšanai ir īpaša nozīme vienlīdzīgu iespēju veicināšanā ⁽⁶⁾;

2.5 **uzskata**, ka Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūra būs lietderīgs instruments, kas ļaus palielināt Eiropas valstu un reģionu izglītības sistēmu savstarpējo uzticēšanos un kurš veicinās prasmju, zināšanu un pieredzes apmaiņu visā ES teritorijā, tādējādi pozitīvi ietekmējot mobilitāti, konkurētspēju un nodarbinātību;

2.6 **aicina** Komisiju tomēr precizēt, kā savstarpēji ir saistīti kvalifikācijas līmeņi, Direktīva 2005/36/EK, kā arī formālās un neformālās izglītības sertificēšanas noteikumi, kas ir jau pieņemti vai kuri pašreiz tiek izstrādāti valstu un reģionālajā līmenī ⁽⁷⁾;

2.7 neatkarīgi no mūžizglītības stratēģiju plašākās perspektīvas, kurā ietverti sociālās iekļaušanas, nodarbināmības un

personības attīstības mērķi, **atzinīgi vērtē** to, ka Komisija pievērsusi uzmanību mācību procesa konkrētajiem rezultātiem, proti, izstrādājusi kvalifikāciju aprakstu, norādot nepieciešamās zināšanas, prasmes un iemaņas;

2.8 **uzskata**, ka kvalifikācijām jābūt salīdzināmām neatkarīgi no tā, kādā veidā un kādā mācību iestādē tās iegūtas. Uz mācību rezultātiem vērsta pieeja padara vienkāršāku dažādās valstīs, kā arī izglītības un apmācības sistēmās iegūto kvalifikāciju salīdzināšanu, tādējādi atvieglojot ES vietējo un reģionālo izglītības iestāžu darbību;

2.9 mācību rezultāti un deskriptori var arī kalpot kā atskaites punkti kvalitātes nodrošināšanai, tādējādi uzlabojot Eiropas sadarbību kvalitātes nodrošināšanas un novērtēšanas lēmumu savstarpējās atzīšanas jomā. Tādēļ Komiteja **atzinīgi vērtē** to, ka ieteikumā ir skaidra norāde uz Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras kā pārredzamības nodrošināšanas instrumenta un kvalitātes nodrošināšanas pamatprincipu saikni, jo kvalitātes nodrošināšanas principi var būtiski ietekmēt savstarpējās uzticēšanās veidošanos, kas ir pamats kvalifikāciju starptautiskajai atzīšanai;

2.10 **aicina** sekmēt sadarbības un paraugprakses izplatīšanas sistēmas veidošanu, lai pastāvīgi notiktu pieredzes apmaiņa. Tas ļautu izvirzīt uzmanības centrā pozitīvās attīstības tendences, kas vērojamas dalībvalstīs, it īpaši vietējā un reģionālajā līmenī. Tādēļ Komiteja **iesaka** sekmēt tādu Eiropas mēroga tīklu darbību, kas izplata paraugpraksi, veicinot apmācības pieejamību, it īpaši ar vietējās un reģionālās partnerības starpniecību;

2.11 **uzsver**, ka Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrā jārespektē ES vietējo un reģionālo pašvaldību dažādība un stiprās puses. Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūra būs instruments, kas ļaus salīdzināt dažādās valstīs iegūtas kvalifikācijas, un tā neaizstās, bet gan papildinās valstu un reģionālās kvalifikāciju ietvarstruktūras;

2.12 **uzskata**, ka EKI piemērošana paredzamā veidā izraisīs citus pasākumus Kopienas mērogā, un **uzsver** faktu, ka šajā gadījumā vajadzēs veikt padziļinātu šo vēlāko pasākumu subsidiaritātes un proporcionālītātes analīzi;

2.13 **aicina** lietot skaidrus deskriptorus, kā arī precīzi saskaņot esošās reģionālās kvalifikāciju ietvarstruktūras un Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūru.

⁽⁶⁾ CdR 31/2006 fin.

⁽⁷⁾ Eiropas Parlamenta rezolūcija par tematu "Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras izveidošana" (2006/2002 (INI)).

2.14 Ieteikumi dalībvalstīm

Iesniegusi Komisija	RK grozījums
<p>IESAKA DALĪBVALSTĪM VEIKT ŠĀDUS PASĀKUMUS:</p> <p>2. Līdz 2009. gadam piesaistīt nacionālo kvalifikācijas sistēmu Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai, ... attīstot nacionālo kvalifikāciju sistēmu, tajos gadījumos, kad tas atbilst valsts likumdošanai un praksei.</p> <p>5. Izraudzīties valsts centru, kas atbalstītu un koordinētu saikni starp nacionālo kvalifikāciju sistēmu un Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūru.</p> <p>Centra uzdevumi ir šādi: (...)</p> <p>(e) nodrošināt visu attiecīgo valsts ieinteresēto personu iesaistīšanu atbilstīgi valsts tiesību aktiem un praksei, ieskaitot augstākās izglītības un profesionālās izglītības un apmācības iestādes, sociālos partnerus, nozares un ekspertus jautājumos par kvalifikāciju salīdzināmību un izmantošanu Eiropas līmenī.</p>	<p>IESAKA DALĪBVALSTĪM VEIKT ŠĀDUS PASĀKUMUS:</p> <p>2. Līdz 2010. gadam piesaistīt nacionālo/reģionālo kvalifikācijas sistēmu Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai, ... attīstot nacionālo/reģionālo kvalifikāciju sistēmu, tajos gadījumos, kad tas atbilst valsts/reģionu likumdošanai un praksei.</p> <p>5. Izraudzīties valsts/reģionālo koordinācijas punktu, kas atbalstītu un <u>sadarbībā ar citām ieinteresētajām valsts/reģionālajām iestādēm</u> koordinētu saikni starp nacionālo/reģionālo kvalifikāciju sistēmu un Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūru.</p> <p><u>Dalībvalstīs, kurās reģionālo koordinācijas punktu izveide būtu konstitucionāli neiespējama, valsts koordinācijas punktā jāparedz atbilstoša un pietiekama reģionu pārstāvība ar likumdošanas pilnvarām.</u></p> <p><u>Tomēr valstu/reģionālos koordinācijas punktus iespēju robežās ir jāizveido, balstoties uz jau esošām struktūrām. Ja izrādīsies nepieciešams veidot jaunu struktūru (ex novo), administratīvos izdevumus jāsamazina līdz minimumam.</u></p> <p><u>Galīgo lēmumu izveidot valsts koordinācijas punktu vai reģionālos koordinācijas punktus jāpieņem katras dalībvalsts atbildīgajām iestādēm.</u></p> <p><u>Koordinācijas punkta uzdevumi ir šādi: (...)</u></p> <p>(e) <u>saskaņojot ar vietējām un reģionālajām pašvaldībām, nodrošināt visu attiecīgo valsts, reģionālo un vietējo ieinteresēto personu iesaistīšanu atbilstīgi valsts tiesību aktiem un praksei, ieskaitot augstākās izglītības un profesionālās izglītības un apmācības iestādes, sociālos partnerus, nozares un ekspertus jautājumos par kvalifikāciju salīdzināmību un izmantošanu Eiropas līmenī.</u></p>

Pamatojums

Jānorāda uz vietējā un reģionālā līmeņa nozīmi, jo daudzās dalībvalstīs vietējām un reģionālajām pašvaldībām ir uzticēti tieši pienākumi un piešķirtas pilnvaras izglītības un apmācības jomā, **tajā skaitā tiesības izveidot kvalifikāciju ietvarstruktūru**. Pašvaldību pienākums ir nodrošināt izglītības un apmācības pakalpojumus, kas veido mūžizglītības sistēmu, sniedzot pirmskolas, skolas, jaunatnes, pieaugušo un sabiedriskos pakalpojumus.

Komisija vēlas izveidot kontaktpunktu dalībvalstu līmenī, taču tas pildīs koordinācijas punkta funkcijas tikai tādā gadījumā, ja koordinācija tiks nodrošināta visos līmeņos.

Tā kā apspriešanās par nacionālo/reģionālo kvalifikāciju ietvarstruktūru piesaistīšanu Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai būs plaša un tā kā ieteikums netiks pieņemts ātrāk kā 2007. gada beigās vai 2008. gada sākumā, 2010. gads ir reālāks piesaistīšanas termiņš nekā 2009. gads.

2.15 Komisijas nodoma apstiprināšana

Iesniegusi Komisija	RK grozījums
<p>APSTIPRINA KOMISIJAS NODOMU:</p> <p>2. Izveidot Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras padomdevēju grupu (kurā būtu valstu centru pārstāvji, Eiropas sociālie partneri un vajadzības gadījumā citas ieinteresētās personas), lai pārraudzītu, sadarbotos un nodrošinātu procesa kvalitāti un vispārēju saskanību, kvalifikāciju sistēmas piesaistot Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai.</p> <p>3. Pārraudzīt rīcību atbilstīgi šim ieteikumam ...</p>	<p>APSTIPRINA KOMISIJAS NODOMU:</p> <p>2. Izveidot Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras padomdevēju grupu (kurā būtu valstu/reģionālo centru pārstāvji, Eiropas sociālie partneri un vajadzības gadījumā citas ieinteresētās personas), lai pārraudzītu, sadarbotos un nodrošinātu procesa kvalitāti un vispārēju saskanību, <u>nacionālās/reģionālās</u> kvalifikāciju sistēmas piesaistot Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūrai;</p> <p><u>Sadarbībā ar dalībvalstīm novērtēt ...</u></p>

Pamatojums

Tā kā kvalifikāciju ietvarstruktūras tiek izstrādātas valstu/reģionālajā līmenī, novērtēšanas procesā jāiesaista ne tikai Komisijai, bet arī dalībvalstis.

2.16 Definīcijas

RK pauž nožēlu, kas līdztekus nacionālajām kvalifikāciju ietvarstruktūrām nav minētas reģionālās kvalifikāciju ietvarstruktūras. Pretēji tam, kas pausts Komisijas ierosinājumā iekļautajās definīcijās, jāpiezīmē, ka dažās dalībvalstīs ir garantēta reģionu autonomija kvalifikāciju ietvarstruktūru izveidošanā, tāpēc tās nevar uzskatīt par nacionālajām kvalifikāciju ietvarstruktūrām "pakārtotām ietvarstruktūrām".

2.17 I pielikums: deskriptori

RK atzīst, ka deskriptoru sarakstā ievērots līdzsvars starp dažādajiem mācību veidiem, kādos var iegūt kvalifikācijas.

Komiteja norāda, ka jānodrošina 5.-8. līmeņa deskriptoros iekļauto definīciju sakrītība ar Eiropas Augstākās izglītības telpas kvalifikāciju ietvarstruktūras deskriptoriem, ko par augstāko izglītību atbildīgie ministri jau ir apstiprinājuši 2005. gadā saistībā ar Boloņas procesu. Šajā sakarā ir svarīgi atzīmēt, ka Boloņas kvalifikāciju ietvarstruktūrā līmeņi noteikti ne tikai atkarībā no mācību rezultātiem, bet arī no **iegūtajiem kredītpunktiem saskaņā ar Eiropas kredītpunktu pārnese sistēmu (ECTS)**, tādējādi atvieglojot līmeņu salīdzināšanu.

Tāpēc RK atbalsta Komisijas ieceri izstrādāt kredītpunktu pārnese sistēmu profesionālās izglītības un apmācības jomā, un uzskata, ka ilgtermiņā jāizveido visu mūžizglītības jomu aptveroša kredītpunktu pārnese sistēma, lai palielinātu Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūras piemērošanas efektivitāti.

2.18 II pielikums: kopīgi kvalitātes nodrošināšanas principi

Kaut arī RK norādījusi uz pārredzamības (Eiropas Kvalifikāciju ietvarstruktūra), kvalitātes nodrošināšanas un kvalifikāciju atzīšanas trīspusējo saikni, tā vēlētos uzsvērt, ka 3. pielikums ir pārāk vispārīgs, lai aizstātu jau izveidotās sistēmas, principus un standartus, kas izstrādāti, lai veicinātu Eiropas sadarbību kvalitātes nodrošināšanā konkrētos izglītības un apmācības sektoros. Jāpiebilst arī, ka daži principi nav īsti piemēroti skolu izglītības novērtēšanai. Tāpēc RK vēlētos atgādināt par tādiem nozīmīgiem dokumentiem kā Eiropas Parlamenta un Padomes ieteikums (2001. gada 12. februāris) par *Eiropas sadarbību kvalitātes novērtēšanā skolu*

izglītībā (OV L 60, 1.3.2001., 51.-53. lpp.), ieteikums (2006. gada 15. februāris) par Turpmāko Eiropas sadarbību kvalitātes novērtēšanā augstākajā izglītībā (OV L 64, 4.3.2006., 60. lpp.) un Padomes secinājumi (2004. gada 18. maijs) par Kvalitātes nodrošināšanu profesionālajā izglītībā un apmācībā (9599/04).

Briselē, 2007. gada 14. februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE

Reģionu komitejas atzinums “Eiropas Komisijas 2001. gadā publicētās Baltās grāmatas par transporta politiku vidusposma pārskats”

(2007/C 146/13)

REĢIONU KOMITEJA

- uzskata, ka ES transporta politikas galvenais mērķis ir radīt apstākļus, kas nodrošina Eiropas transporta efektivitāti un ilgtspēju. Šī mērķa īstenošanai nepieciešams censties mazināt Eiropas transporta tīkla problēmas pārrobežu līmenī, novēršot pierobežas zonu izolētību, ko radīja agrākā Eiropas pārdale ar “dzelzs aizkaru”, kā arī problēmas 27 dalībvalstu ES pierobežā ar kandidātvalstīm (Horvātiju, Turciju) un uz ES robežām ar tādām kaimiņvalstīm un reģioniem kā Vidusjūras reģiona valstīm Ziemeļāfrikā, un Gibraltāra jūras šauruma transporta tīkla mezglā;
- vēlas uzsvērt arī, ka ES transporta politikas mērķi ir jāīsteno pirmām kārtām, izveidojot juridisku un institucionālu ietvaru, kas nodrošinātu dažādu iesaistīto pušu (tirgus dalībnieku u.c.) vienlīdzīgas iespējas darbībām transporta jomā. Valsts iestāžu regulējums un intervence ir pieļaujama tikai tad, ja tas ir nepieciešams tirgus nepilnību dēļ, un minētajiem pasākumiem jābūt tādiem, kas atbilst dalībvalstu, reģionu un pilsētu budžetu iespējām;
- uzskata par prioritāti līdzsvarot sauszemes transporta modālo dalījumu, lai novērstu gandrīz ekskluzīvu plūsmas koncentrēšanos uz Eiropas autoceļiem. Vienlaikus Komiteja uzskata, ka ir jāizstrādā tādas stratēģijas dažādiem transporta veidiem un vairākveidu pārvadājumiem, kas garantētu transporta sistēmu vispārējo efektivitāti.

REĢIONU KOMITEJA,

ŅEMOT VĒRĀ 2001. gadā publicēto Balto grāmatu par Eiropas transporta politiku, kas nosaka minētās politikas pamatnostādnes līdz 2010. gadam un paredz arī tās īstenošanas vidusposma pārskatu 2006. gadā, kā arī dokumentu “Kravu pārvadājumu loģistika Eiropā — ilgtspējīgas mobilitātes izšķirošais faktors” (COM (2006) 336 galīgā redakcija),

ŅEMOT VĒRĀ Biroja 2006. gada 25. aprīļa lēmumu uzdot Teritoriālās kohēzijas politikas komisijai izstrādāt atzinumu par šo tematu,

ŅEMOT VĒRĀ Komisijas 2006. gada 22. jūnija paziņojumu Padomei un Eiropas Parlamentam “Eiropas dinamisma saglabāšana — ilgtspējīga attīstība mūsu kontinentā: Eiropas Komisijas 2001. gadā publicētās Baltās grāmatas par transporta politiku vidusposma pārskats”,

ŅEMOT VĒRĀ iepriekšējos Komitejas atzinums, tostarp atzinumu “Baltā grāmata par Eiropas transporta politiku līdz 2010. gadam — laiks izdarīt izvēli” (CdR 54/2001 fin) ⁽¹⁾, “Eiropas transporta tīkli un koridori — izaugsmes faktors un kohēzijas instruments” (CdR 291/2003 fin) ⁽²⁾, atzinumu par tematu “Zemu izmaksu aviokompānijas un teritoriālā attīstība” (CdR 63/2004 fin) ⁽³⁾, atzinumu “Kopienas vadlīnijas lidostu finansējumam un valsts atbalsts aviokompānijām lidojumu uzsākšanai no reģionālajām lidostām” (CdR 76/2005 fin), atzinumu “Visu transporta veidu drošība, ieskaitot jautājumu par finansēšanu” (CdR 209/2005 fin) un atzinumu par tematu “Trešā likumdošanas pakete kuģošanas drošībai” (CdR 43/2006 fin),

ŅEMOT VĒRĀ atzinuma projektu (CdR 119/2006 rev. 2), ko Teritoriālās kohēzijas politikas komisija pieņēma 2006. gada 11. decembrī (ziņotājs — **Jan Zahradník kgs** (PPE/CZ) (Dienvidbohēmijas reģionālās padomes priekšsēdētājs (*Hejzman Jihočeského kraje*)),

68. plenārajā sesijā, kas notika 2007. gada 13. un 14. februārī (14. februāra sēdē), pieņēma šo atzinumu.

ŅEMOT VĒRĀ

atjaunotā Lisabonas stratēģija

1) Komisijas veikto publisko konsultāciju rezultāti attiecībā uz Baltās grāmatas par ES transporta politikas vidusposma pārskatu,

— kurā tiek atzīts, ka IKP pieaugums ES ir zemāks par prognozēto;

2) šo konsultāciju laikā Eiropas pilsētu un reģionu pārstāvju izteiktās piezīmes,

— kurā svarīga nozīme tiek piešķirta transporta nozares kā ekonomiskās izaugsmes galvenā virzītājspēka attīstībai;

3) situācijas attīstība pasaulē, panākumi Eiropas integrācijas jomā un Eiropas transporta nozares attīstība pēdējo piecu gadu laikā, ko raksturo atsevišķi jauni aspekti, piemēram:

— kurā Eiropas transporta politika tiek uzskatīta par galveno ES konkurētspējas veicināšanas priekšnoteikumu;

Eiropas Savienības paplašināšana 2004. un 2007. gadā

— kurā turpina izvirzīt mobilitāti par vienu no Eiropas transporta politikas galvenajiem mērķiem,

— divpadsmit jaunām dalībvalstīm pievienojoties Savienībai, tās teritorija paplašinājās līdz aptuveni 1 100 000 km² (par 36 % no 15 valstu ES teritorijas);

— jauno dalībvalstu transporta infrastruktūru kvalitāte bija un arī šobrīd ir ievērojami zemāka nekā 15 valstu ES transporta infrastruktūru kvalitāte;

— iekšēja tirgus izveide šajās valstīs jūtami palielināja pārvadājumu apjomu, jo īpaši autopārvadājumu jomā;

— jauno dalībvalstu transporta tīkls, jo īpaši pierobežas rajonos, lielpilsētu perifērijās un zonās ar augstu rūpniecības koncentrāciju, nav piemērots jaunajiem apstākļiem,

nepietiekami finanšu līdzekļi

— visās ES dalībvalstīs transporta infrastruktūrām piešķirtais finansējums ir zemāks par 1 % no IKP un 2007.-2013. gada budžetā minētajai jomai paredzēti 8 miljardi *euro* (neskatoties uz to, ka Komisija novērtēja vajadzības vairāk nekā 20 miljardu *euro* apmērā);

— Eiropas transporta tīkla 30 prioritārajiem projektiem vien būtu nepieciešami 250 miljardi *euro* (jeb 0,16 % no ES IKP) un visu Eiropas nozīmes projektu īstenošanai būtu papildus nepieciešami 600 miljardi *euro*,

⁽¹⁾ OVC 192, 12.8.2002., 8. lpp.

⁽²⁾ OVC 109, 30.4.2004., 10. lpp.

⁽³⁾ OC C 318, 22.12.2004., 7. lpp.

ekonomikas globalizācija

- ko raksturo, piemēram, Eiropas un Āzijas valstu tirdzniecības apjoma pieaugums, nosaka jaunu kapacitāšu, orientācijas, grāmatvedības un Eiropas transporta tīkla struktūras dažādošanas nepieciešamību;
- kuras sakarā ir jāsecina, ka vienīgi gaisa un jūras transporta nozarēm ir patiesi globāls raksturs,

ar terorismu saistītais risks

- terora akti Ņujorkā, Madridē un Londonā pierādīja transporta sistēmu, kuru drošība un uzticamība ir apdraudētas, neaizsargātību,

un ņemot vērā Eiropas reģionu un pilsētu intereses, kas balstās uz zināmiem faktiem, tostarp

- to iekļaušana Eiropas transporta sistēmā un Eiropas transporta tīklā ir būtisks nosacījums, lai pilnvērtīgi izmantotu brīvā tirgus priekšrocības, un tā tieši ietekmē to konkurētspēju un ekonomiskos rādītājus;
- transporta infrastruktūru attīstība veicina preču apmaiņu, kas savukārt ir ekonomiskās izaugsmes un teritoriālās kohēzijas veicinātājs, un sniedz iespēju veidot iedzīvotājiem un viņu pašvaldībām tuvu Eiropu;
- vienīgā iespēja efektīvi savienot paplašināto ES un nodrošināt tās teritoriālo kohēziju ir izveidot trūkstošos savienojumus un novērst Eiropas transporta tīkla galvenajās asīs pastāvošos šķēršļus, pagarināt tīkla galvenos koridorus uz kaimiņvalstīm un reģioniem, kā arī censties novērst minētos trūkumus pierobežas teritorijās;
- lai arī runa ir par Eiropas mēroga transportu, tā pozitīvās un negatīvās sekas nopietni jūtamas arī reģionālajā un vietējā līmenī, jo tas ir cieši saistīts ar reģionālo attīstību un pilsētplānojumumu (*urban planning*);
- un otrādi — pilsētu un reģionālais transports lielā mērā ietekmē transporta radītās negatīvās sekas, piemēram, saistībā ar CO₂ emisijām, trokšņa piesārņojumu un satiksmes negadījumu izraisītiem zaudējumiem;
- ka vietējām pašvaldībām ir tiešs pienākums veidot un attīstīt reģionālā un pilsētu transporta sistēmas, radīt apstākļus to darbības uzlabošanai un rūpēties par to drošību un uzticamību;
- kopīga rīcība visos līmeņos — no Kopienas iestādēm līdz pat vietējām pašvaldībām, kas pamatojas uz reālu subsidiari-

tātes, sadarbības, informācijas savstarpējas apmaiņas un atbilstošu ekonomisko stimulu principu, var uzlabot pilsētu un reģionālā transporta efektivitāti.

1. Vispārējās piezīmes

1.1 Reģionu komiteja piekrīt Komisijas viedoklim par to, ka mobilitātei ir jābūt vienam no ES transporta politikas un atjaunotās Lisabonas stratēģijas prioritārajiem mērķiem. Tādēļ ir jānodrošina efektīvu, drošu, ilgtspējīgu un uzticamu transporta veidu attīstība, īpašu vērību pievēršot dažādu transporta veidu kombinētam izmantojumam.

1.2 Komiteja secina, ka transports ir Eiropas integrācijas neatņemama sastāvdaļa no tāda viedokļa, ka tas nodrošina personu un preču brīvu kustību. Ar transportu saistās arī Eiropas Savienības vēlamā, t.i., ekonomiskā izaugsme. Komiteja iebilst pret Eiropas integrācijas ideju, kas paredz ieviest regulējumu nekoordinētu samazinājumu un ierobežojumu veidā, jo šajā jomā nav vienkāršu risinājumu. Tieši pretēji — ir jāpieņem jauni tiesību akti, ar kuru palīdzību tiktu dažādos veidos liberalizēti atsevišķi minētās nozares sektori, ņemot vērā vietējos un reģionālos apstākļus, jāaskaņo dažādiem transporta veidiem piemērojami noteikumi un jāveicina to savstarpējā savietojamība un sadarbība.

1.3 Komiteja uzskata, ka **Eiropas transporta politikas galvenais mērķis** ir radīt apstākļus, kas nodrošina Eiropas transporta efektivitāti un ilgtspēju. Šī mērķa īstenošanai nepieciešams:

- izveidot brīvu transporta tirgu;
- izveidot saskaņotu Eiropas transporta tīklu;
- papildināt trūkstošos savienojumus un novērst pastāvošos trūkumus Eiropas transporta tīkla galvenajās asīs;
- savienot šī tīkla galvenās asis ar kaimiņvalstu un reģionu transporta asīm, tādējādi veicinot īpaši tādu attālo reģionu teritoriālo kohēziju, kas atrodas pie ES robežām;
- censties mazināt Eiropas transporta tīkla problēmas pārrobežu līmenī, novēršot pierobežas zonu izolētību, ko radīja agrākā Eiropas pārdale ar “dzelzs aizkaru”, kā arī problēmas 27 dalībvalstu ES pierobežā ar kandidātvalstīm (Horvātiju, Turciju) un uz ES robežām ar tādām kaimiņvalstīm un reģioniem kā Vidusjūras reģiona valstīm Ziemeļāfrikā, un Gibraltāra jūras šauruma transporta tīkla mezglā;

- nodrošināt reģioniem un pilsētām vispārēju un vieglu piekļu Eiropas transporta tīkliem, tādējādi veicinot teritoriālo kohēziju;
  - veicināt Eiropas komunikāciju tīklu un tādas apjomīgas infrastruktūras izbūvi, kas uzlabotu satiksmi (vismaz) starp katras dalībvalsts vispiedzīvotākajiem reģioniem un pārējām Eiropas Savienības daļām, lai tādējādi sniegtu lielu ieguldījumu iekšējā tirgus attīstīšanā un Eiropas apziņas veidošanā;
  - lietderīgi izmantot visus pieejamos Eiropas transporta veidus optimālai esošo infrastruktūru kapacitāšu, savietojamības un sinerģiju izmantošanai;
  - lai atrisinātu pārslogoto zonu problēmu, veidot jaunas Eiropas transporta infrastruktūras vietas, kur, neskatoties uz īstenotajiem pasākumiem saskaņā ar iepriekš minētajiem nosacījumiem, esošais aprīkojums ir nepietiekams;
  - novērst fiziskus, tehniskus un organizatoriskus šķēršļus, kas kavē preču un personu optimālu kustību vai to pārvadāšanu starp dalībvalstīm;
  - labāk ievērot starpkontinentālo pārvadājumu prasības, ņemot vērā Eiropas Savienības ģeogrāfisko iedalījumu un dalībvalstu jauno teritoriālo sadalījumu;
  - efektīvi organizēt pārvadājumus, iedalīt infrastruktūras jaudu augsta riska zonās (reģionos), izmantojot uz tirgu orientētus instrumentus, kā tirdzniecība ar tranzīta tiesībām.
- 1.4 Reģionu komiteja uzskata, ka ar Eiropas transporta politiku saistīts mērķis, stingri ievērojot subsidiaritātes principus, ir izstrādāt arī kopīgu rīcību, lai risinātu problēmas, kuru individuāla risināšana katras dalībvalsts, reģiona vai pilsētas līmenī ir mazāk efektīva; šādas rīcības mērķis ir:
- mazināt transporta negatīvo ietekmi uz vidi, tostarp pildot no Kioto protokola izrietošās saistības attiecībā uz CO₂ emisijām;
  - nodrošināt enerģijas avotu ilgtspējīgu lietošanu transporta jomā un izmantot alternatīvos enerģijas avotus, tajā skaitā biodeģvielu;
  - nostiprināt drošības normas un mazināt satiksmes negadījumu risku;
  - veicināt inovatīvas iniciatīvas transporta nozarē;
- ļaut ES kopumā un līdz ar to katrai dalībvalstij pielāgoties pasaules transporta tirgus radītajām pārmaiņām.
- 1.5 Reģionu komiteja vēlas uzsvērt arī, ka ES transporta politikas mērķi ir jāsteno pirmām kārtām, izveidojot juridisku un institucionālu ietvaru, kas nodrošinātu dažādu iesaistīto pušu (tirgus dalībnieku u.c.) vienlīdzīgas iespējas darbībām transporta jomā. Valsts iestāžu regulējums un intervence ir pieļaujama tikai tad, ja tas ir nepieciešams tirgus nepilnību dēļ, un minētajiem pasākumiem jābūt tādiem, kas atbilst dalībvalstu, reģionu un pilsētu budžetu iespējām.
- 1.6 Attiecībā uz 2001. gada Baltās grāmatas īstenošanas rezultātiem, Reģionu komiteja uzskata, ka, lai sasniegtu Eiropas transporta politikas mērķus, ir nepieciešams:
- panākt Eiropas transporta politikas turpmāko instrumentu struktūras atbilstību iepriekšminētajām prioritātēm;
  - nodrošināt prioritātēm atbilstoša instrumentu un pasākumu kopuma struktūru, kas atbilst patiesam subsidiaritātes principam, lai radītu saskaņotas struktūras katram publiskās pārvaldes līmenim atsevišķi, pamatojoties, piemēram, uz to pilnvarām un atbildību;
  - piešķirt pietiekamu finansējumu minēto instrumentu un pasākumu īstenošanai visos līmeņos, kur transports ietekmē ES tautsaimniecības rādītājus un iedzīvotāju dzīves kvalitāti.
- 1.7 Komiteja uzskata, ka ir būtiski nodrošināt pašvaldībām nepieciešamās tiesības piedalīties Eiropas transporta politikas definēšanā. Baltās grāmatas par transporta politiku vidusposma pārskatā reģionu loma šajā sakarā nav skaidri noteikta.
- 1.8 Komiteja uzskata, ka pašreizējā Baltās grāmatas vidusposma pārskata redakcijā ir nepietiekami izceltas katras piedāvātās iniciatīvas prioritātes un izsaka bažas, ka līdz ar to dokumenta efektivitāte tiek ierobežota. Tādēļ Komiteja ierosina iniciatīvu sarakstu (Orientējošs kopsavilkums — galveno darbības virzienu uzskaitījums) pārstrādāt, lai tas nebūtu hronoloģisks, bet gan veidots atbilstoši dažādu izvirzīto mērķu prioritātēm un kompetenču jomām saskaņā ar subsidiaritātes principu. Komiteja uzskata, ka katram pasākumam būtu jāieceļ atbildīgie koordinatori. Tā uzskata arī, ka minēto pasākumu mērķis nav dokumenta publicēšana, bet gan no dokumenta konsekventas īstenošanas izrietošas reālas kvalitatīvas pārmaiņas.

1.9 Turklāt Reģionu komiteja prasa pirms jebkuru jaunu reglamentējošu vai intervences pasākumu pieņemšanas valsts iestāžu līmenī izskatīt iespējas sasniegt tādus pašus rezultātus ar tirgus mehānismu piemērošanu transporta jomā.

1.10 Saskaņā ar iepriekš minēto Komiteja ierosina papildināt 2006. gada Baltās grāmatas virsrakstu ar apakšvirsrakstu "Laiks rīkoties", atsaucoties uz 2001. gada Baltās grāmatas apakšvirsrakstu "Laiks izdarīt izvēli". Vienīgā garantija panākt cerētos rezultātus ir sistemātiski pārņemt dalībvalstu līmenī Kopienas transporta politiku jomā pieņemtos lēmumus, pēc tam pārņemot tos reģionālo un vietējo pašvaldību līmenī līdz to īstenošanai dzīvē.

2. Sauszemes transports

2.1 Reģionu komiteja uzskata par prioritāti līdzsvarot sauszemes transporta modālo dalījumu, lai novērstu gandrīz ekskluzīvu plūsmas koncentrēšanos uz Eiropas autoceļiem. Vienlaikus Komiteja uzskata, ka ir jāizstrādā tādas stratēģijas dažādiem transporta veidiem un vairākveidu pārvadājumiem, kas garantētu transporta sistēmu vispārējo efektivitāti.

2.2 Reģionu komiteja izsaka gandarījumu par Komisijas priekšlikumu, kura mērķis ir pātrināt tehnisko un funkcionālo šķēršļu novēršanu starptautiskā dzelzceļa transporta jomā, kā arī atbalstīt ritošā sastāva pozitīvu un efektīvu vienādošanu un standartizāciju.

2.3 Komiteja uzskata arī, ka dzelzceļa un autotransporta noteikumu saskaņošana jāpabeidz atbilstīgi 2001. gada Baltajai grāmatai, lai dzelzceļa transporta konkurētspēju palielinātu salīdzinājumā ar autotransportu un nodrošinātu līdzvērtīgu dzelzceļa transporta daļu kopējā pārvadājumu apjomā.

2.4 Pieredze liecina, ka liberalizācijas procesi būtiski ietekmē tiesiskās attiecības, kas pastāv starp pārvadātājiem un to klientiem, piegādātājiem, pakalpojumu ņēmējiem un sniedzējiem, kā arī īpašuma tiesības. Pamatojoties uz atsevišķu dalībvalstu pieredzi, Reģionu komiteja ierosina veikt atsevišķas dalībvalstīs īstenoto liberalizācijas pasākumu ietekmes novērtējumu un Kopienas līmenī izstrādāt liberalizācijas metožu kopumu, kuru varētu piemērot individuāli katrai dzelzceļa sabiedrībai. Komiteja ierosina izstrādāt nepieciešamās tiesiskās normas, lai nodrošinātu atbilstīgu un līdzsvarotu tiesību aizsardzību visām liberalizētajos transporta nozares tīklos iesaistītajam pusēm (transporta pakalpojumu sniedzēji, lietotāji un regulētāji, kā arī valsts un publiskās kontroles iestādes un darba devēji).

2.5 Komiteja secina, ka teritoriālo pašvaldību līmenī autotransportam ir noteicošā loma, jo vairākiem reģioniem tas ir vienīgais līdzeklis, kā nodrošināt pieejamību un mobilitāti. Lai varētu optimizēt kopējo transporta sistēmu, īpaši svarīgas ir vairāku transporta veidu savienojuma iespējas.

2.6 Pašreizējā situācijā, kad valsts investīcijas samazinās, Komiteja uzskata par prioritāti piesaistīt investīcijas Eiropas transporta tīkla projektos iekļauto ātrgaitas dzelzceļa ašu izveidošanai. Tāpat ir jāuzlabo tie ātrgaitas dzelzceļa sliežu savienojumi, kas papildina Eiropas transporta tīklu. Tādēļ ir jāuzsver, ka ir jāapzina un jāattīsta ātrgaitas dzelzceļa sliežu būves projekti, pat ja tie nav iekļauti Eiropas transporta tīklā, jo arī minēto projektu mērķis ir ilgtspējīga transporta izveide un tie papildina Eiropas transporta tīkla projektus, un tiem būtu jāpieskir ES finansējums.

2.7 Reģionu komiteja atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas priekšlikumu ieviest viedas tarifu sistēmas par infrastruktūras izmantošanu, kā arī ideju par lielpilsētu perifērijas un augsta riska reģionu infrastruktūras jaudas iedalīšanu, izmantojot uz tirgu orientētus instrumentus, piemēram, tirdzniecību ar tranzīta tiesībām.

2.8 Kaut arī ir stingri jāatbalsta Baltās grāmatas ierosinājumi, lai veicinātu ilgtspējīgākus transporta veidus, piemēram, dzelzceļa un jūras transportu, ir jāņem vērā, ka daudzos reģionos nav dzelzceļam un jūras transportam piemērotu infrastruktūru. Tādēļ autotransporta nomainai uz videi nekaitīgākiem un ilgtspējīgākiem transporta veidiem būtu nepieciešami būtiski ieguldījumi minētajās infrastruktūrās.

3. Gaisa transports

3.1 Reģionu komiteja izsaka gandarījumu par jaunu impulsu reģionālo lidostu un mazcenas aviokompāniju attīstībā, kas pēdējo gadu laikā padarījusi pieejamākus pasažieru pārvadājumus ar gaisa transportu, piedāvājot saprātīgu alternatīvu pasažieru tālsatiksmes pārvadājumiem pa sauszemi. Tajā pašā laikā nedrīkst tomēr ignorēt arī to nelabvēlīgos blakusefektus, kas saistīti ar šādu attīstību.

3.2 Atsaucoties uz iepriekš izstrādātiem atzinumiem, Reģionu komiteja uzsver reģionālo lidostu nozīmi reģionālajā attīstībā un teritoriālās kohēzijas īstenošanā (reģionu savienojamība, lielāka mobilitāte, iespēja izmantot brīvās kustības priekšrocības, tautsaimniecības attīstība, perifēro un mazāk attīstīto reģionu rehabilitācija). Šajā sakarā Komiteja izsaka gandarījumu par Komisijas iniciatīvu, kuras mērķis ir izveidot labvēlīgus apstākļus turpmākajai gaisa transporta attīstībai starpreģionālajā gaisa transporta tirgū.

3.3 Komiteja vienlaicīgi atgādina tās priekšlikumus par to, ka jāveicina līdzsvars starp pārrēdzamību un pieļaujamību, kas nepieciešama valsts atbalsta jomā un teritoriālo pašvaldību spējai finansēt reģionālās lidostas un jaunu satiksmes maršrutu izstrādi attiecīgo reģionu savienošanai ar Eiropas transporta tirgu.

3.4 Ņemot vērā sevišķo sicuāciju īpaši nomaļos reģionos, kurus ar pārējiem Eiropas Savienības un pasaules reģioniem savieno vienīgi jūras un gaisa satiksme, īpaši nomaļiem reģioniem ir jānosaka nepieciešamie izņēmuma noteikumi attiecībā uz iespējamajiem klimata pārmaiņu apkarošanas pasākumiem gaisa un jūras satiksmes jomā, jo šajās divās nozarēs radīto siltumnīcefekta gāzu emisiju apjoms nepārsniedz 0,5 % no šo emisiju kopējā apjoma ES un tas nekādā ziņā neietekmē ES starptautisko saistību izpildi šajā jomā.

4. Jūras transports un iekšzemes ūdeņu transports

4.1 Reģionu komiteja pozitīvi novērtē Komisijas ieteikumu turpināt attīstīt mazās kabotāžas jūras transportu un "jūras maģistrāles" kā alternatīvu autotransportam. Komiteja atzīmē, ka tā jau ir ierosinājusi, lai:

4.2 rīcības plānos no 2007.-2013. gadam tiktu paredzēta jūras transportu veicinošu projektu īstenošana (cīņa pret piesārņojumu, transporta drošība, ūdensceļu infrastruktūru pārvaldība);

4.3 tiktu veiktas darbības, kas uzlabotu kapacitāti un attīstītu sauszemes ceļu infrastruktūras, kas nodrošina ostu pieejamību, kā arī veidot piegādes loģistikas tīklus, īpašu uzmanību pievēršot salu vajadzībām šajā jomā;

4.4 ES salu reģioni tiktu efektīvi savienoti ar "jūras maģistrālēm" nolūkā uzlabot to piekļuvi vienotam tirgum.

4.5 Komiteja atbalsta Komisijas priekšlikumu izstrādāt visaptverošu "vienotas Eiropas jūras telpas" attīstības stratēģiju, kuras uzdevums būtu veicināt vienotā tirgus attīstību minētajā jomā.

4.6 Komiteja izsaka gandarījumu arī par pasākumiem ostu sakarā un izsaka savu vēlmi piedalīties debatēs par to izstrādi. Komiteja vēlas arī uzsvērt būtisko saikni, kas vieno ostas ar pilsētām vai reģioniem, kurās tās atrodas.

4.7 Komiteja atbalsta nozīmīgu jūras ostu pilsētas un reģionus, kas vēlas efektīvi savienot to sauszemes transporta infrastruktūras ar Eiropas transporta tīklu un iekļauties transkontinentālajās sauszemes tālsatiksmes asīs ("landbridges").

4.8 Turklāt Komiteja uzsver, ka iekšējo ūdensceļu transports kā alternatīva sauszemes transportam ilgu laiku netika pietiekami novērtēts un tādēļ atbalsta Komisijas priekšlikumu par programmas izstrādi šī transporta veida veicināšanai. Atsaucoties uz Komisijas prasību palielināt dažādu Kopienas politiku (trans-

porta, enerģētikas un vides politiku) saskaņotību, Komiteja atzīmē, ka pastāv nopietnas nesaskaņas, kas vairākkārt tika novērotas attiecībā uz iekšējo ūdensceļu izveidi. Tādēļ būtu jāveido ūdensceļi un jāattīsta upju transports kā alternatīva autotransportam; tomēr šos pasākumus nav iespējams īstenot sakarā ar vides politikas noteikto likumdošanas ierobežojumu paplašinātu piemērošanu.

4.9 RK uzskata, ka saistībā ar jūras ātrgaitas ceļu veicināšanas pasākumiem ir jāveic dziļa analīze par to ietekmi uz pastāvošajām ostu sistēmām. Turklāt ir jānoska pasākumi šīs iespējamās negatīvās ietekmes novēršanai, kā arī jāizlemj par īpašiem finansiāla atbalsta pasākumiem, lai ņemtu vērā dažādās sekas, kas rodas saistībā ar kāda reģiona īpašo stāvokli (nomaļš reģions vai sala).

4.10 RK uzskata, ka nosakot turpmāko tiesisko regulējumu finansiālā atbalsta pasākumiem, kas paredzēti jūras ātrgaitas ceļu veicināšanai, formāli ir jāņem vērā reģionu līdzdalība.

5. Pilsētu transports un reģionālā transporta sistēmas

5.1 Reģionu komiteja secina, ka princips, kas nosaka, ka vislabākais transporta veids ir tas, kuram nav nepieciešama transporta politika. Šajā sakarā runa nav tikai par pasākumiem transporta nozarē, bet arī tādās politisko lēmumu jomās kā pilsētplānojums, reģionālā attīstība, kā arī dzīvokļu politika. Tas ir īpaši aktuāli jaunajās dalībvalstīs, kur bieži vien tiek piemēroti instrumenti, kas atvieglo pārcelšanos profesionālu iemeslu, dzīvokļu tirgus liberalizācijas u.c. iemeslu dēļ.

5.2 Reģionu komiteja pozitīvi vērtē Komisijas priekšlikumu izstrādāt Zaļo grāmatu par pilsētu transportu un kā Eiropas reģionu un pilsētu pārstāve ir gatava aktīvi piedalīties debatēs ar ieinteresētajam pusēm pirms galīgā dokumenta pieņemšanas.

5.3 Šajā sakarā Komiteja atzīmē, ka pilsētas un reģionālā transporta sistēmas ir visefektīvākās tad, ja tās atbilst vietējām vajadzībām. Tādēļ, atšķirībā no Eiropas transporta, ir ļoti sarežģīti paredzēt jebkuru intervenci vai saskaņošanu šajā jomā. Atbilstīgi subsidiaritātes principam ES loma šajā nozarē ir dalīties pieredzē un izstrādāt programmas, ar kuru palīdzību tiek nodota vai pārņemta pārbaudīta pieredze, vai arī novērtēt inovatīvas pieejas (transporta organizēšana, viedās sistēmas, videi nekaitīgas un enerģētiski efektīvas degvielas, mobilitāte kā reģionālas attīstības priekšnosacījums u.c.).

5.4 Ievērojot apstākli, ka transporta problēmas visvairāk koncentrējas lielās pilsētās, to piepilsētās un blīvi apdzīvotās teritorijās, un to, ka šo teritoriju plaša mēroga urbanizācijas rezultāts ir ļoti dārga transporta infrastruktūras izbūve un modernizācija, šai infrastruktūras attīstībai un aprīkošanai ar mūsdienīgām tehnoloģijām būtu jāvelta nopietna uzmanība visos līmeņos, ieskaitot atbalstu infrastruktūrai, kas neietilpst Eiropas transporta tīklā. Ir svarīgi veicināt pilsētu satiksmi, kas ir videi draudzīga, lai pilsētās sekmētu vides piesārņojuma samazināšanu un tādējādi uzlabotu pilsētu iedzīvotāju dzīves kvalitāti. Reģionu komiteja iesaka Komisijai arī šos faktorus iekļaut tās analizē, izstrādājot Zaļo grāmatu par pilsētu transportu.

5.5 Reģionu komiteja lūdz Komisiju īpaši uzsvērt transporta jautājumu pilsētu teritorijās un pienācīgi pārbaudīt, vai pilsētas transportam un nepieciešamo finanšu resursu piešķiršanai 2007.-2013. gada darbības programmu ietvaros ir pievērsta pietiekama uzmanība. Reģionu komiteja atzīmē, ka pilsētas transports ir tikpat svarīgs kā Eiropas transporta tīkls, jo vairums transporta ceļu sākas un beidzas pilsētās, un tādējādi lielākie sastrēgumi veidojas tieši pašās pilsētās. Tādēļ pilsētas transporta kvalitāte ir ES konkurētspējas būtisks nosacījums un līdz ar to arī svarīgs jautājums Lisabonas stratēģijā saistībā ar preču pārvadājumiem un darbaspēka mobilitāti.

5.6 RK uzskata, ka, lai atslogotu iebraucamos ceļus lielpilsētās, piebraukšanas vietās ir jāizveido lieli vairākveidu mezgla punkti, kur pieejams pietiekams skaits stāvvietu (t.s. "novietu automobili un brauc tālāk" princips), lai iedzīvotāji, kas uz pilsētu dodas ar automašīnu, tur varētu atstāt savu transporta līdzekli un turpināt ceļu, izmantojot sabiedriskā transporta līdzekļus un praktiski nezaudējot laiku.

6. Infrastruktūru optimizēšana un tīklu pieejamība

6.1 Reģionu komiteja uzskata, ka Eiropas transporta ilgtspējas interesēs, prioritārais mērķis līdzās Eiropas transporta tīkla pabeigšanai un jaunās infrastruktūras izbūvei ir uzlabot nosacījumus, lai varētu sistemātiski izmantot pašreizējā infrastruktūrā neizmantoto jaudu.

6.2 Komiteja izsaka lielu gandarījumu par to, ka Komisija uzskata par prioritāti nepieciešamību samazināt satiksmes radīto pārslogojumu un uzlabot pieejamību. Komiteja uzskata, ka tas ir viens no priekšnoteikumiem, lai pilnvērtīgi izmantotu iespējas saistībā ar brīvas kustības tiesībām un panāktu lielāku teritoriālo kohēziju.

6.3 Reģionu komiteja tomēr nepiekrīt Komisijas viedoklim par to, ka Eiropā ir blīvs transporta tīkls un kopumā kvalitatīva infrastruktūra. Komiteja uzsver 15 valstu ES un jauno dalībvalstu transporta infrastruktūru kvalitātes atšķirības. Komiteja secina, ka sakarā ar satiksmes intensifikāciju jaunajās dalībvalstīs

pēc to pievienošanās ES 2004. gadā, transporta tīklu stāvoklis tajās turpina pasliktināties un atšķirības šajā jomā starp vecajām un jaunajām dalībvalstīm turpina pieaugt. Šī iemesla dēļ Reģionu komiteja ierosina iekļaut Baltās grāmatas vidusposma pārskatā arī 27 valstu ES transporta infrastruktūru stāvokļa precīzu un sīku novērtējumu ar mērķi Eiropas iestādēm darīt zināmus attiecīgos rādītājus, lai tie tiktu ņemti vērā pieņemot lēmumu minētajā jomā.

6.4 Vienlaikus Komiteja brīdina par jaunu vājo segmentu rašanos uz lielajām transporta tīkla asīm pierobežu zonās un nošķirtos perifēros reģionos, kas atrodas pie paplašinātās ES ārējām robežām. Šajā sakarā ir svarīgi pabeigt Eiropas transporta tīkla sistēmas pārskatīšanas procesu, ar ko ierosina Eiropas transporta tīklā iekļaut ES kaimiņreģionus un kaimiņvalstis.

6.5 Reģionu komiteja aktīvi atbalsta arī reģionālos projektus transporta infrastruktūru attīstības jomā, tostarp projektus ar pārrobežas dimensiju, un aicina Komisiju turpināt radīt šiem projektiem labvēlīgus apstākļus ar tādu programmu palīdzību, kas ļauj izmantot kohēzijas politikā no 2007.-2013. gadam paredzētos līdzekļus, un ar starpreģionālās sadarbības programmu palīdzību.

6.6 Komiteja mudina Komisiju ar finanšu (Eiropas transporta tīkliem piešķirtajiem līdzekļiem, EIB, ERAB, PPP u.c.) un iestāžu instrumentu (Eiropas koordinatora) palīdzību izstrādāt atbalsta programmu ātrai pārrobežas vājo segmentu novēršanai un trūkstošo savienojumu izveidei saistībā ar 2004. gadā noteiktajiem trīsdesmit Eiropas transporta tīklu prioritāro asu projektiem, kā arī citiem pasākumiem, kuru lietderīgums tika konstatēts vēlāk, lai nodrošinātu efektīvu Eiropas transporta tīklu saskaņotību. Šajā jomā valsts līmeņa transporta politikas jau ilgstoši ir neefektīvas un nopietni kavē reģionālo attīstību, teritoriālās kohēzijas īstenošanu un iespēju pilnībā izmantot pārvietošanās brīvības un pārrobežu sadarbības sniegtās priekšrocības. Turklāt ir jāparedz finasēšnas mehānismi citiem Eiropas transporta tīkla projektus papildinošiem projektiem, jo īpaši tādiem, kas paredzēti, lai uzlabotu piekļūšanas iespējas, piemēram, sauszemes ceļu un vilcienu satiksmi, iebraukšanu ostās, sakarus starp loģistikas centriem un vairākveidu kontaktpunktiem, kā arī uzlabotu pilsētu iebraucamos ceļus.

6.7 Komiteja vērs uzmanību uz nepieciešamību sabalansēt Eiropas transporta tīkla koridoru Rietumu — Austrumu un Ziemeļu — Dienvidu transporta asis un, lai efektīvāk izmantotu Baltijas un Adrijas jūras ostu potenciālu, ierosina turpmākajā Eiropas transporta tīkla paplašināšanā ņemt vērā INTERREG III B "A-B Landbridge" projekta rezultātus. Minētais projekts ir paredzēts šiem jautājumiem un tajā šobrīd piedalās Itālijas, Austrijas, Čehijas, Vācijas un Polijas reģioni, kā arī plašākā mērogā trešo valstu, piemēram, Norvēģijas un Horvātijas reģioni.

7. Savietojamība un transporta veidu saskaņošana

7.1 Komiteja atturīgi vērtē Baltās grāmatas par ES transporta politiku vidusposma pārskatā minēto dažādu transporta veidu kombinētā izmantojuma ideju un piekrīt viedoklim, ka ikvienam transporta veidam Eiropas transporta sistēmā piemīt specifiska nozīme. Transporta optimāla izmantošana ir iespējama vienīgi ar dažādu transporta veidu faktiski savietojamību vienlīdzīgas tirgus konkurences apstākļos. Faktiski pastāv tikai viens "transporta pakalpojumu veids" (transporta pakalpojumu pieprasījums), kas pamatojas uz vislabākajiem pieejamajiem risinājumiem transporta jomā (transporta veidiem). Situāciju Eiropas transporta jomā var uzlabot vienīgi ar nosacījumu, ka tiek izveidoti vienlīdzīgi apstākļi attiecībā uz visiem transporta "veidiem", neizvirzot nevienu no tiem kā prioritāru. Nevēlama parādība, ka autotransports gūst lielus panākumus, pat tajos transporta tirgus segmentos, kur dzelzceļa, ūdens transportlīdzekļu un kombinētā transporta izmantošana būtu daudz labvēlīgāka videi, ir radusies ne tikai tādēļ, ka dažādi transporta veidi nav pietiekami saskaņoti, pastāv ārējās izmaksas, savietojamības jautājums dzelzceļa jomā nav atrisināts un šajā jomā nav nepabeigts pārveidošanas process, bet arī tādēļ, ka dzelzceļa un kombinētā transporta tehniskais līmenis nav atbilstīgs. Minēto apsvērumu dēļ pētniecība un izstrāde jāveicina ne tikai tādās jomās kā telemātika un informācijas sistēmas, bet arī tādās kā dzelzceļa un kombinētā transporta tehnoloģijas, efektīva standartizēšana, apvienošana un saskaņošana.

7.2 Tomēr Komiteja vēlas atgādināt, ka tā joprojām atbalsta Eiropas mērķtiecīgo politiku, kas paredz pāreju uz vismazāk piesārņojošiem transporta veidiem un kas tiek īstenota sakarā ar Eiropas Savienības saistībām, kuras tā ir uzņēmusies Kioto protokola sakarā.

7.3 Sakarā ar 7.1. punktā izklāstīto tēzi Reģionu komiteja ierosina arī turpmāk izstrādāt un īstenot noteikumus par transporta radīto ārējo izmaksu internalizāciju. To mērķis ir izveidot kopīgu Kopienas ietvaru, kas paredz izveidot bezmaksas un maksas ceļa infrastruktūras, kā arī atjauninātas dzelzceļa maksas infrastruktūras, kas nepieciešamas, lai nodrošinātu reālu dažādu transporta veidu konkurenci. Ieņēmumi no minētajiem avotiem būtu jāizmanto ne tikai, lai segtu izmaksas, kas saistītas ar infrastruktūru būvniecību un uzturēšanu (neskatoties uz to, ka pārejas perioda tautsaimniecībā šie ieņēmumi ir nozīmīgs ienākuma avots), tie tomēr būtu jāizmanto arī kā instruments, kas automātiski pielāgojas pieprasījumam pēc infrastruktūras, tādējādi nodrošinot to optimālu izmantošanu un ņemot vērā visas katra transporta veida radītās iekšējās un ārējās izmaksas, tostarp vides izmaksas. Ne mazāk svarīgi ir tas, ka ceļa nodevas ietekmēs produktu cenu, un tādēļ tām jābūt arī dabiskam tirgus regulatoram, kas regulētu aizvien augošo pieprasījumu pēc transporta tā, lai pēc iespējas samazinātu transporta intensitāti.

7.4 Reģionu komiteja uzskata, ka jaunās viedās tarifkācijas sistēmas veicinās satiksmes plūsmu optimizāciju, infrastruktūru efektīvu izmantošanu un palīdzēs novērst to noslogotību. Ir

atbalstāma tikai tādas tarifkācijas ieviešana, kas ir pārredzama, taisnīga, kas atspoguļo grāmatvedības uzskaitē un aprēķinos, kuros ir ietvertas arī ārējās izmaksas, un kas saistīta ar parasto nodokli, bet kas ir pietiekami elastīga, lai optimizētu infrastruktūru izmantošanu laikā un telpā. Minētajam nodoklim jābūt vienādam ES mērogā un to nedrīkst saprast vienīgi kā satiksmes novirzīšanu no maksas infrastruktūrām uz bezmaksas infrastruktūrām. Šajā sakarā Komiteja atkārtoti apstiprina savu atbalstu *Galileo* projektam, kas ļautu izveidot minēto sistēmu ar nosacījumu, ka šis projekts tiek īstenots visās dalībvalstīs.

7.5 Lai palielinātu atbalstu *Galileo* satelītu navigācijas sistēmai un tās vienotam lietojumam transporta jomā visā Eiropā vai vismaz vairāk popularizētu šo ideju, jo īpaši jaunajās dalībvalstīs, Reģionu komiteja iesaka Eiropadomei izveidot Globālās satelītu navigācijas sistēmas (GNSS) uzraudzības iestādi vienā no jaunajām dalībvalstīm un tādējādi kādu no tām izvirzīt šādu progresīvu projektu uzmanības centrā (tajā pašā laikā Eiropadome izpildītu 2003. gadā doto neformālo solījumu, proti, jaunajās dalībvalstīs veidot ES aģentūras).

8. Loģistika

8.1 Reģionu komiteja atzīmē, ka dažādu transporta veidu savietojamības uzlabošanas nolūkā ir jāpieņem loģistikas izmantošanas atbalsta pasākumi. Sabiedriskā transporta loģistika ir ļoti svarīgs posms, lai nodrošinātu savietojamību starp kravu pārvadājumu veidiem, un arī nozīmīgs savienojuma posms, lai nodrošinātu savietojamību starp transporta veidiem, rūpniecību un tirdzniecību. Jārada nosacījumi, lai nodrošinātu transporta loģistikas attīstību un efektivitāti Eiropas mērogā.

8.2 Komiteja ir gatava piedalīties Eiropas kravas pārvadājumu loģistikas stratēģisko pamatnostādņu izstrādē, jo šis nozares attīstība būtiski ietekmē reģionālo attīstību. No šī viedokļa Komiteja ir iesaistījusies vairākos teritoriālo pašvaldību projektos, reģionālās attīstības stratēģijās un pilsētu projektos, un tai ir zināma loma pilsētu un reģionālā transporta sistēmu izstrādē vai reģionālo lidostu, iekšējo ūdensceļu transporta ostu un tādu publisko loģistikas centru attīstībā, kas noteikti būtu jāuzskata par transporta infrastruktūrām, jo tie ir integrēti tīklos, kuru ietvaros minētie centri sniedz pakalpojumus.

8.3 Reģionu komiteja atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas ieceri 2007. gadā pieņemt rīcības plānu attiecībā uz kravu pārvadājumu loģistiku. Reģionu komiteja uzskata, ka, izstrādājot Eiropas kravu pārvadājumu loģistikas pamatstratēģiju, būtu arī jāpārbauda, kā ar transporta politikas palīdzību varētu sekmēt kravu pārvadājumiem izmantot dzelzceļu autotransporta vietā, kā arī izmantot instrumentus, kas ir efektīvāki, ekonomiskāki, dabiskāki un tirgū atzītāki nekā agrāk. Šādiem pasākumiem, kas var būt gan nodokļu politikas, gan arī regulatīvi pasākumi, būtu jāpiešķir mērķtiecīgs atbalsts, kas var būt izmantojams kā katalizators.

9. Drošība

9.1 Neskatoties uz uzlabošanās tendenci, Reģionu komiteja izsaka neapmierinātību par 25 valstu ES ceļa satiksmes negadījumos jau gadiem novēroto augsto mirstības līmeni. Komiteja pilnībā atbalsta Komisiju, kas ierosina izveidot integrētu ceļu drošības sistēmu, īpašu vērību pievēršot lietotāju uzvedībai, automašīnu būvei un tehnoloģijām, kā arī infrastruktūru stāvoklim.

9.2 Komiteja secina, ka laikā, kad ES līmenī arvien pieaug personu un preču mobilitāte, loģiski būtu sagaidīt, ka dalībvalstis turpina apspriest ceļu satiksmes noteikumu un normu tuvināšanu un vienādošanu, lai atvieglotu šoferiem un citiem infrastruktūru lietotājiem to izpratni. Tas veicinātu lielāku drošību, mazinātu satiksmes negadījumu skaitu un līdzsvarotu konkurētspēju attiecībā uz komerctransporta piedāvājumu.

9.3 Attiecībā uz galvenajām Eiropas transporta tīkla asīm Komiteja iestājas par ceļa zīmju vienādošanu, normu saskaņošanu un norādēm vairākās valodās ar mērķi uzlabot drošību, ieviešot jaunas telemātikas sistēmas.

10. Drošums

10.1 Reģionu komiteja atzīst, ka sakarā ar terorisma draudiem ir steidzami jānodrošina transporta sistēmu drošums un apstiprina vienotas rīcības nepieciešamību šajā jomā.

10.2 Tā kā reģionālo un vietējo pašvaldību iespējas šajā jomā ir ierobežotas, Komiteja aicina Eiropas Savienību un dalībvalstis pieņemt kopīgu rīcību.

10.3 Vienlaikus Reģionu komiteja lūdz Kapienas iestādes savlaicīgi iesniegt ieinteresētajām pusēm priekšlikumus par tādiem iespējamiem pasākumiem sistēmu drošības jomā, kam varētu būt tieša ietekme uz reģionālā un pilsētu transporta sistēmu organizāciju un līdzfinansēšanu, lai ieinteresētās puses varētu savlaicīgi apspriest minētos priekšlikumus un, vajadzības gadījumā, izteikt piezīmes par tiem.

11. Kravu pārvadājumu loģistika Eiropā — izšķirošs ilgtspējīgas mobilitātes faktors

11.1 Reģionu komiteja atzinīgi vērtē Eiropas Komisijas iniciatīvu, ar ko paredz izstrādāt pamatstratēģiju šāda jautājuma risināšanai: kādā veidā un ar kādiem līdzekļiem Eiropas Savienība var palīdzēt uzlabot Eiropas transporta sistēmu. Komiteja tomēr norāda, ka loģistika nav pašmērķis, bet gan tikai viens no instru-

mentiem iepriekšminētā mērķa sasniegšanai. Turklāt tas nav vienīgais līdzeklis, jo loģistiku var izmantot tikai tad, kad ir izveidoti tādi transporta sistēmas pamatelementi kā infrastruktūra, telemātika (informācijas sistēmas transporta jomā), savietojamība, piemēroti transporta veidi u.c. Komiteja šajā sakarā norāda uz šā atzinuma iepriekšējām rindkopām attiecībā uz pasākumiem, ko tā uzskata par nepieciešamiem, lai uzlabotu vispārējos nosacījumus Eiropas transporta jomā.

11.2 Komiteja atzinīgi vērtē to, ka Komisija atzīst loģistiku pirmām kārtām kā komerciālu darbību. Taču tā ir galvenokārt tirgus mehānismu darbība, kas veicina transporta veidu labāku izmantošanu un transporta tīkla savienojumu efektīvu izmantošanu. Citiem vārdiem sakot, runa ir par instrumentu, kas ļauj uzlabot satiksmes pārvaldību un efektīvi izmantot transporta līdzekļus. Jautājums par kvalitātes marķējumu būtu jāatstāj transporta uzņēmumu vai Eiropas transporta nozares organizāciju ziņā.

11.3 Tomēr Reģionu komiteja uzskata, ka gadījumā, ja tirgus mehānismi nespēj nodrošināt vēlamu rezultātu, var būt pieļaujami arī likumdošanas pasākumi, lai sasniegtu izvērzīto mērķi, proti, ilgtspējīgu mobilitāti un kravu pārvadājumu loģistiku. Būtisks priekšnosacījums kravu pārvadājumiem pa sliežu ceļiem ir visaptveroša sistēma, lai kravu varētu pārkraut no viena kravas transportlīdzekļa citā. Lai varētu radīt šādu iespēju un nodrošinātu to, kas tīkls tautsaimniecībā tiek pilnībā izmantots, gadījumā, ja tirgus mehānismi ir nepiemēroti, būtu jāizmanto veicinoši pamatnosacījumi, piemēram, atbalsta vai regulatīvi pasākumi — kaut arī īslaicīgi, centieni piešķirt prioritāti tiem transporta veidiem, kas ir neizbēgami jāatbalsta, ņemot vērā īpašos vides vietējos un reģionālos apstākļus.

11.4 Saskaņā ar iepriekš minēto Reģionu komiteja konstatē, ka loģistika ir galvenais instruments, kas mudina reģionus un pilsētas veikt pasākumus, lai satiksme to teritorijā kļūtu ātra, efektīva un lai tās ārējā negatīvā ietekme būtu pēc iespējas mazāka. Komiteja uzskata, ka ir svarīgi attīstīt arī "loģistiku pilsētas teritorijā", lai, pamatojoties uz satiksmes sastrēgumu novēršanas piemēriem, uzlabotu vidi aglomerācijās.

11.5 Kā jau iepriekš minēts šajā atzinumā, pilsētu un reģionu galvenais uzdevums saistībā ar loģistikas attīstību ir radīt to teritorijā labvēlīgus satiksmes, kā arī loģistikas infrastruktūras apstākļus un atbalstīt loģistikas centru izveidi. Komiteja uzskata, ka šajā konkrētajā jomā var veikt ES pasākumus, galvenokārt pateicoties kohēzijas politikas instrumentiem, kā arī zinātnības un paaugstināšanas apmaiņai.

11.6 Reģionu komiteja uzskata, ka Eiropas transporta sistēmas uzlabošanas nolūkā ļoti svarīgi ir izziņāt šķēršļus, kas kavē loģistikas labāku izmantošanu. Citastarp var minēt šādus šķēršļus: nepiemērota infrastruktūra (šķēršļi kustībai, savienojumu trūkums, nepietiekams savienojums starp satiksmes mezgliem un pārējiem savienojumu veidiem, publisko loģistikas centru trūkums), transporta veidu nepietiekama savietojamība (galvenokārt starp 15 valstu ES un jaunajām ES dalībvalstīm), kā arī tehniski un organizatoriski šķēršļi (informācijas apmaiņa starp pārvaldītājiem, vienota preču pavadzīme u.c.). Šajā sakarā Eiropas Komisija, proti, Enerģētikas un transporta ģenerāldirektorāts, varētu sniegt pozitīvu ieguldījumu.

11.7 Komiteja uzskata, ka liela nozīme ir arī jaunu informācijas un vadības sistēmu izveidei transporta jomā (ERTMS — Eiropas Dzelzceļa transporta pārvaldības sistēmu, *Galileo*). Tajā pašā laikā Komiteja uzsver nepieciešamību risināt jautājumu saistībā ar datu sistēmu drošību, jo īpaši tādos gadījumos, kad tās izmanto atvērtā arhitektūras vidē.

11.8 Reģionu komiteja atzinīgi vērtē Komisijas nodomu izskatīt jautājumu par profesionālo izglītību un vienotu Eiropas sertificēšanas normu noteikšanu attiecībā uz loģistikas jomā nodarbināto zināšanām un pieredzi. Tajā pašā laikā Komiteja atgādina, ka šajā jomā jāsadarbojas ar loģistikas un transporta uzņēmumiem vai tos pārstāvošajām organizācijām ES līmenī.

11.9 Komiteja atzinīgi vērtē arī to, ka Eiropas Komisija ir paredzējusi izstrādāt statistikas rādītājiem par loģistikas attīstību. Viens no minētā Komisijas uzdevuma risināšanas veidiem varētu būt tādas rādītāju sistēmas izstrāde, kas ļauj sekot loģistikas ķēžu attīstībai, efektivitātei, izmantošanai utt., kā arī novērtēt to.

11.10 Reģionu komiteja uzsver, ka ES līmenī uzmanība jāpievērš ne tikai Eiropas transporta tīkla prioritārajiem projektiem, bet arī nozīmīgu transporta mezglu modernizācijai un izveidei.

Lai sekmīgāk izmantotu loģistikas iespējas un uzlabotu Eiropas transporta sistēmas, ir svarīgi pārvarēt tā saukto "pēdējās jūdzes" (*last mile*) fenomenu. Lai to panāktu, ir jāattīsta pārkraušanas punkti un struktūras, kas noslēdz loģistikas ķēdi, un pirmām kārtām jānodrošina galveno loģistikas centru savienojumi ar visu transporta veidu ceļiem.

11.11 Reģionu komiteja uzskata par būtiski Komisijas iniciatīvu, kas paredzēta kopēju Eiropas normu noteikšanai attiecībā uz kombinētā kravas pārvadājumu transporta pārkraušanas iekārtām. Būtu ļoti lietderīgi, ja Eiropas Savienība varētu samazināt iespējamo dažāda veida konteineru un piekabju konfigurāciju skaitu, lai lietderīgāk izmantotu atļautos izmērus.

11.12 Reģionu komiteja norāda, ka dažādu transporta veidu izmantošana vienā transporta tīklā rada nepieciešamību ne vien mainīt domāšanu un attieksmi; bet bieži vien apgrūtinājumu rada arī fiziski šķēršļi. Īpaši jaunajās dalībvalstīs pietrūkst ne vien ceļu un piemērotu pārkraušanas iekārtu, bet arī piemērotu transporta līdzekļu, kas ļautu īstenot kombinēta transporta izmantošanu. Viens no iespējamiem risinājumiem situācijas uzlabošanai varētu būt, piemēram, EIB pieņemta labvēlīga kredītpolitika vai Kopienas atbalsta piešķiršana transporta līdzekļu iegādei un termināļu būvniecībai.

11.13 Visbeidzot, Reģionu komiteja aicina izskatīt tāda rīcības plāna īstenošanas iespējas, kas paredzēts uz kravas pārvadājumiem orientēta dzelzceļu tīkla izveidei. Komiteja tomēr vēlas vērst uzmanību uz situāciju jaunajās dalībvalstīs. Kaut arī šī ideja ir daudzsoļīga, pastāv bažas, ka tās īstenošanai nepietieks ieguldījumu. Dalībvalstīm un transporta nozares pārstāvjiem jāpieliek pūliņi, lai ar ES atbalstu varētu saskaņot starptautisko kravu pārvadājumu grafikus, piemēram, lai pēc iespējas nodrošinātu prioritāti tranzīta pārvadājumiem nakts laikā, kad ir mazāka pasažieru transporta plūsma.

Briselē, 2007. gada 14. februārī

Reģionu komitejas
Priekšsēdētājs
Michel DELEBARRE